FORMULAE NORMALES

EDITIO VIII.

SZABVÁNYOS VÉNYMINTÁK

VIII. kiadás

AZ ORSZÁGOS GYÓGYSZERÉSZETI ÉS ÉLELMEZÉS-EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET
KIADVÁNYA

BUDAPEST, 2020.

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZERKESZTETTÉK

BERTHÓTYNÉ DR. KUBA KATALIN, PROF. DR. BORVENDÉG JÁNOS, DR. EGGENHOFER JUDIT, DR. KŐSZEGINÉ DR. SZALAI HILDA, DR. NAGY ANITA, PROF. DR. PAÁL TAMÁS

SZAKÉRTŐKÉNT KÖZREMŰKÖDTEK

Orvosszakértők: DR. GYURASICS ÁGNES, DR. GYURKOVICS KÁLMÁN, DR. HERSZÉNYI LÁSZLÓ, DR. HORVÁTH ADRIENN, DR. HUNYADI JÁNOS, MIKLÓSINÉ GONDA ZSUZSANNA, DR. PALLÓS JÚLIA, DR. ROJKOVICH BERNADETT, DR. SOBOR MELINDA, DR. VERES AMARILLA, DR. VIRÁNYI MARIANNA

Gyógyszerészeti szakértők: DR. ANTAL ISTVÁN, DR. BOZSIK ERZSÉBET, DR. BREZANÓCZI FERENC, FARKAS ENIKŐ, DR. HAJDÚ MÁRIA, LOHNER SZILVIA, DR. NÉMETH TAMÁS, DR. PROSZENIKOV ANITA, DR. SCHRETNER ANDRÁS, SIMON PÉTER TAMÁS, DR. SZABADY BEÁTA, PROF. DR. ZELKÓ ROMÁNA, VARJÚNÉ DR. BOGDÁN MÁRIA

Technikai szerkesztő: Szabóné Lehofer Csilla

© Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet, 2020

A kiadásért felel az Országos Gyógyszerészeti *és Élelmezés-egészségügyi Intézet* főigazgatója

Az eFoNo VIII. a **Széchenyi 2020 program EFOP 1.9.6-16-2017-00001** azonosítószámú **Elektronikus egészségügyi ágazati fejlesztések** című projekt keretében valósult meg.

T a r t a l o m

1. BEVEZETÉS
2. ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK
5. ÁLTALÁNOS IRÁNYELVEK A FONO VIII-BAN TALÁLHATÓ KÉSZÍTMÉNYEK ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATBAN
   - 5.1. A tápcsatorna gyógyszerkészítményei
     - 5.1.1. Fogászati készítmények
     - 5.1.2. Antacidok
     - 5.1.3. Felfúvódás ellenes szerek
     - 5.1.4. Epehólyag és epeutak betegségeinek gyógyszerei
     - 5.1.5. Hashajtók, obstipáció esetén alkalmazandó szerek
     - 5.1.6. Aranyér ellenes lokális készítmények
   - 5.2. Bőrgyógyászati készítmények
     - 5.2.1. Gombásodás ellenes szerek
     - 5.2.2. Bőrlágyítók és védőanyagok
   - 5.3. Az urogenitális rendszer gyógyszerkészítményei
     - 5.3.1. Nőgyógyászati antiinfektív és antiszeptikus készítmények
   - 5.4. Idegrendszer
     - 5.4.1. Láz- és fájdalomcsillapítók
   - 5.5. A légzőrendszer megbetegedéseinek gyógyszerkészítményei
     - 5.5.1. Nazális készítmények
     - 5.5.2. Gégészeti készítmények
     - 5.5.3. Asthma ellenes szerek
     - 5.5.4. Köhögés és meghűlés gyógyszerei
   - 5.6. Érzékszervekre ható szerek
     - 5.6.1. Szemészeti készítmények
6. VÉNYELŐIRATOK ORVOSI
   A TÁPCSATORNA GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI
   Antacidok
   - Pulvis ad pyrosim
   - Pulvis aluminii et magnesii
   - Pulvis antacidus
   - Suspensio neutracida

   Anyagcserezavarok
   - Pulvis fructosi 75 g
   - Pulvis glucosi anhydrici 75 g
   - Pulvis lactosi monohydrici 75 g
   - Pulvis tritici amyli 75 g

   Aranyér ellenes lokális készítmények
   - Suppositorium ad nodum
   - Suppositorium antiphlogisticum nodale
   - Suppositorium haemorrhoidale
   - Unguentum ad fissuram
   - Unguentum haemorrhoidale

Ásványi sók
- Pulvis calcii lactophosphorici
- Pulvis kalii citratis
- Pulvis magnesii 50 mg
- Pulvis magnesii 100 mg
- Pulvis magnesii et calcii

Bélre ható fertőzés ellenes szerek
- Capsula vancomycini

Digestivumok
- Acidum hydrochloridum dilutum 10%
- Centaurii herba
- Gutta stomachica
- Species gastrica
- Tinctura amara

Epehólyag és epeutak betegségeinek gyógyszerei
- Gutta cholagoga
- Species cholagoga
- Species cholagoga cum curcuma
- Species cholagoga cum matricaria
- Species choleretica

Felfúvódás ellen alkalmazott szerek
- Anisi fructus
- Foeniculi dulcis fructus
- Gutta carminativa
- Matricariae flos
- Species carminativa
- Species carminativa cum coriandro
- Species carminativa pro parvulo

Fogászati készítmények
- Hydrogelum metronidazoli ad aphtham
- Rubi idaei folium
- Salviae officinalis folium
- Salviae tinctura
- Solutio antiseptica
- Solutio gingivalis
- Solutio metronidazoli
- Suspensio prednisoloni ad aphtham
- Tinctura adstringens
- Tinctura triplex

Funkcionális gastrointestinalis betegségek gyógyszerei
- Anisi fructus
- Foeniculi dulcis fructus
- Matricariae flos
- Melissae folium
- Menthae piperitae folium
- Salviae officinalis folium

Görcsoldók
- Suppositorium papaverini pro parvulo
- Suppositorium spasmolyticum

Gyulladásos bélbetegségek gyógyszerei
- Suppositorium prednisoloni 15 mg

Suppositorium prednisoloni 30 mg
Hashajtók
Emulsio paraffini cum phenolphthaleino
Emulsio ricini olei virginalis
Klysma laxans
Magnesii sulfas heptahydricus
Natrii sulfas decahydricus
Paraffinum aromaticum
Pulvis Caroli
Pulvis phenolphthaleini compositus
Pulvis purgativus
Pulvis sennae compositus
Ricini oleum virginale
Sennae foliolum
Sennae fructus
Sirupus laxans
Solutio pro colonoscopia
Species depurans
Species laxans
Suppositorium laxans
Hasmenés ellenes készítmények
Rubi idaei folium
Roboráló szerek
Emulsio olei jecoris
Emulsio olei jecoris composita
Iecoris aselli oleum
BŐRGYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNYEK
Acne ellenes készítmények
Cremor erythromycini
Antiszeptikumok és fertőtlenítők
Alcoholum dilutum 70%
Matricariae flos
Salviae officinalis folium
Solutio hexachloropheni 0,5%
Solutio iodi alcoholica
Solutio kalii permanganatis
Solutio merbromini
Unguentum argenti nitratis
Bőrgyulladás kezelésének gyógyszerei
Calendulae flos
Cremor chlorhexidini 0,5%
Cremor refrigerans
Hydrogelum antiphlogisticum
Linimentum scabicidum
Pasta antiphlogistica
Pasta boraxata
Pasta Burowi
Pasta contra solem
Pasta contra solem hydrophilica
Suspensio antiseptica
Suspensio zinci aquosa
Suspensio zinci aquosa sine boro

Suspensio zinci oleosa
Unguentum aluminii acetici tartarici
Unguentum antisepticum
Unguentum refrigerans
Unguentum zinci et aluminati
Unguentum zinci oxidi

Bőrlágyító- és védőanyagok

Butyrum vegetale
Cremor ad balneum
Cremor ad manum
Cremor aquosus
Cremor hydratans cum aluminio
Cremor hydratans cum vitamino A
Cremor hydratans cum vitamino A et E
Cremor hydratans et nutritivus
Cremor lini
Linimentum ad pernionem
Sparsorium infantum
Unguentum ad lavationem
Unguentum ad pernionem
Unguentum arachidis
Unguentum camphoratum ad pernionem
Unguentum cholesterinatum pro infante
Unguentum dermatoprotectivum pro infante
Unguentum dermophylicum
Unguentum emolliens
Unguentum glyceroli
Unguentum hydrosum
Unguentum infantum
Unguentum leniens
Unguentum nutritivum
Unguentum stearini
Vaselinum acidi borici

Egyéb bőrgyógyászati készítmények

Hydrogelum antisudoricum
Solutio antisudorica

Felszíni sebek és horzsolások kezelésére szolgáló készítmények

Hydrogenii peroxidum dilutum 3%
Pasta zinci oxidi
Pasta zinci oxidi salicylata
Suspensio siccans
Unguentum lidocaini ad rhagades

Gombásodás ellenes készítmények

Solutio acidi borici 2%
Sparsorium antimycoticum
Unguentum boraxatum
Unguentum nystatini

Hámosítók

Unguentum jecoris

Hyperkeratosisra ható készítmények

Collodium cum acido salicylico
Unguentum keratolyticum

Unguentum salicylicum 1%
Unguentum salicylicum 3%
Unguentum urei
Unguentum urei 34%

Psoriasis ellenes készítmények

Liquor carbonis detergens
Pasta lithanthracis
Pertica dithranoli
Unguentum dithranoli 0,1%
Unguentum salicylicum 5%
Unguentum salicylicum 10%

Viszketés ellenes készítmények

Detergens sulfuratum
Hydrogelum refrigeratum
Sparsorium contra pruritum
Sparsorium refrigerans
Spiritus salicylatus
Spiritus salicylatus cum resorcino
Suspensio ichthyolata
Unguentum ad oxyurim cum chlorhexidino
Unguentum ichthyolsalicylicum
Unguentum sulfuratum et salicylicum

ÉRZÉKSZERVEKRE HATÓ KÉSZÍTMÉNYEK

Fülészeti készítmények

Otogutta borica
Otogutta hydrogencarbonatis
Otogutta peroxidi
Otogutta prednisoloni natrii phospatis 0,14%

Szemészeti készítmények

Oculentum neomycini
Oculentum prednisoloni 0,125%
Oculentum prednisoloni 1,0%
Oculogutta atropini
Oculogutta chloramphenicoli
Oculogutta fluoresceini 0,3%
Oculogutta homatropini
Oculogutta naphazolini
Oculogutta neomycini
Oculogutta neonatorum
Oculogutta pilocarpini 1%
Oculogutta pilocarpini 2%
Oculogutta polymyxini
Oculogutta povidoni iodinati 2,5%
Oculogutta rifampicini
Oculogutta scopolamini
Oculogutta tetracaini
Oculogutta viscosa
Oculogutta viscosa cum hydroxyethylcelluloso
Oculogutta zinci

IDEGRENDSZERRE HATÓ KÉSZÍTMÉNYEK

Altatók és nyugtatók

Klysma chlorali pro infante 50 mg/ml

Melissae folium
Species crataegi composita
Species sedativa
Species sedativa cum Leonuro
Species sedativa cum Passiflora
Tiliae flos
Valerianae tinctura

Fájdalomcsillapítók

Aluminium aceticum tartaricum solutum
Cremor ad myalgiam
Cremor indometacini 10 mg/g
Cremor indometacini 20 mg/g
Pulvis analgeticus
Pulvis antidoloricus
Pulvis antispasmodoloricus
Pulvis coffacyli
Suppositorium analgeticum
Suppositorium analgeticum forte

Helyi érzéstelenítők

Cremor anaestheticus
Hydrogelum anaestheticum
Mucilago ad catheterem
Unguentum anaestheticum

Láz- és fájdalomcsillapítók

Pulvis ad grippam
Pulvis combinatus
Suppositorium metamizoli 100 mg
Suppositorium metamizoli 200 mg
Suppositorium metamizoli 500 mg
Suppositorium paracetamoli 60 mg
Suppositorium paracetamoli 120 mg
Suppositorium paracetamoli 180 mg
Suppositorium paracetamoli 250 mg
Suppositorium paracetamoli 375 mg
Suppositorium paracetamoli 500 mg

Migrén ellenes szerek

Pulvis antimigrainicus
Suppositorium antimigrainicum

Pszichostimulánsok

Pulvis coffeini 50 mg
Pulvis coffeini 100 mg

LÉGZŐRENDSZER MEGBETEGEDÉSEINEK GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI

Asztma ellenes szerek

Pulvis asthmalyticus
Suppositorium theophyllini 20 mg
Suppositorium theophyllini 30 mg
Suppositorium theophyllini 40 mg
Suppositorium theophyllini 250 mg
Suppositorium theophyllini compositum

Gégészeti készítmények

Gargarisma antisepticum

Liquor peroxidi compositus
Salviae officinalis folium
Solutio acriflavini
Solutio chlorhexidini 0,2%
Suspensio nystatini

Köhögés és meghűlés gyógyszerei

Aetheroleum pro inhalatione
Anisi fructus
Decoctum saponariae
Echinaceae angustifoliae radix
Elixirium thymi compositum
Elixirium thymi compositum sine parabeno
Foeniculi dulcis fructus
Gutta ethylmorphini
Gutta expectorans
Infusum ipecacuanhae
Infusum ipecacuanhae mite
Matricariae flos
Mixtura expectorans
Mixtura pectoralis
Mixtura solvens
Oleum pro inhalatione
Plantaginis lanceolatae folium
Pulvis expectorans
Rosae pseudo-fructus
Sambuci flos
Species althaeae
Species althaeae sine liquiritia
Species contra tussim
Species thymi composita
Species thymi composita cum marrubio
Suspensio expectorans
Suspensio terpini
Thymi herba
Tiliae flos
Unguentum cum aetheroleo pro parvulo

Nazális készítmények

Nasogutta natrii chloridi
Nasogutta natrii chloridi 3%
Nasogutta natrii chloridi pro infante
Nasogutta triamcinoloni 0,1%
Nasogutta triamcinoloni cum xylometazolino
Unguentum nasale

RHEUMÁS PANASZOK KEZELÉSÉRE SZOLGÁLÓ KÉSZÍTMÉNYEK

Pasta antirheumatica
Spiritus antirheumaticus
Spiritus capsici
Spiritus menthae cum sale
Unguentum antirheumaticum
Unguentum contra rheumam

UROGENITÁLIS RENDSZER GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI

Diureticumok

Species diuretica

Nőgyógyászati antiinfektív és antiszeptikus készítmények

Acidum lacticum dilutum
Globulus metronidazoli compositus
Ovulum metronidazoli
Ovulum nystatini
Solutio acidi trichloracetici

Urodesinficiensek.

Species urologica
Uvae ursi folium

Urológiai készítmények

Solutio ad nephrolithum
Solutio glyceroli
Urticae radix

ANTIDOTUM

Solutio dimethylis sulfoxidi
Solutio dimethylis sulfoxidi concentrata

ELEKTROLIT OLDATOK

Sal ad rehydrationem
Sal ad rehydrationem cum natrio hydrogencarbonico
Sal ad rehydrationem cum natrio hydrogencarbonico pro parvulo
Sal ad rehydrationem pro parvulo
Sirupus kalii chloridi

ROBORÁLÓ SZEREK

Pulvis acidi ascorbici 200 mg
Sirupus zinci

EGYÉB KÉSZÍTMÉNYEK

Hydrogelum ad electrodam
Solutio ad salivam
Solutio Lugoli

8. ALAPKÉSZÍTMÉNYEK (ABC SORREND)

Adeps solidus compositus FoNo VIII.
Aluminium aceticum tartaricum solutum FoNo VIII.
Aqua calcis FoNo VIII.
Detergens sulfuratum FoNo VIII.
Diluendum menthae FoNo VIII.
Elixirium thymi compositum FoNo VIII.
Hydrogelum carbomerae FoNo VIII.
Hydrogelum carbomerae pro oculoguttis FoNo VIII.
Hydrogelum methylcellulosi FoNo VIII.
Hydrogenii peroxidum dilutum 3% FoNo VIII.
Massa macrogoli FoNo VIII.
Mucilago hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.
Mucilago methylcellulosi FoNo VIII.
Oculentum basis FoNo VIII.
Oculentum hydrosum FoNo VIII.

Oculentum simplex FoNo VIII.
Pasta zinci oxidi FoNo VIII.
Pasta zinci oxidi salicylata FoNo VIII.
Phenolum liquefactum FoNo VIII.
Pulvis Caroli FoNo VIII.
Pulvis sennae compositus FoNo VIII.
Sirupus aurantii FoNo VIII.
Sirupus laxans FoNo VIII.
Sirupus liquiritiae FoNo VIII.
Sirupus rubi idaei FoNo VIII.
Sirupus simplex FoNo VIII.
Sirupus sorbitoli FoNo VIII.
Solutio acidi borici 2% FoNo VIII.
Solutio benzalkonii chloridi 10% FoNo VIII.
Solutio cetrimidi 0,1% FoNo VIII.
Solutio conservans FoNo VIII.
Solutio iodi alcoholica FoNo VIII.
Solutio oleosa Int-rac-α-Tocopherylis acetatis 30 mg/ml FoNo VIII.
Solutio oleosa Vitamini A synthetici densati oleosi 30000 IU/ml FoNo VIII.
Solutio ophthalmica cum benzalkonio FoNo VIII.
Solvens pro oculoguttis cum benzalkonio FoNo VIII.
Solvens viscosa cum cetrimido FoNo VIII.
Solvens viscosa pro oculoguttis cum cetrimido FoNo VIII.
Spiritus anisatus FoNo VIII.
Spiritus camphoratus FoNo VIII.
Suspensio siccans FoNo VIII.
Tinctura amara FoNo VIII.
Unguentum aluminii acetici tartarici FoNo VIII.
Unguentum argenti nitratis FoNo VIII.
Unguentum emolliens FoNo VIII.
Unguentum emulsificans anionicum FoNo VIII.
Unguentum emulsificans nonionicum FoNo VIII.
Unguentum glyceroli FoNo VIII.
Unguentum hydrophilicum anionicum FoNo VIII.
Unguentum hydrophilicum nonionicum FoNo VIII.
Unguentum hydrosum FoNo VIII.
Unguentum macrogoli FoNo VIII.
Unguentum oleosum FoNo VIII.
Unguentum simplex FoNo VIII.
Unguentum stearini FoNo VIII.
Unguentum zinci oxidi FoNo VIII.
Vaselinum acidi borici FoNo VIII.
Vaselinum cholesterinatum FoNo VIII.
Vinum rubi idaei FoNo VIII.

9. FÜGGELÉK
   9.1. A FoNo VIII-ba felvett új készítmények jegyzéke
   9.2. A FoNo VIII-ban hivatalos fitoterápiás készítmények jegyzéke
   9.3. A FoNo VIII-ban hivatalos alapkészítmények jegyzéke
   9.4. A FoNo VII-ben szereplő, de megváltozott dózissal felvett készítmények jegyzéke
   9.5. A FoNo VII-ben szereplő, de megváltozott összetétellel felvett készítmények jegyzéke
   9.6. A FoNo VII-ből át nem vett készítmények jegyzéke

1. BEVEZETÉS

Célkitűzésünk egy olyan receptgyűjtemény összeállítása volt, melyben a készítmények korszerűségük, megfelelő terápiás előny/kockázat viszonyuk mellett megfelelő stabilitásúak is, így minőségüket az előírt csomagolásban és tárolási valamint alkalmazási körülmények között a megállapított felhasználási időtartamon belül megőrzik.

A FoNo VIII. kiadásának célja volt továbbá, hogy a magisztrális gyógyszerkészítés, és ezzel az egyedi, különleges betegigényeket kielégítő gyógyszeres terápia számára általános segítséget nyújtson. Ennek eléréséhez egyrészt kívánatos a gyógyszerkészítésre felhasználható gyógyszeranyagok körének bővítése, másrészt elengedhetetlenül fontos a megfelelő gyógyszerminőség biztosítása, a gyógyszerelőállítás fejlődésének követése, és a lehetséges keretek között felkészülés a jövő új kihívásaira. A megfelelő terápiás előny-kockázat viszony elérése érdekében különös figyelmet kell fordítani a gyógyszerkészítmény kritikus minőségi jellemzőit befolyásoló tényezőkre, így a felhasznált hatóanyagok, segédanyagok és csomagolóanyagok kiválasztására, azok megfelelő minőségére valamint a gyógyszerkészítési eljárás helyes megválasztására és kivitelezésére.

Magisztrális gyógyszerkészítésre csak gyógyszerkönyvi, vagy az OGYÉI által engedélyezett, meghatározott minőségű ható- és segédanyagok, valamint az OGYÉI „*Forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszerek magisztrális gyógyszerkészítményekben való alkalmazásáról*” szóló módszertani ajánlásában (*OGYI-P-70-2005*) leírtak figyelembe vételével forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszerek használhatók. A készítmény hatásosságát és tolerálhatóságát azonban a ható- és segédanyagok egyes, a gyógyszerkönyv által nem előírt minőségi jellemzői is jelentősen befolyásolhatják. Ezért a magisztrális gyógyszerkészítés során is figyelmet kell fordítani a hatóanyagok fizikai-kémiai tulajdonságaira (pl. kristálymódosulat, szemcseméret, oldhatóság stb.), a segédanyagok funkcióval összefüggő fizikai és kémiai sajátságaira, és a készítmény egyéb összetevőivel létrejövő kölcsönhatásaikra. A funkcióval összefüggő sajátságok – pl. a szilárd gyógyszerformák előállításához szánt segédanyagok esetében a részecskeméret, vagy a viszkozitás növelésére használt polimerek esetében a molekulatömeg – befolyásolhatják az elkészíthetőséget, a hatóanyagleadást, felszívódást, hatástartamot, vagy akár a stabilitást.

Figyelembe kell venni azt is, hogy a gyógyszerkészítéshez felhasznált anyagokat különböző eljárásokkal, pl. tömörítéssel, granulálással, adott finomságúra porításval, ill. egyéb feldolgozási műveletekkel előkezelhetik, így a különböző gyártók által előállított anyagok fizikai tulajdonságai eltérhetnek.

Egy adott fizikai jellemzőkkel rendelkező hatóanyag és segédanyag felhasználhatóságát elsősorban az adott összetétellel és készítési folyamattal összefüggésben lehet értékelni. Az OGYÉI a magisztrális gyógyszerkészítés során felhasználható gyógyszeranyagok minőségének meghatározása során azonban (a jellemző összetételek és készítési módok ismeretében; akár általános érvénnyel, akár megadott gyógyszerformára/beviteli módra vonatkoztatva) előírhat a hatóanyagok fizikai jellemzőire és a segédanyagok funkcióval összefüggő sajátságaira vonatkozó, a gyógyszerkönyv előírásait kiegészítő követelményeket is. A FoNo VIII. készítmények esetében a FoNo VIII. cikkelye is tartalmazhat az adott készítmény elkészítéséhez felhasználható hatóanyag fizikai jellemzőire és a segédanyagok funkcióval összefüggő sajátságaira vonatkozó kiegészítő előírást.

Az OGYÉI szükség esetén a magisztrális gyógyszerkészítésre használható gyógyszeranyagokra egyéb, a gyógyszerkönyvi előírásokat kiegészítő minőségi követelményt, pl. tisztasági követelményt is előírhat. Fontosak például a gyógyszeranyagok elemszennyezésére, vagy mikrobiológiai tisztaságára vonatkozó kiegészítő előírások.

A korszerű gyógyszertári gyógyszerkészítésben a felhasznált gyógyszeranyagok és csomagolóanyagok megfelelő minőségén túl az előállítás módszereire és körülményeire - beleértve a higiénés körülményeket is - különösen fontos figyelni. Ehhez nyújt segítséget a „*Technológiai vezérfonal*” című fejezet és az egyedi gyógyszerészi cikkelyek készítés pontjában leírtak.

Az előállítási módszer és a helyes összetétel megválasztásához fontos a gyógyszertechnológiai interakciók ismerete is, mivel a készítmény összetételére illetve a készítés módjára, csomagolására visszavezethető fizikai és kémiai kölcsönhatások jelentős befolyással lehetnek a készítmény tulajdonságaira, így hatásosságára illetve biztonságosságára. A leggyakoribb gyógyszertechnológiai interakciókat a hagyományoknak megfelelően a FoNo VIII. külön fejezete mutatja be. Az újonnan bevezetett gyógyszeranyagokkal tapasztalt esetleges inkompatibilitási problémákról a szerkesztők várják a gyakorló gyógyszerészek visszajelzéseit.

Összességében megállapítható tehát, hogy a magisztrális készítmények (beleértve a FoNo készítményeket is), hatásosságát és biztonságosságát az összetétel, a kiindulási anyagok és csomagolóanyagok minősége valamint a készítési eljárás megválasztása és kivitelezése egyaránt befolyásolja. A FoNo VIII. kiadása és a magisztrális gyógyszerkészítésre használható kiindulási anyagok körének és minőségének meghatározása nagymértékben hozzájárulhat ezen, a betegek individuális, különleges igényeihez igazodó terápiás lehetőség biztonságához és további fejlődéséhez.

2. ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

I. A FoNo VIII. a Ph. Hg. VIII. latin és magyar nomenklatúráját alkalmazva adja meg a készítmények összetevőinek nevét. Az új nevezéktan egyes esetekben a készítmények nevét is érinti.

II. A felhasználhatósági időtartam a készítés időpontjától a felhasználás végső időpontjáig tart. A készítményt a gyógyszerésznek úgy kell kiadnia, hogy a betegnél történő felhasználás a felhasználási időtartamon belül megvalósulhasson.

Ha a FoNo cikkelyben nincs külön jelölés, a készítmény felhasználhatósági időtartama 6 hónap. Egyéb esetben az a FoNo egyedi receptjeinél előírt felhasználhatósági időtartamot kell figyelembe venni.

A „*rendeléskor készítjük*” jelöléssel ellátott készítményeknél a gyógyszert a készítés után 24 órán belül ki kell adni és meg kell kezdeni annak alkalmazását.

A felbontás utáni felhasználhatósági időtartamot és a tárolási utasítást azoknál a recepteknél, amelyeknél ezt kiemelten kell kezelni, a FoNo egyedi receptjei írják elő. Ilyen szabályozás például a szemészeti készítmények gyógyszercsoportját érinti, de más, kémiailag bomlékony, fizikai-kémiai szempontból instabil, vagy mikrobiológiai szempontból érzékeny készítményeknél is előfordul. Szemcseppek esetén – amennyiben az egyedi cikkely lehetővé teszi a fagyasztásos tárolást, és a gyógyszerész él ezzel a lehetőséggel – a fagyasztás időtartamát a készítés időpontjától, a cikkely által megadott felhasználhatósági időtartamot pedig a lefagyasztott készítmény felolvasztásának megkezdésétől kell számítani.

A FoNo VIII-ban szereplő alapkészítmények felhasználhatósági időtartama – hacsak a cikkely más felhasználási időt nem ír elő – 1 év.

A magisztrális készítmények, beleértve a FoNo VIII. készítmények felhasználhatósági időtartamának végét (szabályos rövidítése: felh. i.) év, hó, nap megjelölésével a szignatúrán minden esetben fel kell tüntetni, még akkor is, ha ez a FoNo általános előírása szerinti 6 hónap.

III. A készítmények általános tárolási körülményei, ha az egyedi recepteknél különleges előírás nincs, 15-25 °C közötti hőmérséklettartományt (szobahőmérsékletet) jelentenek. Az ettől eltérő követelményt a FoNo adott receptjénél minden esetben külön jelezzük.

A *„hűvös helyen tartandó”* előírás a gyógyszerek 8-15 °C között való tárolását jelenti. Mivel hűvös hely biztosítása a gyógyszer alkalmazójánál nehézséget jelent, e tárolási utasítást – ahol lehetséges - a „*hűtőszekrényben tartandó*” utasítás helyettesíti. Az ilyen készítmények cikkelyeinek „*Eltartás gyógyszertárban”* pontja a *„hűvös helyen vagy hűtőszekrényben tartandó”* utasítást tartalmazza.

A *„hűtőszekrényben tartandó* gyógyszereket 2-8 °C között hűtőszekrényben, fagyasztás nélkül kell tárolni.

A *„mélyhűtőben tartandó”* gyógyszereket –15 °C alatt, mélyhűtőben, lefagyasztva kell tárolni.

A *„fénytől védve tartandó”* előírás elsősorban a közvetlen csomagolóanyag biztosította fényvédelmet jelenti és csak másodsorban fényt át nem eresztő szekrényt vagy sötét helyiséget.

IV. A vényelőiratok „*Expedíció*” részében a készítmény csomagolási utasítása szerepel. Az üvegből, fémből, papírból, gumiból készült tartályokon és záróelemeken kívül a FoNo a műanyag csomagolóanyagok használatára is lehetőséget ad.

A leggyakrabban előírt műanyag közvetlen csomagolás a műanyag tartály és zárókupak, illetve adagoló feltét, a műanyagtégely, a gyógyszeres rúd (stift)-tartó műanyagtok, a műanyag hintőporos szóródoboz, a műanyag flakon légpumpás aeroszolos kiszerelésű oldatokhoz, valamint a kapszulák buborékcsomagolásának műanyag fóliája.

A gyógyszerkészítmények közvetlen csomagolóanyagaként a gyógyszerkönyvnek megfelelő tartályok, illetve az *Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI)* által engedélyezett

műanyag tartályok használhatók. Mivel a műanyag csomagolóanyagok igen gyakran kölcsönhatásba lépnek a bennük tárolt anyagokkal, a gyógyszerkészítmények közvetlen csomagolására csak olyan műanyagtermékek használhatók, melyeknek előállítási technológiáját és a hatályban lévő gyógyszerkönyv szerinti minőségi vizsgálatait az OGYÉI-hez benyújtották és az OGYÉI azt – a forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszerek csomagolóanyagaira vonatkozó szabályozások figyelembe vételével – engedélyezte. Műanyag közvetlen csomagolóanyagok alkalmazásánál fokozottan figyelni kell a tartály és a benne tárolt készítmény között esetleg fennálló inkompatibilitásokra, kölcsönhatásokra, illetve a stabilitás, ebből következően a lejárati idő esetleges megváltozására. Fontos, hogy az adagolófeltét működése is megfeleljen a követelményeknek a felhasználhatósági időtartamon belül.

Bevételre szánt szilárd készítmények csomagolására a gyógyszerkönyvben nem szereplő, de az élelmiszer-szabályozásnak való megfelelőség igazolásával rendelkező műanyagok is használhatók.

V. A pontos és megbízható adagolás biztosítására azok a vénygyűjteményben szereplő készítmények, melyeknél a dózis ml-ben van megadva, megfelelően pontos adagolókanállal/mércével adagolhatók. A megfelelő adagolóeszközt a gyógyszerész minden esetben köteles kiadni az expedíció során, ha az adott készítmény cikkelyének „*Expedíció*” pontja ezt előírja, illetve ha az egyedi magisztrális készítményt kanállal kell adagolni.

VI. A korábbi FoNo-ból átvett előiratoknál sok esetben a segédanyagok megváltozása mellett a készítési utasítás, illetve a felhasználhatósági időtartam is módosult, valamint egyes készítmények esetén egy-egy hatóanyag is kimaradt vagy kevesebb mellékhatással rendelkező hasonló hatású hatóanyaggal helyettesítettük. Ilyen cserével találkozunk pl. a hexaklorofen – klórhexidin, vagy a benzokain – lidokain hatóanyagpárok esetében.

Felhívjuk a figyelmet tehát arra, hogy a FoNo korábbi kiadásaiból ismert vényelőiratok változatlan elnevezése alatt módosított összetételek is szerepelhetnek, ami mind az orvosok, mind a gyógyszerészek részéről fokozott figyelmet igényel.

VII. Az egyes gyógyszerkészítmények elnevezésekor arra törekedtünk, hogy azok lehetőleg rövidek és könnyen megjegyezhetőek legyenek, valamint a név utaljon az indikációra, vagy a hatás szempontjából legfontosabb összetevőre, illetve a gyógyszerformára. A készítmény teljes vagy rövidített nevének a szignatúrán minden esetben szerepelnie kell.

VIII. A gyógyszerformák köre és elnevezése a FoNo VII. kiadásához képest nem változott. Külön kell említenünk a – már a FoNo VII-ben sem szereplő – pilulát, melyet bár egyes orvoskollégák még ma is rendelnek, de higiénikus készítésük nehézségei, valamint a hatóanyag egyenletes eloszlásának és felszabadulásának bizonytalansága miatt továbbra is korszerűtlennek ítélünk. Ugyanakkor ennek a gyógyszerformának a rendelhetősége és elkészíthetősége – megfelelő higiéniai szabályok betartásával – továbbra is megmaradt, ha a vényelőirat erre kifejezetten lehetőséget ad, vagy az orvos egyedi magisztrális vényen kifejezetten így rendeli.

IX. A hatáserősség vonatkozásában a vényelőiratok neve előtt feltüntettük a tájékoztató hatáserősségi jelzést (✠, ha a gyógyszerkészítmény alkalmazása a kezelés során nemkívánatos mellékhatásokkal járhat; ✠✠, ha a gyógyszerkészítmény erős hatású és/vagy olyan gyógyszer, amelynek alkalmazása súlyos mellékhatásokkal járhat; ✠, ha a gyógyszerkészítmény pszichotróp készítménynek minősül).

A kiadhatóságra és az alkalmazásra vonatkozó korlátozásokat („*csak vényre adható ki*”; „*csak intézeti felhasználásra rendelhető*”; „*kizárólag megrendelőlapon rendelhető és csak egészségügyi szolgáltató által alkalmazható*”; „*csak intézeti gyógyszertárban készíthető intézeti felhasználásra*”; „*az orvos kezéhez*”) az egyes recepteknél külön feltüntettük.

X. Az egyes gyógyszerkészítmények adagolás-leírásánál alkalmazott kifejezések alatt a következő életkorokat értjük:

- *újszülött (neonatus): születéstől 28 napos korig,*
- *csecsemő és kisded (infans): 28 napos kortól a 2. életév betöltéséig,*

- *kisgyermek (parvulus): 2 éves kortól a 6. életév betöltéséig,*
- *gyermek: 6 éves kortól a 14. életév betöltéséig,*
- *serdülő: 14 éves kortól a 18. életév betöltéséig,*
- *felnőtt (adultus): 18 éves kortól.*

Természetesen, ha a FoNo vényelőirataiban (pl. az adagolási útmutatóban, az ellenjavallatok vagy a figyelmeztetések címszó alatt) konkrét életkorhatárok szerepelnek, azokat kell érvényesnek tekinteni.

Az újszülöttek, csecsemők, kisgyermekek, illetve gyermekek számára előállított készítmények szignatúráján szerepelnie kell a „*gyermekgyógyszer*" feliratnak.

XI. Az előiratok neve alatt a vényírásban megengedett rövidítés szerepel.

XII. A korábbi VII. Magyar Gyógyszerkönyvben hivatalos gyógyszerkészítmények felvételre kerültek a FoNo VIII. alapkészítmények fejezetébe. Az alapkészítmények jelölésére a „*FoNo VIII.*" jelzést alkalmazzuk.

XIII. Azoknál a recepteknél, melyeknél édesítő anyag használata szükséges, a „*Fontos tudnivalók*" részben feltüntettük annak/azoknak a komponensnek/komponenseknek a nevét és mennyiségét, amelyet/amelyeket a cukorbetegeknek figyelembe kell venniük a napi szénhidrátegység számolásánál. Ilyen készítmény expediálása során a gyógyszerésznek minden esetben figyelmeztetnie kell a készítmény átvevőjét, hogy a gyógyszer szénhidrátot tartalmaz, valamint az átvevő kívánságára annak mennyiségét is meg kell adnia.

XIV. A tartósítószer alkalmazását igénylő vényelőiratok összeállításánál (és itt kiemelten kell megemlítenünk a szemészeti készítmények csoportját) a higany tartalmú tartósítószerek elkerülése volt a cél. Ezen készítmények esetében – amikor szükség van tartósításra – javasoljuk a benzalkónium-klorid vagy a cetrimid használatát. Egyes esetekben a para-hidroxi-benzoesav-észtereket (parabéneket) tartalmazó készítmények alternatív tartósítószert (pl. kálium-szorbátot) tartalmazó változatát is tartalmazzák a vényelőiratok. Más esetekben alternatív, parabéneket nem tartalmazó készítmények felvételére került sor.

XV. Egyes egyadagos gyógyszerformák előiratában a készítményalap mennyisége nem szerepel. Ilyenkor a készítés leírásában az egy darabra vonatkozó közelítő tömeget (pl. végbélkúp) adjuk meg. Itt hívjuk fel a figyelmet arra is, hogy **a végbélkúpok készítésénél a kakaóvaj használatát – néhány megindokolt esettől eltekintve – nem javasoljuk.** Ez a készítményalap bizonytalan, időben elhúzódó hatóanyag-felszabadulást eredményez, esetleg a hatóanyag egy részét vissza is tartja, a terápiás hatás tehát kiszámíthatatlan.

XVI. A FoNo VIII. a porösszetételek kemény kapszulába töltött formában történő gyógyszertári elkészítését is engedélyezi. A kapszula gyógyszerformájú készítmények elnevezése: Capsula + ... (a por neve a gyógyszerformát jelölő „pulvis" nélkül nyelvtanilag egyeztetve a latin végződéseket) + FoNo VIII. A gyógyszertári kapszulázás során színtelen, vagy engedélyezett élelmiszer-színezékkel színezett kemény kapszulák (pl. zselatin, hipromellóz/HPMC) használhatók.

A kemény (zselatin) kapszulatok beszerzésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy csak olyan kapszulatok használható, mely rendelkezik a gyártó TSE-mentesség igazolásával (TSE = Transmissible Spongiform Encephalopathies, magyarul: fertőző szivacsos agyvelőbetegségek).

XVII. A ható- és segédanyagok minősége fontos szerepet játszik a FoNo VIII-ban szereplő receptek elkészíthetőségénél. Mint a bevezetésben már szerepelt, kizárólag az OGYÉI által engedélyezett gyógyszeranyagok listáján szereplő, gyógyszerkönyvi minőségű vagy OGYÉI által meghatározott minőségű gyógyszeranyagok használhatók a magisztrális gyógyszerkészítés során. Az OGYÉI által meghatározott minőségű gyógyszeranyag az a hatóanyag vagy segédanyag is, amelyre az OGYÉI a Ph.Hg.VIII. előírásait kiegészítő követelményeket is megállapít. Ilyenkor az adott gyógyszeranyagnak mind a gyógyszerkönyv előírásainak, mind pedig a kiegészítő követelményeknek meg kell felelnie.

XVIII. A magisztrális gyógyszereket minden esetben megfelelő adattartalmú címkével, szignatúrával kell ellátni. A szignatúra alapján a gyógyszer egyértelműen azonosítható, valamint tartalmazza a

gyógyszer használatára, adagolására, kezelésére, tárolására, illetve felhasználhatósági idejére vonatkozó információkat. Általános elvárás, hogy a szignatúra nehezen eltávolítható legyen, mérete alkalmazkodjék a csomagolás méretéhez, áttekinthetően helyezzük el a gyógyszer csomagolásán és jól olvasható legyen. *Belsőleges* gyógyszerek esetében *kék*, *külsőleges* gyógyszerek esetében *piros* színnyomású címkét kell alkalmazni.

A címke csak olyan egyéb információt és elemet tartalmazhat, amely nem zavarja a gyógyszerrel kapcsolatos fontos információk észrevételét és értelmezését, valamint kellően megalapozott és nem félrevezető. A készítmény külső csomagolása ábrát, rajzot, reklám jellegű grafikát nem tartalmazhat.

Az információk egy része szabványosított kétdimenziós kódok segítségével is megjeleníthető, azonban a betegek számára szóló fontos információkat minden esetben olvasható nyomtatott betűvel vagy kézírással is fel kell tüntetni.

A magisztrális gyógyszerek címkéjén feltüntetendő adattartalom:

- a gyógyszert egyértelműen azonosító név, jelzés [pl. gyógyszer teljes vagy rövidített neve FoNo vagy „*Gyógyszertári manuális*” alapján, egyedi magisztrális gyógyszer esetében a pontos receptúra visszakeresését segítő adatok (beteg neve, gyógyszer azonosító száma)];
- a gyógyszer készítésének és kiadásának helye (gyógyszertár megnevezése, címe);
- készítés időpontja (év, hónap és nap megjelölésével);
- felhasználhatósági idő (év, hónap és nap megjelölésével);
- ha szükséges, a felbontás utáni felhasználhatósági időtartam;
- adagolásra vonatkozó utasítás;
- tárolásra vonatkozó utasítás;
- egyedi magisztrális és ex tempore készített FoNo készítmény esetében a készítő kézjegye;
- az expediáló kézjegye;
- laborált/kiszerelt gyógyszerek esetében laboratóriumi/kiszerelési napló naplószáma;
- ha szükséges külön jelzések, további információk feltüntetése.

A „*Technológiai vezérfonal*”-ban tárgyalt gyógyszerformák esetében általános útmutatást adunk azok csomagolására és szignálására. A FoNo VIII. készítmények csomagolására, szignálására vonatkozó utasítások az egyes előiratok részét képezik és más hasonló összetételeknél is használhatóak útmutatóként.

6. Vényelőiratok orvosi

A TÁPCSATORNA GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI

Fogászati készítmények

Az aphtha fájdalmas, gyulladásos udvarral körülvett felületi hámhiány, ami elsősorban a szájüreg nyálkahártyáján keletkezik, így a pofa, az ajkak, a szájpad, a nyelv és a garat nyálkahártyáján. Kialakulásának okai még nem teljesen tisztázottak, egyes embereknél más és más kiváltó okra vezethető vissza. Ezek lehetnek: vitaminhiány, trauma, hormonális hatások, allergia, gasztrointesztinális zavarok, vérképzőrendszeri elváltozások, vírus okozta vagy bakteriális fertőzések, autoimmun reakciók és pszichés stressz.

Az aphtha kezeléséhez jelenleg nem áll rendelkezésünkre specifikus gyógyszer. A FoNo VIII. idevonatkozó cikkelyeinek hatóanyagai között szerepel a metronidazol, amely anaerob baktériumokra ható antibiotikum. Ezen cikkelyekben a metronidazol mellett hatóanyagként szereplő lidocain az aphtha okozta fájdalmat képes csökkenteni. Gyulladásgátló és erős immunszuppresszív hatással rendelkező, prednisolon hatóanyagot tartalmazó szuszpenzió is megtalálható a cikkelyek között.

Ebben a fejezetben olyan készítmények is szerepelnek, amelyek helyileg alkalmazva a szájnyálkahártya, a gingiva és a torok nyálkahártyájának más eredetű gyulladásos folyamatait is képesek enyhíteni. Szerepelnek közöttük növényi eredetű hatóanyagokat tartalmazó készítmények is, melyek nemcsak ecsetelésre, hanem a szájüreg és a torok öblögetésére is használhatók.

Antacidok

Az antacidok a gyomorban képződő savat közömbösítik. Gyenge bázisok. Az intragastricus pH növelésével csökkentik az emésztésben fontos szerepet játszó enzim, a pepszin aktivitását, fokozzák a nyálkahártya természetes antioxidáns rendszereinek működését, megkötik az epesavakat, növelik a gyomornyálkahártya regeneráló képességét és a nyák vastagságát. Az utóbbi idők felismerései szerint – mivel a gyomornyálkahártyát védőréteggel vonják be – erősítik a gyomor sósavval szembeni védekező mechanizmusát.

Az antacidok savközömbösítő hatása különböző tényezőktől függ: a vegyületek reaktivitásától, savmegkötő képességétől, a gyomorban történő oldhatóságuktól, illetve attól, hogy mennyi ideig tartózkodnak a gyomorban.

Ma már számos olyan modern gyógyszerrel rendelkezünk (H_2-receptor blokkolók, PPI-szerek, azaz proton-pumpa gátlók), melyekkel a gyomorsavtermelés mérsékelhető, vagy meg is gátolható. Enyhébb esetekben vagy „kiegészítő″ terápiaként, alkalmanként használva az antacidok azonban még ma is hasznos szereknek bizonyulnak.

Javallat

Hyperaciditás, hyperaciditással szövődő gastritis, ulcus ventriculi et duodeni, reflux oesophagitis, ulcus pepticum oesophagei. Védelmet nyújthatnak különböző sebészi vagy diagnosztikai beavatkozás esetén előforduló savaspirációval szemben.

A nátrium-hidrogén-karbonát hatása igen gyorsan kialakul, a gyomorfájdalmat néhány percen belül csökkenti. A sósav közömbösítése során felszabaduló CO_2 azonban felfúvódást, majd ezt követően fokozott sósavtermelést vált ki.

Az antacidok fekélybetegségben az akut fájdalmat azonnal csökkenthetik. Gondolnunk kell azonban arra, hogy szekréciógátlóval együttadva az alumínium és magnézium tartalmú antacidok jelentősen befolyásolhatják ezen gyógyszerek biológiai hasznosíthatóságát.

Mellékhatás

A szisztémás (azaz felszívódó) antacidok számos nem kívánt hatást okozhatnak. A bennük lévő kationok fiziológiai hatásától függően egyesek alkalózist idézhetnek elő. Így nátrium sók, pl. nátrium-hidrogén-karbonát magasabb dózisainak alkalmazásakor a megnövekedett nátriumbevitel szív – és érrendszeri problémákat okozhat. Ezért különösen cardiovasculáris megbetegedésben szenvedők számára ma már csak az Al- illetve Mg–sókat tartalmazó készítmények alkalmazása javasolható.

A magnézium tartalmú vegyületek hashajtó hatásúak, míg az alumíniumot tartalmazó készítmények székrekedést okozhatnak.

Kölcsönhatás

Az antacidok alkalmazásakor figyelembe kell venni a gyógyszerkölcsönhatásokat. Az antacidok egyes gyógyszerekkel (tetraciklinek, digitálisz glikozidok, kumarin származékok, szteroidok) a gyomor-bél traktusban kölcsönhatásba léphetnek, így meggátolják azok felszívódását, ilymódon a terápiás hatást. Ugyancsak csökkentik a vaskészítmények felszívódását, továbbá megváltoztatják egyes gyógyszerek gyomor-bélrendszeren történő áthaladásának tranzitidejét és ennek megfelelően hatóanyaguk farmakokinetikáját.

Felfúvódás ellenes szerek

A meteorismus a has, a béltraktus felfúvódásával járó állapot. A puffadás oka a gyomor és a belek fokozott gáztermelése. Klinikai tünetei a kellemetlen puffadás, felböfögés, vagy flatulentia. A bélben keletkező gázok túlnyomóan a tápanyag bomlástermékei. A fokozott gázfelhalmozódás mértéke egyrészt az elfogyasztott táplálék sajátosságaitól, esetleg minőségétől, másrészt az emésztőszervek állapotától függ.

A legtöbb szénhidrátot tartalmazó élelmiszer gázosodásra hajlamosít. Ezzel szemben a zsírok és fehérjék csak kevés gázt termelnek. Életmódbeli tényezők, pl. torna, has-masszázs többnyire jó hatásúak.

A puffadás gyógykezelésénél javasolt a diagnózisnak (gyomor- és bélhurut, székrekedés, a gyomor és a bélizomzat petyhüdtsége, irritábilis colon szindróma stb.) megfelelő terápiát alkalmazni.

A felfúvódás elleni szerek legtöbbje – így a FoNo VIII. cikkelyeinek hatóanyagai is – gyógynövény eredetűek. Ide sorolhatók a carminativ, az enyhe görcsoldó, az emésztőrendszerben szekréciófokozó hatású gyógynövények. Ezek elsősorban a gyomor-bélrendszerben végbemenő átmeneti, rendellenes erjedési folyamatok eseteiben alkalmazhatók sikerrel.

Epehólyag és epeutak betegségeinek gyógyszerei

E fejezet készítményei a funkcionális epeúti zavarok okozta enyhébb tünetek kezelésére alkalmasak.

A funkcionális epeúti zavar krónikus vagy visszatérő, elsősorban étkezést követő, jobb bordaív alatt jelentkező fájdalommal járó tünetcsoport, amelynek háttérében nincs sem organikus, sem biokémiai eltérés. A tünetcsoport mind cholecystectomizált, mind epehólyaggal bíró betegen jelentkezhet. A tünetcsoport háttere nem teljesen tisztázott. Oka valószínűleg az epehólyag, illetve az epevezeték és az Oddi sphincter motilitászavara, dyskinesise.

Az Oddi-sphincter hypertonusos dyskinesis hagyományos belgyógyászati terápiája diétás és gyógyszeres kezelésből áll. A diétás kezelés célja a görcsöt kiváltó tényezők elkerülése (pl. zsírszegény ételek fogyasztása). A gyógyszeres kezelés célja a görcs megelőzése kalcium antagonistákkal (pl. nifedipinnel), illetve enyhítése spasmolyticumokkal (pl. nitrátkészítményekkel).

A fejezetben szereplő készítmények egy cikkely kivételével epehajtó teakeverékek. Összetevőik choleretikus hatásuk mellett enyhe spasmolitikus és carminativ hatással is rendelkeznek.

Az epevezetékek mechanikus elzáródása (pl. tumor vagy epekő okozta elzáródás) esetén e készítmények alkalmazása ellenjavallt!

Hashajtók, obstipáció esetén alkalmazandó szerek

Obstipáció esetén ritkán, krónikus esetben több héten át, vagy ennél is hosszabb időtartamig nehezített a széklettürítés.

Bár az alkalmankénti obstipáció gyakori jelenség, a krónikusan fennálló székrekedés már befolyásolhatja az életminőséget, a napi tevékenységeket. Az illető szorong emiatt és adott esetben „kényszeres módon” törekszik a normális széklettürítésre.

A krónikus obstipáció tünetei

Hetente 3-nál kevesebb székletürítés, darabos, kemény széklet, a székletürítés nehezített, erőlködéssel jár, a beteg úgy érzi, hogy a végbélben valamilyen „akadály” van, ami nehezíti a széklet ürítését, vagy mintha nem tudná teljesen kiüríteni a végbélben lévő székletet, a székletürítést kézzel is kell „segíteni”, akár a hasprés munkáját, akár a széklet eltávolítását a végbélből.

Az obstipáció okai

A székrekedés maga nem betegség, hanem tünet. Kockázati tényezők: időskor, női nem, dehidrált állapot, terhesség, mozgásszegény életmód, a napi életritmus megváltozása, helytelen táplálkozás, vagy táplálkozási rend, rostszegény étrend. Oka lehet valamilyen betegség is pl. diabetes mellitus, hypothyreosis, hyperparathyreosis, analis fissura, sclerosis multiplex, Parkinson-kór. Az obstipációt mechanikus elváltozások is előidézhetik (szűkület vagy obstrukció a vastagbél területén, vastagbélrák, egyéb abdominális daganat, amely nyomást gyakorol a vastagbélre, végbélrák, nőknél előforduló, hátsó hüvelyfali rectokele) és kiválthatják különböző obstipációt okozó gyógyszerek (pl. sedativumok, opioidok, egyes antidepresszánsok, egyes antihipertenzív szerek). Az obstipáció kezelése a kiváltó októl függ. Bizonyos esetekben azonban nem található meg az obstipáció konkrét oka.

Kezelési lehetőségek

A hirtelen kialakult (heveny) székrekedés empirikus kezelése az ok tisztázása előtt tilos!

Életmódbeli változtatások

Krónikus obstipáció esetén az első legfontosabb tennivaló a beteg étkezési szokásainak megismerése, és ha szükséges, azok megváltoztatása. A növényi rostok nagy mennyiségben tartalmaznak cellulózt és pektint, ezek megnövelik a széklet mennyiségét, nem szívódnak fel, így nem jelentenek plusz kalóriabevitelt. A széklet mennyiségének növekedése pedig a székletürítés fontos, természetes ingere. Ezért a magas rosttartalmú ételek előnyösen alkalmazhatók obstipáció esetén. A rosttartalmú ételek közül kiemelhető a korpa jelentősége. Hatására növekszik a széklet mennyisége, konzisztenciája lágyabb lesz, a székletürítés gyakoribbá válik, az étel áthaladása a bélcsatornán felgyorsul, a beleket összehúzódásra, aktivitásra, mozgásra ingerli. Rostban gazdagok a zöldségfélék, a gyümölcsök, a gabonafélék, a teljes kiőrlésű lisztből készült kenyér, a szárított gyümölcsök (pl. aszalt szilva), az alma, a szilvalekvár.

További fontos életmódbeli változtatások: testmozgás, fizikai aktivitás (lehetőség szerint minden nap), a medenceizomzat tréningje. A beteg ne „erőltesse” a székletürítést.

Laxativumok alkalmazása

Amennyiben a magas rosttartalmú ételek fogyasztása nem hozza meg a várt eredményt, akkor - legalábbis átmenetileg - hashajtókat kell alkalmazni.

Itt jegyezzük meg, hogy hashajtó alkalmazása nélkül, a végbél közvetlen izgatása révén is ki lehet váltani székletürítést előidéző reflexet és ezáltal a felhalmozott széklet kiürülését. E hatás kiváltására alkalmas a glicerint vagy nátrium-hidrogén-karbonátot tartalmazó végbélkúp.

A hashajtó vegyületek hatástani szempontból a következő csoportokra oszthatók:

- a bélfal izgatásával ható hashajtók;
- ozmotikus hashajtók;
- a bélfal síkosítása, a széklet puhítása révén ható hashajtók.

A bélfal izgatásával ható hashajtók

Még ma is gyakran alkalmazott hashajtó az antrakinon származékokat tartalmazó szennalevél, illetőleg szennatermés kivonat. Az antrakinonok fokozzák a hosszú hullámú propulzív bélmozgást, a bélpasszást és ezen túlmenőleg az elektrolitok és a víz bélbe történő beáramlását. Egy másik gyakran használt hatásos hashajtó a fenolftalein, ami a vastagbél falát izgatva fejti ki hatását. Tartósan azonban ne alkalmazzuk sem a szennozid glikozidot, sem a fenolftaleint tartalmazó hashajtókat, mert

állatkísérletben hosszabb ideig alkalmazva mindkét hashajtó bélnyálkahártya károsodást okozott. Ma még nem rendelkezünk olyan adatokkal, amelyek választ adnának arra a kérdésre, hogy ez a károsító folyamat emberben bír-e és ha igen, akkor milyen jelentőséggel.

Ozmotikus hashajtók

A hashajtók másik csoportja az ún. ozmotikus hashajtók (pl. nátrium-szulfát), melyek nem, vagy csak csekély mértékben szívódnak fel és így a vizet visszatartják, illetve hipertóniás koncentrációban a szervezetből vizet vonnak el. Leggyakrabban a magnézium-sókat, valamint a nátrium és kálium-foszfát-tartarátot használják. Régóta ismert a Pulvis Caroli, amely nátrium és kálium-szulfátot, nátrium-kloridot és nátrium-hidrogén-karbonátot tartalmaz. Ozmotikus hatásúak a Macrogolok és a ma gyakran alkalmazott laktulóz. Ez utóbbi azonban, csak gyári készítmény formájában van forgalomban.

A bélfal síkosítása, a széklet puhítása révén ható hashajtók

Az obstipációt előnyösen befolyásoló szerek harmadik csoportjába sorolható hashajtók a bélfalat bevonják, sikossá teszik és ezáltal elősegítik a beszáradt bélsár továbbhaladását, illetve kiürülését. Ilyen szer a paraffinolaj. Csak igen kis mértékben szívódik fel, kevés mellékhatást okoz. Ne feledjük el azonban, hogy tartós alkalmazása során a zsírban oldódó vitaminokat csapdába ejtve felszívódásukat gátolja.

Drasztikus hatású a ricinusolaj, amelynek alkalmazását csak különleges indikációval javasoljuk.

Fogyasztószerként, súlycsökkentésre ne használjunk hashajtót!

Aranyér ellenes lokális készítmények

Az **aranyeresség** (nodus haemorrhoidalis) gyakori betegség, az 50 év feletti lakosság közel 50 %-ánál fordul elő. Egyszerűbb esetben konzervatív kezeléssel is gyógyítható, de súlyosabb formáiban sebészeti beavatkozásra lehet szükség.

Az aranyeresség stádiumai

I. Kezdeti szakaszban a megnagyobbodott csomók tünetmentesek a végbélnyílás környékén.
II. A második stádiumban székelés során a csomók kitüremkednek a végbélnyíláson túlra, majd visszahúzódnak.
III. A harmadik stádiumban a kitüremkedő aranyér, mely magától nem húzódik vissza (kézzel visszahelyezhető), már erősebb fájdalmat okozhat, illetve vérezhet is.
IV. A negyedik stádiumban lévő, igen érzékeny, fájdalmas és kitüremkedő aranyércsomó a végbélnyílásba már kézzel sem helyezhető vissza, ezért az aranyér kezelése ebben az esetben már csak műtéti úton végezhető el.

Megelőzés

Legfontosabb tennivaló a nodus haemorrhoidalis megelőzése vagy a panaszok kiújulásának megakadályozása. A hatásos kezelés érdekében minden esetben életmódbeli változtatásokra is szükség van. Ennek fontos eszköze a székletürítés rendben tartása. A bő folyadékfogyasztás, nyers gyümölcsök, zöldségek, aszalt szilva, rostban gazdag étrend elősegítik a rendszeres lágy székletürítést. Rendszeres kamillás ülőfürdő alkalmazásával, testmozgással a nodus haemorrhoidalis ismételt kialakulása megelőzhető. Amennyiben a panaszok mégis megjelennek, akkor súlyosságuktól függően a konzervatív kezelés megismétlésére általában mérséklődnek, illetőleg megszűnnek.

Gyógyszeres kezelés

Konzervatív kezeléssel a tünetek megszüntethetők**, amennyiben** a vizsgálatok alapján a belső aranyeres csomók kezdeti stádiumban (I-II.) vannak; a folyamat visszahúzódhat, előrehaladása lassítható. Szükség esetén fájdalom,– és gyulladáscsökkentő kúpok, kenőcsök használata, a helyi keringést javító tabletták szedése javasolt.

A nodus haemorrhoidalis lokális kezelésére a FoNo VIII. végbélkúpokat, kenőcsöket ajánl, de javasolható kiegészítésként kamillás langyos ülőfürdő alkalmazása is.

A FoNo VIII. készítményeinek hatóanyagai között megtalálható helyi érzéstelenítő (lidokain), értágulatot csökkentő adrenerg hatású anyag (efedrin), illetve gyulladásgátló, antiszeptikus, hámosodást elősegítő hatóanyag (prednisolon, bizmut-szubgallát, perubalzsam, clioquinol), valamint fissura ani kezelésére alkalmas értágító és izomrelaxans hatású izoszorbid-5-dinitrát. Molekuláris szinten a nitrátok simaizom-lazító hatása a nitrogén-monoxid és a ciklikus guanozin-monofoszfát (cGMP) mediátor-hatásán keresztül érvényesül. Az izoszorbid-5-dinitrát ellazítja a bronchusok, a vizeletkiválasztó rendszer, az epehólyag, az epevezetékek, az oesophagus, a vékony- és vastagbelek izomzatát, beleértve azok záróizmait is.

A TÁPCSATORNA GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI

Antacidok

115/2020/01

Pulvis ad pyrosim
(Pulv. ad pyros.)

Antacidum.

ATC besorolás: antacidumok − antacidumok és natrium bicarbonat kombinációi A02AH.

Javallat

Hyperaciditás, hypersecretio, pyrosis, oesophagiális reflux.

Rp.

Dinatrii phosphatis dodecahydrici

grammata duo (g 2,0)

Calcii carbonatis

grammata viginti (g 20,0)

Natrii hydrogenocarbonatis

grammata duodeviginti (g 18,0)

Magnesii subcarbonatis levis

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. pulvis.

D.S.: Felnőtteknek szükség esetén 5 ml (0,63 g) készítményt 100 g vízben kell elkeverni és meginni, naponta legfeljebb két alkalommal.

Fontos tudnivalók

Folyamatosan nem alkalmazható.

Hatóanyagok

Dinatrii phosphas dodecahydricus: *antacidum.*

Calcium carbonas: *gyors, hosszantartó, erős neutralizáló hatású antacidum*.

Natrii hydrogenocarbonas: *antacidum.*

Magnesii subcarbonas levis: *antacidum, laxativum, digestivum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Gyógyszer-intolerancia (pl. a bevételt követő hányinger, hányás). Metabolikus acidosis és az erre hajlamosító állapotok. Veseelégtelenség. Dekompenzált szívelégtelenség. Oedemás állapotok (a nátrium- és vízretenció kockázata miatt). Hyperphosphataemia. Hypercalcaemia és/vagy hypercalcaemiát eredményező állapotok. Nephrolitiasis (kalcium tartalmú vesekövek következtében).

Figyelmeztetés

A gyomorban az égő érzést gyorsan megszünteti, azonban széndioxid szabadul fel belőle, ami a gyomornyálkahártya izgatása révén rebound effektust okozva fokozza a savszekréciót. Így hatása gyorsan beáll, de átmeneti. Óvatosan adandó beszűkült vesefunkció esetén, valamint időseknek a magnézium szint időszakos ellenőrzése mellett a hypermagnesaemia veszélye miatt. Ha a panaszok néhány napi szedést követően nem javulnak, vagy ha a gyomornedv pH-ja túlságosan lecsökken, a

készítmény alkalmazását fel kell függeszteni. 18 év alatti gyermekek és serdülők csak orvosi javaslatra, az orvos által egyedileg megállapított adagolásban alkalmazhatják.

Kölcsönhatás

A kalcium- és magnézium-tartalmú antacidumok komplexet képezhetnek bizonyos antibiotikumokkal (pl. tetraciklinek, kinolonok) bifoszfonátokkal, szívglikozidokkal (pl. digoxin, digitoxin), a levotiroxinnal és az eltrombopaggal, így csökkenthetik a felszívódásukat. Ezt figyelembe kell venni, amennyiben egyidejű alkalmazás szükséges. A kalcium sók csökkentik a fluorid és a vastartalmú készítmények felszívódását. A kalcium és magnézium sók gátolhatják a foszfátok felszívódását. Tiazid diuretikumok csökkentik a kalcium kiválasztását a vizeletbe. Ennek következtében a hypercalcaemia kialakulásának kockázata nő, így a plazma kalcium szintjét rendszeresen monitorozni kell tiazid diuretikumok egyidejű adásakor. Az egyidejűleg alkalmazott gyógyszerek felszívódásának mértékében jelentkező lehetséges változások miatt nem ajánlott a savkötő készítmények és egyéb gyógyszerek egyidejű alkalmazása. Az antacid készítményeket az egyéb gyógyszerek bevételéhez képest 1-2 órás különbséggel javasolt alkalmazni.

Mellékhatás

A készítmény alkalmazása során esetlegesen kialakuló diarrhoea az elektrolit-háztartás zavarához vezethet. Nagyon ritkán előfordulhatnak túlérzékenységi reakciók. Az ebből származó tünetek közé tartoznak a bőrkiütések, urticaria, angioedema és az anaphylaxia. Főleg károsodott vesefunkció esetén a kalcium- és magnézium-tartalmú antacidumok hosszú ideig, magas dózisban történő alkalmazása hypermagneseamiához vagy hypercalcaemiához és alkalózishoz vezethet, amely gastrointestinalis tünetek és izomgyengeség formájában is jelentkezhet. Előfordulhat hányinger, hányás, hasi diszkomfort érzés és hasmenés, fejfájás.

116/2020/01

Pulvis aluminii et magnesii

(Pulv. alumin. et magnes.)

Antacidum. Enyhe adstringens.

ATC besorolás: antacidumok – alumínium-, kalcium és magnézium-vegyületek kombinációi és komplexei A02AD.

Javallat

Hyperaciditas.

Rp.

Aluminii oxidi hydrici

grammata quadraginta (g 40,0)

Magnesii oxidi levis

grammata decem (g 10,0)

M. f. pulvis.

D. ad scatulam.

S.: Szükség esetén kb. 2,5–5 ml port ½ pohár (1 dl) vízben elkeverve bevenni. Naponta legfeljebb háromszor.

Fontos tudnivalók

A készítmény legfeljebb 7 napig szedhető orvosi ellenőrzés nélkül.

Hatóanyagok

Aluminii oxidum hydricum: *antacidum. A gyomorban a sósavval lassan reagál és oldhatatlan alumínium-klorid keletkezik. Étel jelenléte lassítja az ürülését a gyomorból. A bélben a foszfát-ionokat oldhatatlan komplex formájában megköti.*

Magnesii oxidum leve: *antacidum.*

Ellenjavallat

Veseelégtelenség, terhesség, szoptatás időszaka. 15 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Óvatosan adandó beszűkült vesefunkció esetén a hypermagnesaemia veszélye miatt. Nagy dózisok foszfát-depletiót okozhatnak, mely megnövekedett csont reszorpcióval, hypercalciuriával járhat együtt. Krónikus vesebetegeknél az alumínium kumulálódhat, ami osteomalatiát, encephalopathiát, dementiát, anaemiát okozhat.

Kölcsönhatás

Víztartalmú alumínium-oxid

Csökkenti a tetraciklinek, bifoszfonátok és vaskészítmények felszívódását. Más gyógyszerek felszívódását a pH változtatásával befolyásolhatja. A szalicilátok vesén keresztüli kiválasztását fokozza a vizelet lúgosodása miatt. A kinidinekkel történő egyidejű alkalmazásakor a kinidin koncentrációja a vérben jelentősen, a túladagoláshoz hasonló tüneteket kiváltó mértékben megemelkedhet. Víztartalmú alumínium-oxid és citrátsók egyidejű alkalmazása a szérum alumínium-szint megemelkedését okozhatja, kiváltképp vesekárosodásban szenvedő betegeknél. A káros kölcsönhatások elkerülése

érdekében az alumínium-oxid tartalmú készítmény és más gyógyszerek bevétele között legalább két óra teljen el.

Magnézium-oxid

A magnézium-oxid az egy időben adott tetraciklinek, bifoszfonátok, vaskészítmények terápiás hatását felszívódásuk akadályozásával csökkenti. A káros kölcsönhatások elkerülése érdekében a magnézium-oxid tartalmú por és más gyógyszerek bevétele között legalább két óra teljen el.

Mellékhatás

Hasmenést vagy székrekedést okozhat. Hypophosphataemia, normál adagok alkalmazása is foszforhiányt, fokozott csontreszorpciót, hypercalciuriát és osteomalatiát eredményezhet.

118/2020/01

Pulvis antacidus
(Pulv. antacid.)

Antacidum.

ATC besorolás: antacidumok – antacidumok és nátrium-hidrogén-karbonát kombinációi A02AH.

Javallat

Hyperaciditas.

Rp.

Natrii hydrogenocarbonatis

grammata viginti (g 20,0)

Magnesii subcarbonatis levis

grammata quadraginta (g 40,0)

M. f. pulvis.

D. ad scatulam.

S.: Szükség esetén 5,5 ml porkeveréket ½ pohár (1 dl) vízben elkeverve meginni, naponta legfeljebb háromszor. Száraz helyen tartandó!

Fontos tudnivalók

A készítmény legfeljebb 7 napig szedhető orvosi ellenőrzés nélkül.

Hatóanyagok

Natrii hydrogenocarbonas: *antacidum.*

Magnesii subcarbonas levis: *antacidum, laxativum, digestivum.*

Ellenjavallat

Veseelégtelenség. Terhesség. Szoptatás. Tapasztalat hiányában 15 év alatti életkor. A készítmény hatóanyagaival szembeni túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A gyomorban az égő érzést gyorsan megszünteti, azonban szén-dioxid szabadul fel belőle, ami a gyomornyálkahártya izgatása révén rebound effektust okozva fokozza a savszekréciót. Tartós adagolása nem javasolt. Tartós adagolás során metabolikus alkalosis alakulhat ki. A Pulvis antacidus tartós adása ill. a kialakuló diarrhoea az elektrolit háztartás zavarához vezethet. Óvatosan adandó beszűkült vesefunkció esetén a hypermagnesaemia veszélye miatt.

Kölcsönhatás

Könnyű, bázisos magnézium-karbonát

Csökkenti a tetraciklinek, bifoszfonátok és vaskészítmények felszívódását, de egyéb gyógyszerek abszorpcióját is befolyásolhatja. A káros kölcsönhatások elkerülése érdekében az antacid és más gyógyszer bevétele között legalább két óra teljen el.

Mellékhatás

Gastrointestinalis zavarok, beszűkült vesefunkció esetén hypermagnesaemia.

232/2020/01

Suspensio neutracida
(Susp. neutrac.)

Antacidum.

ATC besorolás: antacidumok – alumínium-, kalcium és magnézium-vegyületek kombinációi és komplexei A02AD.

Javallat

Hyperaciditas.

Rp.

Aluminii oxidi hydrici

grammata sex (g 6,0)

Magnesii subcarbonatis levis

grammata octo (g 8,0)

Vanillini

centigrammata quinque (g 0,05)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata centum et viginti (g 120,0)

Sirupi simplicis FoNo VIII.

vel

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

grammata centum et decem (g 110,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata trecenta et quinquaginta (ad g 350,0)

M. f. suspensio.

D.S.: Szükség esetén 15 ml-t bevenni, naponta legfeljebb négyszer. Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

77 g szorbitot vagy 69 g szacharózt tartalmaz. Orvosi felügyelet nélkül legfeljebb 7 napig alkalmazható.

Hatóanyagok

Aluminii oxidum hydricum: *antacidum. A gyomorban a sósavval lassan reagál és oldhatatlan alumínium-klorid keletkezik. Étel jelenléte lassítja ürülését a gyomorból. A bélben a foszfát*-ionokat *oldhatatlan komplex formájában megköti.*

Magnesii subcarbonas levis: *antacidum, laxativum, digestivum.*

Ellenjavallat

Veseelégtelenség. Terhesség. Szoptatás. Tapasztalat hiányában 15 év alatti életkor. A készítmény hatóanyagaival és egyéb összetevőivel szembeni túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Nagy dózisok foszfát-depletiót okozhatnak, mely megnövekedett csontreszorpcióval, hypercalciuriával járhat együtt. Krónikus vesebetegeknél az alumínium kumulálódhat, ami osteomalatiát, encephalopathiát, dementiát, anaemiát okozhat. Mérsékelten beszűkült veseműködés esetében, valamint időseknek óvatosan kell adni, magnéziumszint időszakos ellenőrzése mellett, a szérum alumínium és magnéziumszint emelkedésének fokozott veszélye miatt. Tartós adagolása nem javasolt (metabolikus alkalosis).

Kölcsönhatás

Víztartalmú alumínium-oxid

Csökkenti a tetraciklinek, bifoszfonátok és vaskészítmények felszívódását. Más gyógyszerek felszívódását a pH változtatásával befolyásolhatja. A szalicilátok vesén keresztüli kiválasztását fokozza a vizelet lúgosodása miatt. A kinidinekkel történő egyidejű alkalmazásakor a kinidin koncentrációja a vérben jelentősen, a túladagoláshoz hasonló tüneteket kiváltó mértékben megemelkedhet. Víztartalmú alumínium-oxid és citrátsók egyidejű alkalmazása a szérum alumíniumszint megemelkedéséhez vezethet, kiváltképp vesekárosodásban szenvedő betegeknél.

Könnyű, bázisos magnézium-karbonát

Csökkenti a tetraciklinek, bifoszfonátok és vaskészítmények felszívódását, de egyéb gyógyszerek abszorpcióját is befolyásolhatja. A káros kölcsönhatások elkerülése érdekében az antacid és más gyógyszer bevétele között legalább két óra teljen el.

Mellékhatás

Székrekedést vagy hasmenést okozhat. Alacsony foszfortartalmú diétán lévő betegeknél akár a normál adagok alkalmazása is foszforhiányt, fokozott csontreszorpciót, hypercalciuriát és osteomalatiát eredményezhet.

Anyagcserezavarok

130/2020/01

Pulvis fructosi 75 g
(Pulv. fructos. 75 g)

In vivo diagnosztikum.

ATC besorolás: egyéb diagnosztikumok V04CX.

Javallat

Fruktóz intolerancia vizsgálat.

Rp.

Fructosi

grammata septuaginta quinque (g 75,0)

D.: Bélelt zacskóban.

S.: Fruktóz intolerancia vizsgálathoz.

Fontos tudnivalók

A vizsgálatot tiszta levegőjű helyiségben, legalább 6 órás éhezés után kell elvégezni.

A vizsgálat szokásos kivitelezése felnőttek esetén

A beteg az első, a vizsgálathoz használt készülékbe történő kilégzést követően éhgyomorra 300 ml vízben feloldott 75 g fruktózt elfogyaszt, amelyet követően 120 ill. 180 percen át 20 percenként újabb kilégzéseket végez. A kilélegzett levegő H_2-gáz tartalma kerül meghatározásra.

Hatóanyagok

Fructosum: *monoszacharid, a glükózhoz hasonló fontos szénhidrát.*

Ellenjavallat

A vizsgálat lázas, hurutos betegség fennállásakor nem végezhető el.

Figyelmeztetés

A vizsgálatot megelőző 12 órában dohányzás, mentolt tartalmazó ételek (pl. rágógumi, cukorka), italok fogyasztása, fogkrémmel történő fogmosás nem megengedett. A vizsgálat előtt a szájüreget és a garatot fertőtlenítő oldattal végzett öblögetéssel, ill. gargalizálással fertőtleníteni kell. Egy nappal a vizsgálat előtt gyümölcs és zöldség fogyasztása kerülendő.

Mellékhatás

Fáradtság, gyengeség.

131/2022/02

Pulvis glucosi anhydrici 75 g
(Pulv. glucos. anhydr. 75 g)

In vivo diagnosztikum. Orális Glükóz Tolerancia Teszt (OGTT).

ATC besorolás: egyéb diagnosztikumok V04CA.

Javallat

2-es típusú diabetes mellitus diagnózisának pontosításához, a beállított terápia ellenőrzéséhez, terhességi diabetes mellitus kiszűréséhez orálisan alkalmazandó diagnosztikai készítmény.

Rp.

Glucosi anhydrici

grammata septuaginta quinque (g 75,0)

D.: Bélelt zacskóban.

S.: Felnőtteknek a csomagolás teljes tartalmát (75 g) 250-350 ml vízben feloldva, közvetlenül a vizsgálat előtt, 5 perc alatt kell elfogyasztaniuk.

Fontos tudnivalók

Gyermekek esetén az adagot, az oldat elkészítését és az elfogyasztandó oldat mennyiségét az orvos írja elő. A szokásos adag gyermekek számára 1,75 g glükóz/testtömegkilogramm, de legfeljebb 75 g. A mintavétel történhet a 0., 30., 60., 90. és 120. percben, de a szénhidrát-anyagcsere kategorizálásához elégséges a terheléses vizsgálat 0. és 120. percében mért értékét figyelembe venni. A készítmény glükóz-monohidrát felhasználásával is elkészíthető, figyelembe véve a következőket: A gyógyszeranyag víztartalma 7,0%-9,5% közötti érték lehet. 1 g vízmentes glükóznak 1,10 g glükóz-monohidrát felel meg. Ilyenkor a szignatúrán a *Pulvis glucosi anhydrici 75 g* (*Glucosum monohydricum formájában*) nevet kell feltüntetni.

Hatóanyagok

Glucosum anhydricum: *monoszacharid. A sejtek biológiai folyamataikban energia- és metabolitforrásként hasznosítják.*

Ellenjavallat

Nem végezhető el a vizsgálat olyan betegeknél, akiknél időnként hypokalaemiás paralysis fordul elő.

Figyelmeztetés

A vizsgálatot reggel éhgyomorra kell elvégezni, előzetes (min. 10 órán át tartó) koplalást követően. A terhelést megelőző 3 napon keresztül korlátozás nélküli, de legalább 150 g szénhidrátot tartalmazó étrend tartása szükséges. A vizsgálatot megelőző napokban a terhelendő személynek átlagos fizikai tevékenységet kell végeznie. A vizsgálatot nyugalmi körülmények között, dohányzás és fizikai aktivitás mellőzésével kell lebonyolítani. A vizsgálat eredményességét befolyásoló tényezőket a vizsgálat elvégzése előtt figyelembe kell venni. Nem szabad figyelmen kívül hagyni a vizsgálat eredményét és értékelését esetleg befolyásoló tényezők (infekciók, gyógyszerhatások stb.) fennállását. Egyes esetekben a terheléses vizsgálat elhalasztása is indokolt lehet.

Gesztációs diabetes gyanúja esetén javasolt, hogy az orális glükóz tolerancia teszt (OGTT) elvégzése a terhesség 24-28. hetében 75 g glukózzal történjék. A szülés után 6 héttel, legkésőbb a szoptatás befejezése után ismételt OGTT végzése szükséges. Később az érintettekben lényegesen gyakrabban alakulhat ki diabetes mellitus, ezért javasolt a cukor anyagcseréjük további ellenőrzése.

Kölcsönhatás

Egyes gyógyszerek, pl. kortikoszteroidok, béta-blokkolók, diuretikumok és antidepresszánsok befolyásolhatják a vizsgálat eredményét.

Mellékhatás

A magas cukortartalmú oldat elfogyasztása hányingert válthat ki. Kevés citromlé hozzáadásával, ami a vizsgálat eredményét nem befolyásolja, az oldat könnyebben fogyaszthatóvá válik.

133/2020/01

Pulvis lactosi monohydrici 75 g
(Pulv. lactos. monohydr. 75 g)

In vivo diagnosztikum.

ATC besorolás: egyéb diagnosztikumok V04CX.

Javallat

Laktóz intolerancia vizsgálat.

Rp.

Lactosi monohydrici

grammata septuaginta quinque (g 75,0)

D.: Bélelt zacskóban.

S.: Laktóz intolerancia vizsgálathoz.

Fontos tudnivalók

A laktóz oldattal végzett H_2 kilégzési tesztvizsgálat alkalmas a laktóz intolerancia igazolására. A vizsgálatot tiszta levegőjű helyiségben, legalább 6 órás éhezés után kell elvégezni.

A vizsgálat szokásos kivitelezése felnőttek esetén

A beteg az első, a vizsgálathoz használt készülékbe történő kilégzést követően éhgyomorra 300 ml vízben feloldott 75 g laktózt elfogyaszt, amelyet követően 120 ill. 180 percen át 20 percenként újabb kilégzéseket végez. A kilélegzett levegő H_2-gáz tartalma kerül meghatározásra.

Hatóanyagok

Lactosum monohydricum: *tejben található, glükózból és galaktózból álló diszacharid.*

Ellenjavallat

A vizsgálat lázas, hurutos betegség fennállásakor nem végezhető el.

Figyelmeztetés

A vizsgálatot megelőző 12 órában dohányzás, mentolos ételek (pl. rágógumi, cukorka), italok fogyasztása, fogkrémmel történő fogmosás nem megengedett. A vizsgált személy ne fogyasszon tejet és tejterméket a vizsgálatot megelőző napon.

Mellékhatás

Hasi diszkomfort, puffadás, hányinger.

140/2020/01

Pulvis tritici amyli 75 g
(Pulv. trit. amyl. 75 g)

In vivo diagnosztikum. Amylum Tolerancia Teszt (ATT).

ATC besorolás: egyéb diagnosztikumok V04CK.

Javallat

Amylum tritici (keményítő) tolerancia teszt, a hasnyálmirigy működés vizsgálatára.

Rp.

Tritici amyli

grammata septuaginta quinque (g 75,0)

D.: Bélelt zacskóban.

S.: Keményítő tolerancia teszt elvégzéséhez.

Fontos tudnivalók

Az amylum tolerancia teszt (ATT) méri a szervezetbe jutott keményítő (amylum) lebontásához szükséges amiláz enzimet. Az enzim működését a vércukorszint emelkedése jelzi.

A vizsgálat szokásos kivitelezése felnőttek esetén

A vizsgálat két egymást követő napon történik. Az első napon 5 vérvétel történik, az első éhgyomorra, amit egy 75 gramm glükózt tartalmazó oldat elfogyasztása követ, ezután pedig 30, 60, 90 és 120 perc elteltével újabb vérvétel következik a vércukorszint alakulásának követéséhez.

A második napon 4 mintavétel történik: az első szintén éhgyomorra, amit 30 perc eltéréssel 3 további vérvétel követ. Az éhgyomri mintavétel után a vizsgált személynek egy 75 gramm búzakeményítőt tartalmazó szuszpenziót kell elfogyasztania. A 30 percenkénti vérvétel az ennek hatására bekövetkező vércukorszint változását követi.

Hatóanyagok

Tritici amylum: *búzából nyert poliszacharid.*

Ellenjavallat

Glutén érzékenység.

Figyelmeztetés

A vizsgálatot megelőző néhány napban a vizsgálatban résztvevő személynek átlagos fizikai tevékenységet kell végeznie. A vércukorterhelés előtt kiegyensúlyozott, napi legalább 150 g szénhidrátot tartalmazó étkezés javasolt. 18 éves kor alatt a vizsgálathoz használt amylum és glükóz adagját az orvos határozza meg. Terhesség alatt a vizsgálat elvégzése nem ajánlott.

Mellékhatás

Enyhe gastrointestinalis panaszok.

Aranyér ellenes lokális készítmények

204/2022/02

✠

Suppositorium ad nodum

(Supp. ad nodum.)

Antihaemorrhoidalis adstringens. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: aranyér és analis fissura elleni lokális készítmények C05A.

Javallat

Nodus haemorrhoidalis.

Rp.

Matricariae aetherolei

milligrammata septem et semis (g 0,0075)

Ephedrini racemici hydrochloridi

Balsami peruviani

Silicae colloidalis anhydricae

aa centigrammata tria (aa g 0,03)

Bismuthi subgallatis

centigrammata viginti (g 0,20)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta 2-szer 1 kúpot a végbélbe helyezni.* A kúp alkalmazása lehetőleg székelés és tisztasági lemosás után történjen. Szükség esetén rendelhető: Adde ad suppositorium singulum Mentholi centigramma unum (g 0,01) vagy: Lidocaini centigrammata sex (g 0,06). Perubalzsamra érzékeny betegnek anélkül rendelendő.

Hatóanyagok

Matricariae aetheroleum: *antiphlogisticum. Enyhe antibakteriális hatással is rendelkezik.*

Ephedrini racemici hydrochloridum: *sympathomimeticum, amely az adrenalinhoz képest tartósabban, de lényegesen enyhébben hat.*

Balsamum peruvianum: *enyhe antiszeptikus és hámosító hatású.*

Bismuthi subgallas: *antiphlogisticum, antisepticum, sebszárító, hámosodást elősegítő.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, instabil angina, cardialis arrhythmia, magas vérnyomás, coronaria elváltozás, porphyria. Veseelégtelenségben szenvedő betegeknek bizmut

adása ellenjavallt. Kamillavirággal szembeni érzékenység, zártzugú glaucoma. Terhesség, mivel a bizmut átjut a placentán. Szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A készítmény szédülést, szorongást okozhat, melyek hátrányosan befolyásolhatják a gépjárművezetéshez és a gépek kezeléséhez szükséges képességeket.

Mellékhatás

Allergiás reakció, efedrin túlérzékenység (idegesség, álmatlanság, szédülés, hányinger, hányás, tachycardia, extrasystole). Gastrointestinalis zavarok, bőrtünetek, extrém nagy adagban idegrendszeri-, csont-, ízületi toxicitás. Ritkán bőrérzékenység. Terhességben átjut a placentán.

208/2020/01

✠

Suppositorium antiphlogisticum nodale

(Supp. antiphlogistic. nodal.)

Antihaemorrhoidalis adstringens. Antiphlogisticum. Anaestheticum.

ATC besorolás: vazoprotektív szerek − aranyér és analis fissura elleni lokális készítmények C05A.

Javallat

Nodus haemorrhoidales.

Rp.

Lidocaini

centigrammata quattuor (g 0,04)

Prednisoloni

milligrammata quinque (g 0,005)

Ephedrini racemici hydrochloridi

centigrammata duo (g 0,02)

Vehiculi

quantum satis

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Végbélkúp. Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás:* naponta 2-szer 1 kúpot a végbélbe helyezni.

Hatóanyagok

Lidocainum: *savamid típusú membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan beáll, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind tovaterjedését.*

Prednisolonum: *glukokortikoid, antiexsudativ, antiproliferativ, antiflogisztikus, immunszuppresszív.*

Ephedrini racemici hydrochloridum: *sympathomimeticum, amely az adrenalinhoz képest tartósabban, de lényegesen enyhébben hat.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Nem kontrollált magas vérnyomás, instabil angina, arrhythmia. coronaria elváltozás, porphyria, terhesség, szoptatás időszaka**.** Általában nem, vagy csak orvosi javaslatra adható az alábbiakban felsorolt betegségek, vagy állapot esetén: gyomor- és nyombélfekély, súlyos osteoporosis, súlyos hypertonia, vakcináció időtartama. Vírusinfekciók: herpes simplex, herpes zoster, varicella. Szisztémás gombás megbetegedések (amoebiasis, glaucoma, poliomyelitis), BCG oltást követő lymphadenitis.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Ahogy minden glükokortikoid tartalmú gyógyszer használatakor, így a Suppositorium antiphlogisticum nodale terápia megkezdése esetén is a várható előny és kockázat kritikus mérlegelése szükséges. A készítmény lidokain tartalma miatt óvatosan alkalmazandó epilepsziás betegnél, továbbá bradycardia esetén.

Kölcsönhatás

Szalicilátokkal vagy nem-szteroid gyulladáscsökkentőkkel egyidejűleg alkalmazva megnövekedhet a gastrointestinalis vérzési hajlam. Szívglikozidokkal történő egyidejű adása fokozódó glikozidhatáshoz vezethet a szteroidfüggő kálium-kiválasztás miatt. Szaluretikumok egyidejű alkalmazása esetén megnövekedett kálium-kiválasztással kell számolni. Antidiabetikumok vagy kumarin-származékok hatását a prednizolon egyidejű alkalmazása csökkenti. A prednizolon hatását a rifampicin, a fenitoin és a barbiturátok csökkentik. A lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak.

Mellékhatás

A készítmény prednizolon tartalma miatt hosszabb ideig tartó alkalmazás esetén Cushing-syndroma, elhízás, hipertónia és osteoporosis jelentkezhet. Szénhidrát-anyagcsere zavarokat indukálhat, felléphet myopathia, gyomor- és nyombélfekély, pszichés zavar, káliumhiány. E mellékhatások fellépésekor az adagot fokozatosan csökkenteni kell. A gyógyszer alkalmazásának idején megnövekedhet a fertőzések rizikója. A már kialakult fertőzés tüneteit a kezelés elfedheti. Lidocain tartalma miatt az alkalmazás helyén átmeneti erythaema, oedema alakulhat ki. Nagyon ritkán előfordulhatnak túlérzékenységi allergiás reakciók: urticaria, angioedema, bronchospasmus, legsúlyosabb esetben anaphylaxias shock. A készítmény használata esetén szisztémás mellékhatások előfordulása ritka, mivel kis mennyiség jut a keringésbe. Rendkívül ritkák a központi idegrendszeri (szédülés, álmosság, görcsök, izgatottság és/vagy depressio, légzésbénulás), illetve cardiovascularis (hypotonia, szívizom gyengeség, bradycardia, szívmegállás) mellékhatások. Efedrin túlérzékenység (szorongás, álmatlanság, szédülés, tachycardia, extrasystole, hányinger, hányás).

209/2020/01

✠

Suppositorium haemorrhoidale

(Supp. haemorrhoid.)

Antihaemorrhoidalis adstringens. Antiphlogisticum. Anaestheticum.

ATC besorolás: aranyér és analis fissura elleni lokális készítmények C05A.

Javallat

Nodus haemorrhoidalis.

Rp.

Ephedrini racemici hydrochloridi

centigrammata tria (g 0,03)

Lidocaini

centigrammata octo (g 0,08)

Bismuthi subgallatis

Zinci oxidi

Balsami peruviani

aa centigrammata decem (aa g 0,10)

Silicae colloidalis anhydricae

centigrammata quinque (g 0,05)

Ricini olei virginalis

centigrammata quattuor (g 0,04)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 2-szer.* A kúp alkalmazása lehetőleg székelés és tisztasági lemosás után történjen. Perubalzsamra érzékeny betegnek anélkül rendelendő.

Hatóanyagok

Ephedrini racemici hydrochloridum: *sympathomimeticum, amely az adrenalinhoz képest tartósabban, de lényegesen enyhébben hat.*

Lidocainum: *savamid típusú membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan beáll, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind tovaterjedését.*

Bismuthi subgallas: *antiphlogisticum, antisepticum, sebszárító, hámosodást elősegítő.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens.*

Balsamum peruvianum: *enyhe antiszeptikum és hámosodást elősegítő.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert **t**úlérzékenység, instabil angina, cardialis arrhythmia, nem kontrolált magas vérnyomás, coronaria elváltozás, porphyria. Veseelégtelenségben szenvedő betegeknek bizmut adása ellenjavallt. Zártzugú glaucoma. Terhesség, mivel a bizmut átjut a placentán. Szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A készítmény szédülést, szorongást okozhat, melyek hátrányosan befolyásolhatják a gépjárművezetéshez és a gépek kezeléséhez szükséges képességeket.

Kölcsönhatás

Óvatosan adható szívglikozidokkal, guanetidinnel és rokonvegyületeivel, MAO-bénítókkal, triciklikus antidepresszánsokkal, propranolollal, cimetidinnel.

Mellékhatás

Allergiás reakciót, ödémát, igen ritkán anafilaktoid reakciót válthat ki. Nem ad keresztreakciót észtertípusú helyi érzéstelenítőkkel. (pl. prokain). Efedrinnel szembeni túlérzékenység esetén szorongás, álmatlanság, szédülés. Tachycardia, extrasistole, hányinger, hányás jelentkezhet.

245/2020/01

✠

Unguentum ad fissuram

(Ung. ad fissur.)

Localis vasodilatans.

ATC besorolás: aranyér és analis fissura elleni lokális készítmények C05A.

Javallat

Krónikus anális fissura.

Rp.

Isosorbidi dinitratis diluti 40%

gramma unum et centigrammata viginti et quinque (g 1,25)

Paraffini liquidi

grammata duo et semis (g 2,50)

Vaselini albi

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. unguentum.

D. S.: Külsőleg. Kenőcs. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]
Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 2 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. A pontos használati utasítást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie. *Szokásos alkalmazási mód*: a kenőcs 1 g-jával (kb. 2-3 borsónyi) a végbélnyílás környékét és a végbél-nyálkahártya nyíláshoz közeli részét 3 óránként be kell kenni. Alkalmazásakor eldobható gumiujj használata javasolt. Nem fagyasztható. Legfeljebb 8 hétig használható. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy a kezeléshez tartozik a székletrendezés, a végbél gondos tisztántartása, ülőfürdők, laza székletet biztosító étrend, puha papír vagy vatta használata.

Hatóanyagok

Isosorbidi dinitras dilutus: *értágító hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenység. Hypotonia, alacsony töltőnyomással járó balkamra-elégtelenség, hyperthyreosis, súlyos anaemia, fokozott intraocularis nyomás, zártzúgú glaucoma. Terhesség és szoptatás alatt csak az előny/kockázat gondos mérlegelése után adható.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy tájékoztassa orvosát, ha vérnyomáscsökkentőt, ha vízhajtót szed; ha keze lába hideg és erre értágítót szed; vagy alacsony a testhőmérséklete. 18 éves kor alatti alkalmazásáról nem állnak rendelkezésre adatok.

Kölcsönhatás

Nem adható együtt szildenafillal, mivel fokozódhat az izoszorbid-dinitrát vérnyomáscsökkentő hatása.

Óvatosan adható együtt: kalcium-csatorna blokkolókkal, egyéb vasodilatatorokkal, egyéb antihypertensiv szerekkel, valamint triciklikus antidepressansokkal (mivel egyidejű alkalmazáskor fokozott vérnyomásesés alakulhat ki). Az alkohol fokozza a hypotensiv hatást.

Mellékhatás

A kezelés korai fázisában fejfájás jelentkezhet, ami rendszerint néhány nap alatt az alkalmazás folytatása mellett is megszűnik. Orthostatikus hypotonia, tachycardia, szédülés, gyengeség, átmeneti kipirulás, émelygés, hányás, emésztési zavarok jelentkezhetnek.

265/2020/01

✠

Unguentum haemorrhoidale

(Ung. haemorrhoid.)

Anaestheticum. Adstringens.

ATC besorolás: aranyér és analis fissura elleni lokális készítmények C05A.

Javallat

Antiphlogisticum nodi haemorrhoidalis, fissurae ani.

Rp.

Ephedrini racemici hydrochloridi

centigrammata triginta (g 0,30)

Clioquinoli

gramma semis (g 0,50)

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Lidocaini

grammata duo (g 2,0)

Matricariae aetherolei

centigrammata septem et semis (g 0,075)

Unguenti oleosi FoNo VIII.

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos alkalmazása:* székelés és tisztasági lemosás után és lefekvés előtt vattapamatra tett borsónyi kenőccsel a végbelet és környékét enyhén be kell kenni, naponta legfeljebb 2-3-szor. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy a kezeléshez tartozik a székletrendezés, a végbél gondos tisztántartása, ülőfürdők, laza székletet biztosító étrend, puha papír vagy vatta használata. Szükség esetén a kezelést egyidejűleg Suppositorium haemorrhoidale vagy Suppositorium ad nodum készítmény alkalmazásával végezhetjük.

Hatóanyagok

Ephedrini racemici hydrochloridum: *sympathomimeticum, amely az adrenalinhoz képest tartósabban, de lényegesen enyhébben hat.*

Clioquinolum: *antibakteriális és antifungális hatású.*

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens.*

Lidocainum: *savamid típusú membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan beáll, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind tovaterjedését.*

Matricariae aetheroleum: *antiphlogisticum. Enyhe antibakteriális hatással is rendelkezik.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, nem kontrollált magas vérnyomás, instabil angina, arrhythmia. Súlyos, kiterjedt fissura esetén nem alkalmazható. Magas vérnyomás, coronaria elváltozás, porphyria, terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Sárgára színezi a ruházatot és a bőrt. 15 év alatti életkorban alkalmazása nem javasolt. A készítmény szédülést, szorongást okozhat, melyek hátrányosan befolyásolhatják a gépjárművezetéshez és a gépek kezeléséhez szükséges képességeket.

Mellékhatás

Efedrin túlérzékenység (szorongás, álmatlanság, szédülés, tachycardia, extrasystole, hányinger, hányás). Mivel a clioquinol contact allergén, a készítmény szenzitizálhatja különösen az ekzemás bőrt. Érzékeny betegeknél ritkán iodismust okoz. Enyhe, esetenként súlyos irritáció, túlérzékenységi reakció (ödéma) és igen ritkán anafilaxiás reakció is előfordulhat. Keresztérzékenységet mutathat más halogénezett hidroxi-kinolokkal szemben, de nem ad keresztreakciót az észter típusú helyi érzéstelenítőkkel (pl. prokain).

Ásványi sók

123/2020/01

Pulvis calcii lactophosphorici
(Pulv. calc. lactophosph.)

Kalcium- és foszforionok pótlása.

ATC besorolás: tápcsatorna és anyagcsere – ásványi anyagok – kalcium – kalcium-laktát A12AA05.

Javallat

Osteoporosis, rachitis, idült hasmenés, D3-vitamin terápia kiegészítése, kalcium- és foszforpótlás szoptató anyák részére.

Rp.

Calcii lactatis pentahydrici

Calcii hydrogenophosphatis dihydrici

aa grammata viginti (g 20,0)

Sacchari

vel

Sorbitoli

grammata decem (g 10,0)

M. f. pulvis.

D.: ad scatulam.

S.: Kalcium és foszfor pótlására. Felnőtteknek 1-2-szer 6,5 ml port ½ pohár (1 dl) vízben elkeverve étkezés közben bevenni.

Fontos tudnivalók

6,5 ml por kb. 720 mg kalciumot és 340 mg foszfort, 1 g szacharózt vagy 1 g szorbitot tartalmaz. 14 éves kor alatt az orvos utasítása szerint adható.

Hatóanyagok

Calcii lactas pentahydricus: *kalcium pótlásra.*

Calcii hydrogenophosphas dihydricus: *kalcium- és foszfor-pótlásra.*

Ellenjavallat

Hypercalciuria, hyperparathyreodismus, súlyos veseelégtelenség, csontmetastasisok.

Figyelmeztetés

Együttadása más gyógyszerekkel és vesekő esetén csak orvosi ellenőrzés mellett történhet. Veseelégtelenségben kerülni kell a nagyobb dózisok adását.

Kölcsönhatás

Az együtt adott tetraciklinek és/vagy vaskészítmények felszívódását csökkenti és így terápiás hatásukat csökkenti. D-vitaminok és thiazidok fokozzák a hypercalcaemia veszélyét. Szívglikozidokkal potencírozó synergismus áll fenn. Csökkenti a calcium csatorna-blokkolók hatását. Glycocorticoidok, phenytoin és barbiturátok gátolják a kalcium reszorpciót.

Mellékhatás

Hypercalciuria, nagyobb adagok esetén obstipáció, hypercalcaemia, hypophosphataemia és metabolikus acidosis, különösen veseelégtelenségben és nagyobb dózisok adása esetén.

132/2020/01

Pulvis kalii citratis
(Pulv. kal. citr.)

Káliumionok pótlása.

ATC besorolás: tápcsatorna és anyagcsere – ásványi anyagok – kálium – kálium-citrát A12BA02.

Javallat

Káliumhiány megszüntetése vagy megelőzése hypokalaemiát okozó betegségekben és hypokalaemiát okozó gyógyszerek esetén.

Rp.

Kalii citratis

gramma unum (g 1,0)

Dentur tales doses No viginti (XX).

D.S.: Kálium pótlására. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]
Az adagot vízben feloldva kell bevenni.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. 1 por 360 mg káliumot tartalmaz. A kálium-citrátot hypokalaemiaban, illetőleg ennek megelőzésére a kórképtől, digitalis-, diureticum-, corticosteroid-kezelés során a gyógyszer adagjától és a kezelés időtartamától is függően, folyadék- és elektrolit-kezelésben a szérum káliumszint folyamatos kontrollja alapján egyénileg rendelik. A készítmény alkalmazása mérsékelt hipokalaemia (> 3 mmol/l) esetén káliumban gazdag étrend kiegészítésére javasolt. *Szokásos adagolás: felnőtteknek naponta 2-szer 1 por.*

Hatóanyagok

Kalii citras: *elektrolit.*

Ellenjavallat

Hyperkalaemia, veseelégtelenség, oliguria, azotaemia, anuria, dehydratio, peptikus fekély. Gyermekkor. Terhesség és szoptatás alatti biztonságos alkalmazására vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok, ezért ebben az időszakban csak a terápiás előny/kockázat gondos mérlegelése után javasolt alkalmazni.

Figyelmeztetés

Digitalis és kálium-spóroló diureticum adása esetén vese- és szívbetegeknél a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése szükséges.

Kölcsönhatás

A készítmény óvatosan adható együtt a fentiekben említett készítményeken kívül ACE-gátlókkal, nemszteroid gyulladáscsökkentőkkel, antikolinerg hatású gyógyszerekkel, mert fokozódhatnak a gastrointestinalis mellékhatások. β-blokkolókkal, heparinnal, ciklosporinnal együtt alkalmazva a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése szükséges. Nefrotoxikus anyagokkal (ciszplatin, aminoglikozidok) együtt adva a káliumszint nő.

Mellékhatás

Hasmenés, hányás, hányinger jelentkezhet. Ritkán gastrointestinalis vérzés, fekély, perforáció, obstrukció előfordulhat, elsősorban rizikófaktorok jelenléte esetén. Csökkent veseműködés esetén hyperkalaemia előfordulhat. A készítmény véletlen túladagolása miatt érzékelési zavar, izomgyengeség,

paralízis, alacsony vérnyomás, sokk, szívritmuszavar, ingerületvezetési zavar, súlyos esetben szívmegállás következhet be.

134/2022/02

Pulvis magnesii 50 mg
(Pulv. magn. 50 mg)

Magnéziumionok pótlása.

ATC besorolás: tápcsatorna és anyagcsere – ásványi anyagok – magnézium – magnézium-citrát A12CC04.

Javallat

Magnéziumhiány.

Rp.

Magnesii citratis

centigrammata triginta duo (g 0,32)

Dentur tales doses No triginta (XXX).

D.S.: Magnézium pótlására. Felnőtteknek naponta 2-3-szor 2 port étkezés közben vízben oldva bevenni.

Fontos tudnivalók

1 por kb. 50 mg magnéziumot tartalmaz. 14 éves kor alatt az orvos utasítása szerint adható.

Hatóanyagok

Magnesii citras: *magnéziumpótlás*.

Ellenjavallat

Vesefunkciós zavarok. Pitvar-kamrai blokk.

Figyelmeztetés

Nagyobb dózisokban (11-25 g) ozmotikus hashajtó. Vesekárosodás esetén, valamint időseknek óvatosan kell adni. Asszociált kalciumhiány esetén ajánlatos a magnéziumhiányt a kalciumhiány előtt kezelni. A magnéziumszint emelkedése befolyásolja a szív munkáját, kissé csökkenti a vérnyomást, az ingervezetést a szívben lassítja, a szívműködést gyengítheti, ezért digitálisz-készítményekkel kezelteknek állandó orvosi ellenőrzés (EKG, vérnyomásmérés) mellett adható.

Kölcsönhatás

Orális tetraciklinekkel, biszfoszfonátokkal, digitálisz-glikozidokkal, nátrium-fluoriddal, kalcium-, és vaskészítményekkel történő együttes alkalmazása körültekintést igényel, mivel a magnézium csökkenti ezek felszívódását. A kölcsönhatás csökkentése érdekében a készítmény bevétele és fenti gyógyszerek alkalmazása között legalább 3 óra teljen el. Kálium-spóroló vizelethajtókat alkalmazó betegek esetén fokozódik a magnézium tubuláris reabszorpciója, ezért a készítmény ilyen betegeknek csak orvosi ellenőrzés mellett adható. A digitáliszok plazmaszintjét csökkentő hatása miatt a készítményt digitálisszal kezelt betegek is csak orvosi ellenőrzés mellett szedhetik.

Mellékhatás

Éhgyomorra bevéve gastrointestinalis panaszok jelentkezhetnek.

135/2022/02

Pulvis magnesii 100 mg
(Pulv. magn. 100 mg)

Magnéziumionok pótlása.

ATC besorolás: tápcsatorna és anyagcsere – ásványi anyagok – magnézium – magnézium-citrát A12CC04.

Javallat

Magnéziumhiány.

Rp.

Magnesii citratis

centigrammata sexaginta quattuor (g 0,64)

Dentur tales doses No triginta (XXX).

D.S.: Magnézium pótlására. Felnőtteknek naponta 2-3-szor 1 port étkezés közben vízben oldva bevenni.

Fontos tudnivalók

1 por kb. 100 mg magnéziumot tartalmaz. 14 éves kor alatt az orvos utasítása szerint adható.

Hatóanyagok

Magnesii citras: *magnéziumpótlás*.

Ellenjavallat

Vesefunkciós zavarok. Pitvar-kamrai blokk.

Figyelmeztetés

Nagyobb dózisokban (11-25 g) ozmotikus hashajtó. Vesekárosodás esetén, valamint időseknek óvatosan kell adni. Asszociált kalciumhiány esetén ajánlatos a magnéziumhiányt a kalciumhiány előtt kezelni. A magnéziumszint emelkedése befolyásolja a szív munkáját, kissé csökkenti a vérnyomást, az ingervezetést a szívben lassítja, a szívműködést gyengítheti, ezért digitálisz-készítményekkel kezelteknek állandó orvosi ellenőrzés (EKG, vérnyomásmérés) mellett adható.

Kölcsönhatás

Orális tetraciklinekkel, biszfoszfonátokkal, digitálisz-glikozidokkal, nátrium-fluoriddal, kalcium-, és vaskészítményekkel történő együttes alkalmazása körültekintést igényel, mivel a magnézium csökkenti ezek felszívódását. A kölcsönhatás csökkentése érdekében a készítmény bevétele és fenti gyógyszerek alkalmazása között legalább 3 óra teljen el. Kálium-spóroló vizelethajtókat alkalmazó betegek esetén fokozódik a magnézium tubuláris reabszorpciója, ezért a készítmény ilyen betegeknek csak orvosi ellenőrzés mellett adható. A digitáliszok plazmaszintjét csökkentő hatása miatt a készítményt digitálisszal kezelt betegek is csak orvosi ellenőrzés mellett szedhetik.

Mellékhatás

Éhgyomorra bevéve gastrointestinalis panaszok jelentkezhetnek.

136/2022/02

Pulvis magnesii et calcii
(Pulv. magn. et calc.)

Magnézium- és kalciumionok pótlása.

ATC besorolás: tápcsatorna és anyagcsere – ásványi anyagok – magnézium-citrát A12CC04, kalcium-laktát A12AA05.

Javallat

Magnézium- és kalciumhiány.

Rp.

Magnesii citratis

centigrammata triginta octo (g 0,38)

Calcii lactatis pentahydrici

grammata duo (g 2,0)

Dentur tales doses No viginti (XX).

D.S.: Magnézium és kalcium pótlására. Felnőtteknek naponta 3-4 szer 1 port 1,5–2 dl vízzel bevenni.

Fontos tudnivalók

1 por kb. 60 mg magnéziumot és 260 mg kalciumot tartalmaz. 14 éves kor alatt az orvos utasítása szerint adható.

Hatóanyagok

Magnesii citras: *magnéziumpótlás*.

Calcii lactas pentahydricus: *kalciumpótlás*.

Ellenjavallat

Vesefunkciós zavarok. Hypercalciuria, hypercalcaemia, hypophosphataemia súlyos veseelégtelenség, csontáttétek, az elektrolit-háztartás súlyos zavarai, hyperparathyreoidismus.

Figyelmeztetés

Más gyógyszerek felszívódását befolyásolhatja. Vesebetegség, vesekő esetén alkalmazása csak orvosi ellenőrzés mellett történhet. Éhgyomorra bevéve hasmenést okozhat.

Kölcsönhatás

Tetraciklinek, és bifoszfonátok, vas és a fluorid felszívódását mérsékelheti. Kálium-spóroló vizelethajtókat alkalmazó betegek esetén fokozódik a magnézium tubuláris reabszorpciója, ezért a készítmény ilyen betegeknek csak orvosi ellenőrzés mellett adható. D-vitamin és tiazidok fokozzák a hypercalcaemia veszélyét. Szívglikozidokkal potencírozó szinergizmus áll fenn. Glycocorticoidok, phenytoin, és barbitalok gátolják a kalcium felszívódását. Calcitonin hatását antagonizálja. Ciprofloxacin, norfloxacin felszívódását kelatképzés miatt csökkentheti. Digitalist szedőknek nem adható (nő a szívarrhythmia veszélye).

Mellékhatás

Hypercalcaemia, hypophosphataemia, metabolikus acidosis, különösen veseelégtelenségben és nagyobb dózisok adása esetén.

Bélre ható fertőzés ellenes szerek

009/2020/01

✠

Capsula vancomycini

(Caps. vancomycin.)

Antiinfectivum.

ATC besorolás: bélfertőtlenítők − vankomicin A07AA09.

Javallat

Clostridium difficile fertőzés.

Rp.

Vancomycini hydrochloridi

centigrammata duodecim et semis (g 0,125)

Lactosi monohydrici

centigrammata duodecim (g 0,12)

M. f. capsula.

Dentur tales doses No centum (C).

S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak orvosi vényre adható ki. *Készítése csak kórházi gyógyszertárban, az OGYÉI módszertani levelében (lásd 1/2013. sz. ajánlás) leírtakat figyelembe véve történhet.* A Vancomycin kapszula 12 éves és idősebb betegek számára javasolt.

Ha a kezelőorvos másképp nem rendeli szokásos adagolása felnőttek és 12–18 éves gyermekek és serdülők részére: a vancomycin javasolt adagja 125 mg 6 óránként, 10 napon keresztül a nem súlyos CDI első epizódja esetén. Az adag 10 napon keresztül 6 óránként 500 mg-ra növelhető súlyos vagy szövődményekkel járó betegség esetén. A maximális napi adag nem haladhatja meg a 2 g-ot. A fertőzés többszörös kiújulása esetén megfontolható az aktuális CDI-epizód vancomycin-kezelése, naponta négyszer 125 mg adaggal 10 napon át, amelyet követhet akár az adag leépítése, ami az adag fokozatos csökkentését jelenti napi 125 mg-ig, vagy akár pulzáló kezelés, azaz 125-500 mg/nap 2-3 naponta, legalább 3 héten át. A vancomycin-kezelés időtartamát egyénenként, a klinikai lefolyás alapján kell meghatározni. Ha lehetséges, a CDI-t vélhetően kiváltó antibakteriális szer alkalmazását le kell állítani. Gondoskodni kell a megfelelő folyadék- és elektrolitpótlásról. Orális alkalmazás után a vancomycin szérumkoncentrációját rendszeresen ellenőrizni kell a gyulladásos bélbetegségben szenvedő betegeknél.

Különleges betegcsoportok esetén

Vesekárosodás

A nagyon alacsony szisztémás abszorpció miatt a dózis módosítása nem szükséges, kivéve, ha orális alkalmazást követően jelentős az abszorpció gyulladásos bélbetegség fennállásakor, illetve Clostridium difficile kiváltotta pseudomembranosus colitisben.

Gyermekek és serdülők

A vancomycin kapszula nem megfelelő a 12 évesnél fiatalabb gyermekek, vagy az azt lenyelni nem képes serdülők kezelésére. A 12 évnél fiatalabb gyermekek részére az életkornak megfelelő gyógyszerformát kell alkalmazni. A kapszulát nem szabad felnyitni és bőséges mennyiségű vízzel kell bevenni.

Hatóanyagok

Vancomycini hydrochloridum: *triciklikus glikopeptid antibiotikum. Az érzékeny baktérium sejtfalának bioszintézisét gátolja. Az osztódó mikroorganizmusokra baktericid hatású. Károsítja a bakteriális sejtmembrán permeabilitását.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Különleges figyelmeztetések és az alkalmazással kapcsolatos óvintézkedések

Ez a készítmény kizárólag szájon át alkalmazható, és nem szívódik fel a szervezetbe. Az orálisan alkalmazott Vancomycin kapszula más típusú fertőzésekben nem hatékony. A felszívódás fokozott lehet a bélnyálkahártya gyulladásos betegségei esetén vagy a Clostridium difficile okozta pseudomembranosus colitisben. Az ilyen betegeknél fennáll a nemkívánatos hatások kockázata, különösen, ha egyidejűleg veseműködési zavar is fennáll. Minél súlyosabb a veseműködési zavar, annál nagyobb a vancomycin parenterális alkalmazásából fakadó mellékhatások kockázata. A vancomycin szérumkoncentrációját monitorozni kell a bélnyálkahártya gyulladásos betegségei esetén. Terhesség esetén biztonságos alkalmazása nem bizonyított, ezért csak az előnyök és kockázatok gondos mérlegelésével alkalmazható. A vancomycin kiválasztódik az anyatejbe, ezért óvatosságra van szükség szoptató anyák vancomycin kezelésekor. Tekintettel a lehetséges mellékhatásokra, mérlegelni kell az anya állapota alapján a szoptatás leállítását vagy esetleg a gyógyszer elhagyását.

Nephrotoxicitás

A vesefunkció rendszeres ellenőrzése szükséges a veseműködési zavarban szenvedő betegek kezelésekor, illetve azoknál, akik egyidejűleg aminoglikozid antibiotikumot vagy más nefrotoxikus gyógyszert kapnak.

Ototoxicitás

A rendszeres hallásvizsgálat hasznos lehet az ototoxicitás kockázatának minimalizálásához a hallásvesztéssel élő betegeknél, illetve azoknál, akik egyidejűleg ototoxikus hatású gyógyszert, például aminoglikozid antibiotikumot kapnak.

Kölcsönhatás

Kerülni kell a motilitásgátlók alkalmazását, és felül kell vizsgálni a protonpumpagátlók alkalmazását.

Mellékhatás

A vancomycin elhanyagolható mértékben szívódik fel a gastrointestinalis rendszerből. Súlyos bélnyálkahártya-gyulladás esetén azonban - különösen, ha veseelégtelenség is fennáll - kialakulhatnak olyan mellékhatások, amelyek a vancomycin parenterális alkalmazásakor fordulnak elő. Reverzíbilis neutropenia, agranulocytosis, eosinophília, thrombocytopenia, pancytopenia. Immunrendszeri betegségek és átmeneti vagy tartós hallásvesztés. Ritkán vertigo, tinnitus, veseelégtelenség, ami főként a szérumkreatinin- vagy szérumkarbamid koncentráció emelkedésében nyilvánul meg. A vancomycin tartós használata gyógyszerrezisztens mikroorganizmusok elszaporodásához vezethet, ezért a beteg gondos megfigyelése elengedhetetlen. Ha a kezelés alatt szuperinfekció alakul ki, meg kell tenni a megfelelő intézkedéseket.

Digestivumok

001/2020/01

Acidum hydrochloridum dilutum 10%

(Acid. hydrochlor. dil. 10%)

Digestivum. Acidum.

ATC besorolás: digestivumok − hydrochloric acid A09AB03.

Javallat

Anaciditas et subaciditas ventriculi. Vizelet savanyítására (egyes fertőzéssel összefüggésben kialakult struvit tartalmú vesekövek képződése esetén).

Rp.

Acidi hydrochloridi diluti 10%

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Szokásos adagolása felnőtteknek: 15-25 cseppet ½-1 pohárnyi vízhez adva, étkezés közben elfogyasztani. Naponta legfeljebb háromszor.

Fontos tudnivalók

Alkalmazás: a ½-1 pohárnyi vízbe csepegtetett 10%-os hígított sósavat étkezés közben vagy célszerűbben az étkezés előtt, közben és után, 3 részletben kell meginni. A fogak zománcának kímélése érdekében üvegcsövön („szívócsövön") vagy szívószálon történő felszívás ajánlott.

Hatóanyagok

Acidum hydrochloridum dilutum: *10%-os hígított sósav, gyomorsav és a pepszin elválasztását fokozza.*

Ellenjavallat

Gyomornyálkahártya károsodás, ulcus pepticum, hyperchlorhydria, acidosis.

Figyelmeztetés

Alkalmazása gyermekeknek nem ajánlott. Anaciditás esetén a malignus elváltozást (carcinoma ventriculi) ki kell zárni. A készítmény elfogyasztását követően célszerű a szájüreget vízzel kiöblíteni, mert a fogzománcot a sósav megtámadhatja. A készítmény csökkenti a vizelet pH-ját.

Kölcsönhatás

A készítményt és a savérzékeny gyógyszereket legalább 1 órás eltéréssel ajánlott alkalmazni.

Mellékhatás

A fogzománcot károsíthatja.

010/2020/01

Centaurii herba
(Centaur. herb.)

Digestivum. Amarum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi digestivum, amarum HA09WA.

Javallat

Enyhe dyspepsia vagy egyéb gastrointestinalis diszkomfort, valamint átmeneti étvágytalanság.

Rp.

Centaurii herbae

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Kis ezerjófű virágos hajtás.

Fontos tudnivalók

1-4 g (kb. 6-25 ml) aprított kis ezerjófű virágos hajtást 200 ml-nyi forró vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 4 alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Centaurii herba: *amarum (secoiridoid glikozidok).*

Ellenjavallat

Pepticus ulcus. Kis ezerjófűvel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 év alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. A beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy amennyiben a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulnia.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert gyakorisággal.

043/2020/01

Gutta stomachica
(Gutt. stomach.)

Carminativum. Digestivum. Amarum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativumok HA03AW. Növényi digestivumok, amarumok HA09WA.

Javallat

Étvágytalanság, dyspepsia.

Rp.

Tincturae chinae compositae

grammata viginti quinque (g 25,0)

D.S.: Felnőtteknek étkezés előtt ½ órával 30 cseppet kevés vízben bevenni.
Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Hatóanyagok

Cinchonae cortex: *digestivum, amarum.*

Aurantii pericarpium: *illóolajat tartalmaz. Kesernyés íze miatt stomachicum.*

Gentianae radix: *digestivum, amarum, cholagogum, cholereticum.*

Cinnamomi cassiae cortex: *carminativum*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint perubalzsammal szembeni ismert túlérzékenység, fokozott gyomorsav-képződés, gyomorégés, gyomor- és nyombélfekély, magas vérnyomás, terhesség, szoptatás.

Figyelmeztetés

A Cinchonae cortex hatóanyagai lassítják a véralvadást, ezért a készítmény alkalmazását műtét előtt 2 héttel abba kell hagyni. 18 év alatti életkorban alkalmazása nem ajánlott. Ez a gyógyszer 62-67 térfogat% etanolt tartalmaz. A javasolt adagolás szerinti kis mennyisége ellenére a járművezetéshez vagy gépek kezeléséhez szükséges képességet befolyásolhatja.

Mellékhatás

Gyomorirritáció, hányinger, hányás, allergiás reakciók, ritkán pruritus, tachycardia, fejfájás jelentkezhet.

191/2020/01

Species gastrica
(Spec. gastr.)

Stomachicum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi digestivumok HA09WA.

Javallat

Az emésztés elősegítése.

Rp.

Centaurii herbae

Menthae piperitae folii

aa grammata decem (aa g 10,0)

Liquiritiae radicis

Matricariae floris

aa grammata quindecim (aa g 15,0)

M. f. species.

D.S.: Emésztést elősegítő teakeverék.

Fontos tudnivalók

2,2 g (kb. 15 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forró vízzel leöntünk, időnként kevergetve ½ óráig állni hagyjuk, majd szűrjük. Tetszés szerint édesítve naponta 3 csészényi tea fogyasztása ajánlott. A készítmény legfeljebb 14 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Centaurii herba: *amarum, fokozza a gyomornedv képződését, elősegíti az emésztést.*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Liquiritiae radix: *gyomorpanaszok, így gyomorégés, dyspepsia tüneteinek enyhítése. Ízjavító.*

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum, enyhe sedativum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel valamint a mentacsalád tagjaival szemben, továbbá mentollal (vagy rokon vegyületekkel) szembeni ismert túlérzékenység, súlyos májkárosodás. Gyomorfekély, epevezeték-elzáródás, epehólyag-gyulladás.

Figyelmeztetés

Hypertoniában, vese, máj és cardiovascularis megbetegedésben, valamint hypokalaemiában szenvedő betegek esetében alkalmazása nem ajánlott, mert ezek a betegek a készítmény mellékhatásaira érzékenyebbé válnak. Más édesgyökér-tartalmú készítmény egyidejűleg nem alkalmazható, mert hypokalaemia, hypertensio és szívritmus-zavarok jelentkezhetnek. Reflux-betegségben szenvedőknél a gyomorégést fokozhatja. Terhesség és szoptatás időszakában, valamint – adatok hiányában – 18 év alatti életkorban alkalmazása nem ajánlott.

Kölcsönhatás

A Liquiritiae radix a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek hatását csökkentheti. Együttadása nem javasolt thiazid vizelethajtókkal, szívglycosidokkal, corticosteroidokkal, hashajtókkal és más olyan gyógyszerekkel, amelyek súlyosbíthatják az elektrolitzavart.

Mellékhatás

Irritálhat és túlérzékenységi reakciót (erythemás bőrreakció, fejfájás, bradycardia, izomtremor, ataxia, anaphylaxiás reakció), contact dermatitist, ekzemát válthat ki. E mellékhatások elsősorban azoknál a betegeknél jelentkeznek, akiknek a kórtörténetében asthma és allergiás rhinitis fordult elő. Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát, hypertoniát okozhat.

243/2020/01

Tinctura amara
(Tinct. amar.)

Amarum. Stomachicum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi digestivumok, amarumok HA09WA.

Javallat

Étvágyjavító.

Rp.

Tincturae amarae FoNo VIII.

grammata viginti quinque (g 25,0)

D.S.: Étvágyjavító. Étkezés előtt 30 perccel 30 cseppet kevés vízzel bevenni.
Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Menyanthidis trifoliatae folium: *stomachicum, amarum.*

Centaurii herba: *a gyomornedv képződését fokozó amarum, emésztést javító, roboráló, tonicum.*

Absinthii herba: *amarum, stomachicum, fokozza az epe elválasztását, carminativum.*

Aurantii pericarpium: *stomachicum, enyhe spasmolyticum, aromaticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Gyomor- és nyombélfekély. Hyperaciditás. Epevezeték-elzáródás, cholangitis, májbetegségek.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 éves kor alatti serdülőknek és gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek 2 hétnél hosszabb időn át fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Epekövesség vagy egyéb epebetegség esetén a készítmény alkalmazhatóságát a kezelőorvossal meg kell beszélni. A készítmény 34-39 V/V% alkoholt tartalmaz. A kis mennyiség ellenére az autóvezetést, a gépek kezeléséhez szükséges képességeket befolyásolhatja. Ha a beteg a készítmény használatakor ilyet észlel, ne vezessen autót és ne kezeljen gépeket.

Kölcsönhatás

A GABA-receptorokon ható gyógyszerek, például barbiturátok, benzodiazepinek hatását befolyásolhatja, ezekkel való együttes szedése kerülendő.

Mellékhatás

A terápiásnál nagyobb adagban a gyomornyálkahártyát irritálhatja.

Epehólyag és epeutak betegségeinek gyógyszerei

040/2020/01

Gutta cholagoga
(Gutt. cholagog.)

Cholagogum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: epebetegségek gyógyszerei A05A.

Javallat

Epehajtó. Az epeutak functionális megbetegedései.

Rp.

Juniperi aetherolei

Pini silvestris aetherolei

aa gramma semis (aa g 0,50)

Rosmarini aetherolei

Eucalypti aetherolei

aa gramma unum et semis (aa g 1,5)

Menthae piperitae aetherolei

grammata duo et semis (g 2,5)

Helianthi annui olei raffinati

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oleum.

D.S.: Naponta 4-5-ször 3-5 cseppet cukorra cseppentve, étkezés előtt bevenni. Görcs esetén a szükséges adag: egyszerre 25-30 csepp. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Hatóanyagok

Juniperi aetheroleum: *enyhe görcsoldó, carminativ, enyhén antiszeptikus hatású.*

Pini silvestris aetheroleum: *enyhe nyálkahártya izgató, nyákoldó.*

Rosmarini aetheroleum: *spasmolytikus hatást fejt ki az epeutakban és a vékonybélben.*

Eucalypti aetheroleum: *antiszeptikus hatású.*

Menthae piperitae aetheroleum: *spasmolyticum, enyhe antiszeptikus hatású, gyulladáscsökkentő, fokozza a nyál és epetermelést.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal szembeni ismert túlérzékenység, nephritis, májelégtelenség, terhesség, szoptatás időszaka, 18 év alatti életkor. Epevezeték elzáródás, epehólyag gyulladás, mentollal vagy a mentacsaládba tartozó növényekkel szembeni ismert túlérzékenység, súlyos májkárosodás.

Figyelmeztetés

Az epevezetékben lévő epekő komplikációkat - obstructio, ascendáló cholangitis, pancreatitis - okozhat.

Kölcsönhatás

Együttadása kerülendő orális anticoagulánsokkal.

Mellékhatás

Gyomortáji égés, hányinger, hányás, túlérzékenységi reakció.

183/2020/01

Species cholagoga
(Spec. cholagog.)

Cholagogum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi cholagogum és cholereticum HA03AW.

Javallat

Epehajtó teakeverék.

Rp.

Sennae folioli

grammata septem et semis (g 7,50)

Foeniculi dulcis fructus

Absinthii herbae

Marrubii herbae

aa grammata decem (aa g 10,0)

Menthae piperitae folii

grammata duodecim et semis (g 12,5)

M. f. species.

D.S.: Epehajtó teakeverék. Étkezés előtt ½-1 csészényi tea fogyasztása ajánlott. Naponta legfeljebb három csészényi tea fogyasztható.

Fontos tudnivalók

0,35 g (kb. 2-3 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Étkezések előtt ½-1 csészényi tea fogyasztása ajánlott. Naponta legfeljebb három csészényi tea fogyasztható. A készítmény legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Sennae foliolum: *a belekben elektrolitokat, vizet választ ki, gátolja ezek felszívódását, ezáltal stimulálja a perisztaltikát.*

Foeniculi dulcis fructus: *carminativum, enyhe spasmolyticum és emésztőrendszerben szekréció-fokozó.*

Absinthii herba: *stomachicum, cholereticum, carminativum.*

Marrubii herba: *cholereticum, amarum, stomachicum.*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, vagy azokkal rokon növényekkel, valamint mentollal (vagy rokon vegyületeivel) szembeni ismert túlérzékenység. 18 év alatti életkor, terhesség, szoptatás időszaka, bélelzáródás, a belek gyulladásos betegsége, ismeretlen eredetű hasi fájdalom, víz-, elektrolitvesztés miatti dehydratio. Hiperaciditás. Epevezeték-elzáródás, acut epehólyag-gyulladás, súlyos májkárosodás.

Figyelmeztetés

Egy hétnél további alkalmazása kerülendő, mert tartós alkalmazás esetén fennáll a bélcsatornát károsító hatás veszélye. Székelési nehézségek vagy nem diagnosztizált, acut vagy persistens gastrointestinalis panaszok (pl. abdominális fájdalom, hányinger, hányás) potenciális vagy fennálló ileusra utalhatnak. Veserendellenesség esetén az elektrolit-egyensúly felborulhat és dehydratio léphet fel. A vizeletet sárgára vagy barnásvörösre színezheti.

Kölcsönhatás

Tartós alkalmazás esetén káliumvesztés miatt a szívglikozidok toxikus hatása növekedhet. Kinidin, antiarrhytmiás és QT-megnyúlást előidéző szerek, diureticumok, corticosteroidok vagy édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) kivonat egyidejű szedése a készítmény mellékhatásainak incidenciáját és súlyosságát fokozhatja.

Mellékhatás

Hasi fájdalom, görcsös bélpanaszok, ritkán májkárosodás, fehérjevizelés, vérvizelés. Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat. Irritálhat és túlérzékenységi reakciót (erythemás bőrreakciók, fejfájás, bradycardia, izomtremor, ataxia) válthat ki. Ritkán szívtáji égető érzést okoz.

184/2020/01

Species cholagoga cum curcuma
(Spec. cholagog. cum curcum.)

Cholagogum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi cholagogum és cholereticum HA03AW.

Javallat

Epehajtó teakeverék.

Rp.

Carvi fructus

grammata decem (g 10,0)

Menthae piperitae folii

grammata viginti (g 20,0)

Curcumae xanthorhizzae rhizomae

grammata triginta (g 30,0)

Taraxaci radicis

grammata quadraginta (g 40,0)

M. f. species.

D.S.: Kurkuma-tartalmú epehajtó teakeverék. Étkezés előtt ½-1 csészényi tea fogyasztandó.

Fontos tudnivalók

1,6 g (kb. 5 ml) teakeveréket 1 csészényi (150 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 20 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Étkezések előtt ½-1 csészényi tea fogyasztása ajánlott. Naponta legfeljebb 3 csészényi tea fogyasztható. A készítmény legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Carvi fructus: *carminativum.*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Curcumae xanthorrhizae rhizoma: *carminativum, cholagogum, cholereticum.*

Taraxaci radix: *cholereticum, diureticum, amarum, stomachicum, tonicum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, vagy azokkal rokon növényekkel, így az Apiaceae (Umbelliferae) családba tartozó növényekkel (pl. édeskömény. ánizs, zeller, koriander, kapor), valamint fehér üröm és nyírfa; továbbá mentollal (vagy rokon vegyületeivel) szembeni ismert túlérzékenység. 18 év alatti életkor, terhesség, szoptatás időszaka, bélelzáródás, gyulladásos bélbetegségek, ismeretlen eredetű hasi fájdalom. Hyperaciditás. Epevezeték-elzáródás, epekő, acut epehólyag-gyulladás, májkárosodás.

Figyelmeztetés

Epebetegségek, gyomorfekély, vesebetegségek, valamint szív és keringési betegségek esetén csak orvosi tanácsra fogyasztható. Ha a készítmény fogyasztása során láz, görcs, véres vizelet vagy dysuria lép fel, azonnal orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók. Gyomortáji fájdalom, hyperaciditás, hyperkalaemia.

185/2020/01

Species cholagoga cum matricaria
(Spec. cholagog. cum matricar.)

Cholagogum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi cholagogum és cholereticum HA03AW.

Javallat

Epehajtó teakeverék.

Rp.

Marrubii herbae

Menthae piperitae folii

aa grammata viginti (aa g 20,0)

Matricariae floris

grammata viginti quinque (g 25,0)

Taraxaci radicis

grammata triginta quinque (g 35,0)

M. f. species.

D.S.: Kamilla-tartalmú epehajtó teakeverék. Étkezés előtt ½-1 csészényi tea fogyasztandó.

Fontos tudnivalók

1,5 g (kb. 10 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 20 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Étkezések előtt ½-1 csészényi tea fogyasztása ajánlott. Naponta legfeljebb 3 csészényi tea fogyasztható. A készítmény legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Marrubii herba: *cholereticum, amarum, stomachicum.*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Matricariae flos: *carminativum, spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok).*

Taraxaci radix: *cholereticum, diureticum, amarum, stomachicum, tonicum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, vagy azokkal rokon növényekkel, valamint mentollal (vagy rokon vegyületeivel) szembeni ismert túlérzékenység. 12 év alatti életkor, terhesség, szoptatás időszaka, bélelzáródás, gyulladásos bélbetegségek, ismeretlen eredetű hasi fájdalom. Hiperaciditás. Epevezeték-elzáródás, epekő, acut epehólyag-gyulladás, májkárosodás.

Figyelmeztetés

Epebetegségek, gyomorfekély, vese,- valamint szív és keringési betegségek esetén csak orvosi tanácsra fogyasztható. Ha fogyasztása során láz, görcs, véres vizelet vagy dysuria lép fel, azonnal orvoshoz kell fordulni. 18 év alatti életkorban alkalmazása nem ajánlott.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók. Gyomortáji fájdalom, hyperaciditás, hyperkalaemia.

186/2020/01

Species choleretica
(Spec. choleret.)

Cholagogum. Phythoterapeuticum.

ATC besorolás: növényi cholagogum és cholereticum HA03AW.

Javallat

Epehajtó teakeverék.

Rp.

Menthae piperitae folii

Absinthii herbae

Millefolii herbae

Cynarae folii

Taraxaci radicis

aa grammata viginti (aa g 20,0)

M. f. species.

D.S.: Epehajtó teakeverék.

Fontos tudnivalók

1,7 g (kb. 10 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 20 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Étkezések előtt 1 csészényi tea fogyasztása ajánlott. Naponta legfeljebb 3 csészényi tea fogyasztható. A készítmény legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Absinthii herba: *amarum, stomachicum, cholereticum, carminativum.*

Millefolii herba: *cholereticum, aromaticum, stomachicum, antiphlogisticum, spasmolyticum.*

Cynarae folium: *cholereticum, diureticum.*

Taraxaci radix: *cholereticum, diureticum, amarum, stomachicum, tonicum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, vagy azokkal rokon növényekkel, valamint mentollal (vagy rokon vegyületeivel) szembeni ismert túlérzékenység. 18 év alatti életkor, terhesség, szoptatás időszaka. Hiperaciditás. Epevezeték-elzáródás, epekő, acut epehólyag-gyulladás, actív pepticus fekély, súlyos májkárosodás, hepatitis.

Figyelmeztetés

Székelési nehézségek vagy nem diagnosztizált, acut vagy persistens gastrointestinalis panaszok (pl. abdominális fájdalom, hányinger, hányás) esetén csak orvosi tanácsra alkalmazható.

Mellékhatás

Hasmenés, hasi fájdalom, görcsös bélpanaszok, émelygés, gyomorégés. Ritkán májkárosodás. Irritálhat és túlérzékenységi reakciót (erythemás bőrreakciók, fejfájás, bradycardia, izomtremor, ataxia) válthat ki. Ritkán szívtáji égető érzést okozhat.

Felfúvódás ellen alkalmazott szerek

006/2020/01

Anisi fructus
(Anis. fruct.)

Carminativum. Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Növényi expectorans és emolliens HR05WA.

Javallat

Enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére, valamint expectorans megfázással társult köhögés esetén.

Rp.

Anisi fructus

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Ánizstermés.

Fontos tudnivalók

1,0-3,5 g (kb. 2,5-9 ml) egész ánizstermést egészben, frissen aprítva vagy széttörve 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztható. Naponta legfeljebb három alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Anisi fructus: *carminativum, expectorans (secretolyticum), spasmolytikus és gyenge antibacteriális hatású (illóolaj, elsősorban anetol).*

Ellenjavallat

Ánizsterméssel, illetve az Apiaceae (Umbelliferae) családba tartozó növényekkel (ilyen a kömény, zeller, kapor, koriander, édeskömény) vagy anetollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Legfeljebb 2 hétig alkalmazható. A beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy amennyiben a tünetek 2 hét elteltével továbbra is fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulnia.

Mellékhatás

A bőr és a légutak allergiás reakciói, nem ismert gyakorisággal.

036/2020/01

Foeniculi dulcis fructus

(Foen. dulc. fruct.)

Carminativum, Enyhe antispasmodicum. Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Növényi expectorans és emolliens HR05WA.

Javallat

Enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére, valamint expectorans megfázással járó köhögés esetén.

Rp.

Foeniculi dulcis fructus

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Édesköménytermés.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Felnőttek részére egyszeri adag: 1,5-2,5 g (kb. 5-9 ml) édesköménytermést 250 ml forró vízzel leöntünk, 15 percig főzünk, majd megfelelő hőmérsékletre hűtve gyógyteaként fogyasztható, naponta legfeljebb háromszor. Ha a panaszok 2 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

12-18 év közötti gyermekek és serdülők részére kizárólag enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) kezelésére javallott. A teát a felnőtteké szerint készítjük el. Ha a tünetek 2 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

4-12 éves gyermekek részére kizárólag enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneteinek kezelésére javallott. A napi adag 3-5 g (kb. 10-17 ml) édesköménytermésből az előzőek szerint elkészített gyógytea, három adagra elosztva. Ha a tünetek 1 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Foeniculi dulcis fructus: *spasmolyticum, secretolyticum, enyhe antibakteriális hatású (illóolaj).*

Ellenjavallat

Édesköménytermés, valamint az Apiaceae (Umbelliferae, ernyős virágúak) családba tartozó más növényekkel (pl. ánizs, kömény, zeller, koriander és kapor), vagy anetollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Ha a tünetek a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Adatok hiányában terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. 4 éves kor alatti gyermekeknek történő alkalmazására csak a gyermekorvos javaslata alapján, az általa meghatározott elkészítési és adagolási utasítás szerint kerülhet sor.

Mellékhatás

A bőr és légutak allergiás reakciói, nem ismert valószínűséggel.

039/2020/01

Gutta carminativa
(Gutt. carminat.)

Carminativum. Spasmolyticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativumok HA03AW.

Javallat

Puffadás, fokozott gázképződés.

Rp.

Carvi aetherolei

centigrammata tredecim (g 0,13)

Foeniculi amari fructus aetherolei

centigrammata duodecim (g 0,12)

Menthae piperitae aetherolei

centigrammata decem (g 0,10)

Tincturae aromaticae

grammata decem (g 10,0)

Ethanoli 96%

grammata duo (g 2,0)

M. f. solutio.
D.S.: Étkezés után 25 cseppet ¼ pohár vízben bevenni.
Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Hatóanyagok

Carvi aetheroleum: *carminativum, spasmolyticum, emésztőrendszerben szekréció-fokozó.*

Foeniculi amari fructus aetheroleum: *carminativum, enyhe spasmolyticum, emésztőrendszerben szekréció-fokozó.*

Menthae piperitae aetheroleum: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Cinnamomi cassiae cortex: *carminativum, spasmolyticum, digestivum.*

Cardamomi fructus: *digestivum, spasmolyticum, carminativum.*

Caryophylli flos: *spasmolyticum, digestivum.*

Aurantii pericarpium: *amarum, digestivum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel és perubalzsammal szembeni ismert túlérzékenység. Epevezeték-elzáródás, epehólyag-gyulladás, mentollal vagy egyéb, ebbe a családba tartozó rokon vegyületekkel szembeni érzékenység, súlyos májkárosodás.

Figyelmeztetés

A menthae piperitae aetheroleum belélegezve ritkán súlyos reakciót: szív- és légzésbénulást válthat ki. A készítmény alkalmazása 18 év alatti életkorban, valamint terhesség és szoptatás időszakában nem

ajánlott. Ez a gyógyszer kb. 70 térfogat% etilalkoholt tartalmaz. A javasolt adagolás szerinti kis mennyisége ellenére a járművezetéshez vagy gépek kezeléséhez szükséges képességet befolyásolhatja. Ha a tünetek 7 nap alatt nem javulnak, orvosi ellenőrzés szükséges.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, bőrgyulladás. A mellékhatások elsősorban azoknál a betegeknél jelentkeznek, akiknek a kórtörténetében asztma és allergiás eredetű orrfolyás fordult elő.

061/2020/01

Matricariae flos
(Matr. fl.)

Antiphlogisticum. Antirheumaticum. Carminativum. Spasmolyticum. Enyhe sedativum. Seb- és fekély kezelésére való szer. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Bisabolol-származékot és/vagy flavonoidot tartalmazó antiphlogisticum és antirheumaticum HA03WB. Egyéb seb- és fekély kezelésére szolgáló szerek HD03WX.

Javallat

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelése. Megfázás tüneteinek kezelése. A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelése. Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelése, ha orvosi vizsgálat a súlyosabb betegséget kizárta. A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb kelések kezelése.

Rp.

Matricariae floris

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Kamillavirágzat.

Fontos tudnivalók

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelésére: 12 évesnél idősebb gyermekek, serdülők és felnőttek részére 1,5-4,0 g (kb. 13-34 ml) virágzatot 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 3-4 alkalommal fogyasztható. 6-12 éves gyermekek részére a teát 1,5-3,0 g-ból (kb. 13-25 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 2-6 éves gyermekek részére a teát 1,0-1,5 g-ból (kb. 8-13 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 6 hónapos-2 éves gyermekek részére a teát 0,5-1,0 g-ból (kb. 4-8 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. *Megfázás tüneteinek kezelésére*: 15 évesnél idősebbek részére: 3,0-10,0 g virágzatból (kb. 25-80 ml) kb. 100 ml forró vízzel forrázatot készítünk, mely inhalálásra használható. *A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelésére*: 6 évnél idősebbek részére: 1,0-5,0 g (kb. 8-40 ml) virágzatot 100 ml forrásban lévő vízzel készítjük el, szűrés és lehűlés után a száj és torok öblítésére, gargalizálásra használható naponta többször. *Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 4,5-5,0 g (kb. 36-40 ml) virágzatból 1 liter forrásban lévő vízzel készítünk forrázatot irrigáció céljára. Naponta többször is alkalmazható. *A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb keléseknek kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 2,4-4,0 g-ból (kb. 20-34 ml) készítünk forrázatot 150 ml forrásban lévő vízzel. Szűrés és lehűlés után lemosásra és kötések impregnálására használható. Naponta többször is alkalmazható. A tea, forrázat alkalmazása terhességben és szoptatás időszakában is biztonságos. Ha a készítmény alkalmazása közben a betegség tünetei nem javulnak, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum, enyhe sedativum.*

Ellenjavallat

Kamillavirágzattal, valamint az Asteraceae (Compositae) növénycsaládba tartozó egyéb növényekkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A javallatokban feltüntetett korcsoportoknál fiatalabb gyermekek esetében alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Vesetranszplantációt követően a teát nagyobb dózisokban, hosszabb ideig (két hónapig) használó betegek esetében a CYP450 izoenzim-rendszeren fellépő interakciókat figyeltek meg.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciókról - ideértve a súlyos allergiás reakciókat (dyspnoe, Quincke-szindróma, vascularis collapsus, anaphylaxiás shock) - számoltak be nyálkahártyán alkalmazott kamillatartalmú szerek használatakor.

180/2020/01

Species carminativa
(Spec. carminat.)

Carminativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativumok HA03AW.

Javallat

Emésztőrendszeri görcsök esetén a szélhajtás elősegítése.

Rp.

Anisi fructus

Foeniculi dulcis fructus

Matricariae floris

Melissae folii

Menthae piperitae folii

aa grammata viginti (aa g 20,0)

M. f. species.

D.S.: Szélhajtó teakeverék.

Fontos tudnivalók

1,3-2,0 g (kb. 10-15 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 2-4-szer 1 csészényi fogyasztása étkezések között, frissen készítve ajánlott. A készítmény legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Anisi fructus: *carminativum, spasmolyticum, aromaticum, stomachicum.*

Foeniculi dulcis fructus: *carminativum, enyhe spasmolyticum és emésztőrendszerben szekréció-fokozó.*

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), ulcusgátló (α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum.*

Melissae folium: *carminativum, enyhe sedativum.*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Ellenjavallat

Epevezeték-elzáródás, epehólyag-gyulladás, a készítmény hatóanyagaival vagy azokkal rokon növényekkel és mentollal szembeni ismert túlérzékenység, súlyos májkárosodás.

Figyelmeztetés

Terhesség és szoptatás időszakában, valamint 18 év alatti életkorban alkalmazása nem ajánlott. Befolyásolhatja a járművezetési képességet, ezért a készítményt alkalmazó betegek ne vezessenek járművet és ne működtessenek veszélyes gépeket.

Mellékhatás

Allergiás reakciókat (erythemás bőrreakció, fejfájás, bradycardia, izomtremor, ataxia), valamint contact dermatitist, ekzemát okozhat. A mellékhatások elsősorban azoknál a betegeknél jelentkeznek, akiknek a kórtörténetében asthma és allergiás rhinitis fordult elő.

181/2020/01

Species carminativa cum coriandro

(Spec. carminat. c. coriandro)

Carminativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativumok HA03AW.

Javallat

Emésztőrendszeri görcsök esetén a szélhajtás elősegítése.

Rp.

Liquiritiae radicis

Menthae piperitae folii

aa grammata decem (aa g 10,0)

Melissae folii

grammata viginti (g 20,0)

Matricariae floris

grammata viginti quinque (g 25,0)

Coriandri fructus

grammata triginta quinque (g 35,0)

M. f. species.

D.S.: Szélhajtó teakeverék.

Fontos tudnivalók

0,75–1,2 g (kb. 5-8 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Fogyasztása naponta 2-4 alkalommal ajánlott, étkezések között, frissen készítve. A készítmény folyamatosan legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Liquiritiae radix: *gyomorpanaszok, így égő érzés, dyspepsia tüneteinek az enyhítése. Ízjavító.*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Melissae folium: *carminativum, enyhe sedativum.*

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), ulcusgátló (α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum.*

Coriandri fructus: *carminativum, stomachicum, ízjavító.*

Ellenjavallat

Epevezeték-elzáródás, epehólyag-gyulladás, a készítmény összetevőivel vagy azokkal rokon növényekkel és mentollal szembeni ismert túlérzékenység, súlyos májkárosodás.

Figyelmeztetés

Hypertoniában, vese, máj és cardiovascularis megbetegedésben, valamint hypokalaemiában szenvedő betegek esetében alkalmazása nem ajánlott, mivel ezek a betegek a mellékhatásaira érzékenyebbé

válnak. Terhesség és szoptatás időszakában, valamint 18 év alatti életkorban alkalmazása nem ajánlott. Befolyásolhatja a járművezetési képességet, ezért a készítményt alkalmazó betegek ne vezessenek járművet és ne működtessenek veszélyes gépeket.

Kölcsönhatás

A Liquiritiae radix a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek hatását csökkentheti. Együttadása nem javasolt vizelethajtókkal, szívglycosidokkal, kortikoszteroidokkal, hashajtókkal és más olyan gyógyszerekkel, amelyek súlyosbíthatják az elektrolitzavart.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciókat (erythemás bőrreakció, fejfájás, bradycardia, izomtremor, ataxia), valamint contact dermatitist, ekzemát okozhat. A mellékhatások gyakrabban jelentkeznek azoknál a betegeknél, akiknek a kórtörténetében asthma és allergiás rhinitis fordult elő. A készítmény nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat.

182/2020/01

Species carminativa pro parvulo
(Spec. carminat. pro parvul.)

Carminativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminatívumok HA03AW.

Javallat

Emésztőrendszeri görcsök esetén a szélhajtás elősegítése.

Rp.

Foeniculi dulcis fructus

grammata duo et semis (g 2,50)

Matricariae floris

grammata quadraginta septem et semis (g 47,5)

M. f. species.

D.S.: Szélhajtó teakeverék gyermekeknek. Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

4 év alatti életkorban kizárólag gyermekorvos javaslata alapján, az általa meghatározott elkészítési mód és adagolás szerint adható. Amennyiben az orvos másképp nem rendeli szokásos adagolás: 6 hónapos-6 éves életkor közötti gyermekek részére: 0,5-1,0 g (kb. 5-10 ml) teakeveréket valamivel kevesebb, mint egy csésze (kb. 150 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Fogyasztása naponta két alkalommal, étkezések között, frissen elkészítve ajánlott. Az elkészített teát több részletben adjuk a gyermeknek. 4-6 hónapos csecsemő számára szokásos adagolás nem adható meg. A gyermekorvos a táplálás és a folyadékbevitel általános szempontjait is figyelembe véve egyedileg írja elő az adagolást. 6 éves életkor feletti gyermekek és serdülők részére a szokásos adagolás: 1,0-2,0 g (kb. 10-20 ml) teakeveréket valamivel kevesebb, mint egy csésze (kb. 150 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Fogyasztása naponta 2-3 alkalommal, étkezések között, frissen elkészítve ajánlott. Az elkészített teát több részletben adjuk a gyermeknek. A készítmény folyamatosan legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Foeniculi dulcis fructus: *carminativum, enyhe spasmolyticum és az emésztőrendszerben szekréció-fokozó.*

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), ulcusgátló (α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, 4 hónap alatti életkor.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, beleértve a súlyos allergiás reakciókat (dyspnoe, Quincke syndroma, collapsus, anaphylaxiás sokk), contact dermatitis (ami a kamilla oldat nyálkahártyával történő érintkezésekor alakulhat ki), ekcéma.

Fogászati készítmények

048/2020/01

✠

Hydrogelum metronidazoli ad aphtham

(Hydrogel. metronidaz. ad aphth.)

Odonthologicum.

ATC besorolás: fogászati készítmények − metronidazole A01AB17.

Javallat

A szájnyálkahártyán kialakuló aphtha kezelése.

Rp.

Metronidazoli

gramma unum (g 1,0)

Lidocaini

centigrammata quadraginta (g 0,40)

Saccharini natrici

centigrammata decem (g 0,10)

Hydrogeli methylcellulosi FoNo VIII.

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. hydrogelum.

D.S.: Külsőleg. Szájnyálkahártya kezelésére. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak orvosi vényre adható ki. Erős hatású hatóanyagot tartalmaz. A készítmény a szájnyálkahártya helyi kezelésére szolgál. *Szokásos adagolás: naponta háromszor, étkezést követően kell a készítménnyel a szájüreg aphthás elváltozással érintett területét bekenni.* A készítményt nem szabad lenyelni. 1 g készítmény 20 mg lidokaint tartalmaz. Tájékoztatásul 1 mokkáskanálnyi készítmény kb. 2 g-nak felel meg. A lidokain szisztémás mellékhatásainak megelőzése érdekében a szájnyálkahártyán legfeljebb borsónyi mennyiségű (kb. 0,3 g) készítmény alkalmazása javasolt, ami naponta legfeljebb kétszer ismételhető. A készítmény folyamatosan legfeljebb 10 napig alkalmazható.

Hatóanyagok

Metronidazolum: *anaerob baktériumokra és protozoákra ható antibiotikum*.

Lidocainum: *savamid típusú membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan jelentkezik, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind a tovaterjedését.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Terhesség első 3 hónapja. 12 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

A metronidazol nitro-imidazol származék. Fennálló, vagy a kórtörténetben szereplő vér dyscrasia esetén kellő körültekintéssel kell alkalmazni. Alkalmazása a terhesség 2. és 3. trimeszterében, illetve a

szoptatás időszaka alatt kerülendő. Óvatosan alkalmazandó bradycardia esetén különösen akkor, ha a kezelt felület valószínűsíti, hogy a felszívódó lidokain mennyisége jelentős lehet. A kezelés alatt candidiasis jelentkezhet.

Kölcsönhatás

A metronidazol orálisan történő alkalmazásával kapcsolatban a warfarin és más kumarin antikoagulánsok hatásának fokozódásáról számoltak be, amely a protrombin-idő megnyúlását eredményezte. A lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak.

Mellékhatás

Ritkán: hypaesthesia, paraesthesia, dysgeusia (fémes ízérzés) hányinger. Nagyon ritkán előfordulhatnak túlérzékenységi allergiás reakciók: urticaria, angioedema, bronchospasmus, legsúlyosabb esetben anaphylaxias shock.

143/2020/01

Rubi idaei folium
(Rubi id. fol.)

Stomatologicum. Antidiarrhoicum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: tannin tartalmú növényi stomatologicumok HA01WA. Egyéb növényi hasmenésgátlók HA07XA.

Javallat

Enyhe szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás tüneti kezelésére. Enyhe diarrhoea tüneti kezelésére.

Rp.

Rubi idaei folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Málnalevél.

Fontos tudnivalók

1,5-8,0 g (kb. 20-120 ml) aprított málnalevelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás esetén szájöblítésre, gargalizálásra használjuk. A kezelés naponta háromszor ismételhető. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe diarrhoea kezelésére teaként fogyasztható, naponta legfeljebb 3 alkalommal. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a tünetek 3 nap alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Rubi idaei folium: *adstringens, antiphlogisticum (polifenolok; elsősorban hidrolizálható tanninok, valamint flavonoidok).*

Ellenjavallat

Málnalevéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 év alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert gyakorisággal.

148/2020/01

Salviae officinalis folium
(Salv. off. fol.)

Stomatologicum. Dermatologicum. Antihydricum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: gyanta vagy illóolaj-tartalmú növényi stomatologicumok HA01WC. Antihydroticum HD11AB.

Javallat

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás tüneti kezelésére. Erős verejtékezés kezelésére. Enyhe gyomor-bélrendszeri panaszok, emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére. Enyhe bőrgyulladások kezelésére.

Rp.

Salviae officinalis folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Orvosi zsálya levél.

Fontos tudnivalók

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – még melegen – gargalizálásra használjuk. Naponta legfeljebb háromszor alkalmazható. Ha a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Erős verejtékezés kezelésére: 2,0 g (kb. 20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére: 1,0-2,0 g (kb. 10-20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe bőrgyulladások kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – 2-4 adagra osztva – az érintett bőrfelület lemosására alkalmazzuk. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Salviae officinalis folium: *antibakteriális (tujon az illóolajban, oleanolsav, urzolsav), antihydricum (illóolaj, rozmaringsav, urzolsav, oleanolsav), antitussivum (pektin, poliszacharidok), spasmolyticum (pinen, flavonoidok, illóolaj).*

Ellenjavallat

Orvosi zsálya levéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 éves kor alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók (anaphylaxia, contact dermatitis) nem ismert gyakorisággal.

149/2020/01

Salviae tinctura
(Salv. tinct.)

Adstringens. Antisepticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi fogászati készítmények HA01WA ─ Salvia officinalis 5003/5004.

Javallat

Stomatitis, gingivitis, pharyngitis.

Rp.

Salviae tincturae

grammata viginti quinque (g 25,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Száj- és toroköblögetésre: 20-30 cseppet 1 pohár (2 dl) vízhez. Hígítatlanul az érintett terület ecsetelése.

Fontos tudnivalók

Száj- és toroköblögetésre naponta többször, hígítva alkalmazható. Az érintett terület ecsetelésére naponta egyszer hígítatlanul alkalmazható. Ha a tünetek 7 napos kezelés után nem szűnnek meg, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Salviae tinctura: *szájüreg és toroköblögetésre, felsőlégúti fertőzésekben, stomatitis, gingivitis, pharingitis esetében. Hyperhydrosis.*

Ellenjavallat

Alkalmazása terhesség alatt és a szoptatás időszakában nem ajánlott az illóolaj potenciális toxicitása miatt. A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Alkoholos készítményekkel és alkoholos italokkal együtt nem alkalmazható az α,ß-thujone (monoterpének) fokozott felszívódása miatt.

161/2020/01

✠

Solutio antiseptica

(Sol. antisept.)

Odonthologicum.

ATC besorolás: fogászati készítmények − fertőzésellenes szerek és fertőtlenítők helyi szájkezeléshez A01AB.

Javallat

Pericorinitis, parodontális tasakok és a foghúzást követően kialakult alveolitis esetén a fogmeder fertőtlenítése, továbbá szájnyálkahártya kis kiterjedésű fekélye,"aphtha" ecsetelése.

Rp.

Camphorae racemicae

grammata sex (g 6,0)

Phenoli liquefacti FoNo VIII.

grammata tria (g 3,0)

Ethanoli 96%

gramma unum (g 1,0)

M. f. solutio.
D.S.: Külsőleg. Ecsetelésre.

Fontos tudnivalók

Kizárólag megrendelőlapon rendelhető és csak egészségügyi szolgáltató által alkalmazható.

Hatóanyagok

Camphora racemica: *rubefaciens, antiphlogisticum. local anaestheticum, enyhe antisepticum.*

Phenolum liquefactum: *dezinficiens.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. 16 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Csak kis kiterjedésű, körülhatárolt területen alkalmazható.

Mellékhatás

A fenol a szájnyálkahártyáról, vagy a bőrről felszívódva cianozist, arrhythmiat, szédülést, haemoglobinuriát, coma-t okozhat. Belélegezve légzési zavarokat, a szájnyálkahártyán alkalmazva epiglottitist okozhat.

165/2020/01

✠

Solutio gingivalis

(Sol. gingiv.)

Odonthologicum. Antiphlogisticum. Anaestheticum.

ATC besorolás: fogászati készítmények − egyéb készítmények helyi szájkezeléshez A01AD11.

Javallat

A szájnyálkahártya és a gingiva gyulladásos folyamatai.

Rp.

Levomentholi

centigrammata quinque (g 0,05)

Lidocaini

centigrammata decem (g 0,10)

Tincturae chamomillae

grammata quinque (g 5,0)

Glyceroli 85%

grammata viginti quinque (g 25,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Fogíny vagy szájnyálkahártya ecsetelésére. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos alkalmazás: naponta legfeljebb 3-szor, étkezés után a gyulladt fogíny illetve szájnyálkahártya ecsetelése, néhány csepp készítménnyel megnedvesített vattával vagy gézlappal.*

Hatóanyagok

Levomentholum: *fájdalom és égető érzés enyhítésére.*

Lidocainum: *savamid típusú local anaestheticum nyálkahártya érzéstelenítésre.*

Tinctura chamomillae: *enyhe antiphlogisticum, antiszeptikus hatású.*

Ellenjavallat

Kamillavirággal, lidokainnal és mentollal szembeni ismert túlérzékenység. A készítmény újszülötteknél, csecsemőknél, 2 év alatti gyermekeknél nem alkalmazható, mivel belélegezve dyspnoét okozhat. Kettő és négy év közötti gyermekeknél kellő klinikai tapasztalat hiányában alkalmazása nem ajánlott.

Figyelmeztetés

A lidokain az anyatejbe kiválasztódik, ezért szoptatás esetén fokozott óvatosság szükséges. A lidokain jól felszívódik a nyálkahártyáról. Óvatosan alkalmazandó epilepsziás betegnél, továbbá bradycardia esetén és amennyiben májfunkciós zavar áll fenn. Nyelési zavart, ezáltal aspiráció veszélyét okozhatja, különösen gyermekeknél. A nyelv és a buccalis nyálkahártya zsibbadása miatt nagyobb a valószínűsége a harapásos sérüléseknek. Ügyelni kell rá, hogy a készítmény ne kerüljön a szembe, mert irritációt okozhat. Ha a készítmény a szembe került, a szemet azonnal vízzel öblíteni és védeni kell, míg az érzékelés vissza nem tér.

Kölcsönhatás

A készítmény hatóanyag, a lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciót válthat ki. Igen ritkán anaphylaxiát okozhat (helyi oedema képződés, nehézlégzés), de nem ad keresztallergiát az észter típusú helyi érzéstelenítőkkel (pl. prokain). Allergiás reakciók (conjunctivitis, szemhéjoedema, contact dermatitis és ekzema). A mellékhatások elsősorban azoknál a betegeknél jelentkeztek, akiknek a kórtörténetében asthma és allergiás rhinitis fordult elő. Rendkívül ritkák a központi idegrendszeri (szédülés, álmosság, görcsök, izgatottság és/vagy depressio, légzésbénulás), illetve a cardiovascularis (hypotonia, myocardialis depressio, bradycardia, szívmegállás) mellékhatások.

172/2020/01

✠

Solutio metronidazoli

(Sol. metronidaz.)

Antiaphtosum.

ATC besorolás: protozoon ellenes készítmények – nitroimidazol származékok – metronidazol P01AB01.

Javallat

A gingiva aphthás elváltozása.

Rp.

Metronidazoli

centigrammata triginta (g 0,30)

Lidocaini

centigrammata quinque (g 0,05)

Glyceroli 85%

grammata viginti (g 20,0)

Alcoholi diluti 70%

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Aphtha ecsetelésére. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: fapálcikára csavart vattát az oldattal benedvesítünk, és a fogínyt erőteljesen beecseteljük.* A kezelés naponta többször megismételhető.

Hatóanyagok

Metronidazolum: *anaerob baktériumokra és protozoákra ható antibiotikum.*

Lidocainum: *savamid típusú helyi érzéstelenítő szer, nyálkahártya érzéstelenítésre.*

Ellenjavallat

Metronidazollal vagy más nitroimidazol származékkal (pl. tinidazol), lidokainnal szembeni ismert túlérzékenység, szájüregben soor, terhesség első 3 hónapja, szoptatás.

Mellékhatás

Ritkán túlérzékenységi reakció, helyi oedemaképződés, keserű szájíz, fokozott nyálelválasztás, hányinger, soor, nehézlégzés jelentkezhet. Nem ad keresztallergiás reakciót észter típusú helyi érzéstelenítőkkel (pl. prokain).

234/2022/02

✠

Suspensio prednisoloni ad aphtham

(Susp. prednisolon. ad aphth.)

Odonthologicum.

ATC besorolás: fogászati készítmények − kortikoszteroidok helyi szájkezeléshez A01AC.

Javallat

A szájnyálkahártyán megjelenő aphtha kezelése.

Rp.

Prednisoloni

centigrammata quattuordecim (g 0,14)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata centum quadraginta (g 140,0)

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

Diluendi menthae FoNo VIII.

grammata quindecim (g 15,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

grammata tria (g 3,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenti octoginta (ad g 280,0)

M. f. Szájgél.

D.S.: Külsőleg. Szájöblítésre. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Csak felnőtteknek! Hűvös helyen tartandó! Használat előtt felrázandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak orvosi vényre adható ki. Erős hatású hatóanyagot tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta kétszer kell a készítmény 5-10 ml-ével a szájüreget kiöblíteni.* A készítményt nem szabad lenyelni. Folyamatosan legfeljebb 14 napon át alkalmazható.

Hatóanyagok

Prednisolonum: *szintetikus glucocorticoid. Antiphlogisticus és immunsuppressiv hatással rendelkezik.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Terhesség első trimesztere. A 2. és 3. trimeszterben, ill. szoptatás időszakában a feltétlenül szükségessé váló készítmény mennyiségét, valamint a kezelés időtartamát minimálisra kell csökkenteni. 18 év alatti életkor. Gyomor- és nyombélfekély, súlyos osteoporosis, nem kontrollált hypertonia, vakcináció időtartama. Vírusinfekciók: herpes simplex, herpes zoster, varicella, morbilli. Szisztémás gombás megbetegedések, amoebiasis, glaucoma, poliomyelitis, BCG oltást követő lymphadenitis. Cushing-szindróma. Fokozott

thromboemboliás hajlam. Veseelégtelenség. Aktív tuberculosis. Szisztémás gombás fertőzés. Vírusos megbetegedések és parazitózisok. Súlyos pszichiátriai megbetegedés az anamnézisben.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Ha a készítménnyel való kezelés nem jár kielégítő terápiás eredménnyel, más terápiát kell alkalmazni.

Kölcsönhatás

Szalicilátokkal vagy nem-szteroid gyulladáscsökkentőkkel egyidejűleg alkalmazva megnövekedhet a gastrointestinalis vérzési hajlam. Szívglikozidokkal történő egyidejű adása fokozódó glikozid hatáshoz vezethet. Szaluretikumok egyidejű alkalmazása esetén megnövekedett kálium-kiválasztással kell számolni. Antidiabetikumok vagy kumarin-származékok hatását a prednizolon egyidejű alkalmazása csökkenti. A prednizolon hatását a rifampicin, a fenitoin és a barbiturátok csökkentik.

Mellékhatás

Tartós alkalmazás esetén Cushing-syndroma, elhízás, hipertónia és osteoporosis jelentkezhet. Szénhidrát-anyagcsere zavarokat indukálhat, felléphet myopathia, gyomor- és nyombélfekély, pszichés zavar, káliumhiány. A gyógyszer alkalmazásának idején megnövekedhet a fertőzések rizikója. A már kialakult fertőzés tüneteit a kezelés elfedheti.

242/2020/01

Tinctura adstringens
(Tinct. adstr.)

Adstringens. Antisepticum.

ATC besorolás: fogászati készítmények A01A.

Javallatok

Gingivitis, stomatitis, pyorrhoe alveolaris.

Rp.

Solutionis iodi alcoholicae FoNo VIII.

Ratanhiae tincturae

Tincturae chamomillae

aa grammata quinque (aa g 5,0)

M.D. ad vitrum fuscum.
S.: Külsőleg. Fogíny ecsetelésére.
Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

A fogíny ecsetelése a hígítatlan oldat néhány cseppjével naponta egyszer végezhető. A készítmény elkészíthető Solutio iodi alcoholica nélkül, Tinctura adstringens sine iodo néven. Ebben az esetben a készítmény 7,5 g Kamilla-tinktúrát és 7,5 g Ratanhia-tinktúrát tartalmaz. Szájöblítésre alkalmazható, 20 cseppet ½ pohár langyos vízhez utasítással rendelve. Ezzel naponta 3-4-szer öblítsen a beteg. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Iodum (Solutio iodi alcoholica hatóanyaga)**:** *antisepticum, antimycoticum.*

Ratanhiae tinctura: *adstringens (tannin).*

Tinctura chamomillae: *antiphlogisticum (kamazulén, α-bisabolol), enyhe antibacterialis hatású (cumarinok).*

Ellenjavallat

Jóddal és a készítmény más összetevőivel, valamint kamillavirággal szembeni ismert túlérzékenység. Pajzsmirigy betegség, 18 év alatti életkor, Terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Ha a tünetek 2 hétnél hosszabb időn át fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, mint erythema, dermatitis. Igen ritkán a nyálkahártya allergiás reakciója. Allergiás reakciók (conjunctivitis, szemhéjoedema, contact dermatitis és ekzema). A mellékhatások elsősorban azoknál a betegeknél jelentkeztek, akiknek kórtörténetében asthma és allergiás rhinitis fordult elő.

244/2020/01

Tinctura triplex
(Tinct. tripl.)

Adstringens. Antisepticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi fogászati készítmények HA01WA ─ Salvia officinalis 5003/5004.

Javallat

Gingivitis, stomatitis.

Rp.

Ratanhiae tincturae

grammata viginti (g 20,0)

Salviae tincturae

Tincturae chamomillae

aa grammata quadraginta (aa g 40,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. 20-30 cseppet 1 pohár langyos vízhez szájöblítésre. Fogínygyulladás esetén hígítás nélkül kell ecsetelve alkalmazni.

Fontos tudnivalók

Szájöblítésre hígítva naponta többször, ecsetelésre hígítatlanul naponta egyszer alkalmazható. Ha a tünetek 7 napos kezelés után nem szűnnek meg, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Ratanhiae tinctura: *adstringens (tannin tartalmú).*

Salviae tinctura: *szájüreg és toroköblögetésre, felsőlégúti fertőzésekben, stomatitis, gingivitis, pharingitis esetében. Hyperhydrosis.*

Tinctura chamomillae: *antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), enyhe antibakteriális (cumarinok), és enyhe hurutellenes hatású.*

Ellenjavallat

Alkalmazása terhesség alatt és a szoptatás időszakában nem ajánlott az illóolaj potenciális toxicitása miatt. A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Alkoholos készítményekkel és alkoholos italokkal együtt nem alkalmazható az α,ß-thujone (monoterpének) fokozott felszívódása miatt.

Mellékhatás

Igen ritkán a nyálkahártya allergiás reakciója. Allergiás reakciók (conjunctivitis, szemhéjoedema, contact dermatitis és ekzema). A mellékhatások elsősorban azoknál a betegeknél jelentkeztek, akiknek a kórtörténetében asthma és allergiás rhinitis fordult elő. Két esetben írtak le anaphylaxiás reakciót, mindkét beteg parlagfű érzékeny volt.

Funkcionális gastrointestinalis betegségek gyógyszerei

006/2020/01

Anisi fructus
(Anis. fruct.)

Carminativum. Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Növényi expectorans és emolliens HR05WA.

Javallat

Enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére, valamint expectorans megfázással társult köhögés esetén.

Rp.

Anisi fructus

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Ánizstermés.

Fontos tudnivalók

1,0-3,5 g (kb. 2,5-9 ml) egész ánizstermést egészben, frissen aprítva vagy széttörve 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztható. Naponta legfeljebb három alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Anisi fructus: *carminativum, expectorans (secretolyticum), spasmolytikus és gyenge antibacteriális hatású (illóolaj, elsősorban anetol).*

Ellenjavallat

Ánizsterméssel, illetve az Apiaceae (Umbelliferae) családba tartozó növényekkel (ilyen a kömény, zeller, kapor, koriander, édeskömény) vagy anetollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Legfeljebb 2 hétig alkalmazható. A beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy amennyiben a tünetek 2 hét elteltével továbbra is fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulnia.

Mellékhatás

A bőr és a légutak allergiás reakciói, nem ismert gyakorisággal.

036/2020/01

Foeniculi dulcis fructus

(Foen. dulc. fruct.)

Carminativum, Enyhe antispasmodicum. Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Növényi expectorans és emolliens HR05WA.

Javallat

Enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére, valamint expectorans megfázással járó köhögés esetén.

Rp.

Foeniculi dulcis fructus

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Édesköménytermés.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Felnőttek részére egyszeri adag: 1,5-2,5 g (kb. 5-9 ml) édesköménytermést 250 ml forró vízzel leöntünk, 15 percig főzünk, majd megfelelő hőmérsékletre hűtve gyógyteaként fogyasztható, naponta legfeljebb háromszor. Ha a panaszok 2 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

12-18 év közötti gyermekek és serdülők részére kizárólag enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) kezelésére javallott. A teát a felnőtteké szerint készítjük el. Ha a tünetek 2 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

4-12 éves gyermekek részére kizárólag enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneteinek kezelésére javallott. A napi adag 3-5 g (kb. 10-17 ml) édesköménytermésből az előzőek szerint elkészített gyógytea, három adagra elosztva. Ha a tünetek 1 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Foeniculi dulcis fructus: *spasmolyticum, secretolyticum, enyhe antibakteriális hatású (illóolaj).*

Ellenjavallat

Édesköménytermés, valamint az Apiaceae (Umbelliferae, ernyős virágúak) családba tartozó más növényekkel (pl. ánizs, kömény, zeller, koriander és kapor), vagy anetollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Ha a tünetek a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Adatok hiányában terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. 4 éves kor alatti gyermekeknek történő alkalmazására csak a gyermekorvos javaslata alapján, az általa meghatározott elkészítési és adagolási utasítás szerint kerülhet sor.

Mellékhatás

A bőr és légutak allergiás reakciói, nem ismert valószínűséggel.

061/2020/01

Matricariae flos
(Matr. fl.)

Antiphlogisticum. Antirheumaticum. Carminativum. Spasmolyticum. Enyhe sedativum. Seb- és fekély kezelésére való szer. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Bisabolol-származékot és/vagy flavonoidot tartalmazó antiphlogisticum és antirheumaticum HA03WB. Egyéb seb- és fekély kezelésére szolgáló szerek HD03WX.

Javallat

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelése. Megfázás tüneteinek kezelése. A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelése. Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelése, ha orvosi vizsgálat a súlyosabb betegséget kizárta. A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb kelések kezelése.

Rp.

Matricariae floris

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Kamillavirágzat.

Fontos tudnivalók

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelésére: 12 évesnél idősebb gyermekek, serdülők és felnőttek részére 1,5-4,0 g (kb. 13-34 ml) virágzatot 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 3-4 alkalommal fogyasztható. 6-12 éves gyermekek részére a teát 1,5-3,0 g-ból (kb. 13-25 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 2-6 éves gyermekek részére a teát 1,0-1,5 g-ból (kb. 8-13 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 6 hónapos-2 éves gyermekek részére a teát 0,5-1,0 g-ból (kb. 4-8 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. *Megfázás tüneteinek kezelésére*: 15 évesnél idősebbek részére: 3,0-10,0 g virágzatból (kb. 25-80 ml) kb. 100 ml forró vízzel forrázatot készítünk, mely inhalálásra használható. *A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelésére*: 6 évnél idősebbek részére: 1,0-5,0 g (kb. 8-40 ml) virágzatot 100 ml forrásban lévő vízzel készítjük el, szűrés és lehűlés után a száj és torok öblítésére, gargalizálásra használható naponta többször. *Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 4,5-5,0 g (kb. 36-40 ml) virágzatból 1 liter forrásban lévő vízzel készítünk forrázatot irrigáció céljára. Naponta többször is alkalmazható. *A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb keléseknek kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 2,4-4,0 g-ból (kb. 20-34 ml) készítünk forrázatot 150 ml forrásban lévő vízzel. Szűrés és lehűlés után lemosásra és kötések impregnálására használható. Naponta többször is alkalmazható. A tea, forrázat alkalmazása terhességben és szoptatás időszakában is biztonságos. Ha a készítmény alkalmazása közben a betegség tünetei nem javulnak, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum, enyhe sedativum.*

Ellenjavallat

Kamillavirágzattal, valamint az Asteraceae (Compositae) növénycsaládba tartozó egyéb növényekkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A javallatokban feltüntetett korcsoportoknál fiatalabb gyermekek esetében alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Vesetranszplantációt követően a teát nagyobb dózisokban, hosszabb ideig (két hónapig) használó betegek esetében a CYP450 izoenzim-rendszeren fellépő interakciókat figyeltek meg.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciókról - ideértve a súlyos allergiás reakciókat (dyspnoe, Quincke-szindróma, vascularis collapsus, anaphylaxiás shock) - számoltak be nyálkahártyán alkalmazott kamillatartalmú szerek használatakor.

062/2020/01

Melissae folium
(Meliss. fol.)

Sedativum. Hypnoticum. Carminativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb hypnoticumok és sedativumok HN05CM. Növényi carminativum HA03AW.

Javallat

A stressz enyhe tüneteinek kezelésére és az elalvás elősegítésére, valamint enyhe gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére.

Rp.

Melissae folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Orvosi citromfű levél.

Fontos tudnivalók

12 évnél idősebbek részére egyszeri adag: 1,5-4,5 g (kb. 12-36 ml) orvosi citromfű levelet kb. 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztható. Naponta 1-3 alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Melissae folium: *sedativum illóolaj, spasmolyticum, (illóolaj, fenil-propanoidok).*

Ellenjavallat

Orvosi citromfű levéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek 2 héten túl is fennállnak, vagy a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. A járművezetéshez és gépek kezeléséhez szükséges képességeket befolyásolhatja, így ezeket a tevékenységeket a tea elfogyasztását követően kerülni célszerű.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert valószínűséggel.

063/2020/01

Menthae piperitae folium
(Ment. pip. fol.)

Carminativum. Cholereticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativumok HA03AW.

Javallatok

Dyspepsia, flatulentia tüneti kezelésére.

Rp.

Menthae piperitae folii

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Borsosmenta levél.

Fontos tudnivalók

Felnőttek részére 1,5-3,0 g (kb.15-30 ml) aprított borsosmenta levelet 150 ml forró vízzel (kb. egy csésze) leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb három alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni! A teát 12-18 éves gyermekek és serdülők esetében 1,0-2,0 g (kb. 10-20 ml), 4-11 éves gyermekek esetében 1,0-1,5 g (kb. 10-15 ml) aprított borsosmenta levélből készítjük az előzőek szerint.

Hatóanyagok

Menthae piperitae folium: *carminativum, cholereticum (illóolajok, flavonoidok).*

Ellenjavallat

Borsosmenta levéllel vagy mentollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Az olyan betegeknél, akiknek epekövük, vagy más elzáródással járó epebetegségük van, a készítmény alkalmazása nem ajánlott. Adatok hiányában 4 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. A beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy amennyiben a tünetek 2 hét elteltével továbbra is fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulnia.

Mellékhatás

A gastrooesophagus reflux és pyrosis tüneteit súlyosbíthatja, nem ismert gyakorisággal.

148/2020/01

Salviae officinalis folium
(Salv. off. fol.)

Stomatologicum. Dermatologicum. Antihydricum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: gyanta vagy illóolaj-tartalmú növényi stomatologicumok HA01WC. Antihydroticum HD11AB.

Javallat

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás tüneti kezelésére. Erős verejtékezés kezelésére. Enyhe gyomor-bélrendszeri panaszok, emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére. Enyhe bőrgyulladások kezelésére.

Rp.

Salviae officinalis folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Orvosi zsálya levél.

Fontos tudnivalók

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – még melegen – gargalizálásra használjuk. Naponta legfeljebb háromszor alkalmazható. Ha a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Erős verejtékezés kezelésére: 2,0 g (kb. 20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére: 1,0-2,0 g (kb. 10-20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe bőrgyulladások kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – 2-4 adagra osztva – az érintett bőrfelület lemosására alkalmazzuk. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Salviae officinalis folium: *antibakteriális (tujon az illóolajban, oleanolsav, urzolsav), antihydricum (illóolaj, rozmaringsav, urzolsav, oleanolsav), antitussivum (pektin, poliszacharidok), spasmolyticum (pinen, flavonoidok, illóolaj).*

Ellenjavallat

Orvosi zsálya levéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 éves kor alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók (anaphylaxia, contact dermatitis) nem ismert gyakorisággal.

Görcsoldók

214/2020/01

✠

Suppositorium papaverini pro parvulo

(Supp. papaver. pro. parvul.)

Spasmolyticum.

ATC besorolás: gyomor és bélműködés funkcionális zavaraira ható szerek – papaverin A03AD01.

Javallat

Gyermekek hasi görcseinek csillapítása.

Rp.

Papaverini hydrochloridi

centigramma unum (g 0,01)

Lactosi monohydrici

centigrammata undeviginti (g 0,19)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: görcsös fájdalom esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 3-szor.*

Hatóanyagok

Papaverini hydrochloridum: *a papaverin az ópium vízben oldódó sója, görcsoldó hatású. A Ca++ csatornák gátlásával közvetlenül a simaizomsejtekre hatva reversibilisen csökkenti az izomtónust. Spasmolyticus hatásában foszfodieszterázgátló hatása is szerepet játszik. Oldja a gyomor-bél traktus görcseit, a pylorus spasmust, az epekőkólikát, hatásos a vizeletelvezető rendszer görcsös állapotaiban. Tágítja az agyi ereket, növeli az agyi vérkeringést. Csökkenti az erek tónusát és így a vérnyomást, javítja a coronaria-átáramlást. A szívizom ingerlékenységét csökkenti.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, szívelégtelenség, a szívizom ingerületvezetési zavara májelégtelenség. 6 kg alatti testtömeg, 3 hónap alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Beszűkült májfunkció, csökkent gastrointestinalis motilitás esetén csak óvatosan adható.

Mellékhatás

Bőr kipirulás, allergiás reakciók, izzadás, nausea, anorexia, obstipáció vagy hasmenés, gyengeség, álmosság, fejfájás. szédülés, májkárosodás. hepatikus idiosynchrasiás reakció, tachycardia, arrhythmia. thrombocytopenia.

223/2022/02

✠

Suppositorium spasmolyticum

(Supp. spasmolyt.)

Spasmolyticum. Analgeticum.

ATC besorolás: gyomor és bélműködés funkcionális zavaraira ható szerek – papaverin A03AD01.

Javallat

Simaizom görccsel járó állapotok.

Rp.

Belladonnae folii extracti sicci normati

centigrammata quinque (g 0,05)

Papaverini hydrochloridi

centigrammata decem (g 0,10)

Metamizoli natrici monohydrici

gramma semis (g 0,50)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: görcsös fájdalom esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 3-szor, legalább 6 órás időközönként.* A készítmény alkalmazása alatt alkohol tartalmú italok fogyasztása tilos.

Hatóanyagok

Belladonnae folii extractum siccum normatum: *anticholinerg hatású növényi kivonat.*

Papaverini hydrochloridum: *a papaverin az ópium vízben oldódó sója, görcsoldó hatású. A Ca^{++} csatornák gátlásával közvetlenül a simaizomsejtekre hatva reversibilisen csökkenti az izomtónust. Spasmolyticus hatásában foszfodieszterázgátló hatása is szerepet játszik. Oldja a gyomor-bél traktus görcseit, a pylorus spasmust, az epekőkólikát, hatásos a vizeletelvezető rendszer görcsös állapotaiban. Tágítja az agyi ereket, növeli az agyi vérkeringést. Csökkenti az erek tónusát és így a vérnyomást, javítja a coronaria-átáramlást. A szívizom ingerlékenységét csökkenti.*

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus vegyület, gyulladáscsökkenő hatása mérsékelt.*

Ellenjavallat

Atropinnal és anticholinerg hatású készítményekkel, papaverinnel és pirazolon-származékokkal szembeni ismert túlérzékenység. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége, anaemia. Aktív pepticus ulcus. Analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni túlérzékenység. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz enzim hiánya. Acut

intermittáló hepaticus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. AV-block, myocardialis infactus acut szakasza, coronaria sclerosis. Terhesség. Szoptatás időszaka. 15 év alatti életkor, 53 kg alatti testtömeg. Zárt szemzugú glaucoma.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A gyógyszert a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni. Amennyiben a tünetek néhány napon belül nem enyhülnek vagy éppen súlyosbodnak, ismételten orvoshoz kell fordulni.

Extractum belladonnae siccum

Gépkocsivezetés, veszélyes munkavégzés kerülendő.

Papaverin

Prostata hyperplasia, csökkent gastrointestinalis motilitas, beszűkült májfunkció esetén csak óvatosan adható.

Metamizol

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

Metamizol alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő.

Az anyatejbe átjutó hatóanyagok a szoptatott csecsemőben toxikus tüneteket okozhatnak.

Kölcsönhatás

Extractum belladonnae siccum

Más anticholinergicumokkal, neurolepticumokkal, triciklusos antidepressansokkal együtt adva az anticholinerg hatás fokozódhat. Levodopa hatását antagonizálja

Papaverin

A levodopa hatását csökkenti, alkohollal, továbbá központi idegrendszeri depressziót előidéző szerekkel együtt adva a papaverin okozta mellékhatások (álmosság, szédülés) előfordulása növekedhet.

Metamizol

Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki. Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell. A metamizol csökkentheti az együttesen alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.

A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.

Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-

koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása). A metamizol erősítheti az alkohol hatását.

Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet. Anticoncipiensek, fenobarbital, fenilbutazon jelenlétében a pirazolon származékok hatása gyengül.

Mellékhatás

Extractum belladonnae siccum

Palpitatio, erős psychomotoros izgalom, akkomodációs zavarok, torokszárazság, bőrkiütés.

Papaverin

Nausea, gyengeség, szédülés, álmosság, fejfájás, arrhythmia, izzadás, anorexia, bőr kipirulás, idiosynchrasiás hepatikus reakció.

Metamizol

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis),

illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen, ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

Gyulladásos bélbetegségek gyógyszerei

221/2020/01

✠

Suppositorium prednisoloni 15 mg

(Supp. prednisol. 15 mg)

Antiphlogisticum.

ATC besorolás: hasmenés gátlók, valamint a bél gyulladásos és fertőzéses megbetegedéseinek szerei − prednisolon A07EA01.

Javallat

Crohn betegség, colitis ulcerosa.

Rp.

Prednisoloni

centigramma unum et semis (g 0,015)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No triginta (XXX).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: célszerű a kúpot este felhelyezni, és lehetőleg reggelig nem kiüríteni.* A felhelyezés közvetlenül elalvás előtt történjen. A kúpot a vérzés megszűnéséig naponta kell alkalmazni. Ezután fontos a kortikoszteroidok minden formában való alkalmazásánál ajánlott, fokozatos elhagyás. A kúp esetében ez a következő lépések betartásával történik: 2-3 alkalommal másnaponta, majd heti kétszeri, végül heti egyszeri alkalmazás után javasolt a teljes elhagyás.

Hatóanyagok

Prednisolonum: *antiexsudativ, antiproliferativ, antiphlogisticus, immunszuppresszív hatású glükokortikoid.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával vagy bármely segédanyagával szembeni ismert túlérzékenység. E tünetek rövid idővel az alkalmazás után lépnek fel. Ilyen esetben a gyógyszer használatát azonnal fel kell függeszteni. Gyomor- és nyombélfekély, súlyos osteoporosis, súlyos hypertonia, vakcináció időtartama. Vírusinfekciók: herpes simplex, herpes zooster, varicella. Szisztémás gombás megbetegedések, amoebiasis, glaucoma, poliomyelitis, BCG oltást követő lymphadenitis. Terhesség első trimesztere, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Ahogy minden glükokortikoid használatakor, a Suppositorium prednisoloni terápia megkezdése esetén is a várható előny és kockázat kritikus mérlegelése szükséges. A terhesség második és harmadik trimeszterében csak az előnyök és kockázatok gondos mérlegelése alapján szabad alkalmazni.

Kölcsönhatás

Szalicilátokkal vagy nemszteroid gyulladáscsökkentőkkel egyidejűleg alkalmazva megnövekedhet a gastrointestinalis vérzési hajlam. Szívglikozidokkal történő egyidejű adása fokozódó glikozidhatáshoz vezethet, a szteroidfüggő kálium-kiválasztás miatt. Saluretikumok egyidejű alkalmazása esetén megnövekedett kálium-kiválasztással kell számolni. Antidiabetikumok vagy kumarin-származékok hatását a prednizolon egyidejű alkalmazása csökkenti. A prednizolon hatását a rifampicin, a fenitoin és a barbiturátok csökkentik.

Mellékhatás

Hosszabb ideig tartó alkalmazás esetén Cushing-syndroma, elhízás, hipertónia és osteoporosis jelentkezhet. Szénhidrát anyagcserezavarokat indukálhat, felléphet myopathia, gyomor- és nyombélfekély, pszichés zavar, káliumhiány. E mellékhatások fellépésekor az adagot fokozatosan csökkenteni kell. A gyógyszer alkalmazásának idején megnövekedhet a fertőzések rizikója. A már kialakult fertőzés tüneteit a kezelés elfedheti.

222/2020/01

✠

Suppositorium prednisoloni 30 mg

(Supp. prednisol. 30 mg)

Antiphlogisticum.

ATC besorolás: hasmenés gátlók, valamint a bél gyulladásos és fertőzéses megbetegedéseinek szerei − prednisolon A07EA01.

Javallat

Crohn betegség, colitis ulcerosa.

Rp.

Prednisoloni

centigrammata tria (g 0,03)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No triginta (XXX).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: célszerű a kúpot este felhelyezni, és lehetőleg reggelig nem kiüríteni.* A felhelyezés közvetlenül elalvás előtt történjen. A kúpot a vérzés megszűnéséig naponta kell alkalmazni. Ezután fontos a kortikoszteroidok minden formában való alkalmazásánál ajánlott, fokozatos elhagyás. A kúp esetében ez a következő lépések betartásával történik: 2-3 alkalommal másnaponta, majd heti kétszeri, végül heti egyszeri alkalmazás után javasolt a teljes elhagyás.

Hatóanyagok

Prednisolonum: *antiexsudativ, antiproliferativ, antiphlogisticus, immunszuppresszív hatású glükokortikoid.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával vagy bármely segédanyagával szembeni ismert túlérzékenység. E tünetek rövid idővel az alkalmazás után lépnek fel. Ilyen esetben a gyógyszer használatát azonnal fel kell függeszteni. Gyomor- és nyombélfekély, súlyos osteoporosis, súlyos hypertonia, vakcináció időtartama. Vírusinfekciók: herpes simplex, herpes zooster, varicella. Szisztémás gombás megbetegedések, amoebiasis, glaucoma, poliomyelitis, BCG oltást követő lymphadenitis. Terhesség első trimesztere, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Ahogy minden glükokortikoid használatakor, a Suppositorium prednisoloni terápia megkezdése esetén is a várható előny és kockázat kritikus mérlegelése szükséges. A terhesség második és harmadik trimeszterében csak az előnyök és kockázatok gondos mérlegelése alapján szabad alkalmazni.

Kölcsönhatás

Szalicilátokkal vagy nemszteroid gyulladáscsökkentőkkel egyidejűleg alkalmazva megnövekedhet a gastrointestinalis vérzési hajlam. Szívglikozidokkal történő egyidejű adása fokozódó glikozidhatáshoz vezethet, a szteroidfüggő kálium-kiválasztás miatt. Saluretikumok egyidejű alkalmazása esetén megnövekedett kálium-kiválasztással kell számolni. Antidiabetikumok vagy kumarin-származékok hatását a prednizolon egyidejű alkalmazása csökkenti. A prednizolon hatását a rifampicin, a fenitoin és a barbiturátok csökkentik.

Mellékhatás

Hosszabb ideig tartó alkalmazás esetén Cushing-syndroma, elhízás, hipertónia és osteoporosis jelentkezhet. Szénhidrát anyagcserezavarokat indukálhat, felléphet myopathia, gyomor- és nyombélfekély, pszichés zavar, káliumhiány. E mellékhatások fellépésekor az adagot fokozatosan csökkenteni kell. A gyógyszer alkalmazásának idején megnövekedhet a fertőzések rizikója. A már kialakult fertőzés tüneteit a kezelés elfedheti.

Hashajtók

034/2020/01

✠

Emulsio paraffini cum phenolphthaleino

(Emuls. paraff. c. phenolphth.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – paraffin olaj, kombinációk A06AA51.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Paraffini liquidi

grammata centum (g 100,0)

Phenolphthaleini

grammata duo (g 2,0)

Vanillini

centigrammata tria (g 0,03)

Saccharini natrici

centigrammata decem (g 0,1)

Polysorbati 20

gramma unum et centigrammata sexaguinta (g 1,6)

Acidi citrici monohydrici

grammata duo (g 2,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata sexaginta (g 60,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. emulsio.

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás:* este 15-20 ml-t kevés vízzel elkeverve bevenni. Este közvetlenül lefekvés előtt célszerű a bevétele. A vizeletet pirosra színezheti. A készítmény vanillin nélkül is elkészíthető, Emulsio paraffini cum phenolphtaleino sine vanillino néven. Folyamatosan legfeljebb 7 napig alkalmazható.

Hatóanyagok

Paraffinum liquidum: *lubrikáns (biztosítja a széklet lágyságát).*

Phenolphthaleinum: *laxativ hatását elsősorban a vastagbél falát izgatva fejti ki. A vékonybélből egy része felszívódik és részben az epével kiválasztódva, még a beadás után 2-3 nappal is elősegíti a puha székletürítést.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. 18 év alatti életkor. Nyelési zavarok, hányinger, hányás, nem diagnosztizált hasi fájdalom, az emésztőrendszer gyulladásos folyamatai, bélelzáródás, appendicitis; hepatitis, hypokalaemias állapotok, kiszáradás. Terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Tartósan adva gátolja a zsíroldékony vitaminok felszívódását. Bevétele étkezés közben nem javasolt. Rektális vérzés esetén csak óvatosan adható. Idősek, debilis vagy dysphagiás betegek esetében előforduló aspiráció lipoid pneumoniát okozhat. Krónikus adagolása növelheti a vastagbél kóros elváltozásának veszélyét, ezért legfeljebb 1 hétig alkalmazható. A fenolftalein állatkísérletekben tapasztalt rákkeltő hatása emberi alkalmazás során nem jelentkezett. Szívglikozid és vizelethajtó készítményt szedőknél óvatosan kell alkalmazni. Tartós alkalmazás során hozzászokása alakulhat ki.

Kölcsönhatás

Paraffin

A gyomor-bél traktusból nem szívódik fel, a zsírban oldódó vitaminok felszívódását gátolja.

Fenolftalein

Szívglikoziddal együtt adva a káliumvesztés miatt a digitalis toxikus hatása fokozódhat. Karbenoxolon, corticosteroidok, thiazide vízhajtók, valamint amphotericin a készítménnyel történő egyidejű alkalmazás esetén a káliumvesztést fokozzák.

A készítmény okozta fokozott bélpassage egyéb gyógyszerek egyidejű alkalmazása során azok felszívódásának, illetve hatásának csökkenését okozhatja. Opiátok, sedatívumok, anticholinerg szerek, psychopharmaconok és antacidok (pl. alumínium-hidroxid) a hashajtó hatást csökkentik.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, bőrkiütés, dermatitis, dehydratio, elektrolitveszteség (főleg kálium), görcsös hasi fájdalom, flatulencia, meteorizmus, hasmenés. Nagy dózisban analis incontinentiát, irritációt, pruritus anit válthat ki. Kis mértékben felszívódik és idegentest granulomás reakciót, hozzászokást okozhat.

035/2020/01

Emulsio ricini olei virginalis
(Emuls. ricin. ol. virgin.)

Purgativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – ricinusolaj A06AB05.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Ricini olei virginalis

grammata triginta (g 30,0)

Vanillini

centigrammata duo (g 0,02)

Acidi citrici monohydrici

gramma semis (g 0,50)

Polysorbati 20

Solutionis conservantis FoNo VIII.

aa gramma unum (aa g 1,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata triginta (g 30,0)

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

vel

Sirupi simplicis FoNo VIII.

grammata triginta septem (g 37,0)

M. f. emulsio.

D.S.: Szükség szerint 30 ml-t vagy a teljes mennyiséget egyszerre bevenni. Hűtőszekrényben tartandó! Használat előtt felrázandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

26 g szorbitot, vagy 23 g szacharózt tartalmaz. Orvosi felügyelet nélkül csak egyszeri alkalommal alkalmazható. Folyamatos használata nem ajánlott. Gyermekek számára csak orvosi rendelvényre adható ki, az orvos által meghatározott mennyiségben.

Hatóanyagok

Ricini oleum virginale: *hashajtó, purgativum. A bélben felszabaduló ricinolsav izgatja a bélfalat, heves perisztaltikát vált ki.*

Ellenjavallat

Spastikus obstipáció, ileus, appendicitis, epehólyag-betegség, gyulladásos bélbetegségek, nem diagnosztizált hasi fájdalom, rektális vérzés. 6 éves kor alatt nem adható, mert súlyos vízveszteséget okozhat. Terhesség.

Figyelmeztetés

Hosszabb ideig nem alkalmazható. Szoptatás alatt a tej elapadását okozhatja. Diuretikum szedése esetén csak orvosi felügyelettel használható.

Kölcsönhatás

Csökkentheti a tápanyagok és a gyógyszerek felszívódását. Kerülni kell együttadását pl. diuretikumokkal, szívre ható gyógyszerekkel, antibiotikumokkal, vérhígítókkal.

Mellékhatás

Hányinger, hányás, szédülés, gyengeség, hasi fájdalom, görcs, colica abdominalis. Túlérzékenységi reakció: pl. bőrkiütés, izomgörcsök, szabálytalan szívverés.

055/2020/01

Klysma laxans
(Klysm. lax.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni egyéb szerek – glycerin A06AX01.

Javallat

Alkalmi obstipatio tüneti kezelésére.

Rp.

Natrii citratis

centigrammata nonaginta (g 0,90)

Natrii laurilsulfatis

centigrammata decem (g 0,10)

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

grammata quattuor et centigrammata triginta (g 4,3)

Glyceroli 85%

grammata tria (g 3,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

centigrammata viginti (g 0,20)

Aquae purificatae

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D.S.: Hashajtó klizma. Testhőmérsékletre melegítve egyszerre beadni.

Fontos tudnivalók

3 év feletti gyermeknek az adag felét kell adni. Orvosi felügyelet nélkül legfeljebb 1-3 napig alkalmazható.

Hatóanyagok

Natrii citras: *laxatív hatású.*

Glycerolum 85 per centum: *laxatívumként székrekedés kezelésére*.

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival, egyéb összetevőivel szembeni túlérzékenység. Veseelégtelenség, oliguria, azotaemia, anuria, dehydratio. Bélelzáródás vagy ismeretlen eredetű hasi fájdalom. A gyógyszer alkalmazása kerülendő nodus haemorrhoidalis kiújulása, analis fissura vagy haemorrhagiás rectocolitis esetén. A gyógyszer nem használható kombinációban kalcium- vagy nátrium-polisztirol-szulfonát kationcserélő gyantával (oralis vagy rectalis alkalmazási mód) az esetlegesen halálos vastagbélnekrózis kockázata miatt. 3 év alatti gyermekek.

Figyelmeztetés

A beteg forduljon orvoshoz, ha a tünetek néhány napnál tovább fennállnak, és kerülje a hosszantartó használatot. A székrekedés gyógyszeres kezelése csupán kiegészítő intézkedés az egészséges életmód

mellett. A vastagbél gyulladásos vagy fekélyes betegségeiben, illetve akut gastrointestinalis betegségben szenvedő betegek csak gondos mérlegelést követő orvosi döntés alapján, orvosi felügyelettel alkalmazhatják. A gyógyszer alkalmazása a terhesség és szoptatás ideje alatt - kizárólag szükség esetén - orvosi megfontolás tárgyát képezheti.

Kölcsönhatás

Kalcium- vagy nátrium-polisztirol-szulfonát kationcserélő gyantával való interakció. A szorbit és a kalcium- vagy nátrium-polisztirol-szulfonát (oralis/rectalis alkalmazás) együttes alkalmazása ellenjavallt, az esetlegesen halálos vastagbélnekrózis kockázata miatt.

Mellékhatás

Hasi diszkomfortérzet, hasi és felhasi fájdalom. Anorectalis diszkomfort. Hasmenés, dehydratio, nyálkahártya irritáló hatás előfordulhat.

060/2022/02

Magnesii sulfas heptahydricus
(Magn. sulf. heptahydr.)

Laxativum. Purgativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – magnézium-szulfát A06AD04.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Magnesii sulfatis heptahydrici

grammata centum (g 100,0)

D.: ad scatulam.

S.: 10-15 ml port 2 dl vízben oldva bevenni.

Hatóanyagok

Magnesii sulfas heptahydricus: *purgativum*.

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység. Terhesség, szoptatás. Exsiccatio, bélelzáródás, bélperforáció. Ileus, toxikus colitis vagy toxikus megacolon.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Rendszeres, tartós alkalmazása nem javasolt. Gyermekek számára csak orvosi javallatra, az orvos által előírt adagban alkalmazható. Szoptatás esetén a tej elapadását okozhatja. Erős hányás vagy a dehidráció tünetei esetén laboratóriumi vizsgálat javasolt, mivel a folyadék és elektrolit-háztartás zavarai súlyos mellékhatásokhoz (pl. arrhythmia, görcsök, veseelégtelenség) vezethetnek. Ha a beteg elektrolit-háztartása már a kezelés előtt kóros volt, azt a kezelést megelőzően rendezni kell. Kellő óvatossággal adható olyan betegeknek, akik az elektrolit és vízháztartásra ható gyógyszereket szednek. A készítmény átmenetileg megemelheti a szérum húgysav-szintet. Fokozott óvatossággal adható olyan betegeknek, akiknek kórelőzményében szívritmuszavar, epilepszia (növelheti a görcskészséget), vesekárosodás szerepel, akiknél nagy a szívritmuszavar kockázata, akik veseműködést befolyásoló gyógyszert szednek, növelik a görcskészséget, illetve akik alkohol vagy benzodiazepin elvonás alatt állnak.

Kölcsönhatás

Csökkenti a tetraciklinek, bifoszfonátok abszorpcióját.

Mellékhatás

A hosszantartó adagolás miatti krónikus hasmenés az elektrolit-háztartás zavarához, a vér húgysav szintjének emelkedéséhez, exsiccosishoz vezethet. Központi idegrendszeri tünetek jelentkezése, collapsus is előfordulhat. Jellemző figyelmeztető klinikai tünetek: általános rossz közérzet, hányinger, fejfájás. Átjut a placentán és kis mértékben kiválasztódik az anyatejbe.

073/2020/01

Natrii sulfas decahydricus
(Natr. sulf. decahydr.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – nátrium-szulfát A06AD13.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Natrii sulfatis decahydrici

grammata centum (g 100,0)

D.: ad scatulam.

S.: 5-10 ml port 2 dl langyos vízben oldva éhgyomorra bevenni.

Hatóanyagok

Natrii sulfas decahydricus: *a vízben könnyen oldódó natrium sulfuricum (glaubersó) a bélből alig szívódik fel, vizet tart vissza a bél lumenében, és ezzel elősegíti a béltartalom kiürülését.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység. Terhesség, szoptatás. Exsiccatio, bélelzáródás, bélperforáció. Ileus, toxikus colitis vagy toxikus megacolon.

Figyelmeztetés

Rendszeres, tartós alkalmazása nem javasolt. Gyermekek számára csak orvosi javallatra, az orvos által előírt adagban alkalmazható. Szoptatás esetén a tej elapadását okozhatja. Erős hányás vagy a dehidráció tünetei esetén laboratóriumi vizsgálat javasolt, mivel a folyadék és elektrolit-háztartás zavarai súlyos mellékhatásokhoz (pl. arrithmia, görcsök, veseelégtelenség) vezethetnek. Ha a beteg elektrolit-háztartása már a kezelés előtt kóros volt, azt a kezelést megelőzően rendezni kell. Kellő óvatossággal adható olyan betegeknek, akik az elektrolit és vízháztartásra ható gyógyszereket szednek. A készítmény átmenetileg megemelheti a szérum húgysav-szintet. Fokozott óvatossággal adható olyan betegeknek, akiknek kórelőzményében szívritmuszavar, epilepszia, vesekárosodás szerepel, akiknél nagy a szívritmuszavar kockázata, akik veseműködést befolyásoló gyógyszert szednek, növelik a görcskészséget, illetve akik alkohol vagy benzodiazepin elvonás alatt állnak.

Mellékhatás

Központi idegrendszeri tünetek, kiszáradás, collapsus előfordulhat. Általános rossz közérzet, hányinger, hányás, fejfájás, az elektrolit-háztartás és a húgysavszint zavara.

101/2020/01

Paraffinum aromaticum
(Paraff. aromat.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – paraffin olaj A06AA01.

Javallat

Krónikus obstipatio alkalmankénti kezelése.

Rp.

Paraffini liquidi

grammata ducenta (g 200,0)

Limonis aetherolei

centigrammata novem (g 0,09)

M.D.S.: Hashajtó.

Fontos tudnivalók

Naponta a beteg életkorától függően 15-45 ml-t éhgyomorra bevenni. Este közvetlenül lefekvés előtt vagy reggel üres gyomorra célszerű bevenni. Bevételét könnyíti, ha a kanálba töltés előtt a kanalat meleg vízbe mártjuk. A folyékony paraffin a székletet felhígítja és azzal kiürül.

Hatóanyagok

Paraffinum liquidum: *lubricans (a széklet lágyságát biztosítja).*

Ellenjavallat

Hányinger, hányás, nem diagnosztizált hasi fájdalom, appendicitis, hepatitis, nyelési zavarok, ágyban fekvő beteg, hypokalaemiás állapotok, kiszáradás. Terhesség, szoptatás. Ismert túlérzékenység paraffinnal vagy citrus-illóolajokkal szemben. 12 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Tartósan adva gátolja a zsíroldékony vitaminok felszívódását, ezért tartós alkalmazása kerülendő. Folyamatosan legfeljebb 1 hétig adható. Étkezés közben ne adjuk. Rektális vérzés esetén csak a vérzés okának megállapítása után alkalmazható. Gyermekek, idősek, debilis vagy dysphagiás betegek esetében aspiráció fordulhat elő, ami lipoid pneumoniát okozhat. A zsírban oldódó vitaminokat is magával viheti, ezért hosszas szedése A-, esetleg D-hypovitaminosist okozhat.

Kölcsönhatás

A gyomor-bél traktusból nem szívódik fel, a zsírban oldódó vitaminok felszívódását gátolja.

Mellékhatás

Nagy dózisban analis irritációt, incontinentiát, pruritus ani-t válthat ki. Idegentest granulomás reakciót indukálhat. Hozzászokást okozhat. Ritkán túlérzékenységi reakciók, kiütés, viszketés, torok- és nyelvduzzanat, szédülés, légzési nehézség fordulhat elő. Ilyenkor azonnal orvoshoz kell fordulni!

124/2020/01

Pulvis Caroli
(Pulv. Caroli)

Laxativum. Anticatarrhoicum. Cholagogum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek A06A.

Javallat

Obstipatio kezelése.

Rp.

Pulveris Caroli FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Hashajtó. 5 ml porkeveréket 2 dl langyos vízben oldva bevenni.

Fontos tudnivalók

A Pulvis Carolit (Károlysót) tartalmazó folyadék elfogyasztásának ideje alatt a beteg gyomor-, illetőleg máj tájékára meleg termofor helyezhető. *Szokásos ivókúrák*: 5 ml porkeveréket 1 liter vízben oldani. Ebből 1-2 csészényit reggelenként (esetleg délután is) üres gyomorra lassan, ½-1 óra alatt kortyonként, mindvégig igen meleg állapotban elfogyasztani. 5-15 ml porkeveréket 3 dl vízben oldani, és ezt melegen, reggel éhgyomorra, lassan, kortyonként elfogyasztani. Utána a beteg ½-1 órán keresztül ne egyen, ne igyon, azután reggelizzen. A vízben oldott só mennyiségét fokozatosan addig emeljük vagy csökkentjük, hogy naponta egyszer könnyű széklete legyen. (Az esetleges székrekedés rendeződjön, de hasmenést ne okozzon.) Az ivókúrák szokásos időtartama: 3-6 hét.

Hatóanyagok

Pulvis Caroli: *laxativum. Anticatarrchoicum. Cholagogum. Kálium-szulfátot, nátrium-kloridot, nátrium-hidrogén-karbonátot, vízmentes nátrium-szulfátot tartalmaz.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal szembeni ismert túlérzékenység. A gyomor és a bél heveny betegségeiben, vérző fekély esetén ne alkalmazzunk ivókúrát! 15 év alatti életkor, terhesség, szoptatás. Nem funkcionális epepangás. Exsiccatio, bélelzáródás, bélperforáció, Ileus. Toxikus colitis vagy toxikus megacolon.

Figyelmeztetés

Hashajtóként rendszeres, tartós alkalmazása nem javasolt. Erős hányás vagy a dehidráció tünetei esetén laboratóriumi vizsgálat javasolt, mivel a folyadék és elektrolit-háztartás zavarai súlyos mellékhatásokhoz (pl. arrhythmia, görcsök, veseelégtelenség) vezethetnek. Ha a beteg elektrolit-háztartása már a kezelés előtt kóros volt, azt a kezelést megelőzően rendezni kell. Kellő óvatossággal adható olyan betegeknek, akik az elektrolit- és vízháztartásra ható gyógyszereket szednek. A készítmény átmenetileg megemelheti a szérum húgysavszintet. Fokozott óvatossággal adható olyan betegeknek, akiknek kórelőzményében ritmuszavar, epilepszia, vesekárosodás szerepel, akiknél nagy a ritmuszavar kockázata, akik olyan gyógyszereket szednek, amelyek a veseműködést befolyásolják, csökkentik a görcsküszöböt, illetve akik alkohol vagy benzodiazepin elvonás alatt állnak.

Mellékhatás

Központi idegrendszeri tünetek, kiszáradás, collapsus előfordulhat. Általános rossz közérzet, hányinger, hányás, fejfájás, az elektrolit-háztartás és a húgysavszint zavara.

137/2020/01

✠

Pulvis phenolphthaleini compositus

(Pulv. phenolphth. comp.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – kontakt hashajtók – fenolftalein A06AB04.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Phenolphthaleini

centigrammata viginti (g 0,20)

Sulfuris pulverati loti

centigrammata quinque (g 0,05)

Sennae folioli

centigrammata decem (g 0,10)

Liquiritiae radicis

centigrammata decem (g 0,10)

Foeniculi amari fructus aetherolei

milligrammata quattuor et semis (g 0,0045)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Hashajtó. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás*: szükség esetén napi 1 port kevés vízzel bevenni. Folyamatosan legfeljebb 7 napig alkalmazható. A vizeletet pirosra színezheti.

Hatóanyagok

Phenolphthaleinum: *laxatív hatását elsősorban a vastagbél falát izgatva fejti ki. A vékonybélből egy része felszívódik és részben az epével kiválasztódva, még a beadás után 2-3 nappal is elősegíti a puha székletürítést.*

Sulfur pulveratum lotum: *a bélhuzamban keletkező kénhidrogén fokozza a bélperisztaltikát.*

Sennae foliolum: *a bélfalat izgató laxativum, diantron glikozidokat tartalmaz.*

Liquiritiae radix: *gyulladáscsökkentő, görcsoldó, gyomor- és nyombélfekély kezelésében adjuváns. Erősen édes íze miatt ízjavító.*

Foeniculi amari fructus aetheroleum: *carminativum, enyhe görcsoldó és az emésztőrendszerben a szekréciót fokozza.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. 18 év alatti életkor. Az emésztőrendszer gyulladásos folyamatai, bélelzáródás, ismeretlen eredetű alhasi fájdalom, appendicitis; hepatitis;

kiszáradás, ismeretlen eredetű hasi fájdalom, víz-, elektrolitvesztés miatti dehydratio, hypokalaemiás állapotok. Terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Krónikus adagolása növelheti a vastagbél kóros elváltozásának veszélyét, ezért folyamatosan legfeljebb 1 hétig alkalmazható. A fenolftalein állatkísérletekben tapasztalt karcinogén hatása humán alkalmazás során nem jelentkezett. Szívglikozid és vizelethajtó készítményt szedőknél óvatosan kell alkalmazni. A hatóanyagok átjutnak az anyatejbe, a szoptatott csecsemőben hasmenést, kólikás fájdalmat, exsiccosist okozhatnak. Tartós alkalmazás során hozzászokás alakulhat ki.

Kölcsönhatás

Szívglikoziddal együtt adva a káliumvesztés miatt a digitalis toxikus hatása fokozódhat. Karbenoxolon, corticosteroidok, thiazide vízhajtók, valamint amphotericin a készítménnyel történő egyidejű alkalmazás esetén a káliumvesztést fokozzák.

A készítmény okozta fokozott bélpassage egyéb gyógyszer egyidejű alkalmazása során azok felszívódásának, illetve hatásának csökkenését okozhatja. Opiátok, sedativumok, anticholinerg szerek, psychopharmaconok és antacidok (pl. alumínium-hidroxid) a hashajtó hatást csökkentik.

Mellékhatás

A készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenységi reakciók, bőrkiütés, dermatitis, dehydratio, elektrolitveszteség (főleg kálium), görcsös hasi fájdalom, görcsös gyomor-bélpanaszok, flatulencia, meteorizmus, hasmenés, ritkán májkárosodás. Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat.

138/2020/01

✠

Pulvis purgativus

(Pulv. purgat.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – fenolftalein A06AB04.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Phenolphthaleini

centigrammata viginti (g 0,20)

Pulveris sennae compositi FoNo VIII.

gramma unum et centigrammata triginta (g 1,3)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No viginti (XX).

D. ad capsulas ceratas.

S.: Hashajtó. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás:* szükség esetén 1 port kevés vízzel bevenni. A vizeletet pirosra színezheti. Poronként 0,64 g szacharózt tartalmaz. Folyamatosan legfeljebb 7 napig alkalmazható.

Hatóanyagok

Phenolphthaleinum: *laxativ hatását elsősorban a vastagbél falát izgatva fejti ki. A vékonybélből egy része felszívódik és részben az epével kiválasztódva, még a beadás után 2-3 nappal is elősegíti a puha székletürítést.*

Foeniculi amari fructus aetheroleum: *carminativum, enyhe görcsoldó és az emésztőrendszerben a szekréciót fokozza.*

Sulfur pulveratum lotum: *a belekben keletkező kénhidrogén fokozza a bélperisztaltikát.*

Liquiritiae radix: *gyulladásgátló, görcsoldó, gyomor- és nyombélfekély kezelésében adjuváns. Erősen édes íze miatt ízjavító.*

Sennae foliolum: *a bélfalat izgató laxativum, diantron glikozidokat tartalmaz.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. 18 év alatti életkor. Bélelzáródás, belek gyulladásos betegsége, ismeretlen eredetű hasi fájdalom, appendicitis, hepatitis, víz-, elektrolitvesztés miatti dehydratio, hypokalaemiás állapotok. Terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Krónikus adagolása növelheti a vastagbél kóros elváltozásának veszélyét, ezért folyamatosan legfeljebb 1 hétig alkalmazható. A fenolftalein állatkísérletekben tapasztalt karcinogén hatása humán alkalmazás

során nem jelentkezett. Szívglikozid és vizelethajtó készítményt szedőknél óvatosan kell alkalmazni. A hatóanyagok átjutnak az anyatejbe, szoptatott csecsemőben hasmenést, kólikás fájdalmat, exsiccosist okozhatnak. Tartós alkalmazás során hozzászokás alakulhat ki.

A szennozid napi adagja nem haladhatja meg a 30 mg-ot, amely megfelel 1,2 g szennalevélnek, illetve 6 g (11 ml) Pulvis sennae compositus-nak.

Kölcsönhatás

A készítmény tartós alkalmazás esetén káliumvesztést okozva növeli a szívglikozidok toxikus hatását, és befolyásolja az antiarrhythmiás szerek hatását. Karbenoxolon, corticosteroidok, thiazide vízhajtók, valamint amphotericin a készítménnyel történő egyidejű alkalmazás esetén a káliumvesztést fokozzák.

A készítmény okozta fokozott bélpassage egyéb gyógyszer egyidejű alkalmazása során azok felszívódásának, illetve hatásának csökkenését okozhatja. Opiátok, sedativumok, anticholinerg szerek, psychopharmaconok és antacidok (pl. alumínium-hidroxid) a hashajtó hatást csökkentik.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, bőrkiütés, dermatitis, dehydratio, elektrolitveszteség (főleg kálium), görcsös hasi fájdalom, görcsös gyomor-bélpanaszok, flatulencia, meteorizmus, hasmenés, ritkán májkárosodás. Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat.

139/2020/01

Pulvis sennae compositus
(Pulv. sennae comp.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – kontakt hashajtók – szenna-glikozidok, kombinációk A06AB56.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Pulveris sennae compositi FoNo VIII.

grammata quadraginta (g 40,0)

D.S.: Hashajtó. 5 ml porkeveréket kevés vízzel bevenni.

Fontos tudnivalók

Figyelmeztessük a beteget, hogy a gyógyszer a lúgos kémhatású vizeletet pirosra festheti. 5 ml porkeverék 1,2 g szacharózt tartalmaz.

Hatóanyagok

Foeniculi amari fructus aetheroleum: *carminativum, enyhe görcsoldó és az emésztőrendszerben a szekréciót fokozza.*

Sulfur pulveratum lotum: *a belekben keletkező kénhidrogén fokozza a bélperisztaltikát.*

Liquiritiae radix: *gyulladásgátló, görcsoldó, gyomor- és nyombélfekély kezelésében adjuváns. Erősen édes íze miatt ízjavító.*

Sennae foliolum: *a bélfalat izgató laxativum, diantron glikozidokat tartalmaz.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal szembeni ismert túlérzékenység. Bélelzáródás, belek gyulladásos betegsége, ismeretlen eredetű hasi fájdalom, víz-, elektrolitvesztés miatti dehydratio, hypokalaemiás állapotok. 12 év alatti kor, terhesség, szoptatás.

Figyelmeztetés

Prostata hyperplasiában adását kerülni kell. Alhasi vérbőséget okoz. Hosszantartó alkalmazás kerülendő, mert az állatkísérletekben tapasztalt bélcsatornát károsító hatásai emberre is veszélyt jelenthetnek. A szennalevélből hashajtó hatású származék kerül az anyatejbe, és a csecsemőnek kólikás fájdalmat, hasmenést, exsiccosist okozhat. A szennozid napi adagja nem haladhatja meg a 30 mg-ot, amely megfelel 1,2 g szennalevélnek, illetve 6 g (kb. 11 ml) készítménynek. Legfeljebb 1 hétig alkalmazható.

Kölcsönhatás

Tartós alkalmazás esetén kálium vesztés miatt növeli a szívglikozidok toxikus hatását, és befolyásolja az antiarrhythmiás szerek hatását. A diuretikumok, kortikoszteroidok és az édesgyökér alkalmazása növeli a szennalevél által okozott káliumvesztést.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, bőrkiütés, dermatitis**,** hasi fájdalom, görcsös gyomor-bélpanaszok, elektrolitveszteség (főleg kálium), ritkán májkárosodás.

141/2020/01

Ricini oleum virginale
(Ricin. ol. virgin.)

Purgativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – ricinusolaj A06AB05.

Javallat

Obstipatio esetén drasztikus hashajtásra.

Rp.

Ricini olei virginalis

grammata triginta (g 30,0)

D.S.: Erős hatású hashajtó. Egyszerre bevenni. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Orvosi felügyelet nélkül csak egyszeri alkalommal használható. Folyamatos alkalmazása nem ajánlott. Gyermekek számára csak orvosi rendelvényre adható ki, az orvos által meghatározott mennyiségben.

Hatóanyagok

Ricini oleum virginale: *hashajtó, purgativum. A bélben felszabaduló ricinolsav izgatja a bélfalat, heves perisztaltikát vált ki.*

Ellenjavallat

Spastikus obstipáció, ileus, appendicitis, epehólyag-betegség, gyulladásos bélbetegségek, nem diagnosztizált hasi fájdalom, rektális vérzés. 6 éves kor alatt nem adható, mert súlyos vízveszteséget okozhat. Terhesség.

Figyelmeztetés

Hosszabb ideig nem alkalmazható. Szoptatás alatt a tej elapadását okozhatja. Diuretikum szedése esetén csak orvosi felügyelettel alkalmazható.

Kölcsönhatás

Csökkentheti a tápanyagok és a gyógyszerek felszívódását. Kerülni kell együttadását pl. diuretikumokkal, szívre ható gyógyszerekkel, antibiotikumokkal, vérhigítókkal.

Mellékhatás

Hányinger, hányás, szédülés, gyengeség, hasi fájdalom, görcs, colica abdominalis. Túlérzékenységi reakció, pl. bőrkiütés, izomgörcsök, szabálytalan szívverés.

151/2020/01

Sennae foliolum
(Sennae fol.)

Laxativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: kontakt hashajtók HA6AB.

Javallat

Obstipatio esetén rövid távú használatra.

Rp.

Sennae folioli

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Szennalevél.

Fontos tudnivalók

1,0 g (kb. 6 ml) aprított szennalevelet 200 ml forró, de nem lobogó vízzel leöntünk, 20 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta egyszer, este fogyasztható, hetente legfeljebb három alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Sennae foliolum: *hashajtó. Az 1,8-dihydroxyanthracen származék β-O-glikozidok: szennozidok a bélfalat izgatva növelik annak motilitását és csökkentik a víz és az elektrolitok visszaáramlását.*

Ellenjavallat

Szennalevéllel szembeni ismert túlérzékenység. 12 év alatti életkor. Terhesség. Noha nincsenek adatok a terhes anyákra, vagy a magzatra gyakorolt káros hatásról, egyes anthranoidok potenciális genotoxicitása miatt elővigyázatosságból terhesség alatt nem alkalmazható. Szoptatás időszaka. Alkalmazása bélelzáródás vagy stenosis, appendicitis, gyulladással járó bélbetegségek (pl. Crohn-betegség, colitis ulcerosa), vagy víz- és elektrolitvesztéssel járó súlyos dehydratatio esetén ellenjavallt.

Figyelmeztetés

Ha a tünetek 2 hétnél hosszabb időn át fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. A készítményt csak olyan esetben alkalmazzuk, amikor az étrend megváltoztatása vagy a széklet mennyiségének duzzadó rostokkal történő növelése nem volt eredményes. Amennyiben a heti 2-3 alkalmazás nem elegendő, orvoshoz kell fordulni. Hosszantartó (1-2 hétnél hosszabb) alkalmazása kerülendő, mert dependenciát okoz. A készítmény tartós (1-2 hétnél hosszabb ideig tartó) alkalmazása azért is kerülendő, mert a szenna magas dózisban, tartósan adva rágcsálók bélcsatornájában kóros elváltozásokat okoz, és egyértelműen nem zárható ki, hogy ezek a szenna tartós, magas dózisban történő alkalmazása során emberre is veszélyt jelenthetnek. A szennozid napi adagja nem haladhatja meg a 30 mg-ot, ami megfelel 1,2 g szennalevélnek. Más hashajtókhoz hasonlóan székelési nehézségek vagy nem diagnosztizált, acut vagy persistens gastrointestinalis panaszok (pl. abdominális fájdalom, hányinger, hányás) esetén csak orvosi tanácsra alkalmazható a szennalevél, mert ezek a tünetek potenciális vagy fennálló ileusra utalhatnak. Veserendellenesség esetén a beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy elektrolit egyensúlya felbomolhat és dehydratio léphet fel. Szívre ható glikozidokat, kinidint, antiarrhythmiás és QT-megnyúlást előidéző szereket, diuretikumokat, adrenocorticosteroidokat, vagy édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) kivonatot szedő betegek figyelmét fel kell hívni, hogy a szennalevél alkalmazása előtt beszéljenek orvosukkal, mivel a szennalevél hosszabb alkalmazása, diuretikumokkal, adrenocorticosteroidokkal, vagy édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) kivonattal történő egyidejű alkalmazása káliumhiányhoz vezethet, ami felerősítheti a szívre ható glikozidok hatását és befolyásolhatja az antiarrhythmiás szerek hatását. A vizeletet sárgára vagy barnásvörösre színezheti.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, pruritus, urticaria, lokális vagy generalizált exanthema, nem ismert gyakorisággal. A szennalevél alkalmazása okozhat hasi fájdalmat, folyós székletet és elektrolit vesztést, különösen irritábilis colon szindróma esetén. Ilyenkor az adagot csökkenteni kell. Ritkán májkárosodás is előfordulhat.

152/2020/01

Sennae fructus
(Sennae fruct.)

Laxativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: kontakt hashajtók HA6AB.

Javallat

Obstipatio esetén rövid távú használatra.

Rp.

Sennae fructus angustifoliae

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Szennatermés.

Fontos tudnivalók

0,7 g-nyi (kb. 4 ml) aprított szennatermést 200 ml forró, de nem lobogó vízzel leöntünk, 20 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta egyszer, este fogyasztható, hetente legfeljebb 3-szor. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Sennae fructus: *hashajtó. Az 1,8-dihydroxyanthracen származék β-O-glikozidok: szennozidok a bélfalat izgatva növelik annak motilitását és csökkentik a víz és az elektrolitok visszaáramlását.*

Ellenjavallat

Szennaterméssel szembeni ismert túlérzékenység. 12 év alatti életkor. Terhesség. Noha nincsenek adatok a terhes anyákra vagy a magzatra gyakorolt káros hatásról, egyes anthranoidok potenciális genotoxicitása miatt elővigyázatosságból terhesség alatt nem alkalmazható. Szoptatás időszaka. Alkalmazása bélelzáródás, vagy stenosis, appendicitis, gyulladással járó bélbetegségek (pl. Crohn-betegség, colitis ulcerosa), vagy víz- és elektrolitvesztéssel járó súlyos dehydratatio esetén ellenjavallt.

Figyelmeztetés

Ha a tünetek 2 hétnél hosszabb időn át fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. A készítményt csak olyan esetben alkalmazzuk, amikor az étrend megváltoztatása, vagy a széklet mennyiségének duzzadó rostokkal történő növelése nem volt eredményes. Amennyiben a heti 2-3 alkalmazás nem elegendő, orvoshoz kell fordulni. Hosszantartó (1-2 hétnél hosszabb) alkalmazása kerülendő, mert dependenciát okoz. A készítmény tartós (1-2 hétnél hosszabb ideig tartó) alkalmazása azért is kerülendő, mert a szenna magas dózisban, tartósan adva rágcsálók bélcsatornájában kóros elváltozásokat okoz, és egyértelműen nem zárható ki, hogy ezek a szenna tartós, magas dózisban történő alkalmazása során emberre is veszélyt jelenthetnek. A szennozid napi adagja nem haladhatja meg a 30 mg-ot, ami megfelel 1,2 g szennatermésnek. Más hashajtókhoz hasonlóan székelési nehézségek, vagy nem diagnosztizált, acut vagy persistens gastrointestinalis panaszok (pl. abdominális fájdalom, hányinger, hányás) esetén csak orvosi tanácsra alkalmazható a szennatermés, mert ezek a tünetek potenciális vagy fennálló ileusra utalhatnak. Veserendellenesség esetén a beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy elektrolit egyensúlya felbomolhat és dehydratio léphet fel. Szívre ható glikozidokat, kinidint, antiarrhythmiás és QT-megnyúlást előidéző szereket, diuretikumokat, adrenocorticosteroidokat vagy édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) kivonatot szedő betegek figyelmét fel kell hívni, hogy a szennatermés alkalmazása előtt beszéljenek orvosukkal, mivel a szennatermés hosszabb ~~a~~alkalmazása, diuretikumokkal, adrenocorticosteroidokkal vagy édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) kivonattal történő egyidejű alkalmazása káliumhiányhoz vezethet, ami felerősítheti a szívre ható glikozidok hatását és befolyásolhatja az antiarrhythmiás szerek hatását. A vizeletet sárgára vagy barnásvörösre színezheti.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, pruritus, urticaria, lokális vagy generalizált exanthema nem ismert gyakorisággal. A szennatermés alkalmazása okozhat hasi fájdalmat, folyós székletet és elektrolit vesztést, különösen irritábilis colon szindróma esetén. Ilyenkor az adagot csökkenteni kell. Ritkán májkárosodás is előfordulhat.

154/2020/01

Sirupus laxans
(Sir. lax.)

Laxativum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – kontakt hashajtók – szenna-glikozidok, kombinációk A06AB56.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Sirupi laxantis FoNo VIII.

grammata viginti (g 20,0)

D.S.: Hashajtó.

Fontos tudnivalók

20 g készítmény 10 g szacharózt tartalmaz. *Szokásos adagolása felnőtteknek:* szükség esetén 7-20 g-ot (kb. 5-16 ml) este bevenni. *12 év feletti gyermekeknek és serdülőknek* szükség esetén 7 g-t (kb. 5 ml), naponta legfeljebb kétszer. A készítmény 2-3 naponként, legfeljebb 1 hétig szedhető. Figyelmeztessük a beteget, hogy a gyógyszer a lúgos kémhatású vizeletet pirosra festheti.

Hatóanyagok

Sennae foliolum: *a belekben keletkező kénhidrogén fokozza a bélperisztaltikát.*

Foeniculi dulcis fructus: *spasmolyticum, secretolyticum, enyhe antibakteriális hatású (illóolaj).*

Natrii sulfas anhydricus: *vízben könnyen oldódik, a bélből igen kevéssé szívódik fel, vizet tart vissza a bél lumenében, és ezzel elősegíti a béltartalom kiürülését.*

Ellenjavallat

Bélelzáródás, a belek gyulladásos betegsége, ismeretlen eredetű hasi fájdalom, víz- és elektrolitvesztés miatti dehydratio, terhesség, szoptatás. 12 éves kor alatti életkor.

Figyelmeztetés

Az anyatejbe átjutó hatóanyag (extract. sennae folium) a szoptatott csecsemőben kólikás fájdalmat, hasmenést, exsiccosist okozhat. Senna extractumok tartós alkalmazása kerülendő, mert állatkísérletben tapasztalt bélcsatornát károsító hatásai emberre is veszélyt jelenthetnek. A szennozid napi adagja nem haladhatja meg a 30 mg-ot, amely kb. 24 g készítménynek felel meg. Egy hétnél hosszabb ideig nem alkalmazható.

Kölcsönhatás

Tartós alkalmazás esetén káliumvesztés miatt növeli a szívglikozidok toxikus hatását, és befolyásolja az antiarrhythmiás szerek hatását. Diuretikumok, kortikoszteroidok és az édesgyökér alkalmazása növeli a szennalevél által fokozott káliumvesztést.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, bőrkiütés, dermatitis. Hasi fájdalom, görcsös gyomor-bél panaszok, elektrolitveszteség (főleg kálium), ritkán májkárosodás, fehérjevizelés, vérvizelés jelentkezhet.

173/2020/01

Solutio pro colonoscopia
(Sol. pro colonosc.)

Purgatívum.

ATC besorolás: ozmotikusan ható hashajtók – macrogol A06AD15.

Javallat

Colonoscopia előtti vastagbél előkészítés.

Rp.

Kalii chloridi

gramma unum et semis (g 1,5)

Natrii chloridi

grammata duo et centigrammata nonaginta (g 2,9)

Natrii hydrogenocarbonatis

grammata tria et centigrammata quadraginta (g 3,4)

Natrii sulfatis anhydrici

grammata undecim et centigrammata quadraginta (g 11,4)

Macrogoli 4000

grammata centum duodeviginti (g 118,0)

Aquae purificatae

ad grammata duo milia (ad g 2000,0)

M. f. solutio.
D. ad vitrum fuscum.
S.: Colonoscopos előkészítő oldat. Csak felnőtteknek! Hűvös helyen tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Felnőtteknek 12-24 órával a beavatkozás előtt több részletben kell meginni.

Hatóanyagok

Kalii chloridum: *elektrolit.*

Natrii chloridum: *elektrolit.*

Natrii hydrogenocarbonas: *savkötő, a bélnyálkahártyát enyhén izgatja, így elősegíti a béltartalom kiürülését.*

Natrii sulfas anhydricus: *vízben jól oldódik, a bélből igen kevéssé szívódik fel, vizet tart vissza a bél lumenében, és ezzel elősegíti a béltartalom kiürülését.*

Macrogola 4000: *hashajtó hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Cardiális decompenzáció, kóros veseműködés, hyperkalémia, a só és víz-háztartás zavara.

Figyelmeztetés

Szívglikozidokat (digoxin, digitoxin) tartalmazó készítmények alkalmazása esetén csak a kockázat haszon arányának gondos mérlegelése után alkalmazható.

Kölcsönhatás

Szívglikozidok (digoxin, digitoxin): a kálium vérszintjét növelő készítmények (pl. káliumsók) csökkentik a digitoxin pozitív inotrop hatását és növelik az arrhythmiák gyakoriságát.

Mellékhatás

Hányinger, gastrointestinalis panaszok.

189/2020/01

Species depurans
(Spec. depur.)

Laxativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek − Senna glycosidok kombinációi A06AB56.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Foeniculi dulcis fructus

Matricariae floris

aa grammata decem (aa g 10,0)

Menthae piperitae folii

grammata viginti (g 20,0)

Sennae folioli

grammata sexaginta (g 60,0)

M.f. species.

D.S.: Hashajtó teakeverék.

Fontos tudnivalók

0,7 g-1,4 g (kb. 5-10 ml) teakeveréket egy csésze (200 ml) forró vízzel leöntünk, 20 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Este lefekvés előtt egy csésze frissen készített tea fogyasztása ajánlott. Folyamatosan legfeljebb 1 hétig alkalmazható. 7 ml teakeverék mintegy 1,0 g-nak felel meg. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Foeniculi dulcis fructus: *carminativum, enyhe spasmolyticum és bacteriostaticum, az emésztőrendszerben szekréciófokozó.*

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), antibacteriális (cumarinok).*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Sennae foliolum: *a bélfalat izgató laxativum, anthrachinon származékokat (szennozid) is tartalmaz.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint az Asteraceae (Compositae) családba tartozó növényekkel és mentollal szembeni ismert túlérzékenység. Epevezeték- és bélelzáródás, epehólyag-gyulladás, a belek gyulladásos megbetegedései, súlyos májkárosodás, ismeretlen eredetű hasi fájdalom, víz- és elektrolitvesztés miatti dehydratio. 12 év alatti életkor. Noha nincsenek adatok a terhes anyákra vagy a magzatra gyakorolt káros hatásról, egyes anthrachinon-származékok potenciális genotoxicitása miatt elővigyázatosságból terhesség és szoptatás alatt nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

A szennozid napi adagja nem haladhatja meg a 30 mg-ot, amely megfelel 1,2 g szennalevélnek. Legfeljebb 1 hétig alkalmazható! Hosszantartó alkalmazása kerülendő, mert az állatkísérletekben

tapasztalt bélcsatornát károsító hatásai emberre is veszélyt jelenthetnek. A szennalevélből hashajtó hatású származék kerül az anyatejbe, és a csecsemőnek kólikás fájdalmat, hasmenést okoz. Más hashajtókhoz hasonlóan székelési nehézségek vagy nem diagnosztizált, acut vagy persistens gastrointestinalis panaszok (pl. abdominális fájdalom, hányinger, hányás) esetén csak orvosi tanácsra alkalmazható, mert ezek a tünetek potenciális vagy fennálló ileusra utalhatnak. A vizeletet sárgára vagy barnásvörösre színezheti.

Kölcsönhatás

Tartós alkalmazás esetén káliumvesztés miatt növeli a szívglikozidok toxikus hatását, és befolyásolja az antiarrhithmiás szerek terápiás hatását. Szívre ható glikozidokat, kinidint, antiarrhytmiás és QT-megnyúlást előidéző szereket, diuretikumokat, adrenocorticosteroidokat vagy édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) kivonatot szedő betegek beszéljenek orvosukkal a készítmény alkalmazása előtt.

Mellékhatás

Allergiás reakciók (dyspnoe, Quincke ödéma, anafilaxiás shock), bőrkiütés, dermatitis. A mellékhatások elsősorban azoknál jelentkeztek, akiknek a kórtörténetében asthma és allergiás rhinitis fordult elő. Hasi fájdalom, folyós széklet, görcsös gyomor-bélpanaszok, elektrolitvesztés (főleg kálium), ritkán májkárosodás.

192/2020/01

Species laxans
(Spec. lax.)

Laxativum. Stomachicum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: herbal contact laxativumok HA06AB.

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Sennae folioli

grammata quinquaginta (g 50,0)

Foeniculi dulcis fructus

Menthae piperitae folii

aa grammata decem (aa g 10,0)

Sambuci floris

grammata triginta (g 30,0)

M. f. species.

D.S.: Hashajtó teakeverék.

Fontos tudnivalók

5 ml-nyi teakeveréket 1 csésze (200 ml) forró vízzel leöntünk, időnként kevergetve ½ óráig állni hagyjuk, majd szűrjük. Fogyasztása tetszés szerint édesítve, lefekvés előtt ajánlott. 5 ml teakeverék mintegy 0,7 g-nak felel meg. A készítmény legfeljebb 7 napig alkalmazható! Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Sennae foliolum: *antrachinon-származékokat is tartalmaó, a bélfalat izgató laxativum, A belekben elektrolitokat, vizet választ ki, gátolja ezek felszívódását, ezáltal stimulálja a perisztaltikát*.

Foeniculi dulcis fructus: *carminativum, enyhe spasmolyticum és az emésztőrendszerben szekréció-fokozó.*

Menthae piperitae folium: *spasmolyticum (símaizom-görcsoldó), antisepticum, antiphlogisticum, fokozza a nyál- és epetermelést.*

Sambuci flos: *diaphoreticus hatású, adstringens, enyhe diureticum, ízjavító.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, vagy azokkal rokon növényekkel, valamint mentollal (vagy rokon vegyületeivel) szembeni ismert túlérzékenység. 12 év alatti életkor, terhesség, szoptatás, bélelzáródás, a belek gyulladásos betegsége, ismeretlen eredetű hasi fájdalom, víz-, elektrolitvesztés miatti dehydratio. Hiperaciditás. Epevezeték-elzáródás, acut epehólyag-gyulladás, súlyos májkárosodás.

Figyelmeztetés

Egy hétnél további alkalmazása kerülendő, mert az állatkísérletekben tapasztalt bélcsatornát károsító hatásai emberre is veszélyt jelenthetnek. Székelési nehézségek, vagy nem diagnosztizált, acut vagy persistens gastrointestinalis panaszok (pl. abdominális fájdalom, hányinger, hányás) esetén csak orvosi tanácsra alkalmazható, mert ezek a tünetek potenciális vagy fennálló ileusra utalhatnak.

Veserendellenesség esetén a betegnek tudatában kell lenni annak, hogy elektrolit-egyensúlya felborulhat és dehidratio léphet fel. Refluxbetegségben szenvedőknél a gyomorégést fokozhatja. A vizeletet sárgára vagy barnásvörösre színezheti.

Kölcsönhatás

Tartós alkalmazás esetén káliumvesztés miatt a szívglikoidok toxikus hatása növekedhet. Kinidint, antiarrhythmiás és QT-megnyúlást előidéző szereket, diureticumokat, adrenocorticosteroidokat vagy édesgyökér (*Glycyrrhiza glabra*) kivonatot szedő betegek beszéljenek orvosukkal a készítmény alkalmazása előtt.

Mellékhatás

Hasi fájdalom, görcsös bélpanaszok, elektrolitvesztés (főleg kálium), ritkán májkárosodás, fehérjevizelés, vérvizelés. Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat. Irritálhat és túlérzékenységi reakciót (erythemás bőrreakciók, fejfájás, bradycardia, izomtremor, ataxia) válthat ki. Ritkán szívtáji égető érzést okoz.

210/2020/01

Suppositorium laxans

(Supp. laxans)

Laxativum

ATC besorolás: székrekedés elleni szerek – széndioxid termelő szerek A06AX02

Javallat

Obstipatio.

Rp.

Natrii hydrogenocarbonatis

centigrammata sexaginta (g 0,60)

Kalii hydrogenotartratis

centigrammata nonaginta (g 0,90)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 2-szer. Hűtőszekrényben tartandó! Csak felnőtteknek!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Natrii hydrogenocarbonas: *a felszabaduló szén-dioxid a nyálkahártya enyhe izgatása révén a végbél kiürülését idézi elő.*

Kalii hydrogenotartras: *nedvesség jelenlétében előidézi a szén-dioxid felszabadulását.*

Ellenjavallat

Ismert túlérzékenység a hatóanyagokkal szemben. Bélelzáródás. A rektális és anális tájék olyan állapota, amely fokozott szén-dioxid felszívódást tesz lehetővé. 15 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Terhesség során csak a kezelőorvos mérlegelése és javaslata alapján alkalmazható. Toxikus megacolon esetén csak a kezelőorvos mérlegelése és javaslata alapján alkalmazható.

Kölcsönhatás

Nem ismert.

Mellékhatás

Rektális vérzés, rektális irritáció, viszketés, gyomorfájás, hasmenés, hányinger, hányás fordulhat elő.

Hasmenés ellenes készítmények

143/2020/01

Rubi idaei folium
(Rubi id. fol.)

Stomatologicum. Antidiarrhoicum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: tannin tartalmú növényi stomatologicumok HA01WA. Egyéb növényi hasmenésgátlók HA07XA.

Javallat

Enyhe szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás tüneti kezelésére. Enyhe diarrhoea tüneti kezelésére.

Rp.

Rubi idaei folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Málnalevél.

Fontos tudnivalók

1,5-8,0 g (kb. 20-120 ml) aprított málnalevelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás esetén szájöblítésre, gargalizálásra használjuk. A kezelés naponta háromszor ismételhető. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe diarrhoea kezelésére teaként fogyasztható, naponta legfeljebb 3 alkalommal. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a tünetek 3 nap alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Rubi idaei folium: *adstringens, antiphlogisticum (polifenolok; elsősorban hidrolizálható tanninok, valamint flavonoidok).*

Ellenjavallat

Málnalevéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 év alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert gyakorisággal.

Roboráló szerek

032/2022/02

Emulsio olei jecoris
(Emuls. ol. jecor.)

Roborans.

ATC besorolás: A- és D-vitamin kombinációi A11CB.

Javallat

A- és D-vitamin, valamint többszörösen telítetlen zsírsavak pótlására. Rachitis, osteomalatia, keratomalatia, reconvalescentia esetén.

Rp.

Iecoris aselli olei

grammata centum (g 100,0)

Vanillini

centigramma unum (g 0,01)

Limonis aetherolei

centigrammata viginti septem (g 0,27)

Saccharini natrici

centigrammata quinquaginta (g 0,50)

Acidi citrici monohydrici

Tincturae saponariae

Solutionis conservantis FoNo VIII.

aa gramma unum (aa g 1,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata nonaginta duo (g 92,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. emulsio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Naponta 5-10 ml-t kevés vízzel elkeverve étkezés közben bevenni. Hűtőszekrényben tartandó! Használat előtt felrázandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

1 ml készítmény 300-1250 NE A-vitamint és 30-125 NE D3-vitamint tartalmaz. Rachitis, osteomalatia esetén az orvos egyedi adagolást írhat elő.

Hatóanyagok

Iecoris aselli oleum: *D- és A-vitaminban, valamint esszenciális zsírsavakban gazdag, a tőkehal májából előállított olaj.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, hipercalcaemia, kalcium-tartalmú vesekő, veseelégtelenség, A- és D-hipervitaminózis, terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Ne alkalmazzuk együtt más A- és D-vitamint tartalmazó készítményekkel. Vitamin-pótlásra 2 héttől 2 hónapig terjedő ideig alkalmazható. 6 év alatti életkorban alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Magnézium-tartalmú gyógyszerek egyidejű szedése nem ajánlott, mert fennáll a hypermagnesiaemia kialakulásának veszélye. Magas dózisban adott kalcium tartalmú készítményekkel vagy tiazid típusú diuretikumokkal való együttadása a hypercalcaemia kialakulásának veszélye miatt nem ajánlott. Magas dózisban adott foszfor tartalmú készítményekkel együtt adva nőhet a hyperphosphataemia veszélye.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók előfordulhatnak.

033/2022/02

Emulsio olei jecoris composita
(Emuls. ol. jecor. comp.)

Roborans.

ATC besorolás: A- és D-vitamin kombinációi A11CB.

Javallat

A- és D-vitamin, valamint többszörösen telítetlen zsírsavak pótlására. Rachitis, osteomalatia, keratomalatia, reconvalescentia esetén.

Rp.

Emulsionis olei jecoris FoNo VIII.

grammata centum et octoginta (g 180,0)

Acidi ascorbici

gramma unum (g 1,0)

Tricalcii phosphatis

grammata decem (g 10,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. emulsio.

D.S.: Naponta 10 ml-t vízzel elkeverve, étkezés közben bevenni. Hűtőszekrényben tartandó! Használat előtt felrázandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

1 ml készítmény kb. 270-1125 NE A-vitamint, 27-113 NE D3 vitamint, 5 mg C-vitamint és 50 mg kalcium-foszfátot (18-20 mg kalcium) tartalmaz. Rachitis, osteomalatia esetén az orvos egyedi adagolást írhat elő.

Hatóanyagok

Iecoris aselli oleum: *D- és A-vitaminban, valamint esszenciális zsírsavakban gazdag, a tőkehal májából előállított olaj.*

Acidum ascorbicum: *C-vitamin. A szervezet ellenállóképességét növeli, a sebgyógyulást elősegíti, a capillaris permeabilitást szabályozza.*

Tricalcii phosphas: *foszfát- és kalciumpótlás.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, hipercalcaemia, kálcium-tartalmú vesekő, veseelégtelenség, A- és D-hipervitaminózis, terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Ne alkalmazzuk együtt más A- és D-vitamint tartalmazó készítményekkel. Vitamin-pótlásra 2 héttől 2 hónapig terjedő ideig alkalmazható. 6 év alatti életkorban alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Magnézium-tartalmú gyógyszerek egyidejű szedése nem ajánlott, mert fennáll a hypermagnesiaemia kialakulásának veszélye. Nagy dózisban adott kalcium tartalmú készítményekkel vagy tiazid típusú diuretikumokkal való együttadása a hypercalcaemia kialakulásának veszélye miatt nem ajánlott. Magas dózisban adott foszfor tartalmú készítményekkel együtt adva nőhet a hyperphosphataemia veszélye.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók előfordulhatnak.

053/2022/02

Iecoris aselli oleum

(Iecor. aselli ol.)

Roborans.

ATC besorolás: A- és D-vitamin kombinációi A11CB.

Javallat

D-vitamin hiányos állapotok kezelésére.

Rp.

Iecoris aselli olei

grammata ducenta (g 200,0)

D. ad vitrum fuscum.

S.: Naponta 5 ml-t étkezés közben bevenni. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

1 ml készítmény 600-2500 NE A-vitamint és 60-250 NE D3-vitamint tartalmaz. Üres gyomorra bevétele nem ajánlatos.

Hatóanyagok

Iecoris aselli oleum: *D- és A-vitaminban, valamint esszenciális zsírsavakban gazdag, a tőkehal májából előállított olaj.*

Ellenjavallat

Hypercalcaemia, kalcium-tartalmú vesekő, veseelégtelenség, A- és D-hypervitaminózis, terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Ne alkalmazzuk együtt más A- és D-vitamint tartalmazó készítményekkel. Vitamin-pótlásra 2 héttől 2 hónapig terjedő ideig alkalmazható. 6 év alatti életkorban alkalmazása nem javasolt**.** Huzamos alkalmazása esetén gondolni kell az A- és D-hypervitaminosis kialakulásának lehetőségére (hypercalcaemia, hányás, hányinger, hasmenés, dermatitis, száraz nyálkahártyák, viszketés, hajhullás).

Kölcsönhatás

Magnézium-tartalmú gyógyszerek egyidejű szedése nem ajánlott, mert fennáll a hypermagnesiaemia kialakulásának veszélye. Nagy dózisban adott kalcium tartalmú készítményekkel vagy tiazid típusú diuretikumokkal való együttadása a hypercalcaemia kialakulásának veszélye miatt nem ajánlott. Magas dózisban adott foszfor tartalmú készítményekkel együtt adva nőhet a hyperphasphosphataemia veszélye.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók előfordulhatnak.

BŐRGYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNYEK

Gombásodás ellenes készítmények

A bőr gombás fertőzéseit leggyakrabban fonalas gombák okozzák. Az arcon, a törzsön, a végtagokon megjelenő gombás fertőzés általában éles szélű, kör alakú, finoman hámló gyulladásos plakkok alakjában jelentkezik. A fertőzés az elváltozás szélén terjed, erős viszketést okoz.

A gombás bőrfertőzéseket gyakran a *Candida albicans* okozza. Megjelenhet a száj nyálkahártyáján (soor), cukorbetegeknél a perigenitális régióban a bőr soor formájában. Gyakori a nagy hajlatok - lágyékhajlat, hónalj -, a mellek alatti redők bőrének gombás fertőzése, különösen elhízott, erősen izzadó, nem ritkán cukorbeteg felnőtteken. Ugyancsak gyakori a lábujjközök gombás fertőzése, ahol a bőr felázik, fehér színű lesz, berepedezik és erősen viszket. A tartósan fennálló bőrgombásodás kórokozói megbetegíthetik a körömlemezt is. A körömlemez fénytelenné válik, megvastagszik, könnyen morzsolódik.

A bőr gombás fertőzéseinek kezelése

A helyi kezelésre számos gombaellenes szer alkalmazható. Ezek erős hatású, helyileg alkalmazott azolok (clotrimazol, econazol, miconazol, ketoconazol), melyek mind sarjadzó gombák, mind dermatophytonok ellen hatásosak. Ezeket a hatóanyagokat forgalomban lévő gyári készítmények tartalmazzák.

A régebbi szerek nem rendelkeznek speciális gombaölő hatással. Ezek inkább fertőtlenítő szereknek minősíthetők. Gombaellenes hatásuk mérsékelt, gyakran lokális irritációt okoznak. Alkalmazásuk enyhébb felületi fertőzésekben (pl. soor) vagy prevenciós célból javasolható. A gombaellenes hintőporok elsősorban a fertőzés megelőzésében játszanak szerepet. A gombás fertőzések kezelésének megkezdése előtt azonban meg kell győződni arról, hogy valóban gombás fertőzésről van-e szó, és nem valamilyen azt utánzó más bőrbetegségről. A nystatin tartalmú kenőcs sarjadzó gombák, így candida fertőzések kezelésére alkalmas erős hatású szer. Az irodalomban vitatott kérdés az, hogy a borax, illetőleg a bórsav helyileg alkalmazva milyen intenzitású szisztémás toxicitást okozhat. Mindenesetre gondolni kell arra, hogy nagy kiterjedésű felületen, vagy a szájzugon is csak a legszükségesebb mennyiség kerüljön alkalmazásra. Ezen készítmények folyamatos használata kerülendő.

Bőrlágyítók és védőanyagok

A bőrszárazság szinte minden életkorban és évszakban, valamint egyes betegségek esetén gyakori probléma. A bőr külső felszínét főleg faggyúból származó hidrolipid réteg fedi. A hám rugalmasságát, simaságát a zsír- és víztartalma biztosítja. A hidratálás, azaz a hám víztartalmának biztosítása fontos tényező a bőr egészségének megőrzésében. A száraz bőr érzékeny, sérülékeny, hámlik, viszket, allergiára hajlamos. Ennek okai különbözőek lehetnek: magas életkor, helytelen tisztálkodási szokások, a bőrápolás elmaradása, a napfény, a szél, hideg, száraz levegő hatása stb.

A csecsemők és a kisgyermekek bőre érzékenyebb, sérülékenyebb a felnőttek bőrénél. Bőrükben kevés a természetes zsiradék, hiszen faggyú termelésük még jelentéktelen. Az idős ember bőrét is fokozottan kell védeni, hiszen az életkor előrehaladtával a bőr nedvességtartalma csökken, a faggyúmirigyek szekréciója mérséklődik. A száraz bőr erősen viszket, rajta apró berepedések keletkeznek, melyen keresztül könnyen fertőződik.

A bőrszárazság kezelése, illetve a kiszáradás megelőzése a megfelelő bőrápolás, hidratálás. A bőr helyes kezelésére, ápolására számos FoNo VIII-ban szereplő készítmény alkalmazható.

BŐRGYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNYEK

Acne ellenes készítmények

018/2022/02

✠

Cremor erythromycini

(Crem. erythromycin.)

Dermatologicum. Acne elleni készítmény.

ATC besorolás: antiinfectivumok az acne kezeléséhez – eritromicin, kombinációk D10AF52.

Javallat

Acne vulgaris.

Rp.

Erythromycini

gramma semis (g 0,5)

Acidi salicylici

gramma unum (g 1,0)

Sulfuris praecipitati

grammata quinque (g 5,0)

Cremoris aquosi sine limonis aetheroleo

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Krém. Hűtőszekrényben tartandó! [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz.

Hatóanyagok

Erythromycinum: *baktériumok fehérjeszintézisét gátló szélesspektrumú makrolid antibiotikum. Hatását főleg a Gram-pozitív mikroorganizmusokra fejti ki, gátolja azok növekedését. Az eritromicinnek nemcsak baktériumellenes, hanem gyulladáscsökkentő hatása is van.*

Acidum salicylicum: *keratolyticus és fungicid hatású.*

Sulfur praecipitatum: *enyhe dezinficiáló, antimikrobás hatás. A bőr felső rétegében lévő keratinnal reakcióba lépve fejti ki hámlasztó hatását.*

Ellenjavallat

Mély cystás vagy nem gyulladásos laesiók kezelése, eritromicin- és szalicilát-túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A készítmény 0,87% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a fenti mellékhatásokat észleli, haladéktalanul forduljon kezelőorvosához. Ilyenkor nátrium-lauril-szulfátot nem tartalmazó készítmény alkalmazása javasolt. Egyéb bőrszárazságot okozó gyógyszerrel vagy kozmetikummal együttes alkalmazása kerülendő (hámlás), egyéb acne elleni lokális készítmény alkalmazása legalább 1 óra különbséggel történjen. A

krém szembe vagy nyálkahártyára (orr, száj) ne kerüljön. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen ne alkalmazzuk.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt ne alkalmazzuk.

Mellékhatás

Bőrön hámlás, bőrpír, ritkán bőrszárazság vagy pikkelyesedés, szemben csípő, égető érzés, viszketés. Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Nagy bőrfelületről a szalicilsav és a kén jelentős mennyiségben abszorbeálódik, így szisztémás mérgezést, máj- és vesekárosodást okozhat.

Antiszeptikumok és fertőtlenítők

004/2020/01

Alcoholum dilutum 70%
(Alc. dil. 70%)

Dermatologicum. Antisepticum. Dezinficiens.

ATC besorolás: egyéb antiszeptikumok és fertőtlenítők – ethanol D08AX08.

Javallat

Ép vagy enyhén sérült bőrfelület dezinficiálása.

Rp.

Alcoholi diluti 70%

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.: ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Ecsetelésre.

Hatóanyagok

Alcoholum dilutum 70%: *antisepticum.*

Ellenjavallat

3 hónap alatti életkor.

Figyelmeztetés

A 70%-os alkohol kiszáríthatja és irritálhatja a bőrt, ezért alkalmazása csak rövid ideig (1-2 nap) javasolt. Perkután felszívódása miatt szisztémás mellékhatásokat okozhat, különösen csecsemők esetén, ezért 2 éves életkor alatt csak orvosi javaslatra alkalmazható. A lehető legkisebb bőrfelületen alkalmazzuk, szembe, szem környékére ne kerüljön. Tűzveszélyes!

Mellékhatás

Bőrirritációt, sérült bőrfelületen csípő érzést okozhat.

061/2020/01

Matricariae flos
(Matr. fl.)

Antiphlogisticum. Antirheumaticum. Carminativum. Spasmolyticum. Enyhe sedativum. Seb- és fekély kezelésére való szer. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Bisabolol-származékot és/vagy flavonoidot tartalmazó antiphlogisticum és antirheumaticum HA03WB. Egyéb seb- és fekély kezelésére szolgáló szerek HD03WX.

Javallat

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelése. Megfázás tüneteinek kezelése. A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelése. Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelése, ha orvosi vizsgálat a súlyosabb betegséget kizárta. A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb kelések kezelése.

Rp.

Matricariae floris

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Kamillavirágzat.

Fontos tudnivalók

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelésére: 12 évesnél idősebb gyermekek, serdülők és felnőttek részére 1,5-4,0 g (kb. 13-34 ml) virágzatot 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 3-4 alkalommal fogyasztható. 6-12 éves gyermekek részére a teát 1,5-3,0 g-ból (kb. 13-25 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 2-6 éves gyermekek részére a teát 1,0-1,5 g-ból (kb. 8-13 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 6 hónapos-2 éves gyermekek részére a teát 0,5-1,0 g-ból (kb. 4-8 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. *Megfázás tüneteinek kezelésére*: 15 évesnél idősebbek részére: 3,0-10,0 g virágzatból (kb. 25-80 ml) kb. 100 ml forró vízzel forrázatot készítünk, mely inhalálásra használható. *A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelésére*: 6 évnél idősebbek részére: 1,0-5,0 g (kb. 8-40 ml) virágzatot 100 ml forrásban lévő vízzel készítjük el, szűrés és lehűlés után a száj és torok öblítésére, gargalizálásra használható naponta többször. *Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 4,5-5,0 g (kb. 36-40 ml) virágzatból 1 liter forrásban lévő vízzel készítünk forrázatot irrigáció céljára. Naponta többször is alkalmazható. *A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb keléseknek kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 2,4-4,0 g-ból (kb. 20-34 ml) készítünk forrázatot 150 ml forrásban lévő vízzel. Szűrés és lehűlés után lemosásra és kötések impregnálására használható. Naponta többször is alkalmazható. A tea, forrázat alkalmazása terhességben és szoptatás időszakában is biztonságos. Ha a készítmény alkalmazása közben a betegség tünetei nem javulnak, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum, enyhe sedativum.*

Ellenjavallat

Kamillavirágzattal, valamint az Asteraceae (Compositae) növénycsaládba tartozó egyéb növényekkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A javallatokban feltüntetett korcsoportoknál fiatalabb gyermekek esetében alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Vesetranszplantációt követően a teát nagyobb dózisokban, hosszabb ideig (két hónapig) használó betegek esetében a CYP450 izoenzim-rendszeren fellépő interakciókat figyeltek meg.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciókról - ideértve a súlyos allergiás reakciókat (dyspnoe, Quincke-szindróma, vascularis collapsus, anaphylaxiás shock) - számoltak be nyálkahártyán alkalmazott kamillatartalmú szerek használatakor.

148/2020/01

Salviae officinalis folium
(Salv. off. fol.)

Stomatologicum. Dermatologicum. Antihydricum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: gyanta vagy illóolaj-tartalmú növényi stomatologicumok HA01WC. Antihydroticum HD11AB.

Javallat

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás tüneti kezelésére. Erős verejtékezés kezelésére. Enyhe gyomor-bélrendszeri panaszok, emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére. Enyhe bőrgyulladások kezelésére.

Rp.

Salviae officinalis folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Orvosi zsálya levél.

Fontos tudnivalók

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – még melegen – gargalizálásra használjuk. Naponta legfeljebb háromszor alkalmazható. Ha a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Erős verejtékezés kezelésére: 2,0 g (kb. 20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére: 1,0-2,0 g (kb. 10-20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe bőrgyulladások kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – 2-4 adagra osztva – az érintett bőrfelület lemosására alkalmazzuk. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Salviae officinalis folium: *antibakteriális (tujon az illóolajban, oleanolsav, urzolsav), antihydricum (illóolaj, rozmaringsav, urzolsav, oleanolsav), antitussivum (pektin, poliszacharidok), spasmolyticum (pinen, flavonoidok, illóolaj).*

Ellenjavallat

Orvosi zsálya levéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 éves kor alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók (anaphylaxia, contact dermatitis) nem ismert gyakorisággal.

167/2022/02

✠

Solutio hexachloropheni 0,5%

(Sol. hexachloroph. 0,5%)

Antisepticum.

ATC besorolás: fenol és származékai − hexaklorofen D08AE01.

Javallat

Bőrfertőzések kezelésére.

Rp.

Hexachloropheni

gramma semis (g 0,5)

Ethanoli 96%

grammata duo et semis (g 2,5)

Natrii laurilsulfatis

grammata quinque (g 5,0)

Natrii hydroxidi soluti 5%

quantum satis

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Fertőtlenítő szer. Csak felnőtteknek!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak intézeti gyógyszertárban készíthető, intézeti felhasználásra. *Szokásos adagolás: a kezelendő bőrfelületet megnedvesítés után 5 ml készítménnyel be kell kenni és vízzel dús habot képezve 3-5 percig ezzel mossuk.* Ezt követően a bőrfelületet bő vízzel lemossuk. A kezelés több napon át, de legfeljebb egy hétig ismételhető.

Hatóanyagok

Hexachlorophenum: a*ntisepticum, bactericid hatású a Gram-pozitív coccusokkal szemben, kevésbé hat a Gram-negatív kórokozókra. A bőrben akkumulálódik, így már néhány napos ismételt alkalmazás után kimutatható az érzékeny mikroorganizmusok számának jelentős csökkenése.*

Ellenjavallat

18 év alatti életkor. Terhesség és szoptatás időszaka. Halogénezett fenol származékok iránti keresztérzékenység esetén, égett, hámfosztott bőrfelületen, nedvedző felületen, nyálkahártyán és a testfelület 10%-át meghaladó bőrfelületen történő alkalmazása ellenjavallt.

Figyelmeztetés

A percutan felszívódás – mely újszülöttekben különösen jelentős lehet, de bármely más korosztályban is előfordulhat - szisztémás toxikus hatásokat okozhat. Idegrendszeri tünetek esetén a kezelést azonnal be kell szüntetni A készítmény szembe, nyálkahártyára ne kerüljön. Porlasztásos alkalmazása - a

belégzés veszélye miatt - kerülendő. A készítmény 5% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben mellékhatásokat észlel, haladéktalanul forduljon kezelőorvosához.

Mellékhatás

Túlérzékenység, idegrendszeri károsodás (bőrről felszívódva), asthma, bőrirritáció.

168/2020/01

Solutio iodi alcoholica
(Sol. iodi alcohol.)

Antisepticum. Antimycoticum. Resorbens. Derivans.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – jódkészítmények D08AG.

Javallat

Bőrfertőtlenítés.

Rp.

Solutionis iodi alcoholicae FoNo VIII.

grammata decem (g 10,0)

D. ad vitrum fuscum.
S.: Külsőleg. Ecsetelésre. Alkoholos jód-oldat.

Fontos tudnivalók

Figyelmeztessük a beteget, hogy a készítmény a ruhán, a fehérneműn foltot hagy. A folt 10%-os ammónia-oldattal vagy 10%-os nátrium-tioszulfát-oldattal távolítható el.

Hatóanyagok

Iodum: *antiseptikum, antimycoticum, resorbens.*

Ellenjavallat

Ismert jód-túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Nagyobb testfelületről, hámfosztott területről a jód felszívódhat és szisztémás hatásokat okozhat.

Mellékhatás

Dermatitis. Túlérzékenységi reakció.

169/2020/01

Solutio kalii permanganatis

(Sol. kal. permangan.)

Desinficiens.

ATC besorolás: egyéb antiszeptikumok és fertőtlenítők – kálium-permanganát D08AX06.

Javallat

Bőrfelület fertőtlenítése.

Rp.

Kalii permanganatis

grammata duo (g 2,0)

Aquae purificatae

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. 2-3 cseppet 1-2 dl vízzel felhígítva.

Hatóanyagok

Kalii permanganas: *oxidáló hatása révén dezinficiáló hatású szerként használják.*

Figyelmeztetés

A készítmény a ruhán foltot hagy. 3-4 napot meghaladó alkalmazása kerülendő, szembe, nyálkahártyára ne kerüljön. Tömény oldatként alkalmazva szövetirritációt okoz, a bőrt barnára színezi.

171/2020/01

✠

Solutio merbromini

(Sol. merbromin.)

Dermatologicum. Antisepticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – higanytartalmú készítmények – merkurokrom D08AK04.

Javallat

Bacteriális, gombás bőrfertőzés.

Rp.

Merbromini

gramma semis (g 0,50)

Aquae purificatae

ad grammata viginti quinque (ad g 25,0)

M. f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Dezinficiáló ecsetelő.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Erős hatású szert tartalmaz. Kizárólag megrendelőlapon rendelhető és csak egészségügyi szolgáltató által alkalmazható. Alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a fertőzés más szerrel nem szüntethető meg. A lehető legkisebb bőrfelületen, legfeljebb néhány napon át alkalmazható.

Hatóanyagok

Merbrominum: *fertőtlenítőszer, szerves higanyvegyület.*

Ellenjavallat

Ismert higany-túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A szöveti törmelék gátolhatja a kezelés hatását. Nagyobb vagy hámfosztott területről a hatóanyag felszívódik és a higanymérgezés különböző fokozatait okozhatja (pl. aplasticus anaemia). Nyálkahártyára, szembe, szájba nem kerülhet. Terhesség, szoptatás alatt alkalmazása nem ajánlott.

Kölcsönhatás

Jódos fertőtlenítővel együtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Dermatitis. Túlérzékenységi reakció, contact dermatitis.

254/2020/01

Unguentum argenti nitratis
(Ung. argent. nitr.)

Dermatologicum

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – ezüst vegyületek – ezüst nitrát D08AL01.

Javallat

Bőrfertőzések.

Rp.

Unguenti argenti nitratis FoNo VIII.

grammata viginti (g 20,0)

D.S.: Külsőleg. Kenőcs bőrfertőzésekre. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Unguentum Mikulitz (Ung. Mikulitz) rendelése esetén ezt a készítményt adjuk ki. Perubalzsam túlérzékenység esetén annak kihagyásával is elkészíthető Unguentum argenti nitratis sine balsamo peruviano (Ung. arg. nitr. sine balsam. peruvian.) névvel. Ebben az esetben a készítményben az Unguentum zinci oxidi mennyiségét arányosan (10%-kal) kell növelni.

Hatóanyagok

Argenti nitras: *fertőtlenítő hatású.*

Balsamum peruvianum: *enyhén hámosító.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens, szárító hatású, visszaveri az UV- sugarakat.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal és egyéb összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Fény hatására feketedik. Súlyos bőrsérülések esetén és nyílt sebeken nem alkalmazható. Nagy felületen, tartósan nem alkalmazható, mivel a nitrát nitritté redukálódva felszívódhat a bőrről és methaemoglobinaemiát okozhat.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

Bőrgyulladás kezelésének gyógyszerei

008/2020/01

Calendulae flos
(Calend. fl.)

Dermatologicum. Antiphlogisticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb növényi szerek sebek és fekélyek kezelésére HD03WX. Egyéb emolliensek és protectivumok HD02WX.

Javallat

Enyhe dermatitis (pl. napégés) tüneti kezelése, kisebb kiterjedésű, felületi sebek kiegészítő kezelése, valamint szájüregi gyulladás és pharyngitis tüneti kezelése.

Rp.

Calendulae floris

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Körömvirág

Fontos tudnivalók

1,0-2,0 g (kb. 15-30 ml) aprított körömvirágot 150 ml forró vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – a még enyhén meleg szüredéket – borogató kötések impregnálására, sebek lemosására, szájöblítésre vagy gargalizálásra az alábbiak szerint használjuk. Enyhe bőrgyulladások (pl. napégés) tüneti kezelése: lemosással vagy borogatással. A borogatást 30-60 percig a bőrön kell tartani. Kisebb kiterjedésű, felületi sebek kiegészítő kezelése: lemosással. Szájüregi és torokgyulladás tüneti kezelése: öblítéssel, gargalizálással. A kezeléseket naponta 2-4 ízben végezzük. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Calendulae flos: *antibakteriális és antiphlogistikus hatás.*

Ellenjavallat

Körömvirággal, általában az Asteraceae (Compositae) növénycsalád tagjaival szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában terhes és szoptató nőknek, valamint bőrgyulladás tüneti kezelésére, sebek kiegészítő kezelésére 6 év alatti, szájüregi és torokgyulladás kezelésére, öblítésre, gargalizálásra 12 év alatti gyermekeknek nem ajánlott. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, illetve bőrfertőzés tünetei mutatkoznak, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás bőrreakciók nem ismert gyakorisággal.

017/2020/01

Cremor chlorhexidini 0,5%

(Crem. chlorhex. 0,5%)

Antisepticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – biguanidok és amidinek – chlorhexidine D08AC02.

Javallat

Bacteriális és egyes gombák okozta bőrfertőzések kezelése.

Rp.

Chlorhexidini digluconatis solutionis

grammata duo et semis (g 2,5)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Szükség szerint az érintett bőrterületet a készítménnyel naponta 1-3-szor be kell kenni. Kiterjedt bőrterületek kezelésére nem javasolt.

Hatóanyagok

Chlorhexidini digluconatis solutio: *szélesspektrumú antisepticum, Gram-pozitív, Gram-negatív és fakultatív aerob, anaerob baktériumokra, valamint egyes bőrfertőzést okozó gombákra hat.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Sebek és fekélyek kezelésére, valamint rossz vérellátású területen, illetve a szem környékén a készítmény nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Alkalmazása gyermekeken csak orvosi javaslatra történhet. A beteget figyelmeztetni kell, hogy amennyiben tünetei néhány napos kezelés után is fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása nagyobb bőrfelületen nem javasolt.

Kölcsönhatás

A készítmény nem alkalmazható együtt jódtartalmú külsőleges készítményekkel.

Mellékhatás

Túlérzékenységi és allergiás reakciók, bőrirritáció.

026/2020/01

Cremor refrigerans
(Crem. refrig.)

Dermatologicum. Adstringens. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – alumíniumtartalmú szerek D08AB.

Javallat

A bőr különböző eredetű gyulladásos folyamatai.

Rp.

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

grammata duo et semis (g 2,5)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. cremor.
D.S.: Külsőleg. Hűsítő krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Vízzel könnyen lemosható készítmény. Hajas, szőrös felületen is alkalmazható.

Hatóanyagok

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens, enyhe antiphlogisticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Nyílt seben, sérült bőrön, nyálkahártyán nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Szembe nem kerülhet.

Mellékhatás

Enyhén irritálhat. Túlérzékenységi reakciók előfordulhatnak.

046/2020/01

Hydrogelum antiphlogisticum
(Hydogel. antiphlog.)

Refrigeranum.

ATC besorolás: viszketés elleni szerek − alumínium tartalmú szerek D08AB.

Javallat

Gyulladáscsökkentő, hűsítő gél napégés, rovarcsípés esetén.

Rp.

Hydrogeli carbomerae FoNo VIII.

grammata quadraginta (g 40,0)

Ethanoli 96%

grammata quinque (g 5,0)

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

grammata decem (g 10,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. hydrogelum.
D.S.: Külsőleg. Gél napégésre, rovarcsípésre. Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens, gyulladáscsökkentő, hűsítő, enyhe fertőtlenítő hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

Enyhe bőrgyulladás (bőrirritáció) jelentkezhet.

057/2020/01

Linimentum scabicidum
(Linim. scabicid.)

Dermatologicum. Scabicidum.

ATC besorolás: egyéb ectoparazita- és rühellenes szerek – benzil-benzoát P03AX01.

Javallat

Scabies.

Rp.

Trolamini

gramma unum (g 1,0)

Acidi oleici

grammata quattuor (g 4,0)

Benzylis benzoatis

grammata viginti quinque (g 25,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. linimentum.
D. ad vitrum fuscum
S.: Külsőleg. Bekenésre. Használat előtt felrázandó!
Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

A beteget figyelmeztessük, hogy a szem környékét és a nyálkahártyákat nem szabad bekenni. Szappanos, melegvizes fürdő után a gyógyszer fele mennyiségével az egész testet, a fej kivételével, álltól a lábujjak hegyéig, gondosan be kell dörzsölni; ½ óra múlva a gyógyszer megmaradt fele mennyiségével a bedörzsölést – lemosás nélkül – meg kell ismételni. 24 óra múlva meleg szappanos fürdő, utána tiszta ágynemű- és fehérneműváltás szükséges. A felsőruhát belülről ki kell vasalni. Együttlakók kezelését a reinfectio elkerülése érdekében egyidejűleg célszerű elvégezni. A készítmény csecsemők és gyermekek kezelésére is alkalmazható. Csecsemőt 5 ml, 1-3 éves gyermeket 10 ml, 4-6 éves gyermeket 20 ml, 7-14 éves gyermeket 30-40 ml linimentummal kell bekenni; ½ óra múlva a kezelést ugyanezzel a dózissal kell megismételni.

Hatóanyagok

Benzylis benzoas: *parazita ellenes hatással rendelkező olajos folyadék.*

Ellenjavallat

A készítmény bármely hatóanyagával szembeni túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Az előírás szerinti alkalmazásakor gyakran szisztémás reakciók jelentkezhetnek. Szembe, nyálkahártyákra ne kerüljön, mert irritációt okozhat.

Mellékhatás

Bőrirritációt okozhat. A készítmény trolamin emulgenst tartalmaz, ami a szerre érzékeny betegeknél irritáló hatáson kívül contact dermatitist is okozhat.

102/2020/01

Pasta antiphlogistica
(Past. antiphlog.)

Dermatologicum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – alumíniumtartalmú szerek D08AB.

Javallat

Dermatitis.

Rp.

Zinci oxidi

Talci

aa grammata quindecim (aa g 15,0)

Vaselini flavi

grammata quadraginta octo (g 48,0)

Adipis lanae

grammata duodecim (g 12,0)

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

grammata decem (g 10,0)

M. f. pasta.
D.S.: Külsőleg. Paszta. Bőrgyulladás kezelésére.

Hatóanyagok

Zincum oxidum: *enyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat. Helyileg ekzema, kisebb horzsolások, kezelésére, valamint fényvédő krémek komponenseként alkalmazzák.*

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *enyhe adstringens, antiphlogisticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Nyílt seben, nyálkahártyán nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Szembe nem kerülhet.

104/2020/01

✠

Pasta boraxata

(Past. boraxat.)

Dermatologicum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – cink készítmények D02AB.

Javallat

Kis kiterjedésű gyulladásos bőrfolyamatok kezelése, ha egyben a bőr szárítása is szükséges.

Rp.

Boracis

gramma semis (g 0,5)

Zinci oxidi

Glyceroli 85%

Talci

aa grammata duo et semis (aa g 2,5)

Unguenti oleosi FoNo VIII.

ad grammata viginti quinque (ad g 25,0)

M. f. pasta.

D.S.: Külsőleg. Gyulladáscsökkentő paszta. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. *Szokásos adagolása*: 18 éves életkor felett naponta legfeljebb 4,5 g készítménnyel a bőrfelületet vékony rétegben be kell kenni. A készítményből 1 borsónyi mennyiség kb. 0,3 g-nak felel meg. Folyamatosan 7 napig alkalmazható.

A 18 éves korig alkalmazható legnagyobb napi mennyiségek:

év	legnagyobb napi mennyiség (g)
18	3,1 g
16	2,5 g
14	1,9 g
12	1,3 g
10	1,1 g
8	0,95 g
6	0,77 g
4	0,60 g
2	0,45 g

Hatóanyagok

Borax: *enyhe antimycoticum.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens és szárító hatású.*

Ellenjavallat

Hámfelmaródás. Nyílt sebre nem alkalmazható. 2 év alatti életkor, terhesség és szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

A szisztémás toxicitás veszélye miatt kerülendő az előírt adagok túllépése.

Mellékhatás

Allergia. A bőrön irritációt okozhat. A bór a nyálkahártyáról, hámfosztott területről felszívódva szisztémás toxikus reakciókat idézhet elő.

105/2020/01

Pasta Burowi
(Past. Burowi)

Dermatologicum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – alumíniumtartalmú szerek D08AB.

Javallat

A bőr enyhe, felületes gyulladásos folyamatai.

Rp.

Zinci oxidi

Talci

aa grammata quindecim (aa g 15,0)

Unguenti aluminii acetici tartarici FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. pasta.
D.S.: Külsőleg. Gyulladáscsökkentő paszta.

Hatóanyagok

Zinci oxidum: *enyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat. Helyileg ekzema, kisebb horzsolások, sebek kezelésére, valamint fényvédő krémek komponenseként*.

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens*.

Mellékhatás

Enyhén irritálhat.

106/2020/01

Pasta contra solem
(Past. contra sol.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: UV-sugárzás elleni lokális védőanyagok D02BA.

Javallat

Védelem a nap UV-sugarainak bőrkárosító hatásával szemben.

Rp.

Zinci oxidi

grammata novem et semis (g 9,5)

Titanii dioxidi

grammata quinque et semis (g 5,5)

Alcoholis cetylici et stearylici

grammata decem (g 10,0)

Paraffini liquidi

grammata viginti quinque (g 25,0)

M. f. pasta.
D.S.: Külsőleg. Fényvédő paszta.

Hatóanyagok

Zinci oxidum: e*nyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat.*

Titanii dioxidum: v*isszaveri a nap UV-sugarait, enyhe adstringens.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal és egyéb összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Erősen nedvedző hámsérülésen, nyílt seben, nyálkahártyán nem alkalmazható.

Mellékhatás

Igen ritkán túlérzékenységi bőrreakció előfordulhat.

107/2020/01

Pasta contra solem hydrophilica
(Past. contra sol. hydrophil.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: UV-sugárzás elleni lokális védőanyagok D02BA.

Javallat

Védelem a nap UV-sugarainak bőrkárosító hatásával szemben.

Rp.

Zinci oxidi

grammata novem et semis (g 9,5)

Titanii dioxidi

grammata quinque et semis (g 5,5)

Alcoholis cetylici et stearylici

grammata decem (g 10,0)

Macrogoli 400

grammata viginti quinque (g 25,0)

M. f. pasta.
D.S.: Külsőleg. Fényvédő paszta.

Fontos tudnivalók

Vízzel lemosható.

Hatóanyagok

Zinci oxidum: e*nyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat.*

Titanii dioxidum: v*isszaveri a nap UV-sugarait, enyhe adstringens.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal és egyéb összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Erősen nedvedző hámsérülésen, nyílt seben, nyálkahártyán nem alkalmazható.

Mellékhatás

Igen ritkán túlérzékenységi bőrreakció előfordulhat.

229/2020/01

Suspensio antiseptica
(Susp. antisept.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – jódkészítmények D08AG.

Javallat

Heveny nem nedvező bőrgyulladás, felületi horzsolások.

Rp.

Clioquinoli

grammata tria (g 3,0)

Talci

grammata quadraginta (g 40,0)

Helianthi annui olei raffinati

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. suspensio.
D.S.: Külsőleg. Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Clioquinolum: *antibakteriális és antifungalis hatású halogénezett hidroxi-kinolon származék.*

Ellenjavallat

Ismert hydroxy-chinolin-túlérzékenység, ismert jód-túlérzékenység, gyermekeken történő alkalmazás.

Figyelmeztetés

Sárgára színezi a ruházatot és elszínezheti a bőrt is. Amennyiben a kezelés során pruritus, fájdalom, duzzanat jelentkezik, használatát azonnal fel kell függeszteni. Szemre, nyálkahártyára ne kerüljön.

Mellékhatás

Mivel contact allergén, ezért szenzitizálhat, különösen ekzemás bőrön. Érzékeny betegeknél ritkán iodismust, esetenként súlyos irritációt válthat ki és keresztérzékenységet mutathat más halogénezett hidroxikinolokkal szemben. A bőrről jelentős mértékben felszívódhat (különösen occlusiv, zárt kötés alkalmazása esetén) és neurotoxikus károsodást okozhat.

237/2020/01

✠

Suspensio zinci aquosa

(Susp. zinc. aquos.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02AB.

Javallat

Heveny, nem bakteriális eredetű bőrgyulladás, urticaria, rovarcsípés esetén hűsítés és a viszketés csillapítása.

Rp.

Zinci oxidi

Talci

aa grammata viginti (aa g 20,0)

Glyceroli 85%

grammata decem (g 10,0)

Alcoholi diluti 70%

grammata decem (g 10,0)

Solutionis acidi borici 2% FoNo VIII.

grammata quadraginta (g 40,0)

Menthae piperitae aetherolei

centigrammata viginti (0,20)

M. f. suspensio.
D.S.: Külsőleg. Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Szokásos adagolása: 18 éves kor felett az érintett bőrfelület kezelésére naponta legfeljebb 7,5 ml szuszpenziót kell az érintett bőrfelületre felvinni. Folyamatosan 4-5 napig használható.

A 18 éves korig alkalmazható legnagyobb napi mennyiségek:

év	legnagyobb napi mennyiség (ml)
18	5 ml
16	4 ml
14	3 ml
12	2 ml
10	1,7 ml
8	1,5 ml
6	1,2 ml
4	1 ml

Hatóanyagok

Acidum boricum: *enyhe antisepticum.*

Zinci oxidum: e*nyhe adstringens.*

Menthae piperitae aetheroleum: a*ntiszeptikus, gyulladáscsökkentő.*

Ellenjavallat

Pityriasis rosea. 4 év alatti életkor. Gyermekeknél fokozott görcskészség esetén (például korábban előfordult epilepsziás görcs vagy lázgörcs). A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Terhesség és szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Szembe ne kerüljön, mert szemirritációt okozhat; használata után kézmosás szükséges; sérült bőrfelületre, nyílt sebre ne kerüljön. A szisztémás toxicitás veszélye miatt kerülendő az előírt adagok túllépése. Bárányhimlő esetén alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Bőrirritáció, allergiás reakció, contact dermatitis.

238/2020/01

Suspensio zinci aquosa sine boro

(Susp. zinc. aquos. sine boro)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02AB.

Javallat

Heveny, nem bakteriális eredetű bőrgyulladás, urticaria, rovarcsípés esetén hűsítés és a viszketés csillapítása.

Rp.

Zinci oxidi

Talci

aa grammata viginti (aa g 20,0)

Glyceroli 85%

grammata decem (g 10,0)

Alcoholi diluti 70%

grammata decem (g 10,0)

Aquae purificatae

grammata quadraginta (40,0)

Menthae piperitae aetherolei

centigrammata viginti (0,20)

M. f. suspensio.

D.S.: Külsőleg. Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Zinci oxidum: e*nyhe adstringens.*

Menthae piperitae aetheroleum: a*ntiszeptikus, gyulladáscsökkentő.*

Ellenjavallat

Pityriasis rosea. 4 év alatti életkor. Gyermekeknél fokozott görcskészség esetén (például korábban előfordult epilepsziás görcs vagy lázgörcs). A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szembe ne kerüljön, mert szemirritációt okozhat. Használata után kézmosás szükséges. Sérült bőrfelületre, nyílt sebre ne kerüljön. Bárányhimlő esetén alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Bőrirritáció, allergiás reakció, contact dermatitis.

239/2020/01

Suspensio zinci oleosa
(Susp. zinc. oleos.)

Dermatologicum. Adstringens.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02AB.

Javallat

Heveny, nem nedvedző bőrgyulladás ellen, urticaria helyi kezelése, pruritus senilis esetén hűsítés, a viszketés csillapítása.

Rp.

Zinci oxidi

grammata quadraginta (g 40,0)

Helianthi annui olei raffinati

grammata sexaginta (g 60,0)

M. f. suspensio.
D.S.: Külsőleg. Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Zinci oxidum: *enyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat. Helyileg ekzema, kisebb horzsolások, sebek és aranyér kezelésére, valamint fényvédő krémek komponenseként kerül alkalmazásra.*

Ellenjavallat

Hámfelmaródás, nyílt, nedvedző sebre nem alkalmazható.

249/2020/01

Unguentum aluminii acetici tartarici

(Ung. alum. acet. tart.)

Dermatologicum. Adstringens. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők D08AB.

Javallat

Dermatitis, ekzema, enyhe viszketés

Rp.

Unguenti aluminii acetici tartarici FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Külsőleg. Hűsítő kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens, enyhe gyulladáscsökkentő.*

Mellékhatás

Enyhén irritálhat.

252/2020/01

Unguentum antisepticum
(Ung. antisept.)

Dermatologicum. Antisepticum. Antimycoticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – jódkészítmények D08AG.

Javallat

Coccogen és mykoticus ekzema, intertrigo, impetigo.

Rp.

Clioquinoli

centigrammata nonaginta (g 0,90)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Clioquinolum: *antibakteriális és antifungalis hatású halogénezett hidroxi-kinolon származék.*

Ellenjavallat

Ismert hidroxikinolin-túlérzékenység, ismert jód-túlérzékenység, gyermekeken történő alkalmazás.

Figyelmeztetés

Sárgára színezi a ruházatot és elszínezheti a bőrt is. Amennyiben a kezelés során pruritus, fájdalom, duzzanat jelentkezik, használatát azonnal fel kell függeszteni. Szemre, nyálkahártyára ne kerüljön.

Mellékhatás

Mivel contact allergén, ezért szenzitizálhat, különösen ekzemás bőrön. Érzékeny betegeknél ritkán iodismust, esetenként súlyos irritációt válthat ki és keresztérzékenységet mutathat más halogénezett hidroxikinolokkal szemben. A bőrről jelentős mértékben felszívódhat (különösen occlusiv, zárt kötés alkalmazása esetén) és neurotoxikus károsodást okozhat.

276/2020/01

Unguentum refrigerans
(Ung. refrig.)

Refrigeranum. Adstringens.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – alumíniumtartalmú szerek D08AB.

Javallat

A bőr enyhe, felületes gyulladásos folyamatai.

Rp.

Cerae albae

Cholesteroli

aa grammata tria (aa g 3,0)

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

grammata quattuor (g 4,0)

Paraffini solidi

grammata viginti (g 20,0)

Paraffini liquidi

grammata septuaginta (g 70,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Hűsítő kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens.*

Mellékhatás

Enyhén irritálhat.

285/2020/01

Unguentum zinci et aluminati
(Ung. zinc. et alum.)

Dermatologicum. Adstringens. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02AB.

Javallat

Enyhe, váladékozó bőrgyulladások, felületes bőrsérülések kezelése.

Rp.

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

Aquae purificatae

aa grammata duo et semis (aa g 2,5)

Zinci oxidi

Tritici amyli

Ricini olei virginalis

aa grammata sex (aa g 6,0)

Unguenti oleosi FoNo VIII.

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Szárító kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat. Helyileg ekzema, kisebb horzsolások, sebek és aranyér kezelésére, valamint fényvédő krémek komponenseként alkalmazzák.*

Ricini oleum virginale: *bőrpuhító hatású.*

Ellenjavallat

Nyílt sebek, súlyosan sérült bőrfelület kezelésére nem alkalmazható.

Mellékhatás

Enyhén irritálhat.

286/2020/01

Unguentum zinci oxidi
(Ung. zinc. oxid.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02AB.

Javallat

Enyhe, váladékozó bőrgyulladások, felületes bőrsérülések kezelése.

Rp.

Unguenti zinci oxidi FoNo VIII.

grammata triginta (g 30,0)

D.S.: Külsőleg. Szárító, fedőkenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Zinci oxidum: *enyhe adstringen, visszaveri az UV sugarakat. Helyileg ekzema, kisebb horzsolások, sebek és aranyér kezelésére, valamint fényvédő krémek komponenseként alkalmazzák.*

Ellenjavallat

Nyílt sebek, súlyosan sérült bőrfelület kezelésére nem alkalmazható.

Bőrlágyító- és védőanyagok

007/2020/01

Butyrum vegetale
(Butyr. vegetal.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok − egyéb puhító és védőanyagok D02AX.

Javallat

Száraz bőr.

Rp.

Amygdalae olei raffinati

grammata duo et centigrammata septuaginta quinque (g 2,75)

Theobromatis olei

grammata quattuordecim (g 14,0)

Cerae albae

grammata duo (g 2,0)

Butyrospermi parkii adipis raffinati

grammata sedecim (g 16,0)

M. f.: unguentum.
D.S.: Külsőleg. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Külsőleg. Száraz bőr kezelésére alkalmas bőrpuhító és hidratáló hatású készítmény.

Hatóanyagok

Theobromatis oleum: *a Theobroma cacao terméséből nyert, kiváló hidratáló tulajdonságú természetes zsiradék.*

Butyrospermum parkii adipis raffinatum (Shea butter): *enyhe hidratáló tulajdonságú. A bőr természetes zsírsavaihoz hasonló telítetlen zsírsavat tartalmaz.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

012/2020/01

Cremor ad balneum

(Crem. ad baln.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Mosakodókrém érzékeny bőrre.

Rp.

Glyceroli 85%

grammata quinquaginta (g 50,0)

Aquae purificatae

grammata centum (g 100,0)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

grammata centum et quinquaginta (g 150,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Mosakodókrém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Érzékeny bőr esetén mosakodásra való krém.

Hatóanyagok

Paraffinum liquidum: *nyílt szénláncú, telített szénhidrogén. Elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Vaselinum album: *gél állományú szénhidrogén-keverék. A bőrről nem szívódik fel, nedvességének leadását, kiszáradását megakadályozza.*

Glycerolum 85 per centum: *elősegíti a bőr víztartalmának megtartását.*

Polysorbatum 60: *nem ionos felületaktív, habzást elősegítő anyag*.

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén-érzékenység.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szembeni túlérzékenységi reakció előfordulhat.

013/2020/01

Cremor ad manum
(Crem. ad man.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok − lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Száraz kézbőr ápolása.

Rp.

Acidi lactici

gramma unum et centigrammata sexaginta (g 1,6)

Polysorbati 60

gramma unum et centigrammata sexaginta (g 1,6)

Aquae purificatae

grammata triginta unum et centigrammata sexaginta (g 31,6)

Alcoholis cetylici et stearylici

grammata quattuor et centigrammata octoginta (g 4,8)

Paraffini liquidi

gramma unum et centigrammata sexaginta (g 1,6)

Vaselini albi

grammata octo (g 8,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

centigrammata octoginta (g 0,8)

M.f. cremor.
D.S.: Külsőleg. Kézkrém. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Acidum lacticum: *enyhe keratolitikus hatása miatt elősegíti a bőr nedvesség felvételét.*

Paraffinum liquidum: *elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését*.

Vaselinum album: *gél állagú szénhidrogén keverék. A bőrről nem szívódik fel, megakadályozza nedvességének leadását*.

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

A készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenységi reakció.

016/2022/02

Cremor aquosus
(Crem. aquos.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Bőrpuhítás, pruritus.

Rp.

Paraffini solidi

grammata sex (g 6,0)

Paraffini liquidi

grammata decem (g 10,0)

Alcoholis cetylici et stearylici

grammata octo (g 8,0)

Glyceroli 85%

grammata quinque (g 5,0)

Natrii laurilsulfatis

Solutionis conservantis FoNo VIII.

aa gramma unum (aa g 1,0)

Limonis aetherolei

centigrammata quinque (g 0,05)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Bőrlágyító krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Limonis aetheroleum nélkül is készíthető „Cremor aquosus sine limonis aetheroleum” névvel.

Hatóanyagok

Paraffinum liquidum: *a bőrön vékony réteget képez, a hám pólusait elzárva csökkenti a bőr kiszáradását, elősegíti víztartalmának megőrzését.*

Glycerolum 85 per centum: *a lipidek fő alkotóeleme. Erősen higroszkópos. Hidratál. Gátolja a bőrben a felhám kiszáradását.*

Ellenjavallat

A készítmény nem alkalmazható újszülötteknél, csecsemőknél és 2 év alatti gyermekeknél.

Figyelmeztetés

A készítmény 1,0% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az

ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a fenti mellékhatások jelentkeznek, a készítmény alkalmazását abba kell hagyni és más, nátrium-lauril-szulfátot nem tartalmazó készítményt kell alkalmazni. A készítmény alkalmazása 2 és 4 év közötti gyermekeknél kellő klinikai tapasztalat hiányában nem ajánlott. Szembe ne kerüljön, mert szemirritációt okozhat. Sérült bőrfelületre ne kerüljön, mert bőrirritációt okozhat. Citromolaj-tartalma miatt a napon tartózkodást kerülni kell. Irritáló hatás és allergiás reakció előfordulhat. Túlérzékenységi reakciót, contact dermatitist válthat ki.

Mellékhatás

Irritáló hatás és allergiás reakció előfordulhat.

019/2020/01

Cremor hydratans cum aluminio

(Crem. hydrat. c. alum.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok − Carbamid készítmények D02AE.

Javallat

Száraz, enyhén gyulladt bőr.

Rp.

Urei

grammata tria (g 3,0)

Aquae purificatae

grammata viginti septem (g 27,0)

Cremoris refrigerantis

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Külsőlegesen alkalmazandó. A száraz, enyhén gyulladt bőr puhítására, víztartalmának pótlására alkalmazható krém.

Hatóanyagok

Ureum (Carbamidum): *vízmegkötő, a stratum corneumot hidratálva táplálja a bőrt.*

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *gyulladáscsökkentő, enyhe fertőtlenítő és összehúzó hatású szer.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén túlérzékenység.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakció előfordulhat.

020/2020/01

Cremor hydratans cum vitamino A

(Crem. hydrat. cum vit. A)

Dermatologicum.

ATC besorolás: egyéb bőrlágyító- és védőanyagok D02AX.

Javallat

Száraz bőr kezelése.

Rp.

Vitamini A

Unitates Internationales tria milia (IU 3000)

Glyceroli 85%

grammata decem (g 10,0)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

Limonis aetherolei

centigrammata viginti (g 0,20)

Aquae purificatae

grammata quadraginta (g 40,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Bőrtápláló, hidratáló vitaminos krém a bőr puhítására, kiszáradásának megelőzésére. A készítmény 1 g-ja 30 NE A-vitamint tartalmaz. A szignatúrán a készítmény A-vitamin tartalmának meg kell jelennie.

Hatóanyagok

Vitaminum A syntheticum densatum oleosum, Solutio oleosa Vitamini A synthetici densati oleosi 30000 IU/ml formájában**:** *hámosító, befolyásolja a faggyúmirigyek működését, a pórusok összehúzásával elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Paraffinum liquidum: *nyílt szénláncú, telített szénhidrogén. Elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Vaselinum album: *gél állományú szénhidrogén-keverék. A bőrről nem szívódik fel, nedvességének leadását megakadályozza.*

Glycerolum 85 per centum: *elősegíti a bőr víztartalmának megtartását.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén-érzékenység.

Figyelmeztetés

A készítmény A-vitamin tartalma miatt a következőket kell figyelembe venni. Terhesség alatt a megfelelő mennyiségű A-vitamin fogyasztása legjobban egészséges, változatos étrenddel biztosítható.

Rutinszerű A-vitamin pótlás terhesség (várható terhesség) esetén nem javasolt. Amennyiben alkalmazása orvosi szempontból mégis feltétlenül indokolt, a mesterséges bevitelre javasolt napi A-vitamin adag 2500 NE. Biztonsági megfontolásokból nem haladhatja meg a napi 5000 NE-t. A mesterségesen bevitt A-vitamin mennyiségbe jelen készítmény naponta alkalmazott mennyiségének A-vitamin tartalmát is bele kell számítani. A retinol kiválasztódik az anyatejbe, ezért az A-vitamin hozzáadásával készített kenőcs alkalmazása szoptatás idején nem javasolt.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szembeni túlérzékenységi reakció, bőrvörösség, bőrirritáció előfordulhat.

021/2020/01

Cremor hydratans cum vitamino A et E

(Crem. hydrat. c. vit. A et E)

Dermatologicum.

ATC besorolás: egyéb bőrlágyító- és védőanyagok D02AX.

Javallat

Száraz bőr kezelése.

Rp.

Vitamini A

Unitates Internationales tria milia (IU 3000)

Int-rac-α-Tocopherylis acetatis

milligrammata quindecim (g 0,015)

Glyceroli 85%

grammata decem (g 10,0)

Unguenti hydrophylici nonionici FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

Limonis aetherolei

centigrammata viginti (g 0,20)

Aquae purificatae

grammata quadraginta (g 40,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Bőrtápláló, hidratáló vitaminos krém a bőr puhítására, kiszáradásának megelőzésére. A készítmény 1 g-ja 30 NE A-vitamint és 150 mikrogramm E-vitamint tartalmaz. A szignatúrán a készítmény A-vitamin és E-vitamin tartalmát fel kell tüntetni.

Hatóanyagok

Vitaminum A syntheticum densatum oleosum, Solutio oleosa Vitamini A synthetici densati oleosi 30000 IU/ml formájában**:** *hámosító, befolyásolja a faggyúmirigyek működését, a pórusok összehúzásával elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Int-rac-α-Tocopherylis acetas: *gyulladáscsökkentő, bőrnyugtató, antioxidáns hatásával védi a bőrt.*

Paraffinum liquidum: *nyílt szénláncú, telített szénhidrogén. Elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Vaselinum album: *gél állományú szénhidrogén-keverék. A bőrről nem szívódik fel, nedvességének leadását megakadályozza.*

Glycerolum 85 per centum: *elősegíti a bőr víztartalmának megtartását.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén-érzékenység.

Figyelmeztetés

A készítmény A-vitamin tartalma miatt a következőket kell figyelembe venni. Terhesség alatt a megfelelő mennyiségű A-vitamin fogyasztása legjobban egészséges, változatos étrenddel biztosítható. Rutinszerű A-vitamin pótlás terhesség (várható terhesség) esetén nem javasolt. Amennyiben alkalmazása orvosi szempontból mégis feltétlenül indokolt, a mesterséges bevitelre javasolt napi A-vitamin adag 2500 NE. Biztonsági megfontolásokból nem haladhatja meg a napi 5000 NE-t. A mesterségesen bevitt A-vitamin mennyiségbe jelen készítmény naponta alkalmazott mennyiségének A-vitamin tartalmát is bele kell számítani. A retinol kiválasztódik az anyatejbe, ezért az A-vitamin hozzáadásával készített kenőcs alkalmazása szoptatás idején nem javasolt.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szembeni túlérzékenységi reakció, bőrvörösség, bőrirritáció előfordulhat.

022/2020/01

Cremor hydratans et nutritivus

(Crem. hydrat. et nutritiv.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – karbamid készítmények D02AE.

Javallat

Száraz bőr.

Rp.

Adipis lanae

Alcoholis cetylici et stearylici

aa grammata decem (aa g 10,0)

Cholesteroli

centigrammata sexaginta (g 0,60)

Acidi stearici

grammata tria et semis (g 3,5)

Urei

grammata duo et centigrammata octoginta (g 2,8)

Kalii sorbatis

centigrammata triginta octo (g 0,38)

Glyceroli 85%

grammata quattuor et semis (g 4,5)

Trolamini

gramma unum (g 1,0)

Ricini olei virginalis

grammata duodecim (g 12,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum quinquaginta (ad g 150,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Külsőlegesen alkalmazható. A bőr puhítására, víztartalmának pótlására, kiszáradásának megelőzésére alkalmazható krém. Naponta egyszer vagy többször a krémmel a száraz bőrt vékonyan be kell kenni, majd azt a bőrbe bele kell masszírozni. A készítmény legfeljebb 5000 NE A-vitamin [Vitamini A Unitates Internationales quinque millia (IU 5000)], és 20 mg E-vitamin [Int-rac-α-Tocopherylis acetatis milligrammata viginti (mg 20,0)] hozzáadásával is készíthető. A szignatúrán az A- és E-vitamin mennyiségnek is meg kell jelennie.

Hatóanyagok

Ureum: v*ízmegkötő, hidratálja a bőrt.*

Glycerolum 85 per centum: *higroszkópos tulajdonságú. Elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Acidum stearicum: *bőrpuhító hatású.*

Ricini oleum virginale: *bőrpuhító és hidratáns hatású.*

Vitaminum A syntheticum densatum oleosum (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *hámosító, befolyásolja a faggyúmirigyek működését, a pórusok összehúzásával elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Int-rac-α-Tocopherylis acetas (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *gyulladáscsökkentő, bőrnyugtató, antioxidáns hatásával védi a bőrt.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A-vitamin hozzáadása esetén a következőket is figyelembe kell venni. Terhesség alatt a megfelelő mennyiségű A-vitamin fogyasztása legjobban egészséges, változatos étrenddel biztosítható. Rutinszerű A-vitamin pótlás terhesség (várható terhesség) esetén nem javasolt. Amennyiben alkalmazása orvosi szempontból mégis feltétlenül indokolt, a mesterséges bevitelre javasolt napi A-vitamin adag 2500 NE. Biztonsági megfontolásokból nem haladhatja meg a napi 5000 NE-t. A mesterségesen bevitt A-vitamin mennyiségbe jelen készítmény naponta alkalmazott mennyiségének A-vitamin tartalmát is bele kell számítani. A retinol kiválasztódik az anyatejbe, ezért az A-vitamin hozzáadásával készített krém alkalmazása szoptatás idején nem javasolt.

Mellékhatás

A készítmény összetevőivel szemben kialakuló érzékenység, allergia.

025/2020/01

Cremor lini
(Crem. lin.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02A.

Javallat

Száraz bőr.

Rp.

Lini olei virginalis

grammata novem (g 9,0)

Polysorbati 60

grammata duo (g 2,0)

Propylenglycoli

grammata quattuor (g 4,0)

Alcoholis cetylici et stearylici

grammata octo et centigrammata septuaginta (g 8,70)

Cerae albae

grammata sex et centigrammata sexaginta (g 6,60)

Glyceroli 85%

grammata undecim (g 11,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Bőrpuhító krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Külsőleg. Szokásos alkalmazása: a száraz bőrfelületet naponta egyszer vagy többször bekenjük. Parabénre érzékeny egyének esetén a készítmény Solutio conservans nélkül, kálium-szorbát felhasználásával is elkészíthető, Cremor lini sine parabeno néven. Ebben az esetben a készítmény 0,27 g kálium-szorbátot (Kalii sorbatis centigrammata viginti septem (g 0,27) tartalmaz. A készítmény legfeljebb 3000 NE A-vitamin (Vitamini A Unitates Internationales tria milia (IU 3000), és 15 mg E-vitamin (Int-rac-α-Tocopherylis acetatis milligrammata quindecim (mg 15,0) hozzáadásával is készíthető. A szignatúrán az A- és E-vitamin mennyiségnek is meg kell jelennie.

Hatóanyagok

Glycerolum 85 per centum: *higroszkópos tulajdonságú. Elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Lini oleum virginale: *omega-3-zsírsavakat tartalmazó zsíros olaj, bőrlágyító, elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Vitaminum A syntheticum densatum oleosum (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *hámosító, befolyásolja a faggyúmirigyek működését, a pórusok összehúzásával elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Int-rac-α-Tocopherylis acetas (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *gyulladáscsökkentő, bőrnyugtató, antioxidáns hatásával védi a bőrt.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A-vitamin hozzáadása esetén a következőket is figyelembe kell venni. Terhesség alatt a megfelelő mennyiségű A-vitamin fogyasztása legjobban egészséges, változatos étrenddel biztosítható. Rutinszerű A-vitamin pótlás terhesség (várható terhesség) esetén nem javasolt. Amennyiben alkalmazása orvosi szempontból mégis feltétlenül indokolt, a mesterséges bevitelre javasolt napi A-vitamin adag 2500 NE. Biztonsági megfontolásokból nem haladhatja meg a napi 5000 NE-t. A mesterségesen bevitt A-vitamin mennyiségbe jelen készítmény naponta alkalmazott mennyiségének A-vitamin tartalmát is bele kell számítani. A retinol kiválasztódik az anyatejbe, ezért az A-vitamin hozzáadásával készített kenőcs alkalmazása szoptatás idején nem javasolt.

Mellékhatás

Hyperszenzitivitási reakciók.

056/2020/01

Linimentum ad pernionem
(Linim. ad pernion.)

Dermatologicum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: kátrányszármazékok D05AA.

Javallat

Perniosis.

Rp.

Camphorae racemicae

grammata duo (g 2,0)

Ichthammoli

Solutionis iodi alcoholicae FoNo VIII.

aa grammata quattuor (aa g 4,0)

Collodii

grammata decem (g 10,0)

M. f. linimentum.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Fagybalzsam. Ecsetelésre. Használat előtt felrázandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

A beteg félpercenként váltogatott meleg-hideg láb-, illetőleg kézfürdőket vesz, összesen mintegy 10 percen át. Letörlés után a fagycsomókat bekeni. Ezt a kezelést több, egymást követő napon naponta 1-szer, esetleg 2-szer meg kell ismételni. A váltogatott meleg-hideg láb-, kézfürdők helyett 10-15 percig tartó 42-45 °C-os meleg vízben történő áztatás is alkalmazható. A gyógyszer enyhén színező, ezért cérnakesztyű használata célszerű.

Hatóanyagok

Camphora racemica: *bőrizgató, rubefaciens, antiphlogisticum. Hűsítő, local anaestheticum, analgeticum, viszketéscsillapító, enyhe antisepticus hatással rendelkezik.*

Ichthamolum: *antisepticum, antiphlogisticum, keratoplasztikus hatású. Antisepticum. Antimycoticum. Resorbens.*

Iodum (Solutio iodi alcoholica hatóanyaga)**:** *antisepticum, antimycoticum, resorbens.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Jódérzékenység. Hyperthyreosis, vagy más acut pajzsmirigybetegség. Dermatitis herpetiformis (Duhring betegség). Nyílt seben, sérült bőrön, nyálkahártyán nem alkalmazható. 3 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

A bőrt, ruhát elszínezi. Gyermekek elől elzárandó. Pajzsmirigybetegségekben szenvedőknél - pl. golyva, pajzsmirigygöbök, vagy más nem acut pajzsmirigybetegségek - a nagymennyiségű jódbevitel hyperthyreosist indukálhat. Ezeknél a betegeknél csak a lehető legrövidebb ideig és a legkisebb kiterjedésben használjuk. 3-6 év közötti életkorban a készítmény csak orvosi javaslatra alkalmazható, a

lehető legkisebb adagban. Terhesség és szoptatás ideje alatt a készítmény használata csak a legindokoltabb esetben történjen és a lehető legkisebb mennyiség alkalmazásával, mivel a felszívódott jód átjut a placentán, és az anyatejbe is kiválasztódik, valamint az embriók és az újszülöttek fokozottan érzékenyek a jodidra. Szembe nem kerülhet.

Mellékhatás

Bőrirritáció, túlérzékenységi reakció, allergiás dermatitis előfordulhat.

176/2020/01

Sparsorium infantum
(Spars. infant.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: egyéb antisepticumok és fertőtlenítők D08AX.

Javallat

Csecsemők és kisgyermekek enyhe bőrirritációja.

Rp.

Bismuthi subgallatis

centigrammata octoginta (g 0,80)

Silicae colloidalis anhydricae

gramma unum et centigrammata sexaginta (g 1,6)

Magnesii subcarbonatis levis

grammata quinque et centigrammata sexaginta (g 5,6)

Talci

ad grammata octoginta (ad g 80,0)

M. f. sparsorium.
D. ad scatulam.
S.: Külsőleg. Gyermekhintőpor. Gyermekgyógyszer.

Hatóanyagok

Bismuthi subgallas: *antiphlogisticum, antisepticum, hámosodást elősegítő.*

Magnesii subcarbonas levis: *adstringens, desodorans, antisudoricum.*

Ellenjavallat

Nedvedző bőrfelületen alkalmazása tilos.

Figyelmeztetés

Alkalmazása során figyelni kell arra, hogy a hintőpor ne kerüljön a gyermek szemébe, és meg kell akadályozni a hintőpor belélegzését. Amennyiben a bőrirritáció néhány napon belül nem javul, vagy súlyosbodik, orvosi konzultáció szükséges.

246/2020/01

Unguentum ad lavationem
(Ung. ad lavation.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02A.

Javallat

Mosakodáshoz, érzékeny bőr kiszáradásának megelőzése.

Rp.

Alcoholis cetylici et stearylici

grammata duodecim et semis (g 12,5)

Polysorbati 60

grammata viginti quinque (g 25,0)

Glyceroli 85%

grammata centum viginti quinque (g 125,0)

Vaselini albi

grammata centum (g 100,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Mosdókenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatóság időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Külsőleg, mosakodásra alkalmazandó. A készítmény néhány ml-nyi mennyiségét kevés vízzel eldörzsöljük, a testet bekenjük, majd langyos vízzel alaposan lemossuk. A készítmény tartósítószert nem tartalmaz.

Hatóanyagok

Polysorbatum 60: *o/v emulzió képzését elősegítő nem-ionos felületaktív anyag, kíméletesen tisztító hatású.*

Glycerolum 85 per centum: *higroszkópos tulajdonságú. Elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Vaselinum album: *elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

248/2020/01

Unguentum ad pernionem

(Ung. ad pernion.)

Dermatologicum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: bőrgyógyászati készítmények – kátrány-származékok D05AA.

Javallat

Enyhe fagyások kezelése.

Rp.

Ichthammoli

grammata tria (g 3,0)

Unguenti aluminii acetici tartarici FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Fagykenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

A beteg félpercenként váltogatott meleg-hideg láb-, illetőleg kézfürdőket vesz, összesen mintegy 10 percen át. Letörlés után a fagycsomókat bekeni. Ezt a kezelést több egymást követő napon, naponta 1-szer, esetleg 2-szer meg kell ismételni. A váltogatott meleg-hideg láb-, kézfürdők helyett 10-15 percig tartó 42-45 °C-os meleg vízben történő fürösztés is alkalmazható. Figyelmeztessük a beteget, hogy az ichtammol a ruhán foltot hagy. A folt meleg, szappanos vízben történő mosással eltávolítható. Szükség esetén a készítmény Unguentum aluminii acetici tartarici helyett azonos mennyiségű Unguentum emulsificans nonionicummal is elkészíthető. Ez esetben a neve Unguentum ad pernionem cum unguento emulsificante (Ung. ad pernion. c. ung. emulsif.) lesz.

Hatóanyagok

Ichthammolum: *antiszeptikus, keratoplastikus, a vérereket összehúzza, gyulladáscsökkentő hatású.*

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A kenőcs enyhén színező, ezért alkalmazása után célszerű a bekent felület befedése és alkalmazásakor fehér cérnakesztyű használata.

Mellékhatás

Enyhén irritálhat.

253/2022/02

Unguentum arachidis
(Ung. arachid.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02A.

Javallat

Száraz bőr.

Rp.

Cerae albae

grammata octo (g 8,0)

Arachidis olei hydrogenati

grammata septendecim (g 17,0)

Arachidis olei raffinati

grammata quinquaginta (g 50,0)

Ricini olei virginalis

grammata quinque (g 5,0)

Natrii laurilsulfatis

centigrammata decem (g 0,10)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Bőrpuhító krém.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Külsőleg. *Szokásos alkalmazása:* a száraz bőrfelületet a készítménnyel naponta egyszer vagy többször bekenjük. Nátrium-lauril-szulfátra érzékeny egyének esetén a készítmény detergens nélkül is elkészíthető, Unguentum arachidis sine detergente néven. Ebben az esetben a készítmény felhasználhatósági időtartama 1 hónap. A készítmény legfeljebb 3000 NE A-vitamin (Vitamini A Unitates Internationales tria milia (IU 3000), és 15 mg E-vitamin (Int-rac-α-Tocopherylis acetatis milligrammata quindecim (mg 15,0) hozzáadásával is készíthető. A szignatúrán az A- és E-vitamin mennyiségnek is meg kell jelennie.

Hatóanyagok

Arachidis oleum hydrogenatum: *Arachis hypogenae L. hántolt magvaiból nyert hidrogénezett zsíros földimogyoróolaj. Bőrpuhító hatású, elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Arachidis oleum raffinatum: *Arachis hypogenae L. hántolt magvaiból nyert finomított zsíros földimogyoróolaj. Bőrpuhító hatású, elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Ricini oleum virginale: *a ricinusolaj kiválóan hidratál. Könnyen bejut a bőrbe, táplálja és puhává teszi.*

Vitaminum A syntheticum densatum oleosum (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *hámosító, befolyásolja a faggyúmirigyek működését, a pórusok összehúzásával elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Int-rac-α-Tocopherylis acetas (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *gyulladáscsökkentő, bőrnyugtató, antioxidáns hatásával védi a bőrt.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A-vitamin hozzáadása esetén a következőket is figyelembe kell venni. Terhesség alatt a megfelelő mennyiségű A-vitamin fogyasztása legjobban egészséges, változatos étrenddel biztosítható. Rutinszerű A-vitamin pótlás terhesség (várható terhesség) esetén nem javasolt. Amennyiben alkalmazása orvosi szempontból mégis feltétlenül indokolt, a mesterséges bevitelre javasolt napi A-vitamin adag 2500 NE. Biztonsági megfontolásokból nem haladhatja meg a napi 5000 NE-t. A mesterségesen bevitt A-vitamin mennyiségbe jelen készítmény naponta alkalmazott mennyiségének A-vitamin tartalmát is bele kell számítani. A retinol kiválasztódik az anyatejbe, ezért az A-vitamin hozzáadásával készített kenőcs alkalmazása szoptatás idején nem javasolt. A készítmény 0,10% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a fenti mellékhatások jelentkeznek, a készítmény alkalmazását abba kell hagyni, és más készítményt, pl. a készítmény nátrium-lauril-szulfátot nem tartalmazó változatát lehet alkalmazni.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

256/2020/01

Unguentum camphoratum ad pernionem

(Ung. camph. ad pernion.)

Dermatologicum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: bőrgyógyászati készítmények – kátrány-származékok D05AA.

Javallat

Enyhe mértékű fagyás kezelése.

Rp.

Camphorae racemicae

gramma unum et semis (g 1,5)

Balsami peruviani

Ichthammoli

aa grammata tria (aa g 3,0)

Unguenti emulsificantis nonionici FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Fagykenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

A beteg félpercenként váltogatott meleg-hideg láb-, illetőleg kézfürdőket vesz, összesen mintegy 10 percen át. Letörlés után a fagycsomókat bekeni. Ezt a kezelést több egymást követő napon, naponta 1-szer, esetleg 2-szer meg kell ismételni. A váltogatott meleg-hideg láb-, kézfürdők helyett 10-15 percig tartó 42-45 °C-os meleg vízben történő fürösztés is alkalmazható. Figyelmeztessük a beteget, hogy az ichtammol a ruhán foltot hagy. A folt meleg, szappanos vízben történő mosással eltávolítható. Szükség esetén rendelhető: adde Mentholi centigrammata triginta (g 0,30). Peru balzsam iránti túlérzékenység esetén sine Balsamo peruviano rendelhető. Szükség esetén Unguentum camphoratum ad pernionem cum unguento oleoso (Ung. camph. ad pernion c. ung. oleos.) néven is rendelhető. Ez esetben Unguentum emulsificans nonionicum helyett azonos mennyiségű Unguentum oleosummal készül.

Hatóanyagok

Camphora racemica: *bőrizgató, bőrvörösítő hatású, antiphlogisticum. Hűsítő, helyi érzéstelenítő, fájdalomcsillapító, viszketéscsillapító, enyhe fertőtlenítő hatással rendelkezik.*

Ichthammolum: *antiszeptikus, keratoplastikus, a vérereket összehúzza, gyulladáscsökkentő hatású.*

Balsamum peruvianum: *antiszeptikus, hámosító hatású.*

Ellenjavallat

Mentollal szembeni ismert túlérzékenység, valamint gyermekeknél fokozott görcskészség esetén és 4 éves életkor alatt alkalmazása ellenjavallt. Perubalzsam iránti túlérzékenység.

Mellékhatás

Bőrérzékenységi reakció.

257/2020/01

Unguentum cholesterinatum pro infante

(Ung. cholest. pro infant.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02A.

Javallat

A bőr egészséges szerkezetének megőrzése, védelme különféle káros behatásokkal szemben.

Rp.

Cholesteroli

grammata quattuor (g 4,0)

Alcoholis cetylici et stearylici

grammata duo (g 2,0)

Vaselini albi

grammata quadraginta quattuor (g 44,0)

Aquae purificatae

grammata quinquaginta (g 50,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Koleszterines kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Hatóanyagok

Cholesterolum: *bőrvédő hatású.*

260/2022/02

Unguentum dermatoprotectivum pro infante

(Ung. dermatoprotect. pro inf.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02A.

Javallat

Pelenka dermatitis megelőzése.

Rp.

Iecoris aselli olei

Zinci oxidi

aa grammata quinque (aa g 5,0)

Adipis lanae

Glyceroli 85%

aa grammata triginta (aa g 30,0)

Vaselini albi

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Bőrvédő. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.
Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

A csecsemők érintett bőrfelületét tisztítás és szárazra törlés után a készítménnyel vékonyan be kell kenni.

Hatóanyagok

Iecoris aselli oleum: *helyileg hámosító hatású.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens és szárító hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Nyílt, nedvedző seb, hámfosztott bőr.

Figyelmeztetés

Amennyiben a készítmény alkalmazása ellenére bőrgyulladás tünetei jelentkeznek, orvosi konzultáció szükséges.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

261/2020/01

Unguentum dermophylicum
(Ung. dermophyl.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Száraz bőr kezelése.

Rp.

Cerae albae

Cetylis palmitatis

aa grammata duo (aa g 2,0)

Paraffini liquidi

grammata triginta duo (g 32,0)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

grammata quadraginta (g 40,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Bőrápoló kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

A bőr puhítására, zsírosságának, víztartalmának pótlására, kiszáradásának megelőzésére alkalmazható kenőcs. Kézmosás vagy fürdés után a szárazra törölt bőrfelületet a kenőccsel vékonyan be kell kenni. Parabénre érzékeny egyének esetén a készítmény Solutio conservans nélkül is elkészíthető. Ebben az esetben a neve Unguentum dermophylicum sine solutione conservante, felhasználhatósági időtartama 3 hónap. A készítmény legfeljebb 3000 NE A-vitamin (Vitamini A Unitates Internationales tria milia (IU 3000), és 15 mg E-vitamin (Int-rac-α-Tocopherylis acetatis milligrammata quindecim (mg 15,0) hozzáadásával is készíthető. A szignatúrán az A- és E-vitamin mennyiségnek is meg kell jelennie.

Hatóanyagok

Paraffinum liquidum: *nyílt szénláncú, telített szénhidrogén. Elősegíti a bőr víztartalmának megőrzését.*

Vaselinum album: *gél állományú szénhidrogén-keverék. A bőrről nem szívódik fel, nedvességének leadását megakadályozza.*

Vitaminum A syntheticum densatum oleosum (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *hámosító, befolyásolja a faggyúmirigyek működését, a pórusok összehúzásával elősegíti a bőr nedvességtartalmának megőrzését.*

Int-rac-α-Tocopherylis acetas (a vitaminozott készítmény esetén)**:** *gyulladáscsökkentő, bőrnyugtató, antioxidáns hatásával védi a bőrt.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén-érzékenység.

Figyelmeztetés

A-vitamin hozzáadása esetén a következőket is figyelembe kell venni. Terhesség alatt a megfelelő mennyiségű A-vitamin fogyasztása legjobban egészséges, változatos étrenddel biztosítható. Rutinszerű A-vitamin pótlás terhesség (várható terhesség) esetén nem javasolt. Amennyiben alkalmazása orvosi szempontból mégis feltétlenül indokolt, a mesterséges bevitelre javasolt napi A-vitamin adag 2500 NE. Biztonsági megfontolásokból nem haladhatja meg a napi 5000 NE-t. A mesterségesen bevitt A-vitamin mennyiségbe jelen készítmény naponta alkalmazott mennyiségének A-vitamin tartalmát is bele kell számítani. A retinol kiválasztódik az anyatejbe, ezért az A-vitamin hozzáadásával készített kenőcs alkalmazása szoptatás idején nem javasolt.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szembeni túlérzékenységi reakció előfordulhat.

263/2020/01

Unguentum emolliens
(Ung. emoll.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – egyéb puhító és védőanyagok D02AX.

Javallat

Bőrpuhító kenőcs.

Rp.

Unguenti emollientis FoNo VIII.

grammata triginta (g 30,0)

D.S.: Külsőleg. Bőrpuhító kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Alapkenőcs.

Hatóanyagok

Oleylum oleinicum: *dermatologicum, emolliens.*

Ricini oleum virginale: *dermatologicum, emolliens.*

264/2022/02

Unguentum glyceroli
(Ung. glycerol.)

Dermatologicum.

ATC besorolás**:** bőrlágyító- és védőanyagok D02A.

Javallat: bőrápoló kenőcs.

Rp.

Unguenti glyceroli FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Külsőleg. Bőrápoló kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Glycerolum 85 per centum: *megőrzi a bőr víztartalmát és megakadályozza a bőr kiszáradását.*

Ellenjavallat

Ismert metil-parahidroxibenzoát, nátrium-lauril-szulfát túlérzékenység. A készítmény nem alkalmazható újszülötteknél, csecsemőknél és 2 év alatti gyermekeknél.

Figyelmeztetés

A készítmény 1,50% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a fenti mellékhatások jelentkeznek, a készítmény alkalmazását abba kell hagyni, és más, nátrium-lauril-szulfátot nem tartalmazó készítményt kell alkalmazni. Kellő klinikai tapasztalat hiányában a készítmény alkalmazása 2 és 4 év közötti gyermekeknél nem ajánlott.

Mellékhatás

Bőrirritációt okozhat.

266/2020/01

Unguentum hydrosum
(Ung. hydros.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Bőrvédő kézkenőcs.

Rp.

Unguenti hydrosi FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Külsőleg. Kézkenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Unguentum ad manum rendelése esetén ezt a készítményt adjuk ki.

Hatóanyagok

Vaselinum album: *gél állagú szénhidrogén-keverék. A bőrről nem szívódik fel, nedvességének leadását akadályozza.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szemben ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szemben ismert túlérzékenységi reakció előfordulhat.

268/2022/03

Unguentum infantum
(Ung. infant.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – cink készítmények D02AB.

Javallat

Bőrvédő kenőcs csecsemők, kisgyermekek számára.

Rp.

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

Iecoris aselli olei

Zinci oxidi

Talci

aa grammata tredecim (aa g 13,0)

Acidi stearici

centigrammata sexaginta (g 0,60)

Ricini olei virginalis

grammata septuaginta unum et semis (g 71,5)

Alcoholum adipis lanae

grammata duo (g 2,0)

Cerae albae

grammata tria et centigrammata nonaginta (g 3,9)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Bőrvédő kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

Szükség esetén Unguentum infantum sine iecoris aselli oleo (Ung. infant sine iecor. aselli ol.) néven is rendelhető. Ebben az esetben a készítményben az Ricini oleum virginale mennyiségét kell emelni (+13,0 g). *Alkalmazási mód:* a csecsemők és kisgyermekek védelemre szoruló bőrfelületét megtisztítás és szárazra törlés után naponta egy vagy több alkalommal vékonyan bekenjük.

Hatóanyagok

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens.*

Iecoris aselli oleum: *A- és D-vitaminban gazdag, számos esszenciális zsírsavat tartalmaz. Kenőcsben sebgyógyító hatású, mely részben a zsírsav származékok A-vitaminnal való reakcióján alapul.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat. Helyileg ekzema, kisebb horzsolások, sebek kezelésére, valamint fényvédő krémek komponense.*

Mellékhatás

Enyhén irritálhat.

271/2022/02

Unguentum leniens
(Ung. leniens.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Bőrápoló, lágy kenőcs száraz bőrre.

Rp.

Unguenti simplicis FoNo VIII.

Unguenti stearini FoNo VIII.

aa grammata centum (aa g 100,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Acidum stearicum: *bőrvédő és bőrtápláló hatás.*

Vaselinum album: *gél állagú szénhidrogén-keverék. A bőrről nem szívódik fel, nedvességének leadását akadályozza*.

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szemben ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A készítmény 0,25% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a fenti mellékhatások jelentkeznek, a készítmény alkalmazását abba kell hagyni, és más, nátrium-lauril-szulfátot nem tartalmazó készítményt kell alkalmazni.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szembeni túlérzékenységi reakció előfordulhat.

274/2020/01

Unguentum nutritivum
(Ung. nutritiv.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Száraz bőr.

Rp.

Paraffini solidi

grammata undeviginti (g 19,0)

Paraffini liquidi

grammata quadraginta novem (g 49,0)

Alcoholum adipis lanae

grammata quattuor (g 4,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

Limonis aetherolei

centigrammata quinque (g 0,05)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Bőrpuhító zsíros kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Báziskrém. Solutio conservans nélkül is elkészíthető.

Hatóanyagok

Paraffinum liquidum: *a bőrön vékony réteget képezve megakadályozza annak kiszáradását.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni ismert érzékenység.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szembeni túlérzékenységi reakció előfordulhat.

281/2022/02

Unguentum stearini
(Ung. stear.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – lágy paraffin- és zsírkészítmények D02AC.

Javallat

Bőrvédő kenőcs.

Rp.

Unguenti stearini FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Külsőleg. Bőrvédő kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Acidum stearicum: *bőrvédő, bőrápoló hatású.*

Glycerolum 85 per centum: *megőrzi a bőr víztartalmát és megakadályozza kiszáradását.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni ismert érzékenység.

Figyelmeztetés

A készítmény 0,50% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a fenti mellékhatások jelentkeznek, a készítmény alkalmazását abba kell hagyni, és más, nátrium-lauril-szulfátot nem tartalmazó készítményt kell alkalmazni.

Mellékhatás

Az összetevőkkel szembeni túlérzékenységi reakció előfordulhat.

290/2020/01

✠

Vaselinum acidi borici

(Vasel. acid. bor.)

Dermatologicum. Enyhe antisepticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok D02AX.

Javallat

Kis területen (pl. ajakon, szájzugban) kiszáradt bőr kezelése.

Rp.

Vaselini acidi borici FoNo VIII.

grammata viginti (g 20,0)

D.S.: Külsőleg. Bórsavas vazelin. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

18 éves kor felett naponta legfeljebb 1,1 g készítmény alkalmazható. A készítményből 1 borsónyi mennyiség kb. 0,3 g-nak felel meg. Folyamatosan legfeljebb 7 napon át használható.

A 18 éves korig alkalmazható legnagyobb napi mennyiségek:

év	legnagyobb napi mennyiség (g)
18	0,8 g
16	0,65 g
14	0,50 g
12	0,34 g

Hatóanyagok

Acidum boricum: *enyhe antisepticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Hámfelmaródás. Nyílt, nedvedző seben, nyálkahártyán nem alkalmazható. 12 év alatti életkor. Terhesség és szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Az esetleges szisztémás hatások megelőzése érdekében nagy kiterjedésű bőrfelületen és 1 hétnél hosszabb ideig nem alkalmazható. Bőrirritáció esetén a készítmény alkalmazását fel kell függeszteni. A szisztémás toxicitás veszélye miatt kerülendő az előírt adagok túllépése.

Mellékhatás

Előfordulhatnak túlérzékenységi reakciók, ritkán kiterjedt erythematosus bőrelváltozás, hólyagok megjelenése, melyet hámlás követhet.

Egyéb bőrgyógyászati készítmények

047/2022/02

Hydrogelum antisudoricum
(Hydrogel. antisudor.)

Antisudoricum. Adstringens.

ATC besorolás: egyéb bőrgyógyászati készítmények – izzadásgátlók D11AA.

Javallat

Hyperhydrosis.

Rp.

Aluminii chloridi hexahydrici

grammata duodeviginti (g 18,0)

Propylenglycoli

grammata quinque (g 5,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. hydrogelum.

D.S.: Külsőleg. Izzadás elleni gél. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

A gélt az izzadó területre (tenyér, talp, hónalj) előzetes szappanos, melegvizes lemosás, alapos letörlés és szárítás után naponta 1-szer kell vékonyan felkenni. A készítmény, azaz hatóanyaga, az alumínium-klorid a bőrfelületről mosdással könnyen eltávolítható. Amíg a kóros izzadás meg nem szűnik, a készítményt naponta egy alkalommal kell használni. Amennyiben az izzadás mérséklődik, a készítmény hetente két, majd egy alkalommal alkalmazható. Makacs izzadás esetén ezen felül szalicilsavas hintőpor is alkalmazható. A Hydrogelum antisudoricum készítménnyel való kezelés idején és a kezelés befejezése után is mindennapos szappanos, melegvizes lemosások célszerűek. Enyhe esetekben, hónalj, kéz izzadása esetén is a fenti kezelés helyett 2%-os szalicilsavas szesszel (lásd: Spiritus salicylatus cikkely) ecsetelhetünk, szükség szerint naponta, megszakítás nélkül hosszabb időn át.

Hatóanyagok

Aluminii chloridum hexahydricum: *adstringens. Helyileg hyperhydrosis kezelésére alkalmazzák. Az alumínium-klorid a stratum corneumba penetrálva az ott található mucopolysaccharidokkal precipitátumot képez és a verejtékmirigyek kivezető nyílásait eltömi. Tartós alkalmazása során megfigyelhető a verejtékmirigyek funkcionális és strukturális degenerációja is.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával, vagy segédanyagával szembeni túlérzékenység**.** Sérült, gyulladt, kivörösödött bőrfelület kezelése.

Figyelmeztetés

Csak a közvetlenül érintett bőrterületen alkalmazzuk Amennyiben hónalj szőrtelenítés is szükséges, azt 12 órával a készítménnyel történő kezelés előtt, vagy 12 órával a kezelés után szabad csak elvégezni. A készítmény vizes bőrterületen nem alkalmazható, mert a hatóanyagból sósav keletkezik, ami a bőrt irritálja. Szembe, illetve nyálkahártyára kerülése kerülendő! Amennyiben ez mégis megtörténne, a készítményt az érintett területről csapvízzel azonnal el kell távolítani.

Termékenységet befolyásoló hatására nem állnak rendelkezésre adatok. Terhesség és szoptatás alatt történő biztonságos alkalmazására vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok, ezért ezekben az állapotokban a készítmény használata csak a terápiás előny/kockázat gondos mérlegelése után javasolt. Szoptatás esetén el kell kerülni, hogy a készítmény a csecsemő szájába vagy bőrére kerüljön.

Gyermekek, serdülők esetén nem állnak rendelkezésre adatok, ezért alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Pruritus, erythema. Irritációt, égő érzést okozhat, különösen akkor, ha nedves bőrfelületen kerül alkalmazásra.

349/2022/01

Solutio antisudorica

(Sol. antisudor.)

Antisudoricum. Adstringens.

ATC besorolás: egyéb bőrgyógyászati készítmények – izzadásgátlók D11AA.

Javallat

Hyperhydrosis.

Rp.

Aluminii chloridi hexahydrici

grammata duodecim (g 12,0)

Aquae purificatae

grammata decem (g 10,0)

Alcoholis isopropylici

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Izzadás ellen, ecsetelésre.

Fontos tudnivalók

Az izzadó területet (tenyeret, talpat, hónaljat) előzetes szappanos, melegvizes lemosás, alapos letörlés és szárítás után folyadékba mártott vattával kell naponta 1-szer beecsetelni. Célszerű az érintett terület ecsetelését lefekvés elött az esti órákban végezni. A készítmény, azaz hatóanyaga az alumínium-klorid a bőrfelületről a reggeli mosdással könnyen eltávolítható. Amíg a kóros izzadás meg nem szűnik, a készítményt naponta egy alkalommal kell használni. Amennyiben az izzadás mérséklődik, a készítmény hetente két, majd egy alkalommal használható. Makacs izzadás esetén ezen felül szalicilsavas hintőpor is alkalmazható. A Solutio antisudorica ecsetelővel való kezelés idején és a kezelés befejezése után is célszerű a mindennapos szappanos, melegvizes lemosás. Enyhe esetekben, hónalj, kéz izzadása esetén is a fenti kezelés helyett 2%-os szalicilsavas szesszel (lásd: Spiritus salicylatus cikkely) ecsetelhetünk, szükség szerint naponta, megszakítás nélkül hosszabb időn át. Légpumpás szeleppel ellátott palackban történő kiszerelés esetén beecsetelés helyett az érintett területet bepermetezzük. A szignatúra szövege: *Külsőleg. Izzadás ellen, bepermetezésre. Belégzése kerülendő!*

Hatóanyagok:

Aluminii chloridum hexahydricum: *hyperhydrosis kezelésére alkalmazható. Az alumínium-klorid a stratum corneumba penetrálva az ott található mucopolysaccharidokkal precipitátumot képez és a verejtékmirigyek kivezető nyílásait eltömi. Tartós alkalmazása során megfigyelhető a verejtékmirigyek funkcionális és strukturális degenerációja is.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával, vagy segédanyagával szembeni túlérzékenység**.** Sérült, gyulladt, kivörösödött bőrfelület kezelése.

Figyelmeztetés

Csak a közvetlenül érintett bőrterületen alkalmazzuk Amennyiben hónalj szőrtelenítés is szükséges, azt 12 órával a készítménnyel történő kezelés előtt, vagy 12 órával a kezelés után szabad csak elvégezni. A készítmény vizes bőrterületen nem alkalmazható, mert a hatóanyagból sósav keletkezik, ami a bőrt

irritálja. Szembe, illetve nyálkahártyára kerülése kerülendő! Amennyiben ez mégis megtörténne, a savas oldatot az érintett területről csapvízzel azonnal el kell távolítani. Légpumpás szeleppel ellátott palackban történő kiszerelés esetén a permet belégzését el kell kerülni.

Termékenységet befolyásoló hatására nem állnak rendelkezésre adatok. Terhesség és szoptatás alatt történő biztonságos alkalmazására vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok, ezért ezekben az állapotokban a készítmény használata csak a terápiás előny/kockázat gondos mérlegelése után javasolt. Szoptatás esetén el kell kerülni, hogy a készítmény a csecsemő szájába vagy bőrére kerüljön.

Gyermekek, serdülők esetén nem állnak rendelkezésre adatok, ezért alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Pruritus, erythema. Irritációt, égő érzést okozhat, különösen akkor, ha nedves bőrfelületen kerül alkalmazásra.

Felszíni sebek és horzsolások kezelésére szolgáló készítmények

050/2020/01

Hydrogenii peroxidum dilutum 3%

(Hydrog. perox. dil. 3%)

Antisepticum. Desodorans.

ATC besorolás: egyéb antiszeptikumok és fertőtlenítők – hidrogén-peroxid D08AX01.

Javallat

Fokozott salivatio, foetor ex ore, pörkök oldása, sebek feltisztítása.

Rp.

Hydrogenii peroxidi diluti 3% FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Külsőleg. Száj- és toroköblítésre 15 ml-t 1 pohár (200-250 ml) vízhez. Sebkezelésre az orvos utasítása szerint. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Sebkezelésre: bűzös és gennyes sebek szagtalanítása, tisztítása, a pörkök oldása, a sebbe beragadt kötések eltávolítása céljából 30-60 ml oldatot 200 ml vízhez utasítással rendelhető. *Száj és toroköblítésre*: 15 ml-t 1 pohár (200-250 ml) vízhez adva, legfeljebb 2 hétig alkalmazható.

Hatóanyagok

Hydrogenii peroxidum, hydrogenii peroxidum dilutum 3% formájában**:** *a sejtben jelenlévő catalase hatására oxigént fejleszt, ami az elhalt szövettörmeléket roncsolja, a sebet szagtalanítja és tisztítja, a pörköket oldja, a habképződés a véralvadást gyorsítja. In vitro vizsgálatok szerint a hidrogén-peroxid mind a Gram-negatív mind a Gram-pozitív kórokozókra hat, de in vivo körülmények között az oxigén-képződés rövid ideig tart, ezért a baktériumoknak csak egy részét pusztítja el.*

Ellenjavallat

Hidrogén-peroxiddal szembeni túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szembe ne kerüljön. Tartósan alkalmazva a szájnyálkahártya ulcerációját okozhatja.

Mellékhatás

Az alkalmazást követően átmeneti, rövid ideig tartó égő érzés alakulhat ki.

109/2020/01

Pasta zinci oxidi
(Past. zinc. oxid.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – cink-készítmények D02AB.

Javallat

Horzsolások, sebek, nem vagy csak enyhén nedvedző kisebb kiterjedésű, felületes hámsérülések kezelése.

Rp.

Pastae zinci oxidi FoNo VIII.
grammata triginta (g 30,0)

D.S.: Külsőleg. Szárító paszta.

Hatóanyagok

Zinci oxidum: e*nyhe adstringens, szárító hatású, visszaveri az UV-sugarakat.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal és egyéb összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Erősen nedvedző hámsérülésen, nyílt seben, nyálkahártyán nem alkalmazható.

Mellékhatás

Túlérzékenységi bőrreakció igen ritkán előfordulhat.

110/2020/01

Pasta zinci oxidi salicylata

(Past. zinc. oxid. salicyl.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – cink-készítmények D02AB.

Javallat

Horzsolások, sebek, nem vagy csak enyhén nedvedző kisebb kiterjedésű, felületes hámsérülések kezelése.

Rp.

Pastae zinci oxidi salicylatae FoNo VIII.
grammata triginta (g 30,0)

D.S.: Külsőleg. Paszta hámhiány kezelésére.

Fontos tudnivalók

Pasta Lassari rendelése esetén ezt a készítményt adjuk ki.

Hatóanyagok

Zinci oxidum: e*nyhe adstringens, szárító hatású, visszaveri az UV-sugarakat.*

Acidum salicylicum: *keratinoldó és gombaellenes.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal és egyéb összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Erősen nedvedző hámsérülésen, nyílt seben, nyálkahártyán nem alkalmazható.

Mellékhatás

Túlérzékenységi bőrreakció igen ritkán előfordulhat.

235/2020/01

Suspensio siccans
(Susp. sicc.)

Dermatologicum. Antisepticum. Antimycoticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők D08AX.

Javallat

Szárító hatású szuszpenzió. Enyhén nedvedző sebek, bőrhorzsolás.

Rp.

Suspensionis siccantis FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

D.S: Külsőleg. Szárító szuszpenzió. Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Alapkészítmény. Szükség esetén 10 csepp Aetheroleum menthae piperitaevel is rendelhető.

Hatóanyagok

Zinci oxidum: *enyhe adstringens és fertőtlenítő, visszaveri az UV sugarakat.*

Ellenjavallat

Nagyobb kiterjedésű hámfelmaródás. Aetheroleum menthae piperitaevel rendelve 4 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Nyílt, erősen nedvedző sebre és nyálkahártyán nem alkalmazható, mivel irritációt okozhat.

Mellékhatás

Allergia. Bőrirritáció.

272/2020/01

Unguentum lidocaini ad rhagades

(Ung. lidocain. ad rhagad.)

Anaestheticum. Adstringens. Antisepticum.

ATC besorolás: egyéb antiszeptikumok és fertőtlenítők D08AX.

Javallat

Emlőbimbó-, végbél rhagadok, kisebb kiterjedésű erosio, decubitus.

Rp.

Lidocaini

Bismuthi subgallatis

aa grammata duo (aa g 2,0)

Unguenti macrogoli FoNo VIII.

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Emlőbimbóra való alkalmazás esetén - a szopáskészség megtartására – közvetlenül a szoptatás előtt az emlőbimbóról a kenőcsöt nedves vattával gondosan le kell törölni és bő langyos vízzel le kell mosni. Szükség esetén Unguentum lidocaini ad rhagades cum unguento oleoso (Ung. lidocain ad rhagad. c. ung. oleos.) néven is rendelhető. Ez esetben a készítmény Unguentum macrogoli helyett azonos mennyiségű Unguentum oleosummal készül.

Hatóanyagok

Lidocainum: *nyálkahártya, bőr érzéstelenítésére alkalmas savamid típusú anaestheticum.*

Bismuthi subgallas: *antiphlogisticum, antisepticum, sebszárító, hámosodást elősegítő.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. Vérző, nyílt seben nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Szembe nem kerülhet.

Kölcsönhatás

A bizmutsók gátolják a tetraciklinek hatását.

Mellékhatás

Nagyon ritkán túlérzékenységi reakciót okozhat. Nem ad keresztallergiát az észter típusú helyi érzéstelenítőkkel (pl. prokain).

Gombásodás ellenes készítmények

156/2020/01

✠

Solutio acidi borici 2%

(Sol. acid. bor. 2%)

Antisepticum. Antimycoticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – bórsav készítmények D08AD.

Javallat

A bőr enyhe, elsősorban gombás, kis területre kiterjedő fertőzésének kezelése.

Rp.

Solutionis acidi borici 2% FoNo VIII.

grammata triginta (g 30,0)

D. ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Bórsav-oldat.

Fontos tudnivalók

Alkalmazási mód: 18 év felett az érintett bőrfelület kezelésére naponta legfeljebb 3 ml (60 csepp).

A 18 éves korig alkalmazható legnagyobb napi mennyiségek:

év	legnagyobb napi mennyiség (csepp és ml)
18	40 csepp (2 ml)
16	32 csepp (1,6 ml)
14	24 csepp (1,2 ml)
12	17 csepp (0,85 ml)
10	14 csepp (0,7 ml)
8	12 csepp (0,6 ml)
6	10 csepp (0,5 ml)
4	8 csepp (0,4 ml)
2	6 csepp (0,3 ml)

Az oldat kis vattapamatra cseppentve alkalmazható. Folyamatosan legfeljebb 4-5 napig használható.

Hatóanyagok

Acidum boricum: *enyhe antimycoticum.*

Ellenjavallat

Ismert bórsav túlérzékenység, hámfelmaródás. 2 év alatti életkor, terhesség, szoptatás időszaka. Nyílt nedvedző sebre ill. nagyobb testfelületre nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

A szisztémás toxicitás veszélye miatt kerülendő az előírt adagok túllépése.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakció.

174/2020/01

Sparsorium antimycoticum
(Spars. antimycot.)

Dermatologicum. Antimycoticum.

ATC besorolás: gombásodás elleni localis készítmények − kombinációk D01AE20.

Javallat

A láb és a testhajlatok gombás fertőzéseinek megelőzése.

Rp.

Acidi salicylici

gramma unum (g 1,0)

Sulfuris praecipitati

grammata quinque (g 5,0)

Zinci oxidi

Talci

aa ad grammata centum (aa ad g 100,0)

M. f. sparsorium.
D. ad scatulam.
S.: Külsőleg. Hintőpor.

Fontos tudnivalók

Alkalmazási mód: a testhajlatok, illetve a lábfej behintése naponta 1 alkalommal.

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolytikus és fungicid hatású.*

Sulfur praecipitatum: e*nyhe dezinficiáló, antimikrobás hatású. A bőr felső rétegében lévő keratinnal reakcióba lépve fejti ki hámlasztó hatását.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység Hámfelmaródás esetén, valamint nyílt, nedvedző seben nem alkalmazható. 12 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától tartsuk távol. Nagy mennyiségben és kiterjedt testfelületen valamint 2 hétnél hosszabb ideig folyamatosan nem alkalmazható. Belégzése kerülendő.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Bőrirritáció, hyperaemisatio, dermatitis előfordulhat. A lehetséges intoxikáció miatt egyszerre nagy bőrfelületet nem szabad kezelni, mert mérgezést, máj- és vesekárosodást okozhat. Allergia.

255/2022/02

✠

Unguentum boraxatum

(Ung. boraxat.)

Dermatologicum. Antimycoticum. Enyhe antisepticum.

ATC besorolás: gombásodás elleni egyéb localis készítmények D01AE.

Javallat

A bőr *Candida* (soor) fertőzése.

Rp.

Boracis

gramma unum et centigrammata viginti quinque (g 1,25)

Glyceroli 85%

grammata quinque (g 5,0)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata viginti quinque (ad g 25,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Kenőcs. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. *Szokásos adagolása*: 18 év felett naponta legfeljebb 1,8 g készítménnyel a bőrfelületet vékony rétegben be kell kenni. A készítményből 1 borsónyi mennyiség kb. 0,3 g-nak felel meg. Folyamatosan 7 napig alkalmazható.

A 18 éves korig alkalmazható legnagyobb napi mennyiségek:

év	legnagyobb napi mennyiség (g)
18	1,2 g
16	1,0 g
14	0,75 g
12	0,53 g
10	0,45 g
8	0,38 g
6	0,31 g
4	0,24 g
2	0,18 g

Hatóanyagok

Borax: *enyhe antimycoticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Hámfosztott (nedvedző) terület, nyílt seb. 2 év alatti életkor. Terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hosszabb időn át, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen nem alkalmazható. Ha a készítmény alkalmazása ellenére a tünetek nem javulnak, vagy súlyosbodnak, újra orvoshoz kell fordulni. A szisztémás toxicitás veszélye miatt kerülendő az előírt adagok túllépése.

Mellékhatás

Allergia. Irritáló hatást okozhat a bőrön. A bór a nyálkahártyáról, hámfosztott területről felszívódva szisztémás toxikus reakciókat idézhet elő.

275/2020/01

✠

Unguentum nystatini

(Ung. nystatin.)

Antimycoticum.

ATC besorolás: gombásodás elleni localis készítmények D01A.

Javallat

A bőr gombás fertőzéseinek kezelésére.

Rp.

Nystatini

gramma unum (g 1,0)

Macrogoli 400

grammata quinque (g 5,0)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

grammata nonaginta quattuor (g 94,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Gombásodás elleni kenőcs. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz.

Hatóanyagok

Nystatinum: *fungistaticus és fungicid hatású polién antimycoticum. Elsősorban a Candida speciesek ellen hatásos, de hat egyes Epidermophyton, Blastomyces speciesekre is. A bőr felületéről csak minimális mértékben szívódik fel.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység. Hámfosztott bőrfelületen nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Amennyiben az alkalmazás területén irritáció, vagy érzékenységi reakció keletkezik, a készítmény alkalmazását abba kell hagyni. Terhes nő esetében a készítmény alkalmazása csak abban az esetben javasolt, ha alkalmazásának várható előnye meghaladja a magzatra gyakorolt estleges károsodás veszélyét.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén ritkán irritáció, túlérzékenység, kontakt dermatitis jelentkezhet.

Hámosítók

269/2022/02

Unguentum jecoris
(Ung. jecor.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: hámosítók – csukamájolaj kenőcs D03AA.

Javallat

Enyhe hámsérülések kezelésére alkalmazható hámosító kenőcs.

Rp.

Iecoris aselli olei

grammata decem (g 10,0)

Vaselini albi

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Hámosító kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Szükség esetén készítményalapként Unguentum oleosum is használható, ebben az esetben Unguentum jecoris cum oleoso (Ung. jecor. cum oleos.) a készítmény neve.

Hatóanyagok

Iecoris aselli oleum: *lokálisan alkalmazva hámosító hatású, A- és D-vitaminban gazdag, számos esszenciális zsírsavat is tartalmaz. Elősegíti a bőr hámosodását, gyógyulását.*

Ellenjavallat

Súlyosan sérült bőrfelületek, nyílt sebek kezelésére nem alkalmazható.

Hyperkeratosisra ható készítmények

011/2020/01

Collodium cum acido salicylico
(Collod. c. acid. salicyl.)

Dermatologicum. Keratolyticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – szalicilsav készítmények D02AF.

Javallat

Clavus.

Rp.

Acidi salicylici

Acidi lactici

aa grammata duo (aa g 2,0)

Aetheris

gramma unum (g 1,0)

Collodii

grammata quattuor et centigrammata octoginta quinque (g 4,85)

Ricini olei virginalis

centigrammata quindecim (g 0,15)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Tyúkszem ecsetelésére. Tűzveszélyes! Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

A clavus elszarusodott felső hámrétegét meleg láb-, illetőleg kézfürdőben áztatással és szappanozással fel kell lazítani, azután késsel vagy ollóval le kell nyírni, és csak ezután kell a készítménnyel beecsetelni naponta egyszer. Ügyelni kell arra, hogy a környező bőrre ne kerüljön. Minden harmadik ecsetelés után a kezelendő bőrfelületet meleg vízben kell áztatni, míg a felpuhult szaruréteg enyhe húzással eltávolítható. Gyulladásos tünet megjelenése esetén a kezelésben szünetet kell tartani.

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolytikus és fungicid hatású.*

Acidum lacticum: *baktérium- és gombaellenes. Bőrfertőzések kezelésére, szemölcsök ellen gyakran szalicilsavval kombinálva.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától tartsuk távol. Ép bőrre ne kerüljön, mert irritáló hatású, így dermatitist okozhat. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen ne alkalmazzuk.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén fájdalom, corrosiv hatás jelentkezhet.

270/2020/01

Unguentum keratolyticum
(Ung. keratolytic.)

Dermatologicum. Keratolyticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – karbamid-készítmények – karbamid D02AE01.

Javallat

Hyperkeratosis.

Rp.

Urei

Aquae purificatae

aa grammata decem (aa g 10,0)

Vaselini cholesterinati FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Ureum: *emolliens, vízmegkötő, a stratum corneumot hidratálva táplálja a bőrt. Magasabb koncentrációban keratolyticus hatású.*

Ellenjavallat

Karbamiddal szemben ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Gyulladt bőrön, exudativ laesio esetén óvatosan alkalmazható. Szemtől, nyálkahártyától tartsuk távol.

Mellékhatás

Bőrirritáció, erythema.

277/2020/01

Unguentum salicylicum 1%
(Ung. salic. 1%)

Dermatologicum. Keratolyticum. Enyhe antisepticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – szalicilsav készítmények D02AF.

Javallat

Hyperkeratosis, a bőr enyhe infekciója.

Rp.

Acidi salicylici

centigrammata triginta (g 0,30)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolyticus, enyhe antibakteriális- és fungicid hatású.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától tartsuk távol. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen ne alkalmazzuk.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Mivel bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódik, nagy felületen, tartósan alkalmazva szisztémás tüneteket okozhat. Szalicilsav-túlérzékenységi reakciók jelentkezhetnek.

278/2020/01

Unguentum salicylicum 3%
(Ung. salic. 3%)

Dermatologicum. Keratolyticum. Enyhe antisepticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – szalicilsav készítmények D02AF.

Javallat

Hyperkeratosis, a bőr enyhe infekciója.

Rp.

Acidi salicylici

centigrammata nonaginta (g 0,90)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolyticus, enyhe antibakteriális- és fungicid hatású.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától tartsuk távol. Hosszú ideig, nagy koncentrációban, kiterjedt testfelületen ne alkalmazzuk.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Mivel bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódik, nagy felületen, tartósan alkalmazva szisztémás tüneteket okozhat. Szalicilsav-túlérzékenységi reakciók jelentkezhetnek.

283/2020/01

Unguentum urei
(Ung. urei)

Dermatologicum. Keratolyticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – karbamid-készítmények – karbamid, kombinációk D02AE51.

Javallat

Hyperkeratosis.

Rp.

Urei

grammata decem (g 10,0)

Acidi lactici

grammata quinque (g 5,0)

Aquae purificatae

grammata quadranginta quinque (g 45,0)

Unguenti emulsificantis nonionici FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

vel

Aquae purificatae

grammata quindecim (g 15,0)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Az Unguentum simplex felhasználásával készített változat (melyet Unguentum urei cum unguento simplice néven expediálunk) sarokpuhításra is alkalmazható.

Hatóanyagok

Ureum: *vízmegkötő, a stratum corneumot hidratálva táplálja a bőrt. Magasabb koncentrációban keratolyticus hatású.*

Acidum lacticum: *antibakteriális, antifungális hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Gyulladt bőrön, exudativ laesio esetén nem alkalmazható. Szemtől, nyálkahártyától tartsuk távol.

Mellékhatás

Bőrirritáció, erythema, túlérzékenységi reakciók.

284/2020/01

Unguentum urei 34%
(Ung. urei 34%)

Dermatologicum. Keratolyticum.

ATC besorolás: bőrlágyító- és védőanyagok – karbamid készítmények – karbamid D02AE01.

Javallat

Hyperkeratosis.

Rp.

Cerae flavae

grammata tria (g 3,0)

Urei

grammata viginti (g 20,0)

Adipis lanae

grammata decem (g 10,0)

Vaselini flavi

grammata viginti quinque (g 25,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Ureum: *emolliens, vízmegkötő, a stratum corneumot hidratálva táplálja a bőrt. Nagyobb koncentrációban keratolyticus hatású.*

Ellenjavallat

Ismert érzékenység.

Figyelmeztetés

Szemtől, nyálkahártyától tartsuk távol.

Mellékhatás

Bőrirritáció, erythema.

Psoriasis ellenes készítmények

058/2020/01

Liquor carbonis detergens
(Liq. carb. deterg.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: psoriasis elleni lokális készítmények – kátrány-származékok D05AA.

Javallat

Psoriasis, lichen ruber, krónikus ekzema.

Rp.

Picis lithanthracis

Tincturae saponariae

aa grammata decem (aa g 10,0)

Acetoni

grammata octoginta (g 80,0)

M. f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Kátrányos ecsetelő. Használat előtt felrázandó! Tűzveszélyes!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Figyelmeztessük a beteget, hogy a kátrány a fehérneműn foltot hagy. A folt meleg szappanos vízben, mosással eltávolítható. Az orvos utasítása szerint alkalmazandó.

Hatóanyagok

Pix lithanthracis: *csökkenti az epidermis vastagságát, fotoszenzibilizáló, pruritust mérséklő enyhe antiseptikus hatású szer.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. A bőr rákos, praecancerosus állapota. Nyílt sebre nem használható. Fényterápia.

Figyelmeztetés

Fényérzékenységet okozhat, lanalkollal inkompatibilis. Bőrt, hajat, ruházatot elszínezheti.

Mellékhatás

Irritáció, aknés elváltozások, túlérzékenységi reakció.

108/2020/01

Pasta lithanthracis
(Past. lithantrac.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: psoriasis elleni lokális készítmények – kátrány-származékok D05AA.

Javallat

Krónikus gyulladásos bőrbetegségek - psoriasis, ekzema, lichen.

Rp.

Picis lithanthracis

grammata quinque (g 5,0)

Pastae zinci oxidi FoNo VIII.

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. pasta.
D.S.: Külsőleg. Kátrányos paszta.

Fontos tudnivalók

Figyelmeztessük a beteget, hogy a kátrány a fehérneműn foltot hagy. A folt meleg szappanos vízben, mosással eltávolítható. Az orvos utasítása szerint alkalmazandó.

Hatóanyagok

Pix lithanthracis: *csökkenti az epidermis vastagságát, fotoszenzibilizáló, pruritust mérséklő enyhe antiseptikus hatású szer.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. A bőr rákos, praecancerosus állapota. Nyílt sebre nem használható. Fényterápia.

Figyelmeztetés

Fényérzékenységet okozhat, lanalkollal inkompatibilis.

Mellékhatás

Irritáció, aknés elváltozások, túlérzékenységi reakció.

111/2020/01

✠

Pertica dithranoli

(Pertic. dithran.)

Dermatologicum. Antipsoriaticum.

ATC besorolás: psoriasis elleni lokális készítmények – ditranol D05AC01.

Javallat

Psoriasis.

Rp.

Dithranoli

centigrammata viginti (g 0,20)

Theobromatis olei

gramma unum et centigrammata sexaginta (g 1,60)

Cerae albae

grammata tria et centigrammata viginti (g 3,20)

Ricini olei virginalis

quantum satis

M. f. pertica.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Külsőleg. Gyógyszeres rúd. Pikkelysömör gócainak kezelésére. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: a készítményt naponta egyszer kell alkalmazni és a felvitelt követő 1 óra múlva le kell mosni.*

Hatóanyagok

Dithranolum: *szintetikus kátrányszármazék, cytostaticus hatású anti-psoriaticum. Hatásmechanizmusa összetett. Psoriasis tüneteiben tartós remissziót eredményez.*

Ellenjavallat

Ismert túlérzékenységi reakció, erythroderma, psoriasis pustulosa/acuta.

Figyelmeztetés

Sérült, gyulladt bőrfelületről a dithranol gyorsan és jelentős mennyiségben felszívódhat, a flexurákban csak óvatosan alkalmazható. Tartsuk távol a szemtől és nyálkahártyáktól, mivel súlyos irritációt okozhat. Amennyiben a psoriasis okozta laesio súlyosbodik, illetve kiterjedése növekszik, a készítmény használatát fel kell függeszteni.

Mellékhatás

Égető érzés a bőrön, különösen a világos bőrű embereknél érzékenységi reakciók, a bőr gyulladásos reakciója (erythema, bullosus elváltozás), bőr és hajelszíneződés előfordulhat, ami a kezelés abbahagyása után megszűnik. Neutrophilia.

262/2020/01

✠

Unguentum dithranoli 0,1%

(Ung. dithranol. 0,1%)

Antipsoriaticum.

ATC besorolás: psoriasis elleni lokális készítményekek – ditranol D05AC01.

Javallat

Psoriasis.

Rp.

Dithranoli

centigrammata decem (g 0,10)

Acidi salicylici

grammata tria (g 3,0)

Vaselini flavi

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Pikkelysömör gócainak kezelésére. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. Unguentum dithranoli 0,5% vagy 1% vagy 2% jelöléssel is rendelhető.

Ebben az esetben az arányok az alábbiak szerint módosulnak:

	0,5%	1%	2%
Dithranolum	0,5 g	1,0 g	2,0 g
Acidum salicylicum	3,0 g	3,0 g	3,0 g
Vaselinum flavum	ad 100 g (96,5 g)	ad 100 g (96,0 g)	ad 100 g (95,0 g)

Vízzel lemosható formában is rendelhető: Unguentum dithranoli hydrophilicum (Ung. dithranol. hydrophilic.) néven. Ilyenkor a sárga vaselin helyett Unguentum macrogoli-t használunk azonos mennyiségben. *Szokásos adagolás: a készítményt naponta egyszer szükséges alkalmazni és a felvitelt követő 1 óra múlva a bőrről le kell mosni.* A kezelést az 0,1%-os kenőccsel kell kezdeni és amennyiben szükséges, egy hét múlva magasabb koncentrációjú kenőccsel kell folytatni. A koncentrációt kb. 4 hét alatt fokozatosan kell a tolerálhatóság és hatásosság szempontjából optimális szintre emelni. A kezelés időtartama általában 4-6 hét.

Hatóanyagok

Dithranolum: *szintetikus kátrányszármazék, cytostaticus hatású anti-psoriaticum. Hatásmechanizmusa összetett. Psoriasis tüneteiben tartós remissziót eredményez.*

Acidum salicylicum: *keratolytikus és fungicid hatású.*

Ellenjavallat

Ismert túlérzékenységi reakció, erythroderma, dermatitis, psoriasis pustulosa/acuta. Arcon nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Sérült, gyulladt bőrfelületről a ditranol gyorsan és jelentős mennyiségben felszívódhat, a flexurákban csak óvatosan alkalmazható. Tartsuk távol a szemtől és nyálkahártyáktól, mivel súlyos irritációt okozhat. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen ne alkalmazzuk. Amennyiben a psoriasis okozta laesio súlyosbodik, illetve kiterjedése növekszik, a készítmény használatát fel kell függeszteni.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt ne alkalmazzuk.

Mellékhatás

Égető érzés a bőrön, különösen a világos bőrű embereknél érzékenységi reakciók, a bőr gyulladásos reakciója (erythema, bullosus elváltozás), bőr és hajelszíneződés előfordulhat, ami a kezelés abbahagyása után megszűnik. Neutrophilia. Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Mivel bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódik, szisztémás tüneteket okozhat.

279/2020/01

Unguentum salicylicum 5%
(Ung. salic. 5%)

Dermatologicum. Keratolyticum.

ATC besorolás: psoriasis elleni lokális készítmények D05A.

Javallat

Psoriasisos pikkely leválasztására. Ekzema keratolycum, tenyéren, talpon jelentkező hyperkeratosis esetén.

Rp.

Acidi salicylici

gramma unum et semis (g 1,5)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolytikus és fungicid hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, dermatitis.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától tartsuk távol. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen nem alkalmazható.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt ne alkalmazzuk.

Mellékhatás

Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Mivel bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódik, nagy felületen, tartósan alkalmazva szisztémás tüneteket okozhat. Szalicilérzékenység.

280/2020/01

Unguentum salicylicum 10%
(Ung. salic. 10%)

Dermatologicum. Keratolyticum.

ATC besorolás: psoriasis elleni lokális készítmények D05A.

Javallat

Psoriasisos pikkely leválasztására. Ekzema keratolycum, tenyéren, talpon jelentkező hyperkeratosis esetén, amennyiben az 5%-os szalicilsavas kenőcs nem vezetett eredményre.

Rp.

Acidi salicylici

grammata tria (g 3,0)

Unguenti oleosi FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolytikus és fungicid hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, dermatitis.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától tartsuk távol. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen nem alkalmazható.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt ne alkalmazzuk.

Mellékhatás

Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Mivel bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódik, nagy felületen, tartósan alkalmazva szisztémás tüneteket okozhat. Szalicilérzékenység.

Viszketés ellenes készítmények

028/2025/03

Detergens sulfuratum

(Deterg. sulf.)

Dermatologicum. Antiseborrhoicum.

ATC besorolás: gyógysamponok – kénvegyületek D11AC08.

Javallat

A hajas fejbőr seborrhoeája.

Rp.

Detergentis sulfurati FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Külsőleg. Gyógyszeres sampon.

Fontos tudnivalók

A hajat samponnal és vízzel lemossuk, majd a készítmény 2-3 babszemnyi mennyiségével (legfeljebb 5 ml) és meleg vízzel a hajon dús habot képzünk. Kb. 5 perc után a habot vízzel leöblítjük, és a kezelést megismételjük. Végül a hajat vízzel gondosan öblítjük. A kezelést két héten át hetenként két ízben, ezt követően hetenként, vagy 10 naponként végezzük.

Hatóanyagok

Sulfur praecipitatum: *enyhe dezinficiáló, antimikrobás hatású. A bőr felső rétegében lévő keratinnal reakcióba lépve fejti ki hámlasztó hatását.*

Figyelmeztetés

Alkalmazásakor szembe, szájnyálkahártyára ne kerüljön, mivel a nyálkahártyákon irritáló hatású. Egyszerre nagy bőrfelületet a készítménnyel nem szabad kezelni, mert mérgezést, máj- és vesekárosodást okozhat. A készítmény 24% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb termékek által okozott bőrreakciókat. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben mellékhatásokat észlel, a kezelést hagyja abba és haladéktalanul forduljon kezelőorvosához.

Mellékhatás

Bőrizgalom, hyperaemisatio előfordulhat.

049/2020/01

Hydrogelum refrigeratum
(Hydrogel. refrigerat.)

Dermatologicum. Refrigeranum.

ATC besorolás: egyéb viszketés elleni szerek D04AX.

Javallat

Pruritus.

Rp.

Levomentholi

grammata duo (g 2,0)

Ethanoli 96%

grammata viginti (g 20,0)

Hydrogeli carbomerae FoNo VIII.

grammata quadraginta (g 40,0)

Aquae purificatae

grammata centum et viginti (g 120,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

grammata duo (g 2,0)

M. f. hydrogelum.

D.S.: Külsőleg. Hűsítő gél. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Levomentholum: *bőrön helyileg alkalmazva értágító hatású és izgatja a hidegérzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Ellenjavallat

A készítmény nem alkalmazható újszülötteknél és 2 év alatti gyermekeknél, mivel a levomentol belélegezve szív- és légzésbénulást okozhat; 2-4 éves gyermekeknél arcon, orron, mellen vagy szabad (ruhával nem fedett) bőrfelületen; gyermekeknél fokozott görcskészség esetén (pl. korábban előfordult epilepsziás görcs vagy lázgörcs); levomentollal szembeni ismert túlérzékenység esetén.

Figyelmeztetés

A készítmény alkalmazása 2-4 éves gyermekeknél kellő klinikai tapasztalat hiányában nem ajánlott. Szembe ne kerüljön, mert szemirritációt (csípő, égető, viszkető érzést, gyulladást) okozhat, ezért használata után kézmosás szükséges. Sérült bőrfelületre ne kerüljön, mert bőrizgalmat, bőrgyulladást okozhat.

Mellékhatás

Bőrizgató hatás és allergiás reakció előfordulhat. Levomentol-tartalma miatt túlérzékenységi reakciót, bőrgyulladást válthat ki.

175/2020/01

Sparsorium contra pruritum

(Spars. contra prurit.)

Dermatologicum. Refrigeranum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: egyéb viszketés elleni szerek D04AX.

Javallat

Bőrviszketés, enyhe felületes bőrgyulladás.

Rp.

Camphorae racemicae

Levomentholi

aa gramma unum (aa g 1,0)

Silicae colloidalis anhydricae

centigrammata decem (g 0,10)

Bismuthi subgallatis

grammata quinque (g 5,0)

Zinci oxidi

grammata decem (g 10,0)

Talci

grammata triginta tria (g 33,0)

M. f. sparsorium.
D.S.: Külsőleg. Hintőpor.

Hatóanyagok

Camphora racemica: *bőrizgató, bőrvörösítő hatású, antiphlogisticum. Hűsítő, helyi érzéstelenítő, fájdalomcsillapító, viszketéscsillapító, enyhe fertőtlenítő hatással rendelkezik*.

Levomentholum: *bőrön helyileg alkalmazva értágító hatású és izgatja a hidegérzékeny receptorokat hosszantartó hidegérzést okozva, melyet analgetikus hatás követ*.

Bismuthi subgallas: *antiphlogisticum, antisepticum, sebszárító, granulatiót elősegítő*.

Zinci oxidum: *enyhe adstringens*.

Ellenjavallat

A készítmény nem alkalmazható újszülötteknél és 2 év alatti gyermekeknél, mivel a mentol belélegezve szív- és légzésbénulást okozhat; 2-4 éves gyermekeknél arcon, orron, mellen vagy szabad (ruhával nem fedett) bőrfelületen; gyermekeknél fokozott görcskészség esetén (pl. korábban előfordult epilepsziás görcs vagy lázgörcs); mentollal szembeni ismert túlérzékenység esetén.

Figyelmeztetés

A készítmény alkalmazása 2-4 éves gyermekeknél kellő klinikai tapasztalat hiányában nem ajánlott. Szembe ne kerüljön, mert szemirritációt (csípő, égető, viszkető érzést, gyulladást) okozhat, ezért használata után kézmosás szükséges. Sérült bőrfelületre ne kerüljön, mert bőrizgalmat, bőrgyulladást okozhat. Belégzése kerülendő.

Mellékhatás

Bőrizgató hatás és allergiás reakció előfordulhat. Mentol-tartalma miatt túlérzékenységi reakciót, bőrgyulladást válthat ki.

177/2020/01

Sparsorium refrigerans
(Spars. refrig.)

Dermatologicum. Refrigeranum.

ATC besorolás: egyéb viszketés elleni szerek D04AX.

Javallat

Bőrirritáció.

Rp.

Levomentholi

gramma unum (g 1,0)

Talci

Zinci oxidi

aa grammata quinquaginta (aa g 50,0)

M. f. sparsorium.
D.S.: Külsőleg. Hűsítő hintőpor.

Hatóanyagok

Levomentholum: *bőrön helyileg alkalmazva értágító hatású és izgatja a hideg-érzékeny receptorokat, ezért hosszantartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens.*

Ellenjavallat

A készítmény nem alkalmazható újszülötteknél és 2 év alatti gyermekeknél, mivel a levomentol belélegezve szív- és légzésbénulást okozhat; 2-4 éves gyermekeknél arcon, orron, mellen vagy szabad (ruhával nem fedett) bőrfelületen; gyermekeknél fokozott görcskészség esetén (pl. korábban előfordult epilepsziás görcs vagy lázgörcs); levomentollal szembeni ismert túlérzékenység esetén.

Figyelmeztetés

A készítmény alkalmazása 2-4 éves gyermekeknél kellő klinikai tapasztalat hiányában nem ajánlott. Szembe ne kerüljön, mert szemirritációt (csípő, égető, viszkető érzést, gyulladást) okozhat, ezért használata után kézmosás szükséges. Sérült bőrfelületre ne kerüljön, mert bőrizgalmat, bőrgyulladást okozhat. Belégzése kerülendő.

Mellékhatás

Bőrizgató hatás és allergiás reakció előfordulhat. Levomentol tartalma miatt túlérzékenységi reakciót, bőrgyulladást válthat ki.

202/2020/01

Spiritus salicylatus
(Spir. salic.)

Dermatologicum. Antimycoticum. Desinficiens.

ATC besorolás: szalicilsav készítmények D02AF.

Javallat

Seborrhoea (hajas fejbőr), bőrviszketés. Enyhe hámlasztó vagy enyhe hámlasztással kezelhető bőrelváltozások esetén.

Rp.

Acidi salicylici

gramma unum (g 1,0)

Alcoholi diluti 70%

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. solutio.
D.S.: Külsőleg. 2%-os szalicilsavas alkohol.

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolyticum, enyhe fungicid hatású.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától távol kell tartani. Óvatosan alkalmazható peripheriás keringési betegségek vagy diabetes fennállásakor. 10 napnál hosszabb ideig, kiterjedt testfelületen alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Mivel bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódik, tartósan alkalmazva szisztémás tüneteket okozhat.

203/2020/01

Spiritus salicylatus cum resorcino

(Spir. salic. c. resorc.)

Dermatologicum. Antimycoticum. Desinficiens.

ATC besorolás: szalicilsav készítmények D02AF.

Javallat

Seborrhoea (hajas fejbőr), bőrviszketés. Enyhe hámlasztó vagy enyhe hámlasztással kezelhető bőrelváltozások esetén.

Rp.

Resorcinoli

gramma semis (g 0,50)

Acidi salicylici

gramma unum et semis (g 1,5)

Alcoholi diluti 70%

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Ecsetelésre. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Hatóanyagok

Resorcinolum: *dezinficiens (bactericid, fungicid), keratoplasticum.*

Acidum salicylicum: *keratolyticum és fungicid hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától távol kell tartani. Nagy bőrfelületen tartósan nem alkalmazható, mert ép bőrről is felszívódik.

Mellékhatás

Szalicil- és rezorcin túlérzékenység. Ritkán allergia, ép bőrről a nyálkahártyáról vagy sebfelületről felszívódik, ezért hosszantartó kezelés esetén és gyermekeknél toxicitást okozhat (szisztémás mellékhatásai hasonlóak a fenolhoz, de gyakrabban okoz központi idegrendszeri görcsöket). A szőke hajat elszínezheti. Sötétebb bőrűeken hyperpigmentációt okozhat. Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat.

231/2020/01

Suspensio ichthyolata
(Susp. ichthyol.)

Dermatologicum. Antiseborrhoicum.

ATC besorolás: egyéb akne elleni készítmények lokális használatra D10AX.

Javallat

Rosacea, seborrhoeás dermatitis.

Rp.

Ichthammoli

grammata tria (g 3,0)

Zinci oxidi

grammata quadraginta (g 40,0)

Helianthi annui olei raffinati

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. suspensio.

D.S.: Külsőleg. Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Figyelmeztessük a beteget, hogy az ichtammol a fehérneműn foltot hagy. A folt meleg, szappanos vízben történő mosással eltávolítható.

Hatóanyagok

Ichthammolum: *antiszeptikus, keratoplasticus, gyulladáscsökkentő, a bőrereket összehúzza.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens, visszaveri az UV-sugarakat.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység.

Mellékhatás

Enyhén bőrirritáló.

247/2020/01

Unguentum ad oxyurim cum chlorhexidino

(Ung. ad oxyur. c. chlorhex.)

Anthelminticum. Desinficiens

ATC besorolás: antiszepticumok és fertőtlenítők – biguanidok és amidének D08AC.

Javallat

Oxyuris vermicularis okozta végbéltáji panaszok helyi kezelése.

Rp.

Chlorhexidini digluconatis solutionis

gramma semis (g 0,50)

Lidocaini

gramma semis (g 0,50)

Zinci oxidi

gramma unum (g 1,0)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Végbélkenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Borsónyi kenőccsel a végbélnyílást és környékét naponta 2-3-szor kell bekenni.

Hatóanyagok

Chlorhexidini digluconatis solutio: *szélesspektrumú antisepticum, Gram-pozitív, Gram-negatív és fakultatív aerob, anaerob baktériumokra, valamint egyes bőrfertőzést okozó gombákra hat.*

Lidocainum: *nyálkahártya, bőr érzéstelenítésére alkalmas savamid típusú helyi érzéstelenítő.*

Zinci oxidum: *enyhe adstringens.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Hámfosztott bőrfelületen, sérült nyálkahártyán a lidokain jelentősebb mértékben szívódik fel, ezért alkalmazása óvatosságot igényel.

Mellékhatás

Allergiás reakciók.

267/2022/02

Unguentum ichtyolsalicylicum
(Ung. ichtyolsalic.)

Dermatologicum. Enyhe antisepticum. Antiphlogisticum.

ATC besorolás: egyéb acne-ellenes készítmények lokális használatra D10AX.

Javallat

Enyhe hámosító száraz seborrhoea, száraz ekzema, pernio, pruritus esetén.

Rp.

Acidi salicylici

centigrammata sexaginta (g 0,60)

Ichthammoli

grammata tria (g 3,0)

Unguenti emulsificantis anionici FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Hajas fejbőrre ne alkalmazzuk. Szükség esetén Unguentum ichthyolsalicylatum cum vaselino (Ung. ichthyolsalic. c. vasel.) néven is rendelhető. Ez esetben a készítmény Unguentum emulsificans anionicum helyett, azonos mennyiségű Vaselinum flavummal készül. Figyelmeztessük a beteget, hogy az ichtammol a fehérneműn foltot hagy. A folt meleg, szappanos vízben történő mosással eltávolítható.

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolytikus és fungicid hatású.*

Ichthammolum: *antiszeptikus, keratoplasticus, anaemizáló és gyulladáscsökkentő hatással rendelkezik.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. 2 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyáktól tartsuk távol. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen ne alkalmazzuk. A készítmény 3,50% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb készítmények által okozott bőrreakciókat. Fel kell hívni a beteg figyelmét, hogy amennyiben bőrirritáció vagy dermatitis jelentkezik, melyet a hatóanyagok és a nátrium-lauril-szulfát is okozhatnak, az alkalmazást abba kell hagyni, és a kezelőorvoshoz kell fordulni. Kellő klinikai tapasztalatok hiányában 16 év alatti életkorban alkalmazása nem ajánlott. Terhesség és szoptatás alatt történő biztonságos alkalmazására vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok, ezért csak a terápiás előny/kockázat gondos mérlegelése után javasolt alkalmazni.

A szalicilsav bőrön keresztül felszívódhat és átjuthat az anyatejbe.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt ne alkalmazzuk.

Mellékhatás

Enyhén irritáló, így dermatitist okozhat. Mivel a szalicilsav bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódik, nagy felületen tartósan alkalmazva szisztémás tüneteket okozhat. Szalicilát-érzékenységi reakciók jelentkezhetnek.

282/2020/01

Unguentum sulfuratum et salicylicum
(Ung. sulfur. et salic.)

Dermatologicum. Antiseborrhoicum.

ATC besorolás: acne-ellenes készítmények – kéntartalmú készítmények D10AB.

Javallat

Seborrhoeás dermatitits.

Rp.

Acidi salicylici

gramma unum et semis (g 1,5)

Sulfuris praecipitati

grammata duo et semis (g 2,5)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Szükség esetén Unguentum sulfuratum salicylicum cum unguento hydrophilico (Ung. sulfur. salic. c. ung. hydrophil.) néven is rendelhető. Ez esetben a kenőcs Unguentum simplex helyett azonos mennyiségű Unguentum hydrophilicum anionicummal készül.

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *keratolyticus és fungicid hatású*.

Sulfur praecipitatum: *enyhe dezinficiáló, antimikrobás hatás. A bőr felső rétegében lévő keratinnal reakcióba lépve fejti ki hámlasztó hatását.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyától tartsuk távol. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen és sérült bőrön ne alkalmazzuk.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

A lehetséges intoxikáció miatt egyszerre nagy bőrfelületet nem szabad kezelni, mert máj és vesekárosodást okozhat. A szalicilsav is - különösen sérült bőrfelületről - gyorsan felszívódik és kiterjedt felületen, tartósan alkalmazva szisztémás tüneteket okozhat. Helyileg bőrirritáció, hyperaemisatio, dermatitis, érzékenységi reakciók előfordulhatnak.

Érzékszervekre ható szerek

Szemészeti készítmények

Az alábbi csoportokba sorolható szemészeti készítményeket tartalmazza a FoNo VIII.

Gyulladásos folyamatok:

- bakteriális eredetű gyulladások, ophthalmia neonatorum;
- nem fertőzéses eredetű gyulladások („steril” gyulladások: autoimmun betegségekhez társuló gyulladások, illetve allergiás eredetű gyulladások).

Nem gyulladásos folyamatok:

- intraocularis nyomás csökentése;
- száraz szem szindróma.

Diagnosztikus célra alkalmazott készítmények:

- pupillatágítók.

A FoNo VIII. szemészeti készítményei között számos olyan szemcsepp/szemkenőcs szerepel, amelyik bakteriális eredetű akut conjunctivitis, keratitis kezelésére szolgál. Ezek hatóanyaga: neomycin, polymyxin, rifampicin, vagy chloramphenicol.

Idült kötőhártyagyulladás, különösen diplobacillus–conjunctivitis kezelésére az Oculogutta zinci használata javasolt.

Nem fertőzéses eredetű gyulladásos folyamatok kezelésére különböző koncentrációjú prednisolon tartalmú kenőcsök állnak rendelkezésre.

Olyan készítmény is szerepel a cikkelyek között, ami allergiás eredetű kötőhártyagyulladás, pollen túlérzékenység tüneteként jelentkező kötőhártya ödéma és kötőhártya vérbőség átmeneti, tüneti kezelésére alkalmazható.

Ophthalmia neonatorum megelőzésére két készítmény is található a cikkelyek között: az Oculogutta neonatorum és a ma elterjedőben lévő Oculogutta povidoni iodinati.

Szerepel a készítmények között az intraoculáris nyomás csökkentésére szolgáló pilocarpin szemcsepp különböző koncentrációban valamint az iritis, iridocyclitis kezelésére alkalmazható atropin és scopolamin tartalmú szemcseppek.

Olyan szemcseppek is megtalálhatók a cikkelyek között, amelyek a száraz szem szindróma kezelésére javasolhatók.

Rövid pupillatágítást biztosítanak az atropin, vagy a homatropin tartalmú szemcseppek; a cornea horzsolás diagnosztizálására szolgál a fluoreszcein szemcsepp.

Szemészeti készítmények rendelése

A szemcseppek és szemvizek mikrobiológiai stabilitásának biztosítására alkalmazott konzerváló szerek 1 hetes rendszeres alkalmazás esetén fenntartják a készítmény mikroorganizmus szegény állapotát, feltéve, ha a használat kellő körültekintéssel történik.

Az esetleges iatrogén fertőzések elkerülése érdekében a szemcseppek és a szemmosó oldatok felbontástól számítva 1 hétig használhatók. Szükség esetén a kezelést újabb, friss készítménnyel kell folytatni. A beteget figyelmeztetni kell arra, hogy a felbontott szemcseppes tartályból csak 1 hétig használja a gyógyszert, a maradékot öntse ki, és ha szükséges a kezelés folytatása, akkor arra egy felbontatlan készítményt használjon.

A szemkenőcsök csőrrel ellátott vagy csőr nélküli tubusban expediálhatók. Figyelmeztessük a beteget, hogy a kenőcs alkalmazása előtt a tubusból kb. 1 cm hosszú kenőcscsíkot nyomjon ki, azt vesse el, és csak az azután kinyomott kenőcsöt alkalmazza.

ÉRZÉKSZERVEKRE HATÓ KÉSZÍTMÉNYEK

Fülészeti készítmények

095/2020/01

✠

Otogutta borica

(Otogutt. bor.)

Otologicum. Antisepticum.

ATC besorolás: fülészeti készítmények − bórsav S02AA03.

Javallat

Nem bakteriális eredetű otitis externa.

Rp.

Acidi borici

centigrammata sexaginta (g 0,60)

Alcoholi diluti 70%

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. otogutta.

D.S.: Külsőleg. Fülcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Felbontásból számítva 1 hónapig használható fel.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Csak ép dobhártyán és legfeljebb 10 napig alkalmazható. *Szokásos alkalmazása*: a fülcseppet testhőmérsékletre melegítjük. A melegítés a gyógyszer több percig ellenőrzötten 37 °C hőmérsékletű vízfürdőben, vagy kézben illetve hónalj alatt tartásával történhet. Kerüljük az oldat túlmelegítését, ezért más módon (pl. forró csapvízzel) ne melegítsük. Miután a váladékos hallójáratot összesodort vattával kitisztítottuk, a testhőmérsékletű fülcseppből naponta 2-szer 4-5 cseppet kell az oldalfekvésben levő vagy a fejét oldalra hajtó beteg kezelendő fülének külső hallójáratába cseppenteni. A fejet 10 percig változatlan tartásban hagyjuk, majd a fej elfordításával a kezelt fülből a gyógyszerfelesleget kiürítjük. A hallójárat bemeneti részét vattával gondosan megtöröljük, és a hám felmaródásának elkerülése végett zsíros kenőccsel vékonyan bekenjük. Végül a hallójárat bejáratába száraz vattát teszünk; ha ez átitatódik váladékkal, ki kell cserélni.

Hatóanyagok

Acidum boricum: e*nyhe antisepticum.*

Ellenjavallat

Bórsav érzékenység, hámfelmaródás, idoxuridin egyidejű alkalmazása. Nyílt, nedvedző sebre nem alkalmazható. A dobhártyaperforáció esetén nem adható. 2 év alatti életkor. Terhesség és szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

A szisztémás toxicitás veszélye miatt kerülendő az előírt adagok túllépése.

Kölcsönhatás

Idoxuridinnel csapadékot képez.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakció. Hámfosztott területről felszívódva általános toxikus tüneteket okozhat.

096/2020/01

Otogutta hydrogencarbonatis

(Otogutt. hydrogencarb.)

Otologicum. Cerumen lágyító.

ATC besorolás: fülészeti készítmények − indiferens készítmények S02DC.

Javallat

Cerumen eltávolítására.

Rp.

Natrii hydrogenocarbonatis

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

grammata novem et semis (g 9,5)

Glyceroli 85%

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. otogutta.

D.S.: Külsőleg. Tisztító fülcsepp. 5-10 cseppet a hallójáratba kell cseppenteni, majd 30 perc múlva a gyógyszerfelesleget vattával ki kell törölni. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

A fülcseppet alkalmazás előtt vízfürdőn testhőmérsékletre melegítjük, majd 5-10 cseppet csepegtetünk az oldalfekvésben lévő vagy a fejét oldalra hajtó beteg külső hallójáratába. 30 percig tartó várakozás után a gyógyszerfelesleget vattával kitöröljük.

Hatóanyagok

Natrii hydrogenocarbonas: *fülcseppként zsíroldás.*

Mellékhatás

Külső hallójáratban bőrreakció előfordulhat.

097/2020/01

Otogutta peroxidi
(Otogutt. peroxid.)

Otologicum. Antisepticum. Desodorans.

ATC besorolás: fülészeti készítmények − hidrogén-peroxid S02AA06.

Javallat

Bő váladékképződéssel járó gyulladásos eredetű fülfolyás kezelésére.

Rp.

Hydrogenii peroxidi diluti 3% FoNo VIII.

grammata quinque (g 5,0)

Aquae purificatae

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. otogutta.

D.S.: Külsőleg. Fülcsepp. Naponta 2-szer 5 cseppet becseppenteni. Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.

Fontos tudnivalók

A váladékos hallójáratot enyhe nyomással történő kifecskendezéssel, összesodort vattával megtisztítjuk. A gyógyszert meleg vízbe mártva meglangyosítjuk, és az oldalfekvésű beteg fülébe cseppentjük. Amíg az pezseg, mintegy 5 percig, a beteg a fejtartását ne változtassa. Ezután a hallójáratot vattával gondosan megtöröljük, és a külső hallójáratba néhány csepp folyékony paraffint cseppentünk. A hallójárat bejáratába száraz vattát helyezünk. A fülkagylót és környékét a rátapadó gennytől langyos vízzel és szappannal tisztítsa meg a beteg.

Hatóanyagok

Hydrogenii peroxidum, hydrogenii peroxidum dilutum 3% formájában**:** *a sejtben jelenlévő catalase hatására oxigént fejleszt, ami az elhalt szövettörmeléket roncsolja, a sebet szagtalanítja és tisztítja, a pörköket oldja, a habképződés a véralvadást gyorsítja. In vitro vizsgálatok szerint a hidrogén-peroxid mind a Gram-pozítiv, mind a Gram-negatív kórokozókra hat, de in vivo körülmények között az oxigén képződés rövid ideig tart, ezért a baktériumoknak csak egy részét pusztítja el.*

Ellenjavallat

Hidrogén-peroxiddal szembeni érzékenység esetén. Nem javasolt alkalmazása (önmagában) szisztémás fertőzés jeleit (láz, hidegrázás) mutató folyamat esetén.

Figyelmeztetés

Nyálkahártyára, szembe ne kerüljön. Ha a készítmény véletlenül szembe kerül, azonnal ki kell mosni. A készítmény okozta bőrgyulladás fellépése esetén a cseppek alkalmazását azonnal abba kell hagyni.

Mellékhatás

Az alkalmazást követően átmeneti rövid ideig tartó égő érzés alakulhat ki.

098/2020/01

✠

Otogutta prednisoloni natrii phosphatis 0,14%

(Otogutt. prednisolon. natrii phosphat. 0,14%)

Otologicum.

ATC besorolás: fülészeti készítmények – kortikoszteroidok S02B.

Javallat

Nem bacteriális eredetű otitis externa (allergia, atopiás dermatitis, ekcéma talaján)**,** bacteriális fertőzés esetén az antibiotikus kezelés kiegészítésére.

Rp.

Prednisoloni natrii phosphatis

milligrammata quattuordecim (g 0,014)

Solventis viscosae pro oculoguttis cum cetrimido FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. otogutta.

D.: ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Fülcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]
Felbontástól számítva 2 hétig használható fel. Csak felnőtteknek! Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás*: naponta az érintett fülbe 2-3-szor 2 cseppet becseppenteni. A tünetek enyhülése esetén elegendő naponta 2-3-szor 1 csepp becseppentése. Naponta 8-nál több csepp nem alkalmazható. Bacteriális eredetű otitis externa esetében csak a megfelelő lokális vagy szisztémás antibioticum kezelés kiegészítésére alkalmazható. A készítmény folyamatosan a szükséges legrövidebb ideig, legfeljebb két hétig alkalmazható.

Hatóanyagok

Prednisoloni natrii phosphas: *vízoldékony, szintetikus glucocorticoid. Antiphlogisticus és immunsuppressiv hatással rendelkezik.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Terhesség első 3 hónapja. A 2. és 3. trimeszterben, ill. szoptatás időszakában a feltétlenül szükségessé váló készítmény mennyiségét, valamint a kezelés időtartamát minimálisra kell csökkenteni. Gyomor- és nyombélfekély, súlyos osteoporosis, súlyos hypertonia, vakcináció időtartama. Vírusinfekciók: herpes simplex, herpes zooster, varicella, morbilli. Szisztémás gombás megbetegedések, amoebiasis, glaucoma, poliomyelitis, BCG oltást követő lymphadenitis. Cushing-szindróma. Fokozott thromboemboliás hajlam. Veseelégtelenség. Aktív tuberculosis. Szisztémás gombás fertőzés. Vírusos megbetegedések és parazitózisok. Súlyos pszichiátriai megbetegedés az anamnézisben.

Kölcsönhatás

Szalicilátokkal vagy nem-szteroid gyulladáscsökkentőkkel egyidejűleg alkalmazva megnövekedhet a gastrointestinalis vérzési hajlam. Szívglikozidokkal történő egyidejű adása fokozódó glikozidhatáshoz vezethet, a szteroidfüggő kálium-kiválasztás miatt. Szaluretikumok egyidejű alkalmazása esetén megnövekedett kálium-kiválasztással kell számolni. Antidiabetikumok vagy kumarin-származékok

hatását a prednizolon egyidejű alkalmazása csökkenti. A prednizolon hatását a rifampicin, a fenitoin és a barbiturátok csökkentik.

Mellékhatás

A gyógyszer alkalmazásának idején megnövekedhet a fertőzések rizikója. A már kialakult fertőzés tüneteit a kezelés elfedheti. Hosszabb ideig tartó alkalmazás esetén Cushing-syndroma, elhízás, hipertónia és osteoporosis jelentkezhet. Szénhidrát-anyagcsere zavarokat indukálhat, felléphet myopathia, gyomor- és nyombélfekély, pszichés zavar, káliumhiány. (E mellékhatások fellépésekor az adagot fokozatosan csökkenteni kell).

Szemészeti készítmények

074/2020/01

✠

Oculentum neomycini

(Oculent. neomycin.)

Ophthalmicum. Aminoglycosid antibiotikum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – neomicin S01AA03.

Javallat

Bakteriális eredetű acut conjunctivitis, keratitis.

Rp.

Neomycini sulfatis

centigrammata quinque (g 0,05)

Aquae ad iniectabilia

gramma unum (g 1,0)

Oculenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculentum.

D.S: Külsőleg. Szemkenőcs. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 2 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz.

Hatóanyagok

Neomycini sulfas: *számos Gram-negatív kórokozóra és néhány Staphylococcus aureus törzsre ható aminoglikozid antibiotikum.*

Ellenjavallat

Ismert aminoglikozid-allergia.

Figyelmeztetés

Elhúzódó alkalmazása kerülendő sensitisatio veszélye miatt. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása nem ajánlott.

Kölcsönhatás

Némely beta-lactam antibiotikummal az aminoglikozidok inkompatibilisek *in vitro* körülmények között.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén túlérzékenységi reakció, viszketés alakulhat ki.

075/2020/01

✠

Oculentum prednisoloni 0,125%

(Oculent. prednisolon. 0,125%)

Ophthalmicum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – gyulladásgátlók – prednizolon S01BA04.

Javallat

Szemfelszíni, nem fertőzés eredetű gyulladásos folyamatok, szemsérülések enyhébb esetei.

Rp.

Prednisoloni natrii phosphatis

milligrammata septendecim (g 0,017)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

grammata tria et centigrammata quadraginta octo (g 3,48)

Oculenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculentum.

D.S: Külsőleg. Szemkenőcs. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 2 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás:* a kenőcsből 3-4 mm-nyi vékony csíkot naponta 2-3-szor a kötőhártyazsákba juttatni.

Hatóanyagok

Prednisoloni natrii phophas: *gyulladásgátló hatású glucocorticoid.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal vagy más glucocorticoiddal szembeni ismert túlérzékenység, bakteriális fertőzések, pl. Pseudomonas és mikobakteriális fertőzések, gombák okozta fertőzések, epithelialis Herpes simplex, keratitis (dendritikus keratitis), vaccinia, varicella zoster, valamint a cornea és a conjunctiva más vírusos fertőzése, amőbás keratitis. A cornea perforatiója, ulceratiója. Ismerten glükokortikoszteroid által indukált ocularis hypertensio, glaucoma.

Figyelmeztetés

A készítmény hosszú, tartós alkalmazása kerülendő. Terhességben és szoptatás idején csak kivételesen, az orvos kifejezett utasítására, a lehető legrövidebb ideig alkalmazható. Gyermekeknek, különösen 2 éves kor alatti életkorban csak az előny kockázat gondos mérlegelése után rendelhető.

Kölcsönhatás

Kortikoszteroidok és topikális béta-blokkolók kombinált alkalmazása mellett kalcium-foszfát kicsapódásáról számoltak be a cornea superficialis stromájában.

Mellékhatás

Az intraocularis nyomás fokozódása. Kellemetlen érzés, irritáció, égő érzés, csípő érzés, viszketés és homályos látás. Allergiás és túlérzékenységi reakciók, elhúzódó sebgyógyulás, posterior capsularis cataracta, opportunista fertőzések, glaucoma. Ritkán: conjunctivitis, mydriasis, facialis oedema, ptosis, kortikoszteroid által indukált uveitis, cornea kalcifikáció, kristályos keratopathia, a cornea vastagságának megváltozása, cornea oedema, cornea ulceratio és cornea perforatio.

076/2020/01

✠

Oculentum prednisoloni 1,0%

(Oculent. prednisolon. 1,0%)

Ophthalmicum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – gyulladásgátlók – prednizolon S01BA04.

Javallat

Szemfelszíni, nem fertőzés eredetű gyulladásos folyamatok, szemsérülések enyhébb esetei.

Rp.

Prednisoloni natrii phosphatis

centigrammata tredecim (g 0,13)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

grammata tria et centigrammata triginta septem (g 3,37)

Oculenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculentum.

D.S: Külsőleg. Szemkenőcs. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 2 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás:* a kenőcsből 3-4 mm-nyi vékony csíkot naponta 2-3-szor a kötőhártya zsákba juttatni.

Hatóanyagok

Prednisoloni natrii phophas: *gyulladásgátló hatású glucocorticoid.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal vagy más glucocorticoiddal szembeni ismert túlérzékenység, bakteriális fertőzések, például Pseudomonas és mikobakteriális fertőzések, gombák okozta fertőzések, epithelialis Herpes simplex keratitis (dendritikus keratitis), vaccinia, varicella zoster, valamint a cornea és a conjunctiva más vírusos fertőzése, amőbás keratitis. A cornea perforatiója, ulceratiója. Ismerten glükokortikoszteroid által indukált ocularis hypertensio, glaucoma.

Figyelmeztetés

A készítmény hosszú, tartós alkalmazása kerülendő. Terhességben és szoptatás idején csak kivételesen, az orvos kifejezett utasítására, a lehető legrövidebb ideig alkalmazható. Gyermekeknek, különösen 2 éves kor alatti életkorban csak az előny kockázat gondos mérlegelése után rendelhető.

Kölcsönhatás

Kortikoszteroidok és topikális béta-blokkolók kombinált alkalmazása mellett kalcium-foszfát kicsapódásáról számoltak be a cornea superficialis stromájában.

Mellékhatás

Az intraocularis nyomás fokozódása. Kellemetlen érzés, irritáció, égő érzés, csípő érzés, viszketés és homályos látás. Allergiás és túlérzékenységi reakciók, elhúzódó sebgyógyulás, posterior capsularis cataracta, opportunista fertőzések, glaucoma. Ritkán: conjunctivitis, mydriasis, facialis oedema, ptosis, kortikoszteroid által indukált uveitis, cornea kalcifikáció, kristályos keratopathia, a cornea vastagságának megváltozása, cornea oedema, cornea ulceratio és cornea perforatio.

077/2020/01

✠✠

Oculogutta atropini

(Oculogutt. atrop.)

Ophtalmicum. Mydriaticum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – atropin S01FA01.

Javallat

Iritis, iridocyclitis.

Rp.

Atropini sulfatis

centigrammata decem (g 0,10)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.: ad vitrum fuscum.

D.: sub signo veneni.

S.: Külsőleg. 1%-os atropin-szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. E gyógyszer alkalmazása látászavart okozhat (járművezetés, baleseti veszéllyel járó munka). Mivel az adagolás esetenként változó, az orvos mindenkor írja elő, hogy melyik szembe és naponta hány cseppet kell alkalmazni. Az 1%-os atropinium-szulfát oldatból 1-2 csepp a szembe cseppentés után 1-2 napig tartó erős mydriasist okoz, ami csak 8-10 nap alatt szűnik meg teljesen, az alkalmazkodás bénulása általában 3-5 nap alatt múlik el. Véletlenül kézre cseppent atropinium-szulfát oldatot azonnal le kell mosni. 1 cseppben kb. 0,5 mg atropinium-szulfát van. Gyermekeknek 0,5%-os oldatot rendeljünk! A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Atropini sulfas: *az atropin az acetil-kolin kompetitiv antagonistája, anticholinerg hatású. Szemészetben lokálisan a pupillák tágítására, továbbá iritis, iridocyclitis kezelésére alkalmazzák.*

Ellenjavallat

Atropinnal és anticholinerg hatású készítményekkel szembeni érzékenység, coronaria sclerosis, glaucoma vagy glaucoma gyanúja, prostata hypertrophia, terhesség, szoptatás időszaka, lázas állapot.

Figyelmeztetés

Gépkocsivezetés, veszélyes munkavégzés kerülendő. 40 évesnél idősebb korban a glaucomára való hajlam fokozódik, ezért az ilyen korú betegeknél fokozott óvatosság szükséges. A toxikus tünetek (pl. használata idején fellépő ekzema, tartós, feltűnő mértékű arckipiruláshoz társuló aluszékonyság) jelentkezésére ügyelni kell. Az atropin-érzékenység örökletesen szélsőséges lehet a pupillareakció tekintetében is.

Kölcsönhatás

Egyéb anticholinergicumokkal, neurolepticumokkal, triciklicus antidepressansokkal együtt adva az atropin hatásai fokozódnak.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, ekzema, tartós, feltűnő mértékű arckipiruláshoz társuló aluszékonyság, akkomodációs zavarok, palpitatio, kötőhártya irritáció.

078/2020/01

✠

Oculogutta chloramphenicoli

(Oculogutt. chloramphen.)

Ophthalmicum. Chloramphenicolt tartalmazó szemcsepp.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – klóramfenikol S01AA01.

Javallat

Más antibiotikumra rezisztens mikroorganizmusok okozta kötőhártya-gyulladás kezelése.

Rp.

Chloramphenicoli

centigrammata quinque (g 0,05)

Boracis

centigrammata quinque (g 0,05)

Acidi borici

centigrammata quindecim (g 0,15)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S.: Külsőleg. Szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 2 hét.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta 3-szor 1 cseppet becseppenteni.*

Hatóanyagok

Chloramphenicolum: *széles spektrumú, bakteriosztatikus hatású antibiotikum. A klóramfenikol a baktériumok fehérjeszintézisét gátolja.*

Ellenjavallat

Klóramfenikollal szembeni rezisztencia, ill. túlérzékenység, kontaktlencse használata.

Mellékhatás

Égető érzés a szemben, helyi érzékenységi reakció jelentkezhet.

079/2022/02

Oculogutta fluoresceini 0,3%
(Oculogutt. fluorescein. 0,3%)

Ophtalmicum. Diagnosticum.

ATC besorolás: diagnosztikumok – fluoreszcein, kombinációk S01JA51.

Javallat

Cornea horzsolás, sérülés, fekély diagnosztizálása.

Rp.

Fluoresceini natrici

centigrammata tria (g 0,03)

Natrii hydrogenocarbonatis

milligrammata quadraginta guinque (g 0,045)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S.: Külsőleg. Szemcsepp. Felbontástól számítva 1 napig használható. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hét.

Fontos tudnivalók

Csak intézetben történő alkalmazásra. *Szokásos alkalmazás*: az érintett szembe addig kell fokozatosan csepegtetni az oldatot, míg a sérült terület megfestődik. A szemcsepp feleslege izotóniás sóoldattal kimosható.

Hatóanyagok

Fluoresceinum natricum: *szintetikusan előállított vízoldékony, finom, nedvszívó por.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A szükséges, legkevesebb oldatot kell alkalmazni. Terhesség és szoptatás idején biztonságos alkalmazása nem bizonyított, ezért csak abban az esetben használható, ha azt az orvos elengedhetetlenül szükségesnek ítéli. Átmeneti homályos látást okozhat, ezért alkalmazását követően csak akkor lehet járművet vezetni, vagy veszélyes gépekkel dolgozni, ha a látás már kitisztult.

Kölcsönhatás

A mellékhatásként jelentkező vérnyomásesés a béta-blokkolót (úgymint atenololt, szotalolt, propranololt, metoprololt, bizoprololt) szedő betegek esetében nagyobb mértékű lehet.

Mellékhatás

Allergiás conjunctivitist, peri-orbitalis oedemát, urticariát, erythrodermát, nagyon ritkán anaphylaxiás reakciót okozhat. Előfordulhat hányinger, hányás, hypotonia.

080/2020/01

✠✠

Oculogutta homatropini

(Oculogutt. homatrop.)

Ophthalmicum. Mydriaticum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – homatropin S01FA05.

Javallat

Pupillatágítás rövid időtartamra (pl. szemészeti vizsgálatok előtt).

Rp.

Homatropini hydrobromidi

centigrammata decem (g 0,10)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.: sub signo veneni.

S.: Külsőleg. Szemcsepp. Pupilla tágítására. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Homatropini hydrobromidum: *parasympatholyticum, mydriaticum.*

Ellenjavallat

Glaucoma vagy annak gyanúja, homatropinnal, atropinnal és más anticholinerg hatású készítményekkel szembeni érzékenység, coronaria sclerosis.

Figyelmeztetés

Gépkocsivezetés, veszélyes munkavégzés kerülendő. Terhesség, szoptatás időszakában, valamint lázas állapotban alkalmazása nem javasolt, gyermekkorban óvatosan adható. Újszülöttek, csecsemők és Down-kórosok esetében alkalmazása különleges óvatosságot igényel. Kisgyermekek gyakran rezisztensek a homatropin cycloplegiat előidéző hatásával szemben. A készítmény bórsavat és nátrium-tetraborátot tartalmaz, ezek érzékenységi reakciót okozhatnak.

Kölcsönhatás

Egyéb anticholinergicumokkal, neurolepticumokkal, triciklicus antidepressansokkal együtt adva a homatropin hatásai fokozódhatnak. Egyes antihisztaminok is erősíthetik a homatropin muscarin receptort antagonizáló hatását.

Mellékhatás

A készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenység, akkomodációs zavarok, palpitatio, kötőhártya irritáció, photophobia, szájszárazság; ritkán, főleg időseken és gyermekeken ataxia, nyugtalanság, esetleg hallucináció (szemcsepp alkalmazása esetén is) előfordulhat.

081/2020/01

Oculogutta naphazolini

(Oculogutt. naphazolin.)

Ophthalmicum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – nafazolin S01GA01.

Javallat

Füst, por, fény, klóros víz, szél, kozmetikumok, vagy allergiás kötőhártyagyulladás (pl. szénanátha), pollen túlérzékenység tüneteként jelentkező kötőhártya-vizenyő (ödéma) és kötőhártya vérbőség átmeneti tüneti kezelésére.

Rp.

Naphazolini hydrochloridi

milligrammata quinque (g 0,005)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S.: Külsőleg. Szemcsepp. Szükség esetén naponta 2-szer 1-2 cseppet az érintett szem(ek) belső sarkába becseppenteni. Felbontástól számítva 1 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Naphazolini hydrochloridum: *sympathomimetikus hatású imidazol-származék. A peripheriás erek simaizomzatát összehúzza, és így alkalmas a gyulladt, duzzadt nyálkahártyák tüneti kezelésére. Hatására csökken a szem égő érzése, a kötőhártya irritációja, viszketés, fájdalom és az erős könnyezés.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenység. szűkzugú glaukóma. Tizenkét év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Kontaktlencse használata esetén a lencséket a készítmény használata előtt el kell távolítani, és a készítmény használatát követő 15 perc elteltével lehet azokat újra a szembe helyezni. Bár a vérkeringésbe csekély mennyiségű nafazolin jut be, a készítmény óvatosan alkalmazandó kontrollálatlan hypertonia, hyperthyroidismus, szív- és érrendszeri betegségek esetén.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakció a hatóanyaggal, vagy segédanyaggal szemben. Becseppentéskor átmeneti irritációt, múló csípő érzést okozhat. Idősebbekben nagy dózisban az irisből pigmentgranulákat mobilizálhat. A szem nyálkahártyájáról felszívódva fejfájást, palpitatiót okozhat.

082/2020/01

✠

Oculogutta neomycini

(Oculogutt. neomycin.)

Ophthalmicum. Aminoglycosid antibiotikum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – neomicin S01AA03.

Javallat

Egyéb antibiotikumra nem reagáló, bakteriális eredetű acut conjunctivitis, keratitis.

Rp.

Neomycini sulfatis

centigrammata quinque (g 0,05)

Natrii chloridi

centigrammata octo (g 0,08)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S: Külsőleg. Neomicin szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 2 hét. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta 5-ször 1 cseppet becseppenteni.* Indokolt esetben naponta 5-nél többször is cseppenthetünk. A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Neomycini sulfas: *számos Gram-negatív kórokozóra és néhány Staphylococcus aureus törzsra ható aminoglikozid antibiotikum.*

Ellenjavallat

Ismert aminoglikozid-allergia.

Figyelmeztetés

Elhúzódó alkalmazása kerülendő sensitisatio veszélye miatt. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása nem ajánlott. A hatóanyag fokozott felszívódásának lehetősége miatt újszülöttek és csecsemők kezelésére nem javasolt.

Kölcsönhatás

Néhány beta-lactam antibiotikummal az aminoglikozidok inkompatibilisek, ezért egyidejű alkalmazásuk kerülendő.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén túlérzékenységi reakció, viszketés alakulhat ki.

083/2020/01

Oculogutta neonatorum
(Oculogutt. neonator.)

Ophthalmicum. Antisepticum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – ezüst-vegyületek S01AX02.

Javallat

Szemcsepp újszülöttek kezelésére. Blenorrhoea neonatorum megelőzése.

Rp.

Argenti nitratis

centigrammata decem (g 0,10)

Kalii nitratis

centigrammata sex (g 0,06)

Natrii acetatis trihydrici

centigrammata octo (g 0,08)

Acidi acetici diluti 0,06%

centigrammata septuaginta (g 0,7)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S.: Külsőleg. Szemcsepp újszülöttek kezelésére. Az orvos utasítása szerint. A szülőszoba részére. Felbontástól számítva 1 hétig használható. Gyermekgyógyszer. Hűtőszekrényben tartandó!

Rendeléskor készítendő.

Hatóanyagok

Ezüstionok: *antisepticum.*

Mellékhatás

A conjunctiva zsákból kifolyt szemcsepp elszínezheti az arcbőrt, azt le kell törölni. Enyhe szemirritáció előfordulhat.

084/2020/01

✠✠

Oculogutta pilocarpini 1%

(Oculogutt. pilocarp. 1%)

Ophthalmicum. Mioticum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – pilokarpin S01EB02.

Javallat

Az intraocularis nyomás csökkentése. Chronicus nyitott zugú, acut és chronicus zártzugú glaucoma.

Rp.

Pilocarpini hydrochloridi

centigrammata decem (g 0,10)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.: ad vitrum fuscum.

D.: sub signo veneni.

S.: Külsőleg. 1%-os pilokarpin-szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 2 hét. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. Mivel az adagolás esetenként változó, az orvos mindenkor írja elő, hogy melyik szembe és naponta hány cseppet kell becseppenteni. Általában a napi nyomásváltozástól függően 2-5-ször kell egyenlő időközökben 1-2 cseppet a kötőhártyazsákba cseppenteni. Kb. 10 perc alatt hat, a myosis kb. 24 óra alatt múlik el teljesen. Gyakori használat esetén sem gyengül a hatása. 1 cseppben mintegy 0,5 mg pilokarpin-hidroklorid van. A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Pilocarpini hydrochloridum: *parasympathomimeticum. Szemcseppben alkalmazva gyorsan átjut a szaruhártyán, pupillaszűkületet, akkomodációs spasmust okoz és átmeneti intraocularis nyomásemelkedés után tartós nyomáscsökkentést biztosít. Hatására tágul a csarnokzug, megváltozik a trabecularis hálózat konfigurációja, miáltal növekszik a csarnokvíz elfolyása.*

Ellenjavallat

Pilokarpinnal vagy benzalkónium-kloriddal szembeni érzékenység, acut iritis vagy cataracta extractiót követő glaucoma. Minden olyan állapot, amelyben a myosis kialakulása kedvezőtlen. Kezeletlen asthma bronchiale, súlyos krónikus obstructiv tüdőbetegség, sinus bradycardia, A-V block, szívelégtelenség.

Figyelmeztetés

Lágy kontaktlencse viselése – a benzalkónium-klorid tartalom miatt – a kezelés ideje alatt nem ajánlott. Óvatosan alkalmazandó cerebrovascularis elégtelenség, szívelégtelenség, asthma bronchiale, hyperthyreosis, gyomor-nyombélfekély, húgyúti elzáródás következtében kialakult vizelési zavar

esetén. Fiatal, myopiás betegek kezelése fokozott figyelmet igényel. A glaucomás roham kezelése alatt a gyógyszer gyakori adagolása miatt nő a pilokarpin szisztémás felszívódásának veszélye. A mellékhatások megjelenése jelzi az alkalmazás gyakoriságának határait. Pilokarpin szemcsepp legfeljebb 2%-os koncentrációig biztonságosan alkalmazható gyermekek esetében. Kellő számú vizsgálati adat nem áll rendelkezésre a pilokarpin terhességben történő lokális vagy általános alkalmazásának veszélyéről. Tapasztalatok hiányában a pilokarpin szemcsepp alkalmazása terhességben és a szoptatás időszakában nem ajánlott. Mivel alkalmazása látászavart okozhat, hatásának ideje alatt gépjárművet vezetni, vagy fokozott veszéllyel járó és odafigyelést kívánó munkát végezni nem szabad.

Kölcsönhatás

Az atropin, továbbá más paraszimpatolitikus hatással rendelkező anyagok (pl. antihisztaminok, triciklikus antidepresszánsok, neuroleptikumok, kinidin, prokainamid, petidin), valamint a szkopolamin a szemcsepp hatását csökkentik. Sympathomimeticumok a pilokarpin myosist okozó hatását megszüntetik. Oralis beta-blokkoló egyidejű alkalmazásakor a lehetséges additív hatások miatt rendszeres orvosi ellenőrzés szükséges.

Mellékhatás

A kötőhártyazsákok, illetve a könnyzacskók és környékük érzékennyé válhatnak, különösen a kezelés kezdetén Ritkán allergiás reakciók, pilokarpin érzékenységi tünetek, kötőhártya hyperaemia, kötőhártyahurut, fájdalom a szem körül és a homloktájon, akkomodációs zavar, transitoricus myopia, látászavar, éjszakai látásromlás, ritkán retinaleválás, iris cystás megjelenése. A pigmentszegély hipertrofiája a pupilláris szélen, az elülső csarnok sekéllyé válása és akut zártzugú glaucoma kialakulása. Arra hajlamos betegekben retinaleválást okozhat. A szemcseppből rövid idő alatt nagy mennyiséget adva fejfájás, nyáladzás, verejtékezés, pulzuszavar, hányinger jelentkezhet. Benzalkónium-klorid okozta érzékenységi tünetek előfordulhatnak.

085/2020/01

✠✠

Oculogutta pilocarpini 2%

(Oculogutt. pilocarp. 2%)

Ophthalmicum. Mioticum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – pilokarpin S01EB02.

Javallat

Az intraocularis nyomás csökkentése. Chronicus nyitott zugú, acut és chronicus zártzugú glaucoma.

Rp.

Pilocarpini hydrochloridi

centigrammata viginti (g 0,20)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.: ad vitrum fuscum.

D.: sub signo veneni.

S.: Külsőleg. 2%-os pilokarpin-szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 2 hét. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. Mivel az adagolás esetenként változó, az orvos mindenkor írja elő, hogy melyik szembe és naponta hány cseppet kell becseppenteni. Általában a napi nyomásváltozástól függően 2-5-ször kell egyenlő időközökben 1-2 cseppet a kötőhártyazsákba cseppenteni. Kb. 10 perc alatt hat, a myosis kb. 24 óra alatt múlik el teljesen. Gyakori használat esetén sem gyengül a hatása. 1 cseppben mintegy 1 mg pilokarpin-hidroklorid van. A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Pilocarpini hydrochloridum: *parasympathomimeticum. Szemcseppben alkalmazva gyorsan átjut a szaruhártyán, pupillaszűkületet, akkomodációs spasmust okoz és átmeneti intraocularis nyomásemelkedés után tartós nyomáscsökkentést biztosít. Hatására tágul a csarnokzug, megváltozik a trabecularis hálózat konfigurációja, miáltal növekszik a csarnokvíz elfolyása.*

Ellenjavallat

Pilokarpinnal vagy benzalkónium-kloriddal szembeni érzékenység, acut iritis vagy cataracta extractiót követő glaucoma. Minden olyan állapot, amelyben a myosis kialakulása kedvezőtlen. Kezeletlen asthma bronchiale, súlyos krónikus obstructiv tüdőbetegség, sinus bradycardia, A-V block, szívelégtelenség.

Figyelmeztetés

Lágy kontaktlencse viselése – a benzalkónium-klorid tartalom miatt – a kezelés ideje alatt nem ajánlott. Óvatosan alkalmazandó cerebrovascularis elégtelenség, szívelégtelenség, asthma bronchiale, hyperthyreosis, gyomor-nyombélfekély, húgyúti elzáródás következtében kialakult vizelési zavar

esetén. Fiatal, myopiás betegek kezelése fokozott figyelmet igényel. A glaucomás roham kezelése alatt a gyógyszer gyakori adagolása miatt nő a pilokarpin szisztémás felszívódásának veszélye. A mellékhatások megjelenése jelzi az alkalmazás gyakoriságának határait. Pilokarpin szemcsepp legfeljebb 2%-os koncentrációig biztonságosan alkalmazható gyermekek esetében. Kellő számú vizsgálati adat nem áll rendelkezésre a pilokarpin terhességben történő lokális vagy általános alkalmazásának veszélyéről. Tapasztalatok hiányában a pilokarpin szemcsepp alkalmazása terhességben és a szoptatás időszakában nem ajánlott. Mivel alkalmazása látászavart okozhat, hatásának ideje alatt gépjárművet vezetni, vagy fokozott veszéllyel járó és odafigyelést kívánó munkát végezni nem szabad.

Kölcsönhatás

Az atropin továbbá más paraszimpatolitikus hatással rendelkező anyagok (pl. antihisztaminok, triciklikus antidepresszánsok, neuroleptikumok, kinidin, prokainamid, petidin), valamint a szkopolamin a szemcsepp hatását csökkentik. Sympathomimeticumok a pilokarpin myosist okozó hatását megszüntetik. Oralis beta-blokkoló egyidejű alkalmazásakor a lehetséges additív hatások miatt rendszeres orvosi ellenőrzés szükséges.

Mellékhatás

A kötőhártyazsákok, illetve a könnyzacskók és környékük érzékennyé válhatnak, különösen a kezelés kezdetén Ritkán allergiás reakciók, pilokarpin érzékenységi tünetek, kötőhártya hyperaemia, kötőhártyahurut, fájdalom a szem körül és a homloktájon, akkomodációs zavar, transitoricus myopia, látászavar, éjszakai látásromlás, ritkán retinaleválás, iris cystás megjelenése. A pigmentszegély hipertrofiája a pupilláris szélen, az elülső csarnok sekéllyé válása és akut zártzugú glaucoma kialakulása. Arra hajlamos betegekben retinaleválást okozhat. A szemcseppből rövid idő alatt nagy mennyiséget adva fejfájás, nyáladzás, verejtékezés, pulzuszavar, hányinger jelentkezhet. Benzalkónium-klorid okozta érzékenységi tünetek előfordulhatnak.

086/2020/01

✠

Oculogutta polymyxini

(Oculogutt. polymyxin.)

Ophthalmicum. Polymyxint tartalmazó szemcsepp.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – polimixin-B S01AA18.

Javallat

A szem polymyxinre érzékeny mikroorganizmusok által okozott fertőzései.

Rp.

Polymyxini B sulfatis

centigrammata quinque (g 0,05)

Boracis

centrigrammata duo (g 0,02)

Acidi borici

centigrammata viginti (g 0,20)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S: Külsőleg. Szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 2 hét.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta 5-ször 1 cseppet becseppenteni.*

Hatóanyagok

Polymyxini B sulfas: *elsősorban a Gram-negatív baktériumokra ható polipeptid antibiotikum.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység, keresztérzékenység más antibiotikumokkal (pl. aminoglikozid antibiotikumok). Újszülötteknél nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

2 éves kor alatt a hatóanyag fokozott felszívódásának lehetősége miatt nem ajánlott. Bórsavat tartalmaz, ami érzékenységi reakciót okozhat.

Mellékhatás

Túlérzékenység, allergia, huzamos alkalmazás esetén bakteriális rezisztencia kialakulása és ezzel összefüggésben az alapfertőzés kiújulása/súlyosbodása fordulhat elő.

087/2020/01

Oculogutta povidoni iodinati 2,5%

(Oculogutt. povid. iodinat. 2,5%)

Ophthalmicum. Antisepticum.

ATC besorolás: egyéb fertőzésellenes szerek – jód-povidon S01AX18.

Javallat

Szemcsepp újszülöttek kezelésére. Ophthalmia neonatorum megelőzésére.

Rp.

Povidoni iodinati

centigrammata viginti et quinque (g 0,25)

Natrii chloridi

centigrammata septem (g 0,07)

Dinatrii phosphatis dodecahydrici

centigrammata quinque (g 0,05)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S.: Külsőleg. Szemcsepp újszülöttek kezelésére. Az orvos utasítása szerint. A szülőszoba részére. Felbontástól számítva 1 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Povidonum iodinatum: *antisepticum.*

Ellenjavallat

Koraszülötteknél alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Ritkán conjunctivalis hyperaemia.

088/2022/02

✠

Oculogutta rifampicini

(Oculogutt. rifampicin.)

Ophthalmicum. Rifampicint tartalmazó szemcsepp.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – rifampicin S01AA16.

Javallat

A szem rifampicinre érzékeny mikroorganizmusok által okozott fertőzései.

Rp.

Rifampicini

milligrammata quindecim (g 0,015)

Acidi ascorbici

milligrammata quindecim (g 0,015)

Natrii dihydrogenophosphatis dihydrici

centigrammata quattuor (g 0,04)

Dinatrii phosphatis dodecahydrici

centigrammata quinquaginta septem (g 0,57)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata quindecim (ad g 15,0)

M. f. oculogutta.

D.S: Külsőleg. Szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 5 napig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap, mélyhűtőben tárolva.

Fontos tudnivalók

Az adagolást és az alkalmazást figyelembe véve 3-szor 5 g oldat felírása javasolt, ami két hétre elegendő mennyiséget jelent**.** Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: 1-2 cseppet becseppenteni a fertőzés súlyosságától függően 4-8 óránként.* A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt kb. 30 percig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre, majd összerázással biztosítani kell, hogy egynemű, tiszta, részecskéktől mentes oldat kerüljön felhasználásra.

Hatóanyagok

Rifampicinum: *a rifampicin félszintetikus makrolid antibiotikum. Baktericid hatású, érzékeny kórokozók RNS-polymerisatiójának gátlásával hat. Hatásspektruma kiterjed a Mycobacterium, valamint a Neisseria törzsekre, továbbá Staphylococcus aureus, Chlamydia trachomatis fajokra.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Esetenként túlérzékenységi reakció alakulhat ki, ilyenkor a kezelést meg kell szakítani. Figyelmeztessük a beteget a lejárati idő pontos betartására, mivel a bomlástermékek között allergén tulajdonságú vegyületek is vannak.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakció is előfordulhat.

089/2020/01

✠✠

Oculogutta scopolamini

(Oculogutt. scopolamin.)

Ophthalmicum. Mydriaticum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – szkopolamin S01FA02.

Javallat

Iritis, iridocyclitis esetén.

Rp.

Scopolamini hydrobromidi

centigramma unum (g 0,01)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.: ad vitrum fuscum.

D.: sub signo veneni.

S.: Külsőleg. Szkopolamin-szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Scopolamini hydrobromidum: *a szkopolamin belladona alkaloid, antimuscarin hatású; peripheriás hatásaiban az atropinhoz hasonló, a központi idegrendszerre kifejtett hatása azonban depresszív.*

Ellenjavallat

Szkopolaminnal és anticholinerg hatású készítményekkel szembeni érzékenység. Zárt szemzugú glaucoma ill. annak gyanúja esetén nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Idős betegnél alkalmazása nem ajánlott. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása nem ajánlott. Gyermekeknek fokozott óvatosság mellett adható. Alkalmazása látászavart okozhat. Gépkocsivezetés, veszélyes munkavégzés kerülendő.

Mellékhatás

Allergiás reakció (ajak-, nyelv-, arcduzzanat, nehézlégzés) szapora, esetleg irreguláris szívverés, hallucináció, homályos látás, fényérzékenység, a szemhéjak duzzanata, csípő, égő érzés a szemhéjakban.

090/2020/01

✠✠

Oculogutta tetracaini

(Oculogutt. tetracain.)

Ophthalmicum. Anaestheticum.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – tetrakain S01HA03.

Javallat

Szaruhártya és kötőhártya érzéstelenítésére, idegen test eltávolítása, enyhe maródások, enyhe égési sérülések, szembelnyomás-mérés esetén.

Rp.

Tetracaini hydrochloridi

centigrammata decem (g 0,10)

Solutionis ophthalmicae cum benzalkonio FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.: ad vitrum fuscum.

D.: sub signo veneni.

S.: Külsőleg. 1%-os tetrakain-szemcsepp. Az orvos kezéhez. Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. A szembelnyomást nem emeli. Glaucoma gyanúja esetén is alkalmazható. A szaruhártya felületén levő idegen test eltávolításához előzetes érzéstelenítésre 1-2 cseppet, majd egy perc múlva ismét 1-2 cseppet adva rendszerint már 1-2 perc után megfelelő az érzéstelenség. A tetracain szisztémás hatása csökkenthető, ha a becseppentés után a konjunktiva zsákot kb. 1 percig nyomva tartjuk. 1 g készítmény kb. 20 csepp. 1 cseppben mintegy 0,50 mg tetrakain-hidroklorid van. A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Tetracaini hydrochloridum: *helyi érzéstelenítő. Vízben jól oldódó PABA-észter. Alkalmazása elsősorban felületi érzéstelenítésre javasolt. A nyálkahártyákról jól felszívódik, hatása relative tartós.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal és a segédanyagokkal szembeni ismert túlérzékenység**.** Súlyosan sérült, erősen gyulladt szemen nem alkalmazható. Koraszülött csecsemőknél – a hatóanyagot metabolizáló enzimrendszerük éretlensége miatt – a készítmény nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Lágy kontaktlencse viselése - a benzalkónium-klorid tartalom miatt - a kezelés ideje alatt nem ajánlott. A kezelt szemet portól, bakteriális fertőzéstől óvni kell. Terhesség és szoptatás időszakában csak orvosi javaslatra alkalmazható. A készítmény átmeneti homályos látást okozó hatása miatt alkalmazásakor járművezetés vagy veszélyes gépek kezelése nem ajánlott. Tartós alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Szulfonamidokkal együtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén enyhe vörösödés, vizenyő alakulhat ki, szúró, csípő érzés, ritkábban viszketés cornea károsodás (superficiális keratitis punctata) jelentkezhet. Hiperszenzitivitás, allergiás reakció és erythematosus dermatitis előfordulhat. A nyálkahártyákról felszívódva szisztémás reakciót (vérnyomáscsökkenés) is kiválthat. Konzerválószerként benzalkónium-kloridot tartalmaz, ami túlérzékenységi reakciót válthat ki.

091/2020/01

Oculogutta viscosa

(Oculogutt. viscos.)

Ophtalmicum. Működny.

ATC besorolás: egyéb szemészeti anyagok – működny és egyéb indifferens készítmények S01XA20.

Javallat

Száraz szem szindróma.

Rp.

Povidoni K 30

gramma semis (g 0,50)

Natrii dihydrogenophosphatis dihydrici

centigrammata tria (g 0,03)

Dinatrii phosphatis dodecahydrici

centigrammata tredecim (g 0,13)

Natrii chloridi

centigrammata quinque (g 0,05)

Solutionis cetrimidi 0,1% FoNo VIII.

gramma semis (g 0,50)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S.: Külsőleg. Működny. Felbontástól számítva 2 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

A száraz szem kezelése egyéni adagolási rendet igényel. *Szokásos alkalmazása:* naponta 3-5 alkalommal, vagy szükség esetén gyakrabban 1 cseppet a kötőhártyazsákba cseppenteni.

Hatóanyagok

Povidonum K 30: *irritáló hatástól mentes, vízben oldódó polimer, fizikai tulajdonságai alkalmassá teszik a szem felületének nedvesítésére és bevonására. Biztosítja a szemcsepp viszkozitását.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A szemcsepp alkalmazását követően néhány percre a látásélességet elhomályosíthatja. Ez hátrányosan befolyásolhatja a gépjárművezetéshez és a gépkezeléshez szükséges képességeket. Kemény kontaktlencsék nedvesítésére csak abban az esetben alkalmazható, amennyiben az adott lencse tájékoztatója ezt nem zárja ki, ill. a beteg előzetesen konzultált szemész szakorvosával. Lágy kontaktlencsék nedvesítéséhez nem használható.

Kölcsönhatás

Más szemcseppel/szemkenőccsel történő egyidejű alkalmazás befolyásolhatja a működnny hatását, ezért az egyes készítmények beadása között legalább 15 percnek el kell telnie.

Mellékhatás

A készítmény gyakori alkalmazás esetén a szemet irritálhatja (szemvörösség, égő érzés, idegentest érzés). Tartós alkalmazása esetén a szaruhártya károsodhat.

092/2020/01

Oculogutta viscosa cum hydroxyethylcelluloso

(Oculogutt. viscos. cum hydroxyethylcell.)

Ophtalmicum. Működny.

ATC besorolás: egyéb szemészeti anyagok – működny és egyéb indifferens készítmények S01XA20.

Javallat

Száraz szem szindróma.

Rp.

Hydroxyethylcellulosi

centigrammata quattuor (g 0,04)

Dinatrii phosphatis dodecahydrici

centigrammata quindecim (g 0,15)

Natrii dihydrogenophosphatis dihydrici

centigrammata duo (g 0,02)

Solutionis cetrimidi 0,1% FoNo VIII.

gramma semis (g 0,50)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. oculogutta.

D.S.: Külsőleg. Működny. Felbontástól számítva 2 hétig használható. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Külsőleg. Működny. A száraz szem kezelése egyéni adagolási rendet igényel. *Szokásos alkalmazása:* naponta 3-5 alkalommal vagy szükség esetén gyakrabban 1 cseppet a kötőhártyazsákba cseppenteni.

Hatóanyagok

Hydroxyethylcellulosum: *vízoldékony, gélképző és sűrítő cellulózszármazék. Oldatok viszkozitásának növelésére alkalmas.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A szemcsepp alkalmazását követően néhány percre a látásélességet elhomályosíthatja. Ez hátrányosan befolyásolhatja a gépjárművezetéshez és a gépkezeléshez szükséges képességeket. A kemény kontaktlencsék nedvesítésére csak abban az esetben alkalmazható, amennyiben az adott lencse tájékoztatója ezt nem zárja ki, ill. a beteg előzetesen konzultált szemész szakorvosával. Lágy kontaktlencsék nedvesítéséhez nem használható.

Kölcsönhatás

Más szemcseppel/szemkenőccsel történő egyidejű alkalmazás befolyásolhatja a működnny hatását, ezért az egyes készítmények beadása között legalább 15 percnek el kell telnie.

Mellékhatás

A cetrimid gyakori alkalmazás esetén a szemet irritálhatja (szemvörösség, égő érzés, idegentest érzés). Tartós alkalmazása esetén a szaruhártya károsodhat.

093/2020/01

✠

Oculogutta zinci

(Oculogutt. zinc.)

Ophthalmicum. Adstringens.

ATC besorolás: szemészeti készítmények – cinkvegyületek S01AX03.

Javallat

Idült kötőhártya-gyulladás, különösen diplobacillus-conjunctivitis esetén.

Rp.

Zinci sulfatis heptahydrici

centigrammata quinque (g 0,05)

Natrii chloridi

centigrammata sedecim (g 0,16)

Solutionis cetrimidi 0,1% FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. oculogutta.

D.: ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Szemcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap. A készítmény mélyhűtőben 1 hónapig tárolható, ebben az esetben a felhasználhatósági időtartam a kivételtől számítandó.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. *Szokásos adagolás: naponta 3-szor 1 cseppet becseppenteni.* A fagyasztott szemcseppet felhasználás előtt néhány óráig legfeljebb 25 °C hőmérsékleten kell tartani, hogy alkalmas legyen a becseppentésre.

Hatóanyagok

Zinci sulfas heptahydricus: *adstringens, antisepticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakció.

Idegrendszer

Láz- és fájdalomcsillapítók

Láz

Sokféle patológiai folyamat okozhat lázat. Ezek fertőzések esetén pl. környezeti pirogének, mikróbákból származó toxinok, mikroorganizmusok. (Jellemzően pl. a Gram (-) baktériumok endotoxinja).

Lázat okoznak a daganatos és haematológiai betegségek, egyes granulomás betegségek, mint a sarcoidosis autoimmun, gyulladásos betegségek, mint pl. a Crohn betegség, egyes endokrin kórképek, a központi idegrendszert ért trauma, a szöveti nekrózis, vérzések és egyes pszichiátriai gyógyszerek (NMS= neurolepticus malignus syndroma).

A normál testhőmérsékletet a hipotalamusz kontrollálja. Láz esetén is fennáll ez a kontroll csak magasabb hőfokon. Az emberi test normális hőmérséklete hónaljban mérve 36,6 °C körüli. Egészen 37,9 °C-ig csupán hőemelkedésről beszélünk. 38 °C alatt általában szükségtelen lázcsillapítót alkalmazni.

Értékek:

- 36,5 – 37 °C élettani;
- > 37 °C hőemelkedés;
- > 38 °C láz;
- > 39 °C magas láz;
- > 40 °C igen magas láz.

Fájdalom

A fájdalom védekező rendszerünk nagyon fontos jele. Jelzi, hogy szervezetünket valamilyen ártalom érte, jelzi annak típusát, erősségét, és többnyire a helyét is. A fájdalom tehát arra ösztönözi a szervezetet, de a fájdalmáról panaszkodó beteg orvosát is, hogy a fájdalmat megszüntesse. Először azonban a fájdalom okát kell feltárni, ami lehetséges, hogy csupán banális eredetű, és egyszerű fájdalomcsillapítókkal, ún. minor analgeticumokkal, esetleg nagyobb fájdalom esetén központi idegrendszerre ható fájdalomcsillapítókkal lehet megszüntetni.

Más esetben orvosi beavatkozás, például műtét szükséges a fájdalom megszüntetéséhez. A fájdalom szubjektív észlelet, amelynek erőssége függ az egyén fájdalomtűrő képességétől, de a fájdalmat okozó noxa mértékétől, milyenségétől is.

Minor analgeticumok

A minor analgeticumok a legjobban elterjedt, a leggyakrabban használt gyógyszerek. Megfelelő dózisban, rövid ideig tartó alkalmazásuk általában nem jelent nagyobb veszélyt a szervezetre. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a minor analgeticumokkal történő fájdalomcsillapítás csak egy relatíve rövid terápiás program lehet. Tartós alkalmazásuk során a hatóanyag tulajdonságaitól függően gyomornyálkahártya károsodást, vérzést, perforációt (acetil-szalicilsav), továbbá máj (paracetamol) károsodást okozhatnak.

A nem-steroid gyulladásgátlók (NSAID), vagy más néven nem-kábító fájdalomcsillapítók fájdalomcsökkentő, a lázcsillapító és a gyulladásgátló hatással rendelkeznek. Mindhárom hatás mechanizmusa közös folyamatra vezethető vissza. A minor analgeticumok ugyanis gátolják a gyulladás, a láz és a fájdalom kialakulásában fontos szerepet játszó prosztaglandinok bioszintézisét.

FoNo VIII-ban szereplő láz- és fájdalomcsillapítók

Hatóanyagok: acetil-szalicilsav (ASA), paracetamol, metamizol. és kombinációk kiegészítésként kodeint, etilmorfint, papaverint, koffeint is tartalmaznak. A kombinációk alkalmazása csak akkor indokolt, ha az egyes komponensek önmagukban nem szüntetik meg a fájdalmat. Azonos támadáspontú

(pl. ciklooxigenáz gátlók) fájdalomcsillapítók kombinálása azonban értelmetlen. Simaizom görccsel járó fájdalom esetén a papaverint tartalmazó kombináció adása előnyös.

Az acetil-szalicilsav erősen kötődik a COX_1 enzimhez, gátolja azonban a COX_2 enzim működését is, tehát gyomornyálkahártya károsító hatása jelentős lehet. A paracetamol, metamizol perifériás ciklooxigenáz gátló hatása minimális. Lázcsillapító hatásukat a központi idegrendszeren keresztül fejtik ki. A hőközpontban gátolják a pirogén citokinek által indukált ciklooxigenáz működését és így a prosztaglandinok bioszintézisét. Perifériás fájdalom- és gyulladásgátló hatásmechanizmusuk ma még nem teljesen tisztázott.

A FoNo VIII-ban a fájdalomcsillapításra szolgáló készítmények gyógyszerformája por, végbélkúp és krém. A cremor (krém) gyógyszerformájú készítmények felületi kezelésre szolgálnak. Javallataik traumás eredetű izomrándulás, izomhúzódás, inak, ínhüvelyek, valamint az ezeket körülvevő szövetek gyulladásai, fájdalmas váll merevség lokális kezelése.

A por és végbélkúp gyógyszerformában előforduló készítmények hatóanyagai között természetesen szerepelnek a klasszikus gyulladásgátló gyógyszerek, továbbá a metamizol és a paracetamol. Az indikációtól, azaz a fájdalom erősségétől függően egyes cikkelyekben szerepel a kodein metamizollal kombinálva.

A kodein és etilmorfin tartalmú készítmények rendelésénél gondolni kell arra, hogy azok a betegek, akiknél a CYP2D6 májenzim aktivitása az általánosnál fokozottabb, a kodeint gyorsan morfinná alakítják át és emiatt náluk kodein adása esetén is morfin mérgezés tünetei jelentkezhetnek. Magyarországon a népesség kb. 1 % - 1,9 %-a tartozik ehhez a csoporthoz. Végül a fájdalomcsillapító készítmények között migrén elleni tüneti szerek is találhatók. Ezek a klasszikus ergotamin hatóanyag mellett metamizolt, paracetamolt és koffeint is tartalmaznak.

Milyen fájdalomcsillapítót használhat az asztmás beteg?

A FoNo VIII-ban szereplő acetil-szalicilsav az arra érzékeny betegeken asztmás rohamot provokálhat. Ennek megfelelően asztmás beteg számára inkább paracetamolt vagy metamizolt tartalmazó készítmény rendelése javasolt.

Várandósság és fájdalomcsillapítás

Biztos adatok, evidenciák hiányában általában az tanácsolható, hogy az organogenesis időszakában a várandós lehetőleg ne szedjen minor analgeticumot.

Az eddigi tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a paracetamol a szokásos dózisban nem károsítja a szervfejlődést és nincs toxikus hatással a magzatra. Azonban az organogenesis végéig (az első 5 hónap) a paracetamol is csak különösen indokolt esetben alkalmazható.

Az acetil-szalicilsav a terhesség utolsó szakaszában zavart okozhat, gátolhatja ugyanis a méh összehúzódását.A nem-szteroid gyulladáscsökkentők az első trimeszterben egyes források szerint összefüggésbe hozhatók vetéléssel, a harmadik trimeszterben pedig teoretikusan hozzájárulhatnak a ductus arteriosus Botalli korai záródásához. A terhesség végső szakaszában tehát az acetil-szalicilsav és más nem-szteroid gyulladáscsökkentők alkalmazása kerülendő.

Lázcsillapítás gyermekkorban

A gyermekorvos egyik leggyakoribb feladata a lázcsillapítás. A lázcsillapító gyógyszerformájának (végbélkúp, szuszpenzió, szirup, esetleg tabletta) megválasztása a gyermek életkorától (pl. csecsemő, kisgyermek) és testsúlyától függ.

A lázcsillapító készítményt nem vényköteles gyógyszerek esetében a betegtájékoztatóban leírtak vagy esetleg az orvos javaslata szerint, vényköteles szer esetén pedig mindig a gyógyszert felíró orvos utasítása szerint kell alkalmazni.

A gyógyszeres lázcsillapítás kombinálható hűtőfürdővel vagy hűtőborogatással. A lázcsillapítás során nem arra kell törekedni, hogy a gyermek láztalan legyen, hanem arra, hogy a túl magas (39 °C feletti) láza csökkenjen.

Lázcsillapítás célja tehát a tartósan magas testhőmérséklet csökkentése, a kísérő tünetek enyhítése. 38 °C alatt, jó közérzetű gyermeknél nem szükséges lázcsillapító alkalmazása. Lázcsillapító adásával

nem előzhető meg a lázas eclampsia. Láz, magas láz esetén is elsőként választandó a fizikális lázcsillapítás.

A különböző hatóanyag tartalmú lázcsillapító gyógyszerek váltott alkalmazása rutinszerűen nem javasolt. Szalicilát tartalmú szerek adása 10 éves kor alatt, ill. bizonyos vírusfertőzések esetén (influenza, varicella) a Reye-szindróma kialakulásával kimutatott összefüggés miatt nem javasolt.

Az igen magas láz (41 °C felett) leginkább a keringési szerveket károsítja, szélsőséges esetben akár halált is okozhat. Ilyen esetben célszerű a fizikális hűtést és a lázcsillapító gyógyszereket együttesen alkalmazni.

A lázcsillapítók egyúttal enyhe fájdalomcsillapítók is, így arra is alkalmazhatók, hogy a betegségek kapcsán jelentkező fájdalmat csillapítsák és a láz okozta rossz közérzetet javítsák. Ilyen célból a lázcsillapító gyógyszerek adása az említett alacsonyabb testhőmérséklet esetén is indokolt lehet.

Gyermekgyógyászatban használt lázcsillapítók

Acetaminofen (paracetamol)

Az átlagos adagja 10-15 mg testsúly kg-onként, naponta négyszer alkalmazva. Közepesen erős láz- és enyhe fájdalomcsillapító. Magas láz esetén hatékonysága elmarad a metamizol lázcsillapító hatásától.

Acetil-szalicilsav

A magyar előiratok igen kis dózisokat engedélyeznek, gyermekek számára mindössze 750 mg-ot napi adagként, amely dózis lázcsillapító hatása adott esetben elégtelen lehet. Az acetil–szalicilsav a világ legnépszerűbb lázcsillapítója volt mindaddig, amíg felismerték, hogy főleg influenzás és egyéb vírusbetegségben szenvedőknél – ha igen ritkán is – Reye-szindrómát okozhat. Használata ezért lázcsillapítóként visszaszorult. Tíz év alatti gyerekek esetén alkalmazása nem javasolt.

Metamizol

Hosszú évtizedeken keresztül a legnépszerűbb lázcsillapító volt. Használata egyes országokban az általa okozott súlyos mellékhatás jelentkezése miatt (agranulocytosis) visszaszorult. Megjegyzendő, hogy ez a mellékhatás Magyarországon igen ritkán fordul elő. A metamizol esetében ezt a súlyos mellékhatást, mely az anti-neutrofil antitest és leukoagglutininek képzésén alapul, valószínűleg a szakirodalomban nem írták le, bár több országban (Svédország, USA) kivonták a fogalomból. Vénykötelessége feloldásra került!

IDEGRENDSZERRE HATÓ KÉSZÍTMÉNYEK

Altatók és nyugtatók

054/2020/01

✠

Klysma chlorali pro infante 50 mg/ml

(Klysm. chloral. pro infant. 50 mg/ml)

Anticonvulsivum. Sedativum.

ATC besorolás: altatók és nyugtatók − chloral hydrate N05CC01.

Javallat

Spasmophylia.

Rp.

Chlorali hydratis

gramma unum (g 1,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata sex (g 6,0)

Aquae purificatae

grammata tredecim et centigrammata quadraginta (13,4 g)

M. f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Rendeléskor készítendő. Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

Erős hatású hatóanyagot tartalmaz. Csak intézeti felhasználásra rendelhető. Adagolás kizárólag az orvos utasítása szerint. Az előírt mennyiségű oldatot a végbélbe kell fecskendezni. Amennyiben az orvos másként nem rendeli, szokásos adagolása: 0,5 ml (25 mg)/ttkg. Az egyszeri adag nem haladhatja meg az 500 mg-ot, akkor sem, ha a testtömeg alapján számított mennyiség nagyobb lenne. A fenti adagolás 1 hónaposnál idősebb csecsemők és legfeljebb 20 kg testtömegű kisgyermekek számára javasolt. Az adag legalább 4-6 óra elteltével, általában egyszer ismételhető.

Hatóanyagok

Chlorali hydras: *hypnoticum és sedativum, 6-8 óráig tartó alvást okoz. Nagy adagban fájdalmat, görcsöket és deliriumot is szüntet.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység. Nem adható sedativumként szív-, máj-, és vesekárosodás esetén.

Kölcsönhatás

Antikoagulánsok, barbiturátok, benzodiazepinek, ópioid analgeticumok hatását fokozza.

Mellékhatás

Túlérzékenység, allergiás reakciók, bőrkiütés. Nagy dózisban adva (500-3000 mg, gyermekeknek) CNS depresszió, arrhythmia, légzésdepresszió, hypotensio, szédülés, paradox izgatottság (ritkán), elesettség léphet fel. Szív,- máj és vesekárosító hatást okozhat.

062/2020/01

Melissae folium
(Meliss. fol.)

Sedativum. Hypnoticum. Carminativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb hypnoticumok és sedativumok HN05CM. Növényi carminativum HA03AW.

Javallat

A stressz enyhe tüneteinek kezelésére és az elalvás elősegítésére, valamint enyhe gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére.

Rp.

Melissae folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Orvosi citromfű levél.

Fontos tudnivalók

12 évnél idősebbek részére egyszeri adag: 1,5-4,5 g (kb. 12-36 ml) orvosi citromfű levelet kb. 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztható. Naponta 1-3 alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Melissae folium: *sedativum illóolaj, spasmolyticum, (illóolaj, fenil-propanoidok).*

Ellenjavallat

Orvosi citromfű levéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek 2 héten túl is fennállnak, vagy a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. A járművezetéshez és gépek kezeléséhez szükséges képességeket befolyásolhatja, így ezeket a tevékenységeket a tea elfogyasztását követően kerülni célszerű.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert valószínűséggel.

188/2020/01

Species crataegi composita
(Spec. crataeg. comp.)

Nyugtató teakeverék. Cardiotonicum. Sedativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb szívre ható gyógyszerek HC01EB. Egyéb hypnoticumok és sedativumok. HN05CM.

Javallat

Neurosis cordis tüneteinek (pl. palpitáció, enyhe izgalom hatására fellépő szabálytalan szívverés) kezelése, amennyiben az orvosi vizsgálat a szív és vérkeringési rendszer megbetegedését kizárta.

Rp.

Crataegi folii cum flore

grammata triginta quinque (g 35,0)

Crataegi fructus

grammata triginta (g 30,0)

Melissae folii

grammata viginti quinque (g 25,0)

Lavandulae floris

grammata decem (g 10,0 g)

M. f. species.

D.S.: Nyugtató teakeverék. Étkezés után fogyasztandó.

Fontos tudnivalók

2,7 g (kb. 15 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forró vízzel leöntünk, néhányszor megkeverve fél óráig áztatjuk, majd szűrjük. Étkezés után fogyasztható. Naponta 1 csészényi tea fogyasztása ajánlott. A készítmény orvosi felügyelet nélkül legfeljebb 14 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Crataegi folium cum flore et Crataegi fructus: *cardiotonicum, enyhe nyugtató hatása kedvező az úgynevezett neurozisos szívpanaszoknál.*

Melissae folium: *enyhe sedativum, alvászavarokban, feszült idegállapotban nyugtató hatású. Carminativum, stomachicum.*

Lavandulae flos: *enyhe sedativum, alvászavarok, neurozisos szívpanaszok kezelésére.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A készítmény nem pótolja a szükséges specifikus terápiát a szív- és keringési rendszer fennálló betegségeiben. 18 év alatti életkorban, terhesség és szoptatás időszaka alatt alkalmazása nem ajánlott. A járművezetéshez vagy gépek kezeléséhez szükséges képességet befolyásolhatja, aki ezt észleli, ne alkalmazza a teát. Szívtájéki fájdalom (amely átterjedhet a karra, gyomorra, nyaktájékra), a boka vagy a láb duzzadása vagy dyspnoe jelentkezése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

193/2020/01

Species sedativa
(Spec. sedativ.)

Sedativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb hypnoticumok és sedativumok HN05CM.

Javallat

Stressz enyhe tünetei, enyhe insomnia.

Rp.

Lavandulae floris

grammata viginti (g 20,0)

Lupuli floris

grammata triginta (g 30,0)

Melissae folii

grammata quinquaginta (g 50,0)

M. f. species.

D.S.: Nyugtató teakeverék.

Fontos tudnivalók

A napközben fogyasztandó teához 1,0 g (kb. 15 ml), az elalvás előtt fogyasztandó teához pedig 1,0-1,5 g (kb. 15-23 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forró vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 2-3-szor, valamint elalvás előtt fél órával 1-1 csésze frissen készített tea fogyasztása ajánlott. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Lavandulae flos: *enyhe sedativum, alvászavarok, ideges szívpanaszok kezelésére.*

Lupuli flos: *enyhe sedativum.*

Melissae folium: *enyhe sedativum, alvászavarokban, feszült idegállapotban nyugtató hatású.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

12 év alatti életkorban, terhesség és szoptatás időszakában adatok hiányában alkalmazása nem ajánlott. A járművezetéshez vagy gépek kezeléséhez szükséges képességet befolyásolhatja. aki ezt észleli, ne vezessen, illetve ne végezzen ilyen tevékenységet.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

194/2020/01

Species sedativa cum Leonuro
(Spec. sedativ. c. Leon.)

Sedativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb hypnoticumok és sedativumok HN05CM.

Javallat

Stressz enyhe tünetei, enyhe insomnia.

Rp.

Aurantii pericarpii

grammata quinque (g 5,0)

Menthae piperitae folii

grammata quindecim (g 15,0)

Lupuli floris

Melissae folii

aa grammata viginti (aa g 20,0)

Leonuri cardiacae herbae

grammata quadraginta (g 40,0)

M. f. species.

D.S.: Nyugtató teakeverék.

Fontos tudnivalók

A napközben fogyasztandó teához 1,2-1,6 g (kb. 15-20 ml), az elalvás előtt fogyasztandó teához pedig 1,2-2,4 g (kb. 15-30 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forró vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 2-3-szor, valamint elalvás előtt 1-1 csésze frissen készített tea fogyasztása ajánlott. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Lupuli flos: *enyhe sedativum.*

Melissae folium: *enyhe sedativum, alvászavarokban, feszült idegállapotban nyugtató hatású.*

Leonuri cardiacae herba: *enyhe sedativum, csökkenti az ideges szívpanaszokat (pl. palpitatio).*

Ellenjavallat

Terhesség. A készítmény összetevőivel, valamint a mentacsalád tagjaival, továbbá mentollal (vagy rokon vegyületekkel) szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

12 év alatti életkorban és szoptatás időszakában adatok hiányában alkalmazása nem ajánlott. A járművezetéshez vagy gépek kezeléséhez szükséges képességet befolyásolhatja; aki ezt észleli, ne vezessen, illetve ne végezzen ilyen tevékenységet. Ha a betegség tünetei 2 héten belül nem javulnak, vagy a kezelés alatt rosszabbodnak, orvosi vizsgálatra van szükség. Refluxbetegségben szenvedőknél a gyomorégést fokozhatja.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók.

195/2020/01

Species sedativa cum Passiflora

(Spec. sedativ. c. Passiflor.)

Sedativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb hypnoticumok és sedativumok HN05CM.

Javallat

Stressz enyhe tünetei, enyhe insomnia.

Rp.

Aurantii pericarpii

grammata quinque (g 5,0)

Menthae piperitae folii

grammata quindecim (g 15,0)

Lupuli floris

Melissae folii

aa grammata viginti (aa g 20,0)

Passiflorae herbae

grammata quadraginta (g 40,0)

M. f. species.

D.S.: Nyugtató teakeverék.

Fontos tudnivalók

A napközben fogyasztandó teához 1,0-1,5 g (kb. 10-15 ml), az elalvás előtt fogyasztandó teához pedig 1,0-1,8 g (kb. 10-18 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forró vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 2-3-szor, valamint elalvás előtt 1-1 csésze frissen készített tea fogyasztása ajánlott. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Lupuli flos: *enyhe sedativum.*

Melissae folium: *enyhe sedativum, alvászavarokban, feszült idegállapotban nyugtató hatású.*

Passiflorae herba: *enyhe sedativum és hypnoticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint a mentacsalád tagjaival szembeni, továbbá mentollal (vagy rokon vegyületekkel) szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

12 év alatti életkorban, terhesség és szoptatás időszakában adatok hiányában alkalmazása nem ajánlott. A járművezetéshez vagy gépek kezeléséhez szükséges képességet befolyásolhatja, aki ezt észleli, ne vezessen, illetve ne végezzen ilyen tevékenységet. Refluxbetegségben szenvedőknél a gyomorégést fokozhatja.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, gyomorégés.

241/2020/01

Tiliae flos
(Tiliae fl.)

Diaphoreticum. Enyhe sedativum. Diureticum. Adstringens. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: diaphoreticumok és egyéb, megfázás és köhögés elleni növényi szerek HR05YA. Egyéb altatók és nyugtatók HN05CM.

Javallat

Meghűlés, vagy nátha tüneteinek csökkentésére. Enyhe stressz tüneteinek csillapítására.

Rp.

Tiliae floris

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Hársfavirágzat.

Fontos tudnivalók

Felnőttek, valamint 12 évesnél idősebb gyermekek és serdülők részére 1,5 g (kb. 10-11 ml) aprított hársfavirágzatot 150 ml forrásban lévő vízzel leforrázunk, időnként megkeverve fogyasztható hőmérsékletre lehűlni hagyjuk, majd leszűrjük és elfogyasztjuk. Naponta 2-4 alkalommal. 4-12 éves gyermekek részére a teát az előzőek szerint 1,0 g (kb. 7-8 ml) aprított hársfavirágzatból készítjük. Naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. Ebben a korosztályban stressz tüneteinek enyhítésére nem javallott. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Tiliae flos: *diaphoreticum (kvercetin, kempherol, cumarinok), enyhe sedativum (flavonoidok), hurutellenes hatású, diureticum (terpenoidok), adstringens (cseranyagok).*

Ellenjavallat

Hársfavirágzattal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 4 év alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a megfázás tünetei 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, különösen, ha dyspnoe, indokolatlan láz vagy purulens sputum jelentkezik, illetve ha a stressz okozta panaszok a kezelés során nem enyhülnek, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert gyakorisággal.

289/2020/01

Valerianae tinctura
(Valer. tinct.)

Sedativum, hypnoticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb altatók és nyugtatók HN05CM.

Javallat

Szorongás, stressz tüneteinek enyhítése, elalvás elősegítése.

Rp.

Valerianae tincturae

grammata viginti (g 20,0)

D.S.: [Szorongás, stressz esetén]: **Naponta 3-szor 25-30 cseppet kevés vízzel bevenni.** [Elalvás elősegítése céljából]: **Lefekvés előtt fél órával 50-60 cseppet kevés vízzel bevenni.**

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Valerianae radix: *enyhe sedativum, csökkenti a szorongást, a feszült, nyugtalan állapotot. Alvászavarokban, ideges szívpanaszoknál alkalmazható.*

Ellenjavallat

Valeriánával szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek 14 nap alatt nem javulnak vagy a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Tartós valeriana adagolás megszakítása után megvonásos tünetek alakulhatnak ki. Központi idegrendszeri depressansok, alkohol, barbiturátok, benzodiazepinek a készítmény nyugtató hatását fokozzák. A készítmény 70 V/V% alkoholt tartalmaz; emiatt és hatóanyagtartalma miatt az autóvezetést, illetve a gépek kezeléséhez szükséges képességeket befolyásolhatja. Ha a beteg a készítményt napközben szedi, ne vezessen autót és ne kezeljen gépeket!

Mellékhatás

Gastrointestinalis tünetek (hányinger, hasi görcsök) jelentkezhetnek. Ritkán reggeli álmosság. Krónikus adagolás esetén fejfájást, fáradékonyságot, feledékenységet, ingerlékenységet, nehézkességet, álmatlanságot okozhat. Túladagolás esetén hepatotoxicitás, fáradtság, mellkasi szorító érzés, eufória, tremor, mydriasis jelentkezhet.

Fájdalomcsillapítók

005/2020/01

Aluminium aceticum tartaricum solutum

(Alum. acet. tart. sol.)

Adstringens. Antiphlogisticum. Antisepticum.

ATC besorolás: antiszeptikumok és fertőtlenítők – alumíniumtartalmú szerek D08AB. Izületi- és izomfájdalmak lokális készítményei M02A.

Javallat

Különböző eredetű izom- és izületi fájdalmak lokális kezelése.

Rp.

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Külsőleg. 10-szeres mennyiségű vízzel hígítva, borogatásra.

Hatóanyagok

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens. Gyulladásgátló, enyhe antisepticum.*

Mellékhatás

Enyhén irritálhat.

014/2020/01

Cremor ad myalgiam
(Cremor ad myalg.)

Analgeticum.

ATC besorolás: váz és izomrendszer − egyéb lokális készítmények ízület és izomfájdalmakra M02AX10.

Javallat

Myalgia, traumás eredetű izomrándulás, izomhúzódás.

Rp.

Pini silvestris aetherolei

grammata duo (g 2,0)

Eucalypti aetherolei

grammata duo (g 2,0)

Menthae piperitae aetherolei

grammata duo (g 2,0)

Lidocaini

grammata quinque (g 5,0)

Capsici tincturae normatae

grammata decem (g 10,0)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Fájdalomcsillapító krém.

Fontos tudnivalók

1 g készítmény 50 mg lidokaint tartalmaz. Tájékoztatásul 1 mokkáskanálnyi készítmény kb. 2 g-nak felel meg. A szisztémás mellékhatások megelőzése érdekében bőrfelületen egyszerre legfeljebb 100 mg lidokainnak megfelelő mennyiségű, azaz kb. 2 g készítmény alkalmazható, és ez naponta legfeljebb kétszer ismételhető. Legyengült, idős betegek kezelésekor szükség lehet a dózis csökkentésére.

Hatóanyagok

Pini silvestris aetheroleum: *hiperemizáló hatás.*

Eucalypti aetheroleum: *antiphlogistikus, analgetikus, hiperemizáló hatás*.

Menthae piperitae aetheroleum: s*pasmolyticus, antiphlogisticus hatású, helyileg alkalmazva izgatja a hidegérzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Lidocainum: s*avamid típusú membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan jelentkezik, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind a tovaterjedését.*

Capsici tinctura normata: *rubefaciens; hatása első fázisában vérbőséget, irritációt okoz a bőrön, nyálkahártyákon. A kapszaicin hatásának ezt követő, második fázisa fájdalomcsillapító hatással és a fájdalommal és égő érzéssel szembeni deszenzitizációval párosul.*

Ellenjavallat

A mentolra vagy a mentacsaládba tartozó növényekre, továbbá a készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén túlérzékenység. Congestiv szívelégtelenség olyan egyéneknél, akiknél fennáll a chiliborssal (cayenne-i bors), egyéb kapszaicinoidokkal (például fűszerpaprika) szembeni túlérzékenység. Sérült bőrön, sebeken és ekzemás bőrön történő alkalmazás. 18 év alatti életkor. A terhesség és szoptatás időszakában csak az előny/kockázat gondos mérlegelése után szabad alkalmazni. Szoptatás alatt a krémet tilos az emlők környékén alkalmazni.

Figyelmeztetés

Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen ne alkalmazzuk. Szemtől és nyálkahártyáktól tartsuk távol. Szembe kerülve csípő, égető érzést, vérbőséget és érzékelési zavart okozhat. Ha a készítmény véletlenül a szembe került, a szemet azonnal öblíteni kell vízzel és védeni kell, míg az érzékelés visszatér. Csak ép bőrön alkalmazható. Óvatosan alkalmazható epilepsziás betegnél, továbbá bradycardia esetén és amennyiben májfunkciós zavar áll fenn, különösen akkor, ha az alkalmazott dózis, vagy a kezelt felület valószínűsíti, hogy a felszívódó lidokain mennyisége jelentős lehet. A krém hatóanyagai lokális hyperaemiát okoznak jelentős erythemával és melegségérzéssel. Ez a reakció a készítmény hatásából adódik, és rendszerint rövid időn belül elmúlik. A hőhatás fokozódhat fizikai tevékenység hatására (verejtékezés). A kezelés tartama alatt kerülni kell további hőforrások (pl. napsugárzás, infravörös sugárzás, melegítő párna vagy melegvíz) alkalmazását.

Kölcsönhatás

A lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin, ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak. A készítmény nem alkalmazható együtt egyéb lokálisan ható készítményekkel (pl. más bőrpírt előidéző vagy fájdalomcsillapító gélekkel) egyidejűleg, ugyanazon a testfelületen.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén átmeneti erythaema, oedema, érzékelési zavar alakulhat ki. Előfordulhatnak túlérzékenységi allergiás reakciók: urticaria, vesiculatio, nagyon ritkán angioedema, bronchospasmus, legsúlyosabb esetben anaphylaxias shock. A készítmény előírásszerű használata esetén szisztémás mellékhatások előfordulása ritka. Szisztémás mellékhatások elsősorban nagy dózisok használata, a hatóanyag gyors felszívódása, túlérzékenység, idiosyncrasia vagy a beteg csökkent tolerabilitása esetén fordulhatnak elő. Rendkívül ritkák a központi idegrendszeri (szédülés, álmosság, görcsök, izgatottság és/vagy depressio, légzésbénulás), illetve cardiovascularis (hypotonia, szívizom gyengeség, bradycardia, szívmegállás) mellékhatások.

023/2020/01

Cremor indometacini 10 mg/g

(Cremor indomet. 10 mg/g)

Analgeticum.

ATC besorolás: nem-szteroid gyulladásgátlók és rheuma ellenes készítmények – Indometacin M01AB01.

Javallat

Inak, ínhüvelyek, valamint a körülvevő szövet gyulladásai, fájdalmas vállmerevség, húzódásokat, rándulásokat követő duzzanat és fájdalom kezelése.

Rp.

Indometacini

gramma unum (g 1,0)

Levomentholi

gramma unum (g 1,0)

Camphorae racemicae

grammata duo (g 2,0)

Capsici tincturae normatae

grammata tria (g 3,0)

Hydrogeli methylcellulosi FoNo VIII.

grammata quadraginta (g 40,0)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Fájdalomcsillapító krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Szembe és nyálkahártyára nem kerülhet. Alkalmazása után kezet kell mosni. Legfeljebb 14 napig használható. *Szokásos alkalmazás:* legfeljebb 2 g (kb. 1 mokkáskanálnyi mennyiségnek felel meg) krémmel a fájdalmas területet be kell kenni, majd a készítményt a bőrbe óvatosan be kell dörzsölni. A kezelés naponta 3-4-szer ismételhető.

Hatóanyagok

Indometacinum: *a nem-szteroid gyulladásgátlók csoportjába tartozó erős hatású gyulladásgátló, fájdalomcsillapító és lázcsillapító szer. Hatását a ciklooxigenáz enzim gátlásán keresztül fejti ki.*

Levomentholum: *bőrön helyileg alkalmazva értágító hatású és izgatja a hidegre érzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Camphora racemica: *bőrizgató, rubefaciens, antiphlogisticum. Hűsítő, local anaestheticum, analgeticum, viszketéscsillapító, enyhe antisepticus hatással rendelkezik.*

Kapszaicin (Capsici tinctura normata hatóanyaga)**:** *külsőleg alkalmazva a bőrben jelentős hisztamin felszabadulást okoz. Javítja az erekben a keringést. Fájdalomérzetet csökkentő hatása a P-anyagra kifejtett hatásából ered.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival, valamint segédanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. Nem alkalmazható seben és nyílt sérülésen. Terhesség és szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Nagyobb testfelületen, különösen tartósan vagy hámfosztott bőrfelületen alkalmazva a felszívódó indometacin szisztémás toxikus hatásokat okozhat (gastrointestinalis panaszok, vérzés, fekély, tachycardia, arrhythmia, hypertonia, haematuria, vérképzőrendszeri betegségek, hepatitis, hányás, asthmás tünetek stb.).

Kölcsönhatás

Az ép bőrön keresztül csak csekély hatóanyag mennyiség kerül a szisztémás keringésbe. Nagyobb bőrfelületen tartósan, vagy hámfosztott testfelületen alkalmazva azonban az alábbiakban felsorolt kölcsönhatások alakulhatnak ki. Az indometacin a szalicilátok GI mellékhatásait fokozza, a furosemid és thiazid diureticumok vérnyomáscsökkentő hatását mérsékli, a digoxin plazma koncentrációját emeli, a methotrexát, ciclosporin toxikus hatásait, valamint az antidiabeticumok hatását fokozza, a lithium plasma szintjét emelve annak toxicitását fokozza.

Mellékhatás

Lokális bőrszárazság, égés, melegség érzés, ekzema, bőrpír, allergiás reakciók.

024/2020/01

Cremor indometacini 20 mg/g

(Cremor indomet. 20 mg/g)

Analgeticum.

ATC besorolás: nem-szteroid gyulladásgátlók és rheuma ellenes készítmények – Indometacin M01AB01.

Javallat

Inak, ínhüvelyek, valamint a körülvevő szövet gyulladásai, fájdalmas vállmerevség, húzódásokat, rándulásokat követő duzzanat és fájdalom kezelése.

Rp.

Indometacini

grammata duo (g 2,0)

Levomentholi

gramma unum (g 1,0)

Camphorae racemicae

grammata duo (g 2,0)

Capsici tincturae normatae

grammata tria (g 3,0)

Hydrogeli methylcellulosi FoNo VIII.

grammata quadraginta (g 40,0)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Fájdalomcsillapító krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

Szembe és nyálkahártyára nem kerülhet. Alkalmazása után kezet kell mosni. Legfeljebb 14 napig használható. *Szokásos alkalmazás:* legfeljebb 2 g (kb. 1 mokkáskanálnyi mennyiségnek felel meg) krémmel a fájdalmas területet be kell kenni, majd a készítményt a bőrbe óvatosan be kell dörzsölni. A kezelés naponta 3-4-szer ismételhető.

Hatóanyagok

Indometacinum: *a nem-szteroid gyulladásgátlók csoportjába tartozó erős hatású gyulladásgátló, fájdalomcsillapító és lázcsillapító szer. Hatását a ciklooxigenáz enzim gátlásán keresztül fejti ki.*

Levomentholum: *bőrön helyileg alkalmazva értágító hatású és izgatja a hidegre érzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Camphora racemica: *bőrizgató, rubefaciens, antiphlogisticum. Hűsítő, local anaestheticum, analgeticum, viszketéscsillapító, enyhe antisepticus hatással rendelkezik.*

Kapszaicin (Capsici tinctura normata hatóanyaga)**:** *külsőleg alkalmazva a bőrben jelentős hisztamin felszabadulást okoz. Javítja az erekben a keringést. Fájdalomérzetet csökkentő hatása a P-anyagra kifejtett hatásából ered.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival, valamint segédanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. Nem alkalmazható seben és nyílt sérülésen. Terhesség és szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Nagyobb testfelületen, különösen tartósan vagy hámfosztott bőrfelületen alkalmazva a felszívódó indometacin szisztémás toxikus hatásokat okozhat (gastrointestinalis panaszok, vérzés, fekély, tachycardia, arrhythmia, hypertonia, haematuria, vérképzőrendszeri betegségek, hepatitis, hányás, asthmás tünetek stb.).

Kölcsönhatás

Az ép bőrön keresztül csak csekély hatóanyag mennyiség kerül a szisztémás keringésbe. Nagyobb bőrfelületen tartósan, vagy hámfosztott testfelületen alkalmazva azonban az alábbiakban felsorolt kölcsönhatások alakulhatnak ki. Az indometacin a szalicilátok GI mellékhatásait fokozza, a furosemid és thiazid diureticumok vérnyomáscsökkentő hatását mérsékli, a digoxin plazma koncentrációját emeli, a methotrexát, ciclosporin toxikus hatásait, valamint az antidiabeticumok hatását fokozza, a lithium plasma szintjét emelve annak toxicitását fokozza.

Mellékhatás

Lokális bőrszárazság, égés, melegség érzés, ekzema, bőrpír, allergiás reakciók.

117/2022/02

Pulvis analgeticus
(Pulv. analg.)

Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom- és lázcsillapítók – metamizol-nátrium, kombinációk kivéve pszicholeptikumok N02BB52.

Javallat

Erős vagy egyéb kezelésre nem reagáló fájdalmak és/vagy láz csillapítása, amennyiben más terápiás beavatkozás ellenjavallt.

Rp.

Coffeini

centigrammata quinque (g 0,05)

Metamizoli natrici monohydrici

centigrammata quadraginta quinque (g 0,45)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Fájdalom vagy láz esetén 1 vagy 2 port bevenni, legalább 6 órás időközönként. Este csak 1 por, naponta összesen legfeljebb 4 por vehető be.

Hatóanyagok

Coffeinum: *psychostimulans.*

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus hatású vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki.*

Ellenjavallat

Koffein és pirazolon-származékok iránti túlérzékenység. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége. Aktív pepticus ulcus. Analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni túlérzékenység. Analgetikus asztma szindróma. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz enzim hiánya. Acut intermittáló hepaticus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. Terhesség harmadik trimesztere. Szoptatás időszaka. 15 év alatti életkor, 53 kg alatti testtömeg.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A gyógyszert a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni. Amennyiben a tünetek 3 napon belül nem enyhülnek vagy éppen súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

A készítmény alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő.

Terhesség első és második harmadában alkalmazása nem ajánlott, csak egyéb terápiás alternatíva hiányában adható.

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Metamizol

- Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki.
- Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell.
- A metamizol csökkentheti az együttesen alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.
- A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.
- Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása).
- A metamizol erősítheti az alkohol hatását.
- Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.

Koffein

- A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását.
- A koffein dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot.
- A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2-inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják).
- A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását.
- Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos.
- A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét.
- A diszulfiram és az etinilösztradiol növeli a koffein hatását.
- A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Metamizol

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

Koffein

A készítmény alkalmazása során álmatlanság, nyugtalanság, tremor, tachycardia, arrhythmia, palpitatio, fejfájás, szédülés, hányinger, hányás alakulhat ki.

119/2022/03

✠

Pulvis antidoloricus

(Pulv. antidolor.)

Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom- és lázcsillapítók – acetilszalicilsav, kombinációk kivéve pszicholeptikumok N02BA51.

Javallat

Fájdalomcsillapítás.

Rp.

Ethylmorphini hydrochloridi

centigrammata duo (g 0,02)

Coffeini

centigrammata quinque (g 0,05)

Paracetamoli

centigrammata triginta (g 0,30)

Acidi acetylsalicylici

gramma semis (g 0,50)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: fájdalom esetén 2-3-szor 1 port bevenni, legfeljebb 10 napon át.*

Hatóanyagok

Ethylmorphini hydrochloridum: *centrális támadáspontú köhögés- és fájdalomcsillapító.*

Coffeinum: *psychostimulans.*

Paracetamolum: *láz- és fájdalomcsillapító. A prosztaglandin-szintézis főleg központi idegrendszeri gátlásával fejti ki analgetikus és antipyretikus hatását.*

Acidum acetylsalicylicum: *fájdalomcsillapító, gyulladásgátló és lázcsillapító. Gátolja a trombocyta aggregációt is.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal szembeni túlérzékenység, obstructiv légzészavar, légzőközpont depresszió, glaucoma, acut has, gátolt gyomorürülés. Reflux oesophagitis, activ ulcus pepticus. Haemophilia, haemorrhagiás megbetegedések. Kifejezett máj- és veseműködési zavar, krónikus alkoholfogyasztás. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány. Ismert CYP 4502D6 gyorsan metabolizáló betegek esetében alkalmazása ellenjavallt. Terhesség, szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Óvatosan alkalmazandó dyspepsia hajlam vagy gyomornyálkahártya laesiók esetén. Óvatosság szükséges asthmás és allergiás betegeknél és nem kontrollált hypertensio esetén. A készítmény a psychomotoros teljesítményt befolyásolhatja, alkalmazásának időtartama alatt járművet vezetni vagy balesetveszéllyel járó munkát végezni tilos. Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegeség esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek. Tartós használata, még a szokásos adagok esetén is haematologiai, vese-, vagy májkárosodást okozhat. Ezért figyelmeztessük a beteget, hogy folyamatosan 10 napnál hosszabb ideig orvosi ellenőrzés nélkül ne szedje. A paracetamolnak az előírtnál nagyobb adagban történő alkalmazása során veseműködési zavar és májkárosodás, nagy adagban letalis, irreversibilis májszövet necrosis jöhet létre, ezért különösen fontos a túladagolás elkerülése. Más paracetamol-tartalmú készítménnyel történő egyidejű alkalmazása kerülendő. Huzamos alkalmazás esetén hozzászokás alakulhat ki. A szalicilát-érzékenység ritkán örökletes lehet. Az anyatejbe átjutó acetilszalicilsav és az etilmorfin a szoptatott csecsemőben kumulálódhat és toxikus tüneteket okozhat. Gyermekkorban vírusos infekcióban szenvedőknél (nagyon ritkán) Reye-szindrómát okozhat.

Koffein-tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívarrhythmia, bizonyos szívbetegségek, így pl. congestiv cardiomyopathia, akut bal szívfél-elégtelenség esetén, hyperthyreosisban, súlyos májkárosodás esetén, időseknél, leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele az elalvást zavarhatja. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. A probenicid gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét, a metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. A gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és hatását. A gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Az alkohol-fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Acetilszalicilsav

Az alkohol fokozza a GI mellékhatásokat. Dipyridamol, metoclopramid, metoprolol növeli a plasma csúcskoncentrációt. Corticosteroidok csökkentik a szérum szalicilát-kocentrációt és növelik a GI vérzések, valamint az ulceráció kockázatát. Az acetilszalicilsav fokozza az antikoagulánsok, trombolitikumok/egyéb vérlemezke-aggragációt/haemostasist gátló szerek továbbá a sulfonylurea hypoglycaemiás gyógyszerek, a methotrexat, a phenytoin és a valproinsav hatását, míg a probenicid és a szulfinpirazon hatása csökken. Úgyszintén csökkenti az indometacin és a piroxicam plasma koncentrációját.

Más gyógyszerek és nagyobb dózisú acetilszalicilsav együttes alkalmazásának kockázatai: a vesekiválasztás csökkenése következtében megnőhet az együtt adott digoxin plazmakoncentrációja. Lítium és barbiturátok együttadása következtében emelkedhet a lítium és barbiturátok koncentrációja. Nagy dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott diuretikumok esetén csökkenhet a glomeruláris filtráció a csökkent prosztaglandin-termelés következtében. Kortikoszteroid-kezelés alatt csökkenhet a vér szalicilát-szintje, és nő az esélye a szalicilát-túladagolásnak, amennyiben a kortikoszteroid-kezelés befejeződik. Nagy dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott angiotenzin-konvertáló enzimgátlók (ACE-inhibitorok) hatására csökkenhet mind a glomeruláris filtráció, mind a készítmények vérnyomáscsökkentő hatása. Egyidejűleg adott valproinsav toxicitása növekedhet a fehérje-kötőhelyekről történő leszorítása miatt.

Koffein

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Depresszió, légzésdepresszió, hypotensio, bradycardia, icterus, myosis. Nagy dózisban tachycardia, extrasystole alakulhat ki. Központi idegrendszeri tünetek, álmatlanság, nyugtalanság, fülzúgás, látótérkiesés, tremor. Beszűkült májműködésnél a koffein felezési ideje megnyúlik, ami toxikus kumulációhoz vezethet. Esti bevétele az alvást zavarhatja. Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya-duzzanat. Nagyon ritkán csontvelőt érintő allergiás reakciók: pancytopenia, leukocytopenia, thrombocytopenia. A gyomor-bélnyálkahártyát irritálja. Fülzúgást, émelygést, hányingert, székrekedést, szédülést, álmosságot okozhat.

121/2022/02

✠

Pulvis antispasmodoloricus

(Pulv. antispasmodolor.)

Spasmolyticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom- és lázcsillapítók – metamizol-nátrium N02BB02.

Javallat

Egyéb kezelésre nem reagáló visceralis görcs, dysmenorrhoeás fájdalmak.

Rp.

Belladonnae folii extracti sicci normati

centigrammata quattuor (g 0,04)

Papaverini hydrochloridi

centigrammata sex (g 0,06)

Metamizoli natrici monohydrici

gramma semis (g 0,50)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: görcsös fájdalom esetén 1 port bevenni, naponta legfeljebb 3-szor, legalább 6 órás időközönként.* Szükség esetén ethylmorphini hydrochloridummal rendelhető, pl. Adde ad pulverem singulum, ethylmorphini hydrochloridi centigrammata unum (g 0,01). Elkészíthető Belladonnae folii extractum siccum normatum nélkül is Pulvis antispasmodoloricus sine extractum belladonnae néven is. Laktózt tartalmaz. A készítmény alkalmazása alatt alkohol tartalmú italok fogyasztása tilos.

Hatóanyagok

Belladonnae folii extractum siccum normatum: *anticholinerg hatású.*

Papaverini hydrochloridum: *a papaverin az ópium vízben oldódó sója, görcsoldó hatású. A Ca^{++} csatornák gátlásával közvetlenül a simaizomsejtekre hatva reversibilisen csökkenti az izomtónust. Spasmolyticus hatásában foszfodieszterázgátló hatása is szerepet játszik. Oldja a gyomor-bél traktus görcseit, a pylorus spasmust, az epekólikát, hatásos a vizeletvezetőrendszer görcsös állapotaiban. Csökkenti az erek tónusát és így a vérnyomást, javítja a coronaria-áramlást. A szívizom ingerlékenységét csökkenti, negatív chronotrop-hatású.*

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus hatású vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg az idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki.*

Ellenjavallat

Atropinnal és anticholinerg hatású készítményekkel, papaverinnel és pirazolon-származékokkal szembeni ismert túlérzékenység, Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége, anaemia. Aktív pepticus ulcus. Analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni túlérzékenység. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz enzim hiánya. Acut

intermittáló hepaticus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. AV-block, myocardialis infactus acut szakasza, coronaria sclerosis. Terhesség. Szoptatás időszaka. 15 év alatti életkor, 53 kg alatti testtömeg. Zárt szemzugú glaucoma.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A gyógyszert a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni. Amennyiben a tünetek néhány napon belül nem enyhülnek, vagy éppen súlyosbodnak, ismételten orvoshoz kell fordulni.

Extractum belladonnae siccum

Gépkocsivezetés, veszélyes munkavégzés kerülendő.

Papaverin

Prostata hyperplasia, csökkent gastrointestinalis motilitas, beszűkült májfunkció esetén csak óvatosan adható.

Metamizol

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

Metamizol alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő.

Az anyatejbe átjutó hatóanyagok a szoptatott csecsemőben toxikus tüneteket okozhatnak.

Kölcsönhatás

Extractum belladonnae siccum

Más anticholinergicumokkal, neurolepticumokkal, triciklusos antidepressansokkal együtt adva az anticholinerg hatás fokozódhat. Levodopa hatását antagonizálja.

Papaverin

A levodopa hatását csökkenti, alkohollal, továbbá központi idegrendszeri depressziót előidéző szerekkel együtt adva a papaverin okozta mellékhatások (álmosság, szédülés) előfordulása növekedhet.

Metamizol

Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki. Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell. A metamizol csökkentheti az együttesen alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.

A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.

Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-

koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása). A metamizol erősítheti az alkohol hatását.

Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet. Anticoncipiensek, fenobarbital, fenilbutazon jelenlétében a pirazolon származékok hatása gyengül.

Mellékhatás

Extractum belladonnae siccum

Palpitatio, erős psychomotoros izgalom, akkomodációs zavarok, torokszárazság, bőrkiütés.

Papaverin

Nausea, gyengeség, szédülés, álmosság, fejfájás, arrhythmia, izzadás, anorexia, bőr kipirulás, idiosynchrasiás hepatikus reakció.

Metamizol

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis),

illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen, ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

125/2022/02

Pulvis coffacyli
(Pulv. coffacyl.)

Antineuralgicum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom- és lázcsillapítók – acetilszalicilsav, kombinációk kivéve pszicholeptikumok N02BA51.

Javallat

Fájdalomcsillapítás.

Rp.

Coffeini

centigrammata quinque (g 0,05)

Calcii carbonatis

centigrammata decem (g 0,10)

Acidi acetylsalicylici

gramma semis (g 0,50)

M. f. pulvis.
Dentur tales doses No decem (X).
D.S.: Fájdalom esetén 1 port bevenni. Naponta legfeljebb 3-szor, étkezés után.

Hatóanyagok

Coffeinum: *psychostimulans.*

Acidum acetylsalicylicum: *fájdalomcsillapító, gyulladásgátló és lázcsillapító. Gátolja a trombocyta aggregációt is.*

Calcii carbonas: *antacidum.*

Fontos tudnivalók

Szedése 3-5 napnál hosszabb ideig nem javasolt.

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, aktív peptikus ulcus, reflux oesophagitis. Haemophilia, haemorrhagiás megbetegedések. Orális antikoaguláns terápia, methotrexát-terápia, súlyos vesekárosodás, súlyos májkárosodás, súlyos, kezeletlen szívelégtelenség. 15 év alatti életkor. A terhesség utolsó 3 hónapja. Szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Óvatosan alkalmazandó dyspepsia hajlam vagy gyomornyálkahártya laesiók esetén. Óvatosság szükséges asthmás és allergiás betegeknél és nem kontrollált hypertensiónál. Diabetes esetében interferálhat inzulinnal és glucagonnal. Az anyatejbe átjutó acetilszalicilsav a szoptatott csecsemőben toxikus tüneteket okozhat (thrombocyta funkció zavar, vérzés). Gyermekkorban vírusos infekcióban szenvedőknél (nagyon ritkán) Reye-szindrómát okozhat.

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Acetilszalicilsav

Az alkohol fokozza a GI mellékhatásokat. Dipyridamol, metoclopramid, metoprolol növeli a plasma szalicilát-csúcskoncentrációt. Corticosteroidok csökkentik a szérum szalicilát-koncentrációt és növelik a GI vérzések, valamint az ulceráció kockázatát. Az acetilszalicilsav fokozza az antikoagulánsok, trombolitikumok/ egyéb vérlemezke-aggregációt/ haemostasist gátló szerek, továbbá a sulfonylurea hypoglycaemiás gyógyszerek, a methotrexat, a phenytoin és a valproinsav hatását, míg a probenicid és a szulfinpirazon hatása csökken. Úgyszintén csökkenti az indometacin és piroxicam plasmakoncentrációját. Más gyógyszerek és magasabb dózisú acetilszalicilsav együttes alkalmazásának kockázatai: a vesekiválasztás csökkenése következtében megnőhet az együtt adott digoxin plazmakoncentrációja. Lítium és barbiturátok együttadása következtében emelkedhet a lítium és barbiturátok koncentrációja. Magas dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott diuretikumok esetén csökkenhet a glomeruláris filtráció a csökkent prosztaglandin-termelés következtében. Kortikoszteroid-kezelés alatt csökkenhet a vér szalicilát-szintje, és nő az esélye a szalicilát-túladagolásnak, amennyiben a kortikoszteroid-kezelés befejeződik. Magas dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott angiotenzin-konvertáló enzim gátlók (ACE-inhibitorok) hatására csökkenhet mind a glomeruláris filtráció, mind a készítmények vérnyomáscsökkentő hatása. Egyidejűleg adott valproinsav toxicitása növekedhet a fehérje-kötőhelyekről történő leszorítása miatt.

Koffein

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Nagy dózisban tachycardia, szívműködési zavarok esetén extrasystole alakulhat ki. Csökkent májműködésnél a koffein felezési ideje megnyúlhat, ami toxikus kumulációhoz vezethet. Központi idegrendszeri tünetek, álmatlanság, nyugtalanság, látótérkiesés, tremor. Esti bevétele az alvást zavarhatja. GI zavarok. A gyomor nyálkahártyát irritálja. Fülzúgás, szédülés. Ritkán asthmásoknál, krónikus urticariában szenvedőknél, vagy krónikus rhinitises betegeknél allergiás reakciókat provokálhat.

205/2022/02

Suppositorium analgeticum
(Supp. analg.)

Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom- és lázcsillapítók – metamizol-nátrium, kombinációk kivéve pszicholeptikumok N02BB52.

Javallat

Erős vagy egyéb kezelésre nem reagáló fájdalmak és/vagy láz csillapítása, amennyiben más terápiás beavatkozás ellenjavallt.

Rp.

Coffeini natrii benzoici

centigrammata decem (g 0,10)

Metamizoli natrici monohydrici

gramma semis (g 0,50)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. Fájdalom és/vagy láz esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 3-szor, legalább 6 órás időközönként. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Coffeinum natrium benzoicum: *psychostimulans.*

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus hatású vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki.*

Ellenjavallat

Koffein- és pirazolon-származékok iránti túlérzékenység. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége. Aktív pepticus ulcus. Analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni túlérzékenység. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz enzim hiánya. Acut intermittáló hepaticus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. Terhesség harmadik trimesztere. Szoptatás időszaka. 15 év alatti életkor, 53 kg alatti testtömeg.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A gyógyszert a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni. Amennyiben a tünetek 3 napon belül nem enyhülnek vagy éppen súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni

kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

A készítmény alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő.

Terhesség első és második harmadában alkalmazása nem ajánlott, csak egyéb terápiás alternatíva hiányában adható.

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Metamizol

- Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki.
- Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell.
- A metamizol csökkentheti az együttesen alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.
- A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.
- Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása).
- A metamizol erősítheti az alkohol hatását.
- Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.

Koffein

- A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását.
- A koffein dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot.
- A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2-inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják).
- A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását.
- Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos.
- A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét.
- A diszulfiram és az etinilösztradiol növeli a koffein hatását.

– A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Metamizol

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

Koffein

A készítmény alkalmazása során álmatlanság, nyugtalanság, tremor, tachycardia, arrhythmia, palpitatio, fejfájás, szédülés, hányinger, hányás alakulhat ki.

206/2022/02

✠

Suppositorium analgeticum forte

(Supp. analg. fort.)

Analgeticum.

ATC besorolás: opioidok – kodein, kombinációk kivéve pszicholeptikumok N02AA59.

Javallat

Erős vagy egyéb kezelésre nem reagáló fájdalmak csillapítása, amennyiben más terápiás beavatkozás ellenjavallt.

Rp.

Codeini phosphatis sesquihydrici

centigrammata tria (g 0,03)

Coffeini natrii benzoici

centigrammata decem (g 0,10)

Metamizoli natrici monohydrici

centigrammata nonaginta (g 0,90)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Csak felnőtteknek! Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: fájdalom esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 3-szor, legalább 6 órás időközönként.* A gyógyszert a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni.

Hatóanyagok

Codeini phosphas sesquihydricus: *centrális támadáspontú köhögés és fájdalomcsillapító.*

Coffeinum natrium benzoicum: *psychostimulans.*

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus hatású vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki. Az anyatejbe kiválasztódik.*

Ellenjavallat

Obstruktív légzészavar, a légzőközpont kóros, deprimált állapota, krónikus obstipáció. Koffein-, pirazolon- és kodein-származékokkal, továbbá más analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni túlérzékenység. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis, károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége, aktív pepticus ulcus, glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz enzim hiánya. Acut intermittáló hepaticus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. A készítmény nem javasolt

CYP 4502D6 gyors metabolizációval rendelkező betegek számára, mert májuk enzimrendszere a kodeint gyorsan morfinná alakítja át. Terhesség. Szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A beteget figyelmeztetni kell, hogy amennyiben tünetei 3 napon belül nem enyhülnek vagy éppen súlyosbodnak, újra orvosához kell fordulnia.

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Gyógyszer okozta májkárosodás

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A

metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

Kodein-tartalma miatt a készítmény a kockázatok és előnyök mérlegelése után alkalmazható

– opioid-dependenciában,
– csökkent éberségi szintű tudatállapotban,
– koponyaűri nyomásfokozódással járó állapotokban,
– a légzőközpont és a légzésfunkció zavaraiban,
– MAO-gátlókkal folytatott kezelés alatt,
– krónikus obstructiv légúti betegségekben.

A gyógyszerben jelenlévő kodein hatóanyag a függőség elsődleges oka lehet. A kodein-tartalmú készítmények tartós, nagy dózisban történő alkalmazása toleranciához és pszichés, illetve fizikai dependencia kialakulásához vezethet. Más opioidokkal létrejövő kereszttolerancia kialakulhat. A már opioid-dependenciában szenvedő betegeknél – még azoknál is, akik a remissziós fázisban vannak – valószínűleg gyors relapsus következik be. A heroinfüggők a kodeint heroin-helyettesítő szernek tekintik. Alkohol- és szedatívum-addikcióban szenvedők ugyancsak hajlamosak arra, hogy kodeinfüggővé váljanak.

CYP2D6 metabolizmus

A kodein a CYP2D6 májenzim révén alakul át aktív metabolitjává, morfinná. Amennyiben egy betegnél részben vagy teljesen hiányzik ez az enzim, megfelelő fájdalomcsillapítás nem érhető el. Becslések szerint a kaukázusi népesség legalább 7%-ának lehet ilyen enzimhiánya. Extenzív vagy ultragyors metabolizáló betegeknél azonban szokásos adagolás során is fokozott az opioid toxicitás kialakulásának kockázata. Ezek a betegek gyorsan alakítják át a kodeint morfinná, a vártnál magasabb szérum-morfinszinteket eredményezve. Emiatt a kezelés kezdetekor monitorozni kell a beteg egyedi reakcióit, hogy időben fel lehessen fedezni bármilyen relatív túladagolást. Ez fokozottan vonatkozik az idős, károsodott veseműködésű vagy légzésfunkció-zavarban szenvedő betegekre (pulmonalis oedema kockázata).

Az opioid-toxicitás általános tünetei közé tartozik a zavartság, aluszékonyság, lassú vagy felületes légzés, szűk pupillák, hányinger, hányás, székrekedés és étvágytalanság. Súlyos esetekben előfordulhat életet veszélyeztető, és ritkán fatális keringési és légzési elégtelenség.

A járművezető képességet és a balesetveszéllyel járó munka végzését befolyásolhatja, ezért alkalmazása során egyénileg kell meghatározni az adagolást és azt a gyógyszer mennyiséget, amely mellett ilyen munka végezhető. Az anyatejbe átjutó kodein-foszfát a szoptatott csecsemőben mérgezési tüneteket okozhat (légzésdepresszió, elhúzódó elimináció, addikció, elvonási tünetek). A barbiturátok, benzodiazepinek fokozzák a kodein légzésdepressziót kiváltó hatását.

Hosszantartó adagolás megszakítása után elvonási tünetek (izgatottság, álmatlanság) léphetnek fel.

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

A készítmény alkalmazása során alkoholtartalmú ital fogyasztása tilos.

Kölcsönhatás

Kodein

A kodein dózisfüggő módon fokozza a központi idegrendszeri depressziót okozó gyógyszerek, azaz például az anesztetikumok, benzodiazepinek, fenotiazinok, barbiturátok, centrális relaxánsok és az alkohol hatását. Befolyásolhatja a triciklusos antidepresszánsok és a MAO-gátlók hatását. A CYP2D6 inhibitorok, azaz például a kinidin, fluoxetin és néhány neuroleptikum csökkenti a kodein analgetikus hatását.

A kodein indukálta légzésdepresszió fokozódhat azoknál a betegeknél, akik triciklusos antidepresszánsokat (imipramin, amitriptilin), barbiturátokat, benzodiazepineket kapnak. A MAO-gátlók, pl. tranilcipromin kombinált alkalmazása erősítheti a készítmény központi idegrendszerre gyakorolt hatását, és előre nem látható súlyosságú mellékhatásokat okozhat. A készítmény ezért nem adható bármilyen MAO-gátló gyógyszerrel történt kezelés befejezését követő 2 héten belül. A készítmény fokozza az analgetikumok hatását. A készítmény hatásosságát csökkenthetik az egyidőben alkalmazott opioid-agonisták és az olyan antagonisták, mint pl. a buprenorfin, illetve pentazocin. A cimetidin és a májmetabolizmust befolyásoló egyéb gyógyszerek fokozhatják a készítmény hatását. Emelkedett plazmaszintet eredményező morfinlebomlás-gátlást figyeltek meg a morfin-kezelésben részesülő betegeknél. Ez a hatás a kodein esetében sem zárható ki.

Metamizol

Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki. Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell. A metamizol csökkentheti az együttesen alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.

A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.

Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása). A metamizol erősítheti az alkohol hatását.

Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.

Koffein

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein

vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Metamizol

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

Kodein

Émelygés, hányinger, székrekedés, szédülés, álmosság, hypersensitivitási reakció, urticaria, exanthema. légzésdepresszió.

Koffein

A készítmény alkalmazása során álmatlanság, nyugtalanság, tremor, tachycardia, arrhythmia, palpitatio, fejfájás, szédülés, hányinger, hányás alakulhat ki.

Helyi érzéstelenítők

015/2020/01

Cremor anaestheticus
(Cremor anaesth.)

Anaestheticum.

ATC besorolás: helyi érzéstelenítők – lidocain N01BB02.

Javallat

A bőr helyi érzéstelenítése, postherpeses neuralgia.

Rp.

Lidocaini hydrochloridi

grammata duo et semis (g 2,5)

Aquae purificatae

grammata duo et semis (g 2,5)

Unguenti hydrophilici nonionici FoNo VIII.

grammata quadraginta quinque (g 45,0)

M. f. cremor.

D.S.: Külsőleg. Fájdalomcsillapító krém. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

1 g készítmény 50 mg lidokain-hidrokloridot tartalmaz. Tájékoztatásul 1 mokkáskanálnyi készítmény kb. 2 g-nak felel meg. A szisztémás mellékhatások megelőzése érdekében bőrfelületen, 12 éves kor felett egyszerre legfeljebb 100 mg lidokain-hidrokloridnak megfelelő mennyiségű, azaz kb. 2 g készítmény alkalmazható, és ez naponta legfeljebb kétszer ismételhető. 6-12 éves kor között egyszerre legfeljebb 1,5 mg/testtömegkilogramm, naponta legfeljebb 3 mg/testtömegkilogramm lidokain-hidrokloridnak megfelelő mennyiségű készítmény alkalmazható. Legyengült, idős betegek kezelésekor szükség lehet a dózis csökkentésére.

Hatóanyagok

Lidocaini hydrochloridum: *savamid típusú membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan jelentkezik, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind a tovaterjedését.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén túlérzékenység. Congestiv szívelégtelenség. 6 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

A lidokain az anyatejbe kiválasztódik, ezért szoptatás időszakában történő alkalmazásakor fokozott óvatosság szükséges. Emlőbimbó-berepedés esetén történő alkalmazásakor a szoptatást kerülni kell. Óvatosan alkalmazandó szeptikus felületeken, epilepsziás betegnél, továbbá bradycardia esetén és amennyiben a betegnek májfunkciós zavara áll fenn, különösen akkor, ha az alkalmazott dózis vagy a kezelt felület valószínűsíti, hogy a felszívódó lidokain mennyisége jelentős lehet. Nyálkahártyán történő alkalmazása nem javasolt. A készítménnyel kezelt bőrfelületen BCG oltást és más élő vakcinát nem szabad beadni. Ügyelni kell rá, hogy a készítmény ne kerüljön a szembe, mert irritációt okozhat. A védőreflexek elvesztése is elősegítheti a szaruhártya sérülését. Ha a készítmény a szembe került, a szemet azonnal ki kell öblíteni vízzel és védeni kell, míg az érzékelés visszatér.

Kölcsönhatás

A lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin, ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén átmeneti erythaema, oedema, érzékelési zavar alakulhat ki. Nagyon ritkán előfordulhatnak túlérzékenységi allergiás reakciók: urticaria, angioedema, bronchospasmus, legsúlyosabb esetben anaphylaxias shock. A készítmény használata esetén szisztémás mellékhatások előfordulása ritka, mivel kis mennyiség jut a keringésbe. Elsősorban nagy dózisok használata, a hatóanyag gyors felszívódása, túlérzékenység, idiosyncrasia vagy a beteg csökkent tolerabilitása esetén fordulhatnak elő szisztémás mellékhatások. Rendkívül ritkák a központi idegrendszeri (szédülés, álmosság, görcsök, izgatottság és/vagy depressio, légzésbénulás), illetve a cardiovascularis (hypotonia, szívizom gyengeség, bradycardia, szívmegállás) mellékhatások.

045/2020/01

Hydrogelum anaestheticum
(Hydrogel. anaesth.)

Local anaestheticum.

ATC besorolás: helyi érzéstelenítők – lidocain N01BB02.

Javallat

Nyálkahártya, bőr helyi érzéstelenítése.

Rp.

Lidocaini hydrochloridi

centigrammata quadraginta (g 0,40)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. hydrogelum.
D.S.: Külsőleg. Érzéstelenítő gél ecsetelésre. Hűtőszekrényben tartandó! Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Fontos tudnivalók

1 ml készítmény 20 mg lidokain-hidrokloridot tartalmaz. Tájékoztatásul 1 mokkáskanálnyi mennyiség kb. 2 ml-nek, borsónyi mennyiség pedig mintegy 0,3 ml-nek felel meg. A szisztémás mellékhatások megelőzése érdekében bőrfelületen 12 éves kor felett egyszerre legfeljebb 100 mg lidokain-hidrokloridnak megfelelő mennyiségű, azaz kb. 5 ml-nyi készítmény alkalmazható, és ez naponta legfeljebb kétszer ismételhető. 6-12 éves kor között egyszerre legfeljebb 1,5 mg/testtömegkilogramm, naponta legfeljebb 3 mg/testtömegkilogramm lidokain-hidrokloridnak megfelelő mennyiségű készítmény alkalmazható. Nyálkahártyán borsónyi mennyiség alkalmazható, naponta legfeljebb kétszer. Legyengült, idős betegek kezelésekor szükség lehet a dózis csökkentésére.

Hatóanyagok

Lidocaini hydrochloridum: *savamid típusú, membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan beáll, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind tovaterjedését.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén túlérzékenység. Congestiv szívelégtelenség. 6 éves kor alatt a készítmény nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

A lidokain az anyatejbe kiválasztódik, ezért szoptatás esetén fokozott óvatosság szükséges. Emlőbimbó-berepedés esetén történő alkalmazásakor a szoptatást kerülni kell. A lidokain jól felszívódik a nyálkahártyáról. Ezt elsősorban gyermekek nagy felületen történő kezelése esetén kell figyelembe venni. Óvatosan alkalmazandó sérült nyálkahártyán, szeptikus felületeken, epilepsziás betegnél, továbbá bradycardia esetén és amennyiben májfunkciós zavar áll fenn, különösen akkor, ha az alkalmazott dózis vagy a kezelt felület valószínűsíti, hogy a felszívódó lidokain mennyisége jelentős lehet. Szájüregi alkalmazáskor nyelési zavart, ezáltal aspiráció veszélyét okozhatja, különösen gyermekeknél. A nyelv és a buccalis nyálkahártya zsibbadása miatt nagyobb a valószínűsége a harapásos sérüléseknek. A készítménnyel kezelt bőrfelületen BCG oltást és más élő vakcinát nem szabad beadni. Ügyelni kell rá, hogy a készítmény ne kerüljön a szembe, mert irritációt okozhat. A védőreflexek elvesztése is

elősegítheti a szaruhártya sérülését. Ha a készítmény a szembe került, a szemet azonnal ki kell öblíteni vízzel és védeni kell, míg az érzékelés visszatér.

Kölcsönhatás

A lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén átmeneti erythaema, oedema, érzékelési zavar alakulhat ki. Nagyon ritkán előfordulhatnak túlérzékenységi allergiás reakciók: urticaria, angioedema, bronchospasmus, legsúlyosabb esetben anaphylaxias shock. A készítmény előírás szerint történő használata esetén szisztémás mellékhatások előfordulása ritka, mivel kis mennyiség jut be a keringésbe. Elsősorban nagy dózisok használata, a hatóanyag gyors felszívódása, túlérzékenység, idiosyncrasia vagy a beteg csökkent tolerabilitása esetén fordulhatnak elő szisztémás mellékhatások. Rendkívül ritkák a központi idegrendszeri (szédülés, álmosság, görcsök, izgatottság és/vagy depressio, légzésbénulás), illetve a cardiovascularis (hypotonia, myocardialis depressio, bradycardia, szívmegállás) mellékhatások.

067/2022/02

Mucilago ad catheterem
(Mucil. ad cathet.)

Local anaestheticum. Antisepticum.

ATC besorolás: helyi érzéstelenítők – lidocain N01BB02.

Javallat

Katétercsúsztató.

Rp.

Lidocaini hydrochloridi

grammata duo (g 2,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata octoginta unum et centigrammata triginta (g 81,3)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae ad iniectabilia

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. mucilago.

D. ad vitrum sterilisabile cum epistomio.

S.: Külsőleg. Katétercsúsztató. Hűtőszekrényben tartandó! Felbontástól számítva 1 hétig használható fel.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

A katétert ne mártsuk a csúsztatószerbe, hanem a szükséges legkisebb mennyiséget cseppentsük közvetlenül a katéterre.

Hatóanyagok

Lidocaini hydrochloridum: *savamid típusú, membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan beáll, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind tovaterjedését.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Parabén túlérzékenység. Congestiv szívelégtelenség. 6 éves kor alatt a készítmény nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

A lidokain jól felszívódik a nyálkahártyáról. Ezt elsősorban gyermekek kezelése esetén kell figyelembe venni. Óvatosan alkalmazandó sérült vagy fertőzött nyálkahártyán, epilepsziás betegnél, továbbá bradycardia esetén és amennyiben májfunkciós zavar áll fenn.

Kölcsönhatás

A lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén átmeneti erythaema, oedema, érzékelési zavar alakulhat ki. Nagyon ritkán előfordulhatnak túlérzékenységi allergiás reakciók: urticaria, angioedema, bronchospasmus, legsúlyosabb esetben anaphylaxias shock. A készítmény előírás szerint történő használata esetén szisztémás mellékhatások előfordulása ritka.

250/2020/01

Unguentum anaestheticum
(Ung. anaesth.)

Anaestheticum.

ATC besorolás: helyi érzéstelenítők – lidocain N01BB02.

Javallat

A bőr helyi érzéstelenítése, postherpeses neuralgia.

Rp.

Lidocaini

gramma unum et semis (g 1,5)

Unguenti macrogoli FoNo VIII.

ad grammata triginta (ad g 30,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Fájdalomcsillapító kenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

1 g készítmény 50 mg lidokaint tartalmaz. Tájékoztatásul 1 mokkáskanálnyi készítmény kb. 2 g-nak felel meg. A szisztémás mellékhatások megelőzése érdekében bőrfelületen, 12 éves kor felett egyszerre legfeljebb 100 mg lidokainnak megfelelő mennyiségű, azaz kb. 2 g készítmény alkalmazható, és ez naponta legfeljebb kétszer ismételhető. 6-12 éves kor között egyszerre legfeljebb 1,5 mg/testtömegkilogramm, naponta legfeljebb 3 mg/testtömegkilogramm lidokainnak megfelelő mennyiségű készítmény alkalmazható. Legyengült, idős betegek kezelésekor szükség lehet a dózis csökkentésére.

Hatóanyagok

Lidocainum: *savamid típusú membránstabilizáló hatásmechanizmusú local anaestheticum. Hatása gyorsan beáll, hatástartama rövid. Gátolja mind az ingerület kifejlődését, mind tovaterjedését.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Congestiv szívelégtelenség. 6 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

A lidokain az anyatejbe kiválasztódik, ezért szoptatás időszakában történő alkalmazásakor fokozott óvatosság szükséges. Emlőbimbó-berepedés esetén történő alkalmazásakor a szoptatást kerülni kell. Óvatosan alkalmazandó szeptikus felületeken, epilepsziás betegnél, továbbá bradycardia esetén és amennyiben májfunkciós zavar áll fenn, különösen akkor, ha az alkalmazott dózis vagy a kezelt felület valószínűsíti, hogy a felszívódó lidokain mennyisége jelentős lehet. Nyálkahártyán történő alkalmazása nem javasolt. A készítménnyel kezelt bőrfelületen BCG oltást és más élő vakcinát nem szabad beadni. Ügyelni kell rá, hogy a készítmény ne kerüljön a szembe, mert irritációt okozhat. A védőreflexek elvesztése is elősegítheti a szaruhártya sérülését. Ha a készítmény a szembe került, a szemet azonnal ki kell öblíteni vízzel és védeni kell, míg az érzékelés visszatér.

Kölcsönhatás

A lidokain óvatosan alkalmazandó olyan betegeknél, akik 1B vagy 3 csoportba tartozó antiarrhythmiás készítményeket szednek, mint például tokainid, mexiletin ill. amiodaron, mert a toxikus hatások összeadódhatnak.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén átmeneti erythaema, oedema, érzékelési zavar alakulhat ki. Nagyon ritkán előfordulhatnak túlérzékenységi allergiás reakciók: urticaria, angioedema, bronchospasmus, legsúlyosabb esetben anaphylaxias shock. A készítmény használata esetén szisztémás mellékhatások előfordulása ritka, mivel kis mennyiség jut be a keringésbe. Elsősorban nagy dózisok használata, a hatóanyag gyors felszívódása, túlérzékenység, idiosyncrasia vagy a beteg csökkent tolerabilitása esetén fordulhatnak elő szisztémás mellékhatások. Rendkívül ritkák a központi idegrendszeri (szédülés, álmosság, görcsök, izgatottság és/vagy depressio, légzésbénulás), illetve a cardiovascularis (hypotonia, myocardialis depressio, bradycardia, szívmegállás) mellékhatások.

Láz- és fájdalomcsillapítók

114/2025/03

Pulvis ad grippam
(Pulv. ad grip.)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók - paracetamol N02BE01.

Javallat

Influenza, lázas, meghűléses megbetegedések tüneteinek kezelése.

Rp.

Terpini monohydrici

centigrammata duo (g 0,02)

Coffeini

centigrammata duo et semis (g 0,025)

Acidi ascorbici

centigrammata tria (g 0,03)

Silicae colloidalis anhydricae

centigrammata tria (g 0,03)

Paracetamoli

gramma semis (g 0,50)

Calcii carbonatis

centigrammata triginta (g 0,30)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Felnőtteknek szükség esetén 1 port bevenni, naponta legfeljebb hatszor és nem gyakrabban, mint négy óránként.

Fontos tudnivalók

Felnőtteknek és 43 kg feletti serdülőknek szükség esetén 1 port bevenni, naponta legfeljebb hatszor és nem gyakrabban, mint négy óránként. 33-43 kg közötti 12 éves vagy annál idősebb serdülőknek szükség esetén 1 port bevenni, naponta legfeljebb négyszer és nem gyakrabban, mint négy óránként. Alkalmazásának időtartama nem haladhatja meg a 7 napot. Orvosi felügyelet nélkül 3 napnál tovább nem alkalmazható.

Hatóanyagok

Terpinum monohydricum: *bronchusszekréciót fokozó expectorans.*

Coffeinum: *psychostimuláns.*

Acidum ascorbicum: *másnéven C-vitamin; antioxidáns, fontos szerepet játszik a szervezet számos élettani folyamatának befolyásolásában, így az immunreakciók erősítésében.*

Paracetamolum: *láz- és fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Jelentős máj- és veseműködési zavar. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány. Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat; nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre. 12 év alatti életkor, terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre. Ezért alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek. Paracetamolt tartalmaz. A készítmény más, paracetamol-tartalmú gyógyszerrel együtt nem szedhető. Más paracetamol-tartalmú készítményekkel történő egyidejű alkalmazása túladagoláshoz vezethet.

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin), mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. Probenecid: gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Koffein

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat; nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre. Nagy adagban tachycardia, extrasystole alakulhat ki. Központi idegrendszeri tünetek, álmatlanság, nyugtalanság, fülzúgás, látótérkiesés, tremor. Csökkent májműködésnél a koffein felezési ideje megnyúlhat, ami a koffein toxikus felhalmozódásához vezethet. Esti bevétele az alvást zavarhatja.

128/2022/02

Pulvis combinatus
(Pulv. combinat.)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók – acetilszalicilsav, kombinációk N02BA51.

Javallat

Erős vagy egyéb kezelésre nem reagáló fájdalmak és láz csillapítására, amennyiben más terápiás beavatkozás ellenjavallt.

Rp.

Coffeini

centigrammata quinque (g 0,05)

Metamizoli natrici monohydrici

Acidi acetylsalicylici

aa centigrammata triginta quinque (aa g 0,35)

Silicae colloidalis anhydricae

centigrammata quinque (g 0,05)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X) ad capsulas ceratas.

D.S.: Szükség esetén 1 port étkezés után bevenni, naponta legfeljebb 3-szor, legalább 6 órás időközönként.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Coffeinum: *psychostimulans.*

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz-, és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki.*

Acidum acetylsalicylicum: *fájdalomcsillapító, gyulladásgátló és lázcsillapító. Gátolja a thrombocyta aggregációt.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, koffein, szalicilát- és pirazolon-származékokkal, valamint analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni ismert túlérzékenység. Ún. analgetikus asztma szindróma. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége. Anaemia, haemophylia, haemorrhagiás megbetegedések, ulcus pepticus, oesophagus reflux, glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány. Acut intermittáló hepaticus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. Terhesség első és harmadik trimesztere. Szoptatás időszaka. 15 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A gyógyszert a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni. Amennyiben a tünetek 3 napon belül nem enyhülnek vagy éppen súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Terhesség második harmadában alkalmazása nem ajánlott, csak egyéb terápiás alternatíva hiányában adható. A készítmény alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő. 15 és 18 év közötti életkorban alkalmazása fokozott körültekintést igényel.

Acetilszalicilsav

A szalicilát érzékenység örökletes lehet. Óvatosan alkalmazandó dyspepsia hajlam vagy gyomornyálkahártya laesiók, továbbá vese és májfunkció elégtelenségben, nem kontrollált hypertensiónál. Az anyatejbe átjutó acetilszalicilsav a szoptatott csecsemőben toxikus tüneteket okozhat (thrombocytafunctio-zavar, vérzés).

Metamizol

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialében szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és

a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

A készítmény alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő.

Koffein

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Acetilszalicilsav

Az alkohol fokozza a GI mellékhatásokat. Dipyridamol, metoclopramid, metoprolol növeli a plasma szalicilát csúcskoncentrációt. Corticosteroidok csökkentik a szérum szalicilát koncentrációt és növelik a GI vérzések, valamint az ulceráció kockázatát. Az acetilszalicilsav fokozza az antikoagulánsok, trombolitikumok, egyéb vérlemezke-aggregációt, haemostasist gátló szerek, továbbá a sulfonylurea hypoglycaemiás gyógyszerek, a methotrexat, a phenytoin és a valproinsav hatását, míg a probenicid és a szulfinpirazon hatása csökken. Úgyszintén csökkenti az indometacin és a piroxicam plasma koncentrációját. Más gyógyszerek és magasabb dózisú acetilszalicilsav együttes alkalmazásának kockázatai: a vesekiválasztás csökkenése következtében megnőhet az együtt adott digoxin plazmakoncentrációja. Lítium és barbiturátok együttadása következtében emelkedhet a lítium és barbiturátok koncentrációja. Magas dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott diuretikumok esetén csökkenhet a glomeruláris filtráció a csökkent prosztaglandin-termelés következtében. Kortikoszteroid-kezelés alatt csökkenhet a vér szalicilát-szintje, és nő az esélye a szalicilát-túladagolásnak, amennyiben a kortikoszteroid-kezelés befejeződik. Magas dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott angiotenzin-konvertáló enzim gátlók (ACE-inhibitorok) hatására csökkenhet a glomeruláris filtráció, továbbá csökkenhet a készítmények vérnyomáscsökkentő hatása. Egyidejűleg adott valproinsav toxicitása növekedhet a fehérje-kötőhelyekről történő leszorítása miatt.

Metamizol

Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki. Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell. A metamizol csökkentheti az együttesen

alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.

A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.

Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása). A metamizol erősítheti az alkohol hatását.

Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.

Koffein

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Acetilszalicilsav

Nagy dózisban tachycardia, szívműködési zavarok esetén extrasystole alakulhat ki. A gyomor-bélnyálkahártyát irritálhatja, erosio, vérzés, fekély, perforáció, hányinger, hasmenés jelentkezhet. Ritkán asthmásoknál, krónikus urticariában szenvedőknél vagy krónikus rhinitises betegeknél különböző allergiás reakciókat és analgetikus asztma szindrómát provokálhat, szédülés, fülzúgás jelentkezhet. Gyermekkorban vírusos infekcióban szenvedőknél (nagyon ritkán) Reye-szindrómát okozhat.

Metamizol

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

Koffein

A készítmény alkalmazása során álmatlanság, nyugtalanság, tremor, tachycardia, arrhythmia, palpitatio, fejfájás, szédülés, hányinger, hányás alakulhat ki.

211/2022/02

Suppositorium metamizoli 100 mg

(Supp. metamizol. 100 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók – metamizol-nátrium N02BB02.

Javallat

Fájdalomcsillapító erős fájdalom csillapítására, ha más terápiás kezelés nem javallott. Lázcsillapító egyéb kezelésre nem reagáló magas láz esetén.

Rp.

Metamizoli natrici monohydrici

centigrammata decem (g 0,10)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D.S.: Végbélkúp. A beteg életkorának és testtömegének megfelelő adagolás. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

A 100 mg-os végbélkúp elsősorban 3 hónapos kortól 2 éves korig és csak rövid távú (legfeljebb 3-4 nap) kezelésre ajánlott, ha a csecsemő vagy kisgyermek testtömege 8-12 kg között van. *Szokásos adagolás:* szükség esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni. Naponta legfeljebb 3-szor, 6 órás időközönként alkalmazható. 5 kg-os csecsemőnek ½ kúp javasolt naponta legfeljebb 4-szer. 6 kg-os és 7 kg-os csecsemőnek az orvos egyedi mérlegelése alapján egyszeri adagként ½ vagy egy 100 mg-os kúp, 13 és 14 kg testtömeg esetén pedig 100 mg-os vagy 200 mg-os kúp rendelhető. Az adagolás rendjét úgy kell meghatározni, hogy a napi adag ne lépje túl a 40 mg/ttkg-ot. Az egyedi adagolás meghatározásakor a láz, illetve az egyéni érzékenység mértékét figyelembe kell venni. Amennyiben a tünetek 3 napon belül nem enyhülnek, vagy éppen súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki. Az anyatejbe kiválasztódik.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Pirazolon-származékok iránti ismert túlérzékenység. 3 hónaposnál fiatalabb, ill. az 5 kg-nál kisebb testsúlyú csecsemők esetében a biztonságosságra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően). Haemophylia, haemorrhagiás megbetegedések vagy a vérképzőszervi rendszer egyéb betegségei. Analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni ismert túlérzékenység. Ún. analgetikus asztma-szindróma. Reflux, glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány. Hepatikus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek.

Figyelmeztetés

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A beteg hozzátartozójának figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A beteg hozzátartozójának figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulni. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A beteg hozzátartozóját tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Legyengült és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

A készítmény alkalmazása idején minden fajta alkoholbevitel kerülendő.

Kölcsönhatás

- Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki.
- Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell.
- A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek kaptoprillal, triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.
- Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása).
- A metamizol erősítheti az alkohol hatását.
- Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása efavirenzzel, valproáttal, ciklosporinnal vagy takrolimusszal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.
- Fenobarbitál jelenlétében a pirazolon származékok hatása gyengül.

Mellékhatás

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek.

Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

212/2022/02

Suppositorium metamizoli 200 mg

(Supp. metamizol. 200 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók – metamizol-nátrium N02BB02.

Javallat

Fájdalomcsillapító erős fájdalom csillapítására, ha más terápiás kezelés nem javallott. Lázcsillapító egyéb kezelésre nem reagáló magas láz esetén.

Rp.

Metamizoli natrici monohydrici

centigrammata viginti (g 0,20)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D.S.: Végbélkúp. A beteg életkorának és testtömegének megfelelő adagolás. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

Szokásos adagolása: szükség esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni. Naponta legfeljebb 3-szor, 6 órás időközönként alkalmazható. A 200 mg-os végbélkúp elsősorban 2 éven felüli gyermekeknek ajánlott, ha testtömegük 15-25 kg között van. 13 és 14 kg testtömeg esetén egyedi mérlegelés alapján adható 100 mg-os vagy 200 mg-os kúp. Az adagolás rendjét úgy kell meghatározni, hogy a napi adag ne lépje túl a 40 mg/ttkg-ot. Csak rövid távú (legfeljebb 3-4 nap) kezelésre ajánlott. Az egyedi adagolás meghatározásakor a láz, illetve az egyéni érzékenység mértékét figyelembe kell venni. Amennyiben a tünetek 3 napon belül nem enyhülnek, vagy éppen súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki. Az anyatejbe kiválasztódik.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Pirazolon-származékok iránti ismert túlérzékenység. 13 kg alatti testtömegű gyermekeknek nem adható. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően). Haemophylia, haemorrhagiás megbetegedések vagy a vérképzőszervi rendszer egyéb betegségei. Analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni ismert túlérzékenység. Ún. analgetikus asztma-szindróma. Reflux, glükóz-6-foszfát-dehidrogenázhiány. Hepatikus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek.

Figyelmeztetés

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres

ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A beteg hozzátartozójának figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A beteg hozzátartozójának figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulni. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A beteg hozzátartozóját tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Legyengült és

csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

A készítmény alkalmazása idején minden fajta alkoholbevitel kerülendő.

Kölcsönhatás

- Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki.
- Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell.
- A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek kaptoprillal, triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.
- Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása).
- A metamizol erősítheti az alkohol hatását.
- Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása efavirenzzel, valproáttal, ciklosporinnal vagy takrolimusszal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.
- Fenobarbitál jelenlétében a pirazolon származékok hatása gyengül.

Mellékhatás

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

213/2022/02

Suppositorium metamizoli 500 mg

(Supp. metamizol. 500 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók – metamizol-nátrium N02BB02.

Javallat

Fájdalomcsillapító erős fájdalom csillapítására, ha más terápiás kezelés nem javallott. Lázcsillapító egyéb kezelésre nem reagáló magas láz esetén.

Rp.

Metamizoli natrici monohydrici

centigrammata quinquaginta (g 0,50)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 4-szer, legalább 6 órás időközönként. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki. Az anyatejbe kiválasztódik.*

Ellenjavallat

Pirazolon származékok iránti ismert túlérzékenység. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis. Károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége. Aktív pepticus ulcus. Analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni ismert túlérzékenység. Ún. analgetikus asztma szindróma. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz enzim hiánya. Acut intermittáló hepaticus porphyria. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. Terhesség harmadik trimesztere. Szoptatás időszaka. 15 év alatti életkor, 53 kg alatti testtömeg.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A gyógyszert a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni. Amennyiben a tünetek 3 napon belül nem enyhülnek vagy éppen súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a

tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

A készítmény alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő.

Terhesség első és második harmadában alkalmazása nem ajánlott, csak egyéb terápiás alternatíva hiányában adható.

Kölcsönhatás

- Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki.
- Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell.
- A metamizol csökkentheti az együttesen alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.
- A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.
- Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása).
- A metamizol erősítheti az alkohol hatását.
- Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.

Mellékhatás

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

215/2020/01

Suppositorium paracetamoli 60 mg

(Supp. paracet. 60 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók − paracetamol N02BE01.

Javallat

Láz- és fájdalomcsillapításra csecsemők számára.

Rp.

Paracetamoli

centigrammata sex (g 0,06)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 1 kúpot (60 mg) a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 4-szer, nem gyakrabban, mint 4 óránként. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

A paracetamol egyszeri adagja gyermekeknek 10-15 mg/ttkg. Így a 60 mg hatáserősségű kúp elsősorban 4-6 kg közötti testtömegű csecsemők számára ajánlott. Az adagot szükség szerint 4-6 óránként meg lehet ismételni, de 4 óránál gyakrabban nem alkalmazható. Az egyszeri adag naponta legfeljebb 4 alkalommal adható. A készítmény orvosi ellenőrzés nélkül 3 napnál tovább nem adható a gyermekeknek. A készítményt 3 hónaposnál fiatalabb csecsemők csak orvosi javaslat esetén kaphatják. Koraszülött csecsemőknél, főleg azoknál, akik 3 hónapnál fiatalabbak, a készítményt csak és kizárólag orvosi tanácsra lehet alkalmazni. 2 hónapos kor alatt alkalmazása nem ajánlott. A 60 mg-os végbélkúp csecsemőknek 6 hónapos korig ajánlott, amennyiben testtömegük 4-6 kg között van. Idősebb, vagy a 4-6 kg-os testtömeg határon kívül lévő csecsemők számára egyedi orvosi megfontolás alapján adható. Kis súlyú csecsemőknek – orvosi javaslatra – ½ kúp is adható.

Hatóanyagok

Paracetamolum: *lázcsökkentő, fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

Paracetamollal szembeni ismert túlérzékenység. Jelentős máj- és veseműködési zavar. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány.

Figyelmeztetés

Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek. A készítmény nem adható egyidejűleg más paracetamol-tartalmú gyógyszerekkel.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. Probenecid gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Mellékhatás

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat, nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre.

216/2020/01

Suppositorium paracetamoli 120 mg

(Supp. paracet. 120 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók − paracetamol N02BE01.

Javallat

Láz- és fájdalomcsillapításra csecsemők és kisgyermekek számára.

Rp.

Paracetamoli

centigrammata duodecim (g 0,12)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 1 kúpot (120 mg) a végbélbe helyezni, 8-12 kg testtömeg esetén naponta legfeljebb 4-szer, nem gyakrabban, mint 4 óránként. 7 kg testtömeg esetén naponta legfeljebb 3-szor, nem gyakrabban, mint 6 óránként. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

A paracetamol egyszeri adagja gyermekeknek 10-15 mg/ttkg. Így a 120 mg hatáserősségű kúp elsősorban 8-12 kg közötti testtömegű csecsemők és kisgyermekek számára ajánlott. Az egyszeri adag naponta legfeljebb 4 alkalommal adható. Két beadás között legalább 4 órának (általában 4-6 órának) el kell telnie. 7 kg testtömegű csecsemőnek a kúp naponta legfeljebb 3 alkalommal adható, legalább 6 órás (általában 6-8 órás) időközönként. A készítmény orvosi ellenőrzés nélkül 3 napnál tovább nem adható a gyermekeknek. A fenti testtömeg-korlátokon és a 4-24 hónapos életkoron kívül eső csecsemőknek, illetve kisgyermekeknek a 120 mg-os végbélkúp kizárólag egyedi orvosi megfontolás alapján adható.

Hatóanyagok

Paracetamolum: *lázcsökkentő, fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

Paracetamollal szembeni ismert túlérzékenység. Jelentős máj- és veseműködési zavar. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány.

Figyelmeztetés

Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak.

Probenecid gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Mellékhatás

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat, nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre.

217/2020/01

Suppositorium paracetamoli 180 mg

(Supp. paracet. 180 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók − paracetamol N02BE01.

Javallat

Láz- és fájdalomcsillapítás.

Rp.

Paracetamoli

centigrammata duodeviginti (g 0,18)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 1 kúpot (180 mg) a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 4-szer, nem gyakrabban, mint 4 óránként. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

A paracetamol egyszeri adagja gyermekeknek 10-15 mg/ttkg. Az adagot szükség szerint 4-6 óránként meg lehet ismételni, de 4 óránál gyakrabban nem alkalmazható. Az egyszeri adag naponta legfeljebb 4 alkalommal adható. A készítmény orvosi ellenőrzés nélkül 3 napnál tovább nem adható a gyermekeknek. A 180 mg-os végbélkúp a 2-4 éves korú gyermekeknek ajánlott, amennyiben testtömegük eléri a 13 kg-ot. A 4-6 éves korú gyermekeknek akkor ajánlott, ha testtömegük kisebb 18 kg-nál.

Hatóanyagok

Paracetamolum: *lázcsökkentő, fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

Paracetamollal szembeni ismert túlérzékenység. Jelentős máj- és veseműködési zavar. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány.

Figyelmeztetés

Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. Probenecid: gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és

hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Mellékhatás

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat, nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre.

218/2020/01

Suppositorium paracetamoli 250 mg

(Supp. paracet. 250 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók − paracetamol N02BE01.

Javallat

Láz- és fájdalomcsillapítás.

Rp.

Paracetamoli

centigrammata viginti quinque (g 0,25)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 1 kúpot (250 mg) a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 4-szer, nem gyakrabban, mint 4 óránként. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

A paracetamol egyszeri adagja gyermekeknek 10-15 mg/ttkg. Az adagot szükség szerint 4-6 óránként meg lehet ismételni, de 4 óránál gyakrabban nem alkalmazható. Az egyszeri adag naponta legfeljebb 4 alkalommal adható. A készítmény orvosi ellenőrzés nélkül 3 napnál tovább nem adható a gyermekeknek. A 250 mg-os végbélkúp a 6-8 éves korú gyermekeknek ajánlott. A 4-6 éves korú gyermekeknek akkor ajánlott, ha testtömegük eléri a 18 kg-ot. 8 évesnél idősebb gyermekek számára egyedi orvosi megfontolás alapján adható.

Hatóanyagok

Paracetamolum: *lázcsökkentő, fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

Paracetamollal szembeni ismert túlérzékenység. Jelentős máj- és veseműködési zavar. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány.

Figyelmeztetés

Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. Probenecid: gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és

hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Mellékhatás

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat, nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre.

219/2020/01

Suppositorium paracetamoli 375 mg

(Supp. paracet. 375 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók − paracetamol N02BE01.

Javallat

Láz- és fájdalomcsillapítás.

Rp.

Paracetamoli

centigrammata triginta septem et milligrammata quinque (g 0,375)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 1 kúpot (375 mg) a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 4-szer, nem gyakrabban, mint 4 óránként. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Fontos tudnivalók

A paracetamol egyszeri adagja gyermekeknek 10-15 mg/ttkg. Az adagot szükség szerint 4-6 óránként meg lehet ismételni, de 4 óránál gyakrabban nem alkalmazható. Az egyszeri adag naponta legfeljebb 4 alkalommal adható. A készítmény orvosi ellenőrzés nélkül 3 napnál tovább nem adható a gyermekeknek. A 375 mg-os végbélkúp a 8-10 éves korú gyermekeknek ajánlott, amennyiben testtömegük eléri a 28 kg-ot. Idősebb gyermekek számára 34 kg alatti testtömeg esetén, vagy egyedi orvosi megfontolás alapján adható.

Hatóanyagok

Paracetamolum: *lázcsökkentő, fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

Paracetamollal szembeni ismert túlérzékenység. Jelentős máj- és veseműködési zavar. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány.

Figyelmeztetés

Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. Probenecid: gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és

hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Mellékhatás

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat, nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre.

220/2020/01

Suppositorium paracetamoli 500 mg

(Supp. paracet. 500 mg)

Antipyreticum. Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom és lázcsillapítók − paracetamol N02BE01.

Javallat

Láz- és fájdalomcsillapítás.

Rp.

Paracetamoli

gramma semis (g 0,50)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No sex (VI).

D.S.: Végbélkúp. Szükség esetén 10 éves kor feletti, 34 kg-ot elérő gyermekeknek és serdülőknek, valamint felnőtteknek 1 kúpot (500 mg) a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 4-szer, nem gyakrabban, mint 4 óránként. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

A paracetamol egyszeri adagja gyermekeknek 10-15 mg/ttkg. Az adagot szükség szerint 4-6 óránként meg lehet ismételni, de 4 óránál gyakrabban nem alkalmazható. Az egyszeri adag naponta legfeljebb 4 alkalommal adható. A készítmény orvosi ellenőrzés nélkül 3 napnál tovább nem adható a gyermekeknek. Az 500 mg-os végbélkúp a 10 éves kor feletti, 34 kg-ot elérő gyermekeknek és serdülőknek, valamint felnőtteknek ajánlott.

Hatóanyagok

Paracetamolum: *lázcsökkentő, fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

10 év alatti életkor, valamint 34 kg alatti testsúly. Paracetamollal szembeni ismert túlérzékenység. Jelentős máj- és veseműködési zavar, krónikus alkoholfogyasztás. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány.

Figyelmeztetés

Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. Probenecid: gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol

felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Mellékhatás

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat, nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre.

Migrén ellenes szerek

120/2025/03

✠✠

Pulvis antimigrainicus

(Pulv. antimigrain.)

Antimigrainicum.

ATC besorolás: migrain-ellenes szerek − ergot alkaloidok N02CA.

Javallat

Enyhe és közepes erősségű acut migrénes roham.

Rp.

Ergotamini tartratis

milligramma unum (g 0,001)

Coffeini

centigrammata sex (g 0,06)

Metamizoli natrici monohydrici

centigrammata quadraginta (g 0,40)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Csak felnőtteknek!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás:* migrénes roham esetén 1 port bevenni. Naponta legfeljebb 4 por alkalmazható, legalább 6 órás időközönként. A készítmény két napnál hosszabb ideig nem szedhető. A készítmény alkalmazása alatt alkohol tartalmú italok fogyasztása tilos.

Hatóanyagok

Ergotamini tartras: *alfa-adrenerg blokkoló. Az agyi és a perifériás erek simaizomzatára kifejtett közvetlen stimuláló hatása révén érszűkítő. Az artériák pulzálását csökkenti, ezért migrén terápiában alkalmazható.*

Coffeinum: *psychostimuláns.*

Metamizolum natricum monohydricum: *erős analgetikus, antipyretikus vegyület, gyulladáscsökkentő hatása mérsékelt. Láz- és fájdalomcsillapító hatását valószínűleg a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlásával fejti ki.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival vagy bármely segédanyagával, a hatóanyagok származékaival továbbá más analgetikumokkal és antirheumatikumokkal szembeni túlérzékenység. Súlyos máj-, vese- és szívbetegségek. Angina pectoris, hypertensio súlyos esetei, coronaria elégtelenség, tachycardia, ischémiás szívbetegségek. Perifériás érbetegségek. Terhesség, szoptatás. Granulocytopenia (<1500/mm^3), illetve az anamnézisben szereplő bármilyen eredetű agranulocytosis, anaemia, károsodott csontvelőműködés (pl. citosztatikus kezelést követően) vagy a vérképzőszervi rendszer betegsége. Aktív pepticus ulcus. Hyperthyreosis. Phobia. Sepsis. Glaucoma. Stroke. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány, hepaticus porphyria, 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A beteget figyelmeztetni kell, hogy amennyiben tünetei 2 napon belül nem enyhülnek vagy éppen súlyosbodnak, újra orvosához kell fordulnia. A metamizolt a szükséges legrövidebb ideig és legkisebb adagban kell alkalmazni.

A metamizol alkalmazása során felléphetnek ritka, de életveszélyes és esetleg halálos kimenetelű mellékhatások (agranulocytosis, anafilaxiás sokk, súlyos bőrreakciók).

A metamizol által kiváltott agranulocytosis nem dózisfüggő és a gyógyszer alkalmazása során bármikor jelentkezhet. A gyógyszer tartós alkalmazása az agranulocytosis veszélye miatt csak a vérkép rendszeres ellenőrzése mellett történhet. A normál értékektől eltérő vérkép esetén a gyógyszer alkalmazását kerülni kell, illetve az alkalmazás csak orvosi felügyelet mellett, a vérkép rendszeres ellenőrzésével történhet.

A betegek figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben hematológiai rendellenességre (pl. agranulocytosis, neutropenia, thrombocytopenia vagy pancytopenia) utaló tünetek alakulnak ki (a tüneteket lásd a *Mellékhatás* pontban), a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyniuk, és azonnal a kezelőorvoshoz kell fordulniuk. Ilyen esetben a vérképet a normális értékek visszaállásáig rendszeresen ellenőrizni kell.

A betegek figyelmét fel kell hívni a metamizol okozta enyhébb vagy súlyos tünetekkel járó anafilaxiás/anafilactoid reakciók kialakulásának lehetőségére, azok figyelmeztető jeleire (lásd *Mellékhatás* pont), és arra, hogy megjelenésük esetén azonnal orvoshoz kell fordulniuk. A következő betegek az anafilaxiás reakció szempontjából különösen veszélyeztetettek:

- Asthma bronchialéban szenvedő betegek különösen az ezzel együttesen megjelenő rhinosinusitis polyposa esetén;
- Analgeticum-asthma szindróma, illetve csalánkiütéses/angioedemás típusú analgeticum-intolerancia fennállása esetén;
- Krónikus urticariában szenvedő betegek esetén;
- Alkohol intolerancia esetén;
- Színezőanyagokkal (pl. tartrazin) vagy konzerválószerekkel (pl. benzoátok) szembeni intolerancia esetén.

Az anafilactoid reakciók fokozott kockázatának kitett betegeknél a gyógyszer csak a lehetséges kockázatok és a várható előnyök gondos mérlegelését követően alkalmazható. Ha a készítményt ilyen esetekben alkalmazzák, a betegeket szoros orvosi ellenőrzés alatt kell tartani, és a sürgősségi ellátáshoz szükséges eszközöknek rendelkezésre kell állniuk. Az anafilaxiás sokk kockázata miatt fokozott elővigyázatossággal kell eljárni asthmás vagy atopiás betegek esetében.

Metamizol-kezeléssel összefüggésben súlyos bőrreakciókról (SCARs), többek között Stevens–Johnson-szindrómáról (SJS), toxicus epidermalis necrolysisről (TEN) és potenciálisan életveszélyes vagy halálos, eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakcióról (DRESS) számoltak be. A betegeket tájékoztatni kell a súlyos bőrreakciók jeleiről és tüneteiről (lásd *Mellékhatás* pont). Ha ilyen reakciókra utaló jelek és tünetek jelennek meg, a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni, és a későbbiekben sem szabad újrakezdeni. A bőrreakciók észlelése érdekében a betegeket, különösen a kezelés első heteiben, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Gyógyszer okozta májkárosodás

Metamizollal kezelt betegeknél a kezelés kezdetét követően néhány nappal, vagy néhány hónappal kialakuló, túlnyomórészt hepatocellularis jellegű akut hepatitis eseteit jelentették. Májkárosodásra utaló tünetek esetén a metamizol alkalmazását abba kell hagyni, és ellenőrizni kell a májfunkciót. A metamizol nem alkalmazható újra azoknál a betegeknél, akiknél metamizol-kezelés során jelentkezett olyan májkárosodás, amelynek egyéb okát nem sikerült meghatározni.

Az egyes, izolált esetekben előforduló súlyos hipotenzív reakciók elkerülése érdekében magas láz esetén és eredendően alacsony vérnyomás, keringési instabilitás, kezdődő keringési elégtelenség, folyadékvesztés vagy dehidráció esetén a gyógyszer csak gondos mérlegelést követően, a beteg állapotának szoros monitorozása mellett, és adott esetben a keringés stabilizálását követően alkalmazható. Súlyos coronaria betegség vagy az agyat ellátó vérerek szűkülete esetén csak a hemodinamikai paraméterek szoros monitorozása mellett alkalmazható.

Vese-, illetve májfunkció-zavarban szenvedő betegeknél a gyógyszer csak a kockázatok és előnyök gondos mérlegelését követően, továbbá megfelelő elővigyázatossággal alkalmazható. Mivel máj- vagy vesekárosodás esetén az elimináció sebessége csökkent, a nagy adagok többszöri alkalmazását kerülni kell. Ha csak rövid ideg alkalmazzák a gyógyszert, nincs szükség az adag csökkentésére. Időseknél, legyengült betegeknél, és csökkent kreatinin clearance-ű betegeknél az adagot csökkenteni kell, mivel a metamizol bomlástermékeinek eliminációja meghosszabbodhat.

A készítmény alkalmazása idején alkoholtartalmú ital fogyasztása kerülendő.

Ergotamin-tartalma miatt a készítmény a szerotonin agonistákkal csak megfelelő óvintézkedések mellett alkalmazható. Óvatosan szedhető az esetlegesen kialakuló ergotamin dependencia miatt (ergotizmus). A betegeket figyelmeztetni kell az adagolás pontos betartására. Lehetséges mellékhatásai miatt – ún. akkomodációs zavar, álmosság – gépjárművezetéskor és gépek kezelésekor a gyógyszer alkalmazása óvatosságot igényel.

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Ergotamin tartalma miatt

Együttadása kerülendő: az ergotizmus kialakulásának veszélye miatt erős CYP3A4 gátlókkal, pl. makrolid antibiotikumokkal (oleandomicin, eritromicin), HIV proteáz inhibitorokkal stb.; az ergotamin érszűkítő hatása miatt szimpatomimetikumokkal (pl. adrenalin); a perifériális vasoconstrictio megnövekedett veszélye miatt béta-receptor blokkolókkal. A készítmény alkalmazása során figyelembe kell venni, hogy ergotamin-tartalma miatt nem adható együtt szerotonin (5-HT) agonistákkal, (pl. szumatriptán, rizatriptán, zolmitriptán). Az egymást követő adagolás lehetséges; zolmitriptán és ergotamin között legkevesebb 6 óra, a szumatriptán és a rizatriptán esetében legkevesebb 24 óra szükséges az ergotamin-tartalmú készítmény használatának befejezését követően. A szumatriptán-kezelést követően legkevesebb 6 óra múlva alkalmazható ergotamin-tartalmú készítmény az elhúzódó vasospasticus reakció kockázata miatt. A készítmény alkalmazása során a következő gyógyszereket is figyelembe kell venni: amantadin, néhány antihisztamin, fenotiazin, triciklikus antidepresszánsok, MAO bénítók, paraszimptomimetikumok, allopurinol, cimetidin, diszulfiram, fluvoxamin, kinolin származékok, tiabendazol, orális fogamzásgátlók, fenitoin és más antikonvulzánsok, ritonavir, rifampicin és szulfinpirazon.

Metamizol tartalma miatt

Metamizol és klórpromazin egyidejű alkalmazása során súlyos hypothermia alakulhat ki. Amennyiben a metamizolt metotrexát mellett alkalmazzák, megnövekedhet a metotrexát hematotoxicitása, különösen idős betegeknél, ezért ezt a gyógyszerkombinációt kerülni kell. A metamizol csökkentheti az együttesen alkalmazott acetilszalicilsav thrombocyta-aggregációt gátló hatását, ezért ez a kombináció óvatossággal alkalmazható azoknál a betegeknél, akik az acetilszalicilsavat kis adagban, kardioprotektív céllal szedik.

A pirazolonok osztályába tartozó vegyületek ismerten kölcsönhatásba léphetnek az orális antikoagulánsokkal, kaptoprillal, lítiummal és triamterénnel, valamint befolyásolhatják a vérnyomáscsökkentők és a vizelethajtók hatásosságát. Nem ismert, hogy a metamizol milyen mértékben idéz elő ilyen kölcsönhatásokat.

Jelentések szerint a metamizolt alkalmazó betegeknél a metamizol befolyásolta a Trinder/Trinderhez hasonló reakciókon alapuló laboratóriumi vizsgálatok eredményeit (pl. kreatinin-, triglicerid-, HDL-koleszterin- vagy húgysav-szérumkoncentráció meghatározása). A metamizol erősítheti az alkohol hatását.

Metabolizáló enzimek farmakokinetikai indukciója: A metamizol metabolizáló enzimeket indukálhat, beleértve a CYP2B6 és CYP3A4 enzimeket is. A metamizol együttes alkalmazása bupropionnal, efavirenzzel, metadonnal, valproáttal, ciklosporinnal, takrolimusszal vagy szertralinnal csökkentheti ezen gyógyszerek plazmakoncentrációját, ami potenciálisan mérsékelheti klinikai hatásosságukat. Ezért a metamizol együttes alkalmazásakor óvatosság szükséges; adott esetben a klinikai válasz és/vagy a gyógyszerek szérumkoncentrációjának monitorozása is szükséges lehet.

Koffein tartalma miatt

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Ergotamin okozta mellékhatások

Idegrendszeri betegségek és tünetek: álmosság, ujjakon viszkető és zsibbadó érzés, szemészeti tünetek, akkomodációs zavarok, hányinger, hányás, hasi fájdalmak, szájszárazság, obstipáció, vizeletürítési nehézségek, gyengeség, lokális ödéma, szomjúság-érzés. Súlyosabb esetben hasmenés, izzadás, bőrkiütések, gyors és gyenge pulzus, hypotensio, shock, ehhez kapcsolódóan verejtékezés szédülés, hányinger, gyengeség, fulladás, arcduzzanat, viszketés, heves szívdobogás, agranulocytosis (igen ritkán) előfordulhat. A kezelést azonnal fel kell függeszteni a vasoconstrictio szimptómáinak megjelenésekor. Érzékeny betegeknél, súlyos fertőzésekben, máj, vese vagy perifériás vascularis betegségben szenvedők az akut vagy krónikus mérgezés tüneteit is mutathatják akár a terápiás dózis alkalmazása esetén is.

Túladagolás

Az akut túladagolás tünetei: hányinger, hányás, hasmenés, extrém szomjúság-érzés, zsibbadás, hidegrázás, gyors és gyenge pulzus, hypotensio, bőrkiütés, görcsrohamok, zavartság, eszméletvesztés. A krónikus túladagolás tünetei túlérzékenység esetén vagy terápiás túladagolás következtében jöhetnek létre. Súlyos keringési zavarok léphetnek fel különösen a lábfejen és lábszáron „dermedt” zsibbadt érzéssel, sápadtsággal vagy cyanosissal, izomfájdalmakkal. Végül gangrena fejlődik ki a lábujjon és néha a kéz ujjain. Ritkán myocardialis infarktus is jelentkezhet.

Túladagolás kezelése

Hánytatás, gyomormosás, aktív szén alkalmazása a felszívódás csökkentése érdekében. A túladagolás mindkét formájában fontos a keringés fenntartása azért, hogy megelőzzük a gangrena kialakulását, intravénás infúzióban nitroprusszid-nátriumot, heparint és dextran 40-et kell adni, minimalizálva a thrombosis veszélyét. Az ischaemiás fájdalmakra fájdalomcsillapító adása javasolt.

Metamizol okozta mellékhatások

Ritkán súlyos, életveszélyes, és esetenként halálos kimenetelű idiosynchrasiás reakciók, mint agranulocytosis, leukocytopenia, aplasticus anaemia, thrombocytopenia, pancytopenia, haemolytikus anaemia, valamint súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók, többek között Stevens–Johnson-szindróma (SJS) vagy Lyell-szindróma, toxicus epidermalis necrolysis (TEN) és eosinophiliával és szisztémás tünetekkel járó gyógyszerreakció (DRESS), illetve enyhe vagy súlyos

tünetekkel járó anafilaxiás reakció alakulhat ki, akár többszöri szövődménymentes alkalmazás után is. A fenti mellékhatások jelentkezése esetén a kezelést azonnal abba kell hagyni, és azonnal orvoshoz kell fordulni.

Az agranulocytosis tünetei: láz, hidegrázás, torokfájás, nyelési nehézség, száj-, orr-, garatüregi, valamint genitális és végbélkörnyéki gyulladások. Antibiotikum kezelésben részesülő betegek esetén minimálisak lehetnek az agranulocytosisra jellemző tipikus tünetek.

A thrombocytopenia tünetei: fokozott vérzéshajlam és/vagy pontszerű bőr- és nyálkahártyavérzések.

A pancytopenia figyelmeztető tünetei: pl. általános rossz közérzet, fertőzés, szűnni nem akaró láz, véraláfutások, vérzés, sápadtság.

Az anafilaxiás sokk figyelmeztető tünetei: hideg verítékezés, vérnyomásesés, szédülés, gyengeség, hányinger, bőrelszíneződés és fulladás. Ehhez társulhat még arcduzzanat, viszketés, szívtáji szorítás, heves szívdobogás és a végtagok hidegérzete.

Az anafilaxiás reakciók tipikusan bőr, illetve nyálkahártya tünetek (viszketés, égő érzés, kipirosodás, csalánkiütés és duzzanat), nehézlégzés és ritkán emésztőrendszeri panaszok formájában jelentkeznek. Az enyhébb reakciók súlyosabb formát is ölthetnek, generalizált csalánkiütéssel, súlyos angioödémával (beleértve a gégeödémát), súlyos bronchospasmussal, cardialis arrhythmiával, vérnyomáseséssel (melyet vérnyomásemelkedés előz meg) és keringési sokkal.

Analgetikus asztma szindrómában szenvedő betegeknél az intolerancia reakciók tipikusan asztmás rohamok formájában jelentkeznek.

A *súlyos allergiás bőr- és nyálkahártyareakciók* tünetei pl. a vöröses színű, nem kiemelkedő, céltáblaszerű vagy kerek foltok a törzsön, közepükön gyakran hólyagokkal, bőrhámlás, fekélyek a szájban, a torokban, az orron, a nemi szerveken vagy a szemen, melyek megjelenését láz és influenzaszerű tünetek előzhetik meg (Stevens–Johnson-szindróma, toxikus epidermális nekrolízis), illetve a kiterjedt kiütés, magas testhőmérséklet és megnagyobbodott nyirokcsomók (DRESS-szindróma vagy gyógyszer-túlérzékenységi szindróma).

Nagyon ritkán – különösen, ha az anamnézisben korábbi vesebetegség szerepel – akut veseelégtelenség léphet fel, néhány esetben oliguriával, anuriával, proteinuriával. Egyedi esetekben akut interstitialis nephritis alakulhat ki.

A metamizol alkalmazását követően esetenként átmeneti hipotenzív reakció és gastrointestinalis tünetek fordulhatnak elő.

Nem ismert gyakorisággal kialakulhat gyógyszer okozta májkárosodás, beleértve az akut hepatitist, sárgaságot és emelkedett májenzimszinteket.

Koffein okozta mellékhatások

A készítmény alkalmazása során álmatlanság, nyugtalanság, tremor, tachycardia, arrhythmia, palpitatio, fejfájás, szédülés, hányinger, hányás alakulhat ki.

207/2022/02

✠✠

Suppositorium antimigrainicum

(Supp. antimigrain.)

Antimigrainicum.

ATC besorolás: migrain-ellenes szerek − ergot alkaloidok N02CA.

Javallat

Fejfájás, enyhe és közepes erősségű acut migrénes roham.

Rp.

Ergotamini tartratis

miligramma unum (g 0,001)

Coffeini

centigrammata decem (g 0,10)

Paracetamoli

centigrammata quadraginta (g 0,40)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó! Csak felnőtteknek!**

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás:* Migrén esetén 1 kúpot a végbélbe helyezni, naponta legfeljebb 4-szer, legalább 4 órás időközönként. A készítmény legfeljebb 2 napig alkalmazható.

Hatóanyagok

Ergotamini tartras: *alfa-adrenerg blokkoló. Az agyi és a perifériás erek simaizomzatára kifejtett közvetlen stimuláló hatása révén érszűkítő. Az artériák pulzálását csökkenti, ezért migrén terápiában alkalmazható.*

Coffeinum: *psychostimuláns.*

Paracetamolum: *lázcsökkentő, fájdalomcsillapító. Hatását a központi idegrendszerben a prosztaglandin szintézis gátlása útján fejti ki.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival vagy bármely segédanyagával szembeni túlérzékenység. Terhesség, szoptatás. Perifériás érbetegségek. Angina pectoris, hypertensio súlyos esetei, coronaria elégtelenség, tachycardia. Hyperthyreosis. Phobia. Sepsis. Glaucoma. Stroke. Ischémiás szívbetegségek. Jelentős máj- és veseműködési zavar, glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A készítmény ergotamin tartalma miatt szerotonin agonistákkal csak megfelelő óvintézkedések mellett alkalmazható. Óvatosan szedhető az esetlegesen kialakuló ergotamin dependencia miatt (ergotizmus). A betegeket figyelmeztetni kell az adagolás pontos betartására. Lehetséges mellékhatásai miatt – ún. akkomodációs zavar, álmosság – gépjárművezetéskor és gépek kezelésekor a gyógyszer alkalmazása óvatosságot igényel. Paracetamol tartalma miatt alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegek esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek. Paracetamol tartalma miatt más paracetamol tartalmú gyógyszerrel együtt nem szedhető.

Koffein tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívbetegség és hyperthyreosis esetén, továbbá időseknél és leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele zavarhatja az elalvást. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Ergotamin tartalma miatt

Együttadása kerülendő az ergotizmus kialakulásának veszélye miatt erős CYP3A4 gátlókkal, pl. makrolid antibiotikumokkal (oleandomicin, eritromicin), HIV proteáz inhibitorokkal stb.; az ergotamin érszűkítő hatása miatt szimpatomimetikumokkal (pl. adrenalin); a perifériális vasoconstrictio megnövekedett veszélye miatt béta-receptor blokkolókkal. A készítmény alkalmazása során figyelembe kell venni, hogy ergotamin tartalma miatt nem adható együtt szerotonin (5-HT) agonistákkal, (pl. szumatriptán, rizatriptán, zolmitriptán). Az egymást követő adagolás lehetséges; zolmitriptán és ergotamin között legkevesebb 6 óra, a szumatriptán és a rizatriptán esetében legkevesebb 24 óra szükséges az ergotamin tartalmú készítmény használatának befejezését követően. A szumatriptán-kezelést követően legkevesebb 6 óra múlva alkalmazható ergotamin tartalmú készítmény az elhúzódó vasospasticus reakció kockázata miatt. A készítmény alkalmazása során a következő gyógyszereket is figyelembe kell venni: amantadin, néhány antihisztamin, fenotiazin, triciklikus antidepresszánsok, MAO bénítók, paraszimptomimetikumok, allopurinol, cimetidin, diszulfiram, fluvoxamin, kinolin származékok, tiabendazol, orális fogamzásgátlók, fenitoin és más antikonvulzánsok, ritonavir, rifampicin és szulfinpirazon.

Paracetamol tartalma miatt

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin), mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. Probenecid gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét. Metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. Gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és hatását. Gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Alkohol fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Koffein tartalma miatt

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Ergotamin okozta mellékhatások

Idegrendszeri betegségek és tünetek: álmosság, ujjakon viszkető és zsibbadó érzés, szemészeti tünetek, akkomodációs zavarok, hányinger, hányás, hasi fájdalmak, szájszárazság, obstipáció, vizeletürítési nehézségek, gyengeség, lokális ödéma, szomjúságérzés. Súlyosabb esetben hasmenés, izzadás, bőrkiütések, gyors és gyenge pulzus, hypotensio, shock, ehhez kapcsolódóan verejtékezés szédülés, hányinger, gyengeség, fulladás, arcduzzanat, viszketés, heves szívdobogás, agranulocytosis (igen ritkán) előfordulhat. A kezelést azonnal fel kell függeszteni a vasoconstrictio szimptómáinak megjelenésekor. Érzékeny betegeknél, súlyos fertőzésekben, máj, vese vagy perifériás vascularis betegségben szenvedők az akut vagy krónikus mérgezés tüneteit is mutathatják akár a terápiás dózis alkalmazása esetén is.

Túladagolás

Az akut túladagolás tünetei: hányinger, hányás, hasmenés, extrém szomjúság-érzés, zsibbadás, hidegrázás, gyors és gyenge pulzus, hypotensio, bőrkiütés, görcsrohamok, zavartság, eszméletvesztés. A krónikus túladagolás tünetei túlérzékenység esetén vagy terápiás túladagolás következtében jöhetnek létre. Súlyos keringési zavarok léphetnek fel különösen a lábfejen és lábszáron „dermedt” zsibbadt érzéssel, sápadtsággal vagy cyanosissal, izomfájdalmakkal. Végül gangrena fejlődik ki a lábujjon és néha a kéz ujjain. Ritkán myocardialis infarktus is jelentkezhet.

Kezelés túladagolás esetén

A túladagolás mindkét formájában fontos a keringés fenntartása azért, hogy megelőzzük a gangrena kialakulását, intravénás infúzióban nitroprusszid-nátriumot, heparint és dextran 40-et kell adni, minimalizálva a thrombosis veszélyét. Az ischaemiás fájdalmakra fájdalomcsillapító adása javasolt.

Koffein okozta mellékhatások

A készítmény alkalmazása során álmatlanság, nyugtalanság, tremor, tachycardia, arrhythmia, palpitatio, fejfájás, szédülés, hányinger, hányás alakulhat ki.

Paracetamol okozta mellékhatások

Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya duzzanat, nagyon ritkán csontvelőt érintő reakciók: leukopenia, thrombocytopenia, agranulocytosis. Nagy adagban, főleg tartós alkalmazás során veseműködési zavar és toxikus májkárosodás jöhet létre.

Pszichostimulánsok

126/2022/02

Pulvis coffeini 50 mg
(Pulv. coffeini 50 mg)

Excitans. Enyhe psychostimulans.

ATC besorolás: xantin-származékok - koffein N06BC01.

Javallat

Általános gyengeséggel, kimerültséggel járó állapotokban.

Rp.

Coffeini

centigrammata quinque (g 0,05)

Glucosi anhydrici

centigrammata quinque (g 0,05)

Natrii hydrogenocarbonatis

centigramma unum (g 0,01)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No triginta (XXX).

D.S.: Felnőtteknek szükség esetén 1-2 port bevenni, naponta legfeljebb 6 port bevenni.

Fontos tudnivalók

Poronként 50 mg glükózt tartalmaz. A készítmény pilula formában is rendelhető. Ebben az esetben az elnevezése Pilula coffeini 50 mg.

Hatóanyagok

Coffeinum: *psychostimulans.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával vagy bármely összetevőjével szembeni ismert túlérzékenység. Reflux oesophagitis, ulcus pepticus.

Figyelmeztetés

Alkalmazása 12 éven aluli gyermekeknek nem ajánlott. Terhesség időszakában a készítmény hatékonysága és megbízhatósága nem ismert. Szoptató anyáknak a készítmény óvatosan adható, mivel a koffein kismértékben átjut az anyatejbe. Fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívarrhythmia, bizonyos szívbetegségek, így pl. congestiv cardiomyopathia, akut bal szívfél-elégtelenség esetén, hyperthyreosisban, súlyos májkárosodás esetén, időseknél, leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele az elalvást zavarhatja. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be. Csak alkalmankénti felhasználása javasolt. Ha a fáradtság, kimerültség hosszabb ideig fennáll, orvoshoz kell fordulni.

Kölcsönhatás

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a

clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Nagyobb dózisban alkalmazva tachycardia, extrasystole alakulhat ki. A gyomor-bélnyálkahártyát irritálja, hányinger, hasmenés jelentkezhet. Központi idegrendszeri tünetek, álmatlanság, nyugtalanság, fülzúgás, látótérkiesés, görcsök, remegés. Csökkent májműködésnél a koffein felezési ideje megnyúlhat, ami a plazmában a koffein toxikus kumulációjához vezethet. Esti bevétele az alvást zavarhatja.

127/2022/02

Pulvis coffeini 100 mg
(Pulv. coffeini 100 mg)

Excitans. Enyhe psychostimulans.

ATC besorolás: xantin-származékok - koffein N06BC01.

Javallat

Általános gyengeséggel, kimerültséggel járó állapotokban.

Rp.

Coffeini

centigrammata decem (g 0,10)

Glucosi anhydrici

centigrammata quinque (g 0,05)

Natrii hydrogenocarbonatis

centigramma unum (g 0,01)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No triginta (XXX).

D.S.: Felnőtteknek szükség esetén 1-2 port bevenni, naponta legfeljebb 6 port bevenni.

Fontos tudnivalók

Poronként 50 mg glükózt tartalmaz. A készítmény pilula formában is rendelhető. Ebben az esetben az elnevezése Pilula coffeini 100 mg. A kezelést mindig a kisebb hatáserősségű (50 mg) koffeint tartalmazó készítménnyel és a legkisebb adagokkal kezdjük, és csak abban az esetben használjuk a 100 mg koffeint tartalmazó készítményt, ha az 50 mg hatáserősségű készítménnyel nem érhető el a tünetek javulása és az nem okozott mellékhatásokat.

Hatóanyagok

Coffeinum: *psychostimulans.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával vagy bármely összetevőjével szembeni ismert túlérzékenység. Reflux oesophagitis, ulcus pepticus.

Figyelmeztetés

Alkalmazása 12 éven aluli gyermekeknek nem ajánlott. Terhesség időszakában a készítmény hatékonysága és megbízhatósága nem ismert. Szoptató anyáknak a készítmény óvatosan adható, mivel a koffein kismértékben átjut az anyatejbe. Fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívarrhythmia, bizonyos szívbetegségek, így pl. congestiv cardiomyopathia, akut bal szívfél-elégtelenség esetén, hyperthyreosisban, súlyos májkárosodás esetén, időseknél, leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele az elalvást zavarhatja. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be. Csak alkalmankénti felhasználása javasolt. Ha a fáradtság, kimerültség hosszabb ideig fennáll, orvoshoz kell fordulni.

Kölcsönhatás

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Nagyobb dózisban alkalmazva tachycardia, extrasystole alakulhat ki. A gyomor-bélnyálkahártyát irritálja, hányinger, hasmenés jelentkezhet. Központi idegrendszeri tünetek, álmatlanság, nyugtalanság, fülzúgás, látótérkiesés, görcsök, remegés. Csökkent májműködésnél a koffein felezési ideje megnyúlhat, ami a plazmában a koffein toxikus kumulációjához vezethet. Esti bevétele az alvást zavarhatja.

A légzőrendszer megbetegedéseinek gyógyszerkészítményei

Nazális készítmények

A rhinitis kezelése

Orrváladékozás, orrdugulás felléphet különböző mikroorganizmusok által okozott fertőzés, valamint allergiás folyamatok következményeként. Az orrváladékozás, orrdugulás helyileg és szisztémásan is kezelhető.

A FoNo VIII-ban a következő típusú lokálisan alkalmazandó készítmények szerepelnek:

– **Nátrium-klorid tartalmú orrcseppek**

Különböző mértékben hyperosmotikus, nátrium-klorid hatóanyagot tartalmazó orrcseppek rhinitis sicca, vagy krónikus sinusitis kezelésre.

– **Helyi érszűkítő hatású készítmények**

A xylometasolin érszűkítő hatása révén csökkenti az orrnyálkahártya vérbőségét, az erek permeabilitását, mérsékeli a nyálkahártya ödémáját, szekrécióját. A xylometasolin hosszabb ideig, vagy nagyobb adagban történő használata azonban nemcsak az esetlegesen jelentkező szisztémás hatások miatt kerülendő, hanem tartós alkalmazása során az orrnyálkahártya megduzzad, megnehezíti az orron át történő légzést és az ún. rhinitis medicamentosa alakulhat ki. Ilyen esetben nemcsak az orron át való légzés válik nehézzé, hanem károsodik az orr öntisztulása szempontjából fontos szerepet játszó csillószőrös hám működése is.

– **Rhinitis allergica kezelése**

A rhinitis allergica kellemetlen tünete az orrdugulás, orrviszketés, tüsszögés, fejfájás. Az allergia lehet szezonális jellegű (pl. pollenallergia) és lehet ún. perenniális, egész éven át tartó allergia, házi por, atkák, állati szőr hatására.

Szezonális allergiás, vagy perenniális allergiás rhinitis kezelésére alkalmazható a FoNo VIII-ban megtalálható 0.1 %-os triamcinolon tartalmú orrcsepp önmagában, vagy xylometasolinnal kombinálva.

Enyhébb tünetek esetén helyileg antihisztamin tartalmú gyári készítmény pl. orrspray alkalmazása is javasolható. Súlyosabb tünetek jelentkezése esetén azonban a lokális kezelést szisztémás kezeléssel kell kombinálni.

Gégészeti készítmények

A FoNo VIII-ban szereplő antiszeptikum tartalmú készítmények (pl. Liquor peroxidi compositus, Solutio acriflavini) a kórokozók sejtmembránját károsítják, a mikroorganizmusokat elpusztítják vagy szaporodásukat gátolják. Hatásuk nem szelektív, alkalmazásuk csak lokális lehet.

Az egyes receptekben szereplő klórhexidin baktericid hatása mind a Gram-pozitív, mind a Gram-negatív baktériumok ellen kifejezett. Egyes Gram-negatív baktériumok esetén, mint pl. Pseudomonas, Serratia és néhány Proteus törzsre nézve ez a hatás gyengébb. Gingivitis, periodontitis, a torok és szájnyálkahártya felületes bakteriális fertőzéseinek kezelésére alkalmazható. Krónikus alkalmazása során a fogazat és a nyelv sárgás-barnás elszíneződése előfordulhat. Ez azonban a kezelés befejeztével spontán megszűnik. A klórhexidin inkompatibilis anion tartalmú készítményekkel, szappanokkal, fogkrémekkel, ezért javasolt, hogy a fogmosás és a kezelés különböző időpontban történjen.

A száj és a garat gombás fertőzéseinek, a szájpenésznek helyi kezelésére ecsetelésre a múltban gyakran a *Glycerinum boraxatumot* használták. E készítmény törlésére azért volt szükség, mert megállapításra került, hogy a borax glicerinnel képzett elegyére vonatkozólag a szakirodalomban nem találhatók megbízható farmakológiai vagy klinikai adatok. Így mind biztonságossága, mind hatásossága kérdésessé vált. Mindemellett tartós alkalmazása során a szájnyálkahártyán vagy akár a csecsemő bőrén át felszívódva mérgező, ritka esetben súlyos mellékhatásokat, így görcsöket okozhat. Mivel

megállapításra került, hogy a *Glycerinum boraxatum* tartalmú készítmény előny kockázat aránya negatív. a FoNo VIII – ban már nem szerepel.

Ma a száj és garat gombás fertőzésének, a gyermekkori szájpenész (soor) helyi kezelésére a nystatin tartalmú szuszpenzió alkalmazása ajánlott. A nystatin a gombák szaporodását gátló, elpusztítását okozó gombaellenes szer. Elsősorban az élesztő gombák (Candida albicans) ellen hatásos, de más fertőzést okozó gomba törzsekre is hat. A gyomorbéltraktusból nem szívódik fel, de a bőr felületéről is csak minimális mértékben.

Asthma ellenes szerek

A rendelkezésre álló asthma ellenes gyógyszereink több nagy csoportba sorolhatók. Ezek a gyógyszerek lehetnek:

- rohamoldók,
- fenntartó kezelésre javasolt szerek a rohamok megelőzésére, vagy a krónikus panaszok enyhítésére.

Rohamoldók

Az asthmás rohamok oldására szolgáló készítmények gyorsan, de rövidebb ideig hatnak. A tüneti szerek: (rohamoldók) a gyors hatású β2-agonisták, szisztémás kortikoszteroidok, anticholinerg szerek, theophyllin.

Fenntartó kezelés

A fenntartó kezelésre szolgáló gyógyszereket általában hosszú ideig folyamatosan kell szedni. Fenntartó terápiához használt szerek (kontrolláló szerek): inhalációs szteroidok (ICS), antileukotrienek, hosszú hatású β2-agonisták, hosszú hatású theophyllin - anti-IgE, szisztémás hatású szteroidok, egyéb gyulladáscsökkentők.

Theophyllin

A FoNo VIII-ban szereplő asthma ellenes készítmények meghatározó hatóanyaga a theophyllin. Por és kúp gyógyszerformákban, különböző hatóanyag tartalommal fordul elő.

A theophyliin mai terápiás szemléletünk szerint az asthma kezelésében akkor kap helyet, ha a betegség inhalációs kortikoszteroidokkal és/vagy hosszú hatású béta—agonistákkal nem kellően kontrollálható. Emellett COPD esetén is, ha súlyos esetben a bronchodilatator kezelés nem elégséges.

A theophyllin adagolása minden egyes esetben egyéni beállítást igényel, figyelembe véve az egyes betegek eltérő theophyllin érzékenységét. A theophyllin metabolizmusában ugyanis egyénenként nagyfokú eltérés mutatkozhat. Amennyiben a testtömeg alapján beállított dózisra a beteg klinikailag nem megfelelően reagál, vagy intoleranciára utaló tünetek jelentkeznek, akkor a theophyllin szérum koncentrációját ellenőrizni kell.

A theophyllin elimináció csökkenése következtében fennálló intoxikáció fokozott veszélye miatt a terápiás vérszint ellenőrzése szükséges idősek, polymorbid, súlyos betegek (súlyos vese- vagy májelégtelenség) és/vagy intenzív terápiában részesülők esetében is. Ha a szérumban a theophhyllin-koncentráció a 20 μg/ml szintet meghaladja, toxikus mellékhatások léphetnek fel: hányás, izgalmi állapot, tudatzavar, légzési zavarok. hyperventilláció, amit légzésdepresszió követ, hypertermia, görcsroham, tachycardia, kamrafibrilláció, hypoptensio, szívmegállás. 40 μg/ml theophyllin szérumkoncentráció komához vezethet.

Interakciók

A theophyllin és más gyógyszerek interakciói a következők. A theophyllin hatását csökkentő gyógyszerkölcsönhatások fokozzák a theophyllin metabolizmusát, ezért a megfelelő klinikai hatásosság eléréséhez a theophyllin dózisának emelésére van szükség; enziminduktorok: barbiturátok (pl. fenobarbitál), karbamazepin, fenitoin, rifampicin; szulfinpirazon, hypericin-tartalmú készítmények (pl.

Hypericum sp. gyógyszerei); dohányzás, marihuána akár 50-100 %-kal emelheti a theophyllin-szükségletet.

A theophyllin hatását fokozó gyógyszerkölcsönhatások emelik a theophyllin szérumszintjét, vagy farmakológiai hatását, ezért a theophyllin dózisának csökkentésére van szükség:CYP-enzimgátlók (cimetidin, ranitidin), makrolid antibiotikumok (klaritromicin); egyes antidepresszánsok (pl. fluvoxamin), propranolol, flukonazol, egyes fluorokinolonok (ciprofloxacin), lincomycin, bizonyos antiarrhythmiás szerek (mexiletin, propafenon), beta-blokkolók, kalcium-antagonisták (pl. diltiazem, verapamil), allopurinol, bizonyos típusú influenza védőoltások, BCG-oltás, ösztrogén-tartalmú fogamzásgátlók, α-interferon, diszulfiram, metotrexat, ß-szimpatomimetikum: izoprenalin, furoszemid: mind a theophyllin farmakológiai hatása, mind a furoszemid diuretikus hatása fokozódik.

A theophyllin csökkenti az alábbi gyógyszerek hatását: fenitoin, lítium, nem-depolarizáló izomrelaxánsok.

A theophyllin fokozza az alábbi gyógyszerek hatását: szimpatomimetikumok (efedrin), digitálisz, orális antikoagulánsok, egyéb xantin-származékok.

Köhögés és meghűlés gyógyszerei

A köhögés reflexes folyamat, lehet produktív vagy improduktív. Produktív köhögés általában bakteriális fertőzés esetén jellemző. A hörgőkben felgyülemlő nyákot, váladékot távolítja el a köhögés folyamata. Az improduktív köhögés általában virális fertőzést takar. A beteg nem, vagy csak kismértékben produkál köpetürítést.

Köhögéscsillapítók

A köhögés csillapítására elsősorban improduktív köhögés esetén van szükség. Az improduktív köhögés nagyon kimeríti, igénybe veszi a beteget, alvását gátolja.

A FoNo VIII-ban szereplő etilmorfin a központi idegrendszer köhögési központjára hat, ma is a codein mellett az egyik leghatásosabb centrálisan ható köhögéscsillapítónk. Az utóbbi években történt felismerés szerint a codeint és az etilmorfint gyorsan morfinná metabolizáló betegeknél ezek a gyógyszerek súlyos morfin mérgezést okozhatnak. Náluk fokozott a codeint, etilmorfint metabolizáló CYP 4502D6 májenzim aktivitása. Ezért ismert gyorsan metabolizáló betegek számára a codein ill. az etilmorfin adása kontraindikált. Magyarországon a fokozott CYP 4502D6 aktivitású betegek aránya 1-1,9 %.

Nyákoldók, köptetők

A nyákoldók, köptetők különböző hatásmechanizmus útján meggyorsítják a gyulladásos folyamat kapcsán képződő köpet, nyák kiürülését a hörgőkből és a légcsőből. Fokozzák a hörgőkben lévő mirigyek szekrécióját, a tapadós váladékot elfolyósítják és elősegítik a nyák kiürülését, transzportját. Ez a hatás részben direkt módon érvényesül: fokozódik a hörgők perisztaltikája, szekréciója, a csillószőrök mozgása, a felületaktív anyagok a váladékot elfolyósítják; másrészt indirekt módon: reflexes úton a gyomornyálkahártya izgató hatása révén.

A FoNo VIII-ban lévő készítmények tradicionális nyálszekréciót fokozó, expectoráns hatású, köhögést mérséklő növényi kivonatok. Ezek a készítmények a nátha, a megfázás korai tüneteinek ill. a légutak gyulladásos megbetegedéseinek kiegészítő kezelésére szolgálnak.

LÉGZŐRENDSZER MEGBETEGEDÉSEINEK GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI

Asztma ellenes szerek

122/2020/01

✠

Pulvis asthmalyticus

(Pulv. asthmalyt.)

Antiasthmaticum.

ATC besorolás: obstruktív légúti betegségekre ható egyéb szisztémás szerek – teofillin R03DA04.

Javallat

Asthma bronchiale, spasticus bronchitis.

Rp.

Papaverini hydrochloridi

centigrammata quattuor (g 0,04)

Theophyllini

centigrammata decem (g 0,10)

Glucosi anhydrici

vel

Mannitoli

gramma semis (g 0,50)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No viginti (XX).

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. Poronként 500 mg glükózt tartalmazhat. 16 év alatti életkorban nem alkalmazható. A teofillin adagolása minden esetben egyéni beállítást igényel, figyelembe véve az egyes személyek különböző teofillin-érzékenységét. A teofillin metabolizmusában ugyanis egyénenként nagyfokú eltérés mutatkozik. Amennyiben a testtömeg alapján beállított dózisra a beteg klinikailag nem megfelelően reagál, vagy intoleranciára utaló tünetek jelentkeznek, a teofillin szérumkoncentrációját ellenőrizni kell. A teofillin elimináció csökkenése következtében fennálló intoxikáció fokozott veszélye miatt terápiás vérszint ellenőrzése szükséges idősek, polymorbid, súlyos betegek (súlyos vese- vagy májelégtelenség) és/vagy intenzív terápiában részesülők esetében is. Ha a szérumban a teofillin koncentráció a 20 μg/ml szintet meghaladja, toxikus mellékhatások léphetnek fel: hányás, izgalmi állapot, tudatzavar, légzési zavarok, hyperventilláció, amit légzésdepresszió követ, hypertermia, görcsroham, tachycardia, kamrafibrilláció, hypoptensio, szívmegállás. 40 μg/ml teofillin szérumkoncentráció comához vezethet. A mellékhatások egyúttal a túladagolás tünetei is lehetnek. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy mellékhatás jelentkezése esetén haladéktalanul forduljon orvoshoz és – ellenkező utasításig – a soron következő adagot ne vegye be. *Szokásos adagolás felnőttek és 16 év feletti serdülők számára: kezdő adag: 3x1 por (300 mg), amely szükség esetén egyéni adagbeállítással legfeljebb napi 6 porra (600 mg) emelhető.*

Hatóanyagok

Papaverini hydrochloridum: *a papaverin az ópium vízben oldódó sója görcsoldó hatású. A kalcium- csatornák gátlásával közvetlenül a simaizomsejtekre hatva reverzibilisen csökkenti az izomtónust. Spasmolyticus hatásában foszfodieszteráz-gátló hatása is szerepet játszik. Oldja a gyomor-bél traktus görcseit, a pylorus spasmust, az epekőkólikát, hatásos a vizeletelvezető rendszer görcsös állapotaiban. Tágítja az agyi ereket, növeli az agyi vérkeringést. Csökkenti az erek tónusát*

és így a vérnyomást, javítja a coronaria-átáramlást. A szívizom ingerlékenységét csökkenti, negatív chronotrop hatású.

Theophyllinum: *simaizomrelaxans. Ellazítja a bronchusok simaizmait, mérsékli a bronchusok görcsét. Csökkenti a hízósejtekből a bronchoconstrictor mediatorok felszabadulását és a légzésre stimuláló hatást fejt ki. Csökkenti a peripheriás vascularis rezisztenciát, pozitív inotrop hatású, fokozza a diuresist.*

Ellenjavallat

Hatóanyag iránti túlérzékenység szívelégtelenség, AV-block, myocardialis infarctus acut szakasza, májelégtelenség. Xanthin-származékokkal szembeni túlérzékenység. Terhesség. Szoptatás időszaka. 16 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Glaucoma, prostata hypertrophia, csökkent gastrointestinalis motilitás esetén csak óvatosan adható. Átjut a placentán, ezért terhesség alatti alkalmazása gondos mérlegelést igényel. Az anyatejjel kiválasztódik. Biztonságos alkalmazása terhességben, illetve szoptatás időszakában még nem bizonyított. Óvatosan adható továbbá nem kontrollált hypertoniában, szívelégtelenségben, acut szívinfarctusban, obstructiv hypertrophiás cardiomyopathiában, coronaria betegségben, súlyos hypoxiában, cor pulmonaleban, peptikus fekélyben, pajzsmirigy túlműködésben, kardiális arrhythmiában. Más xanthin-származékokkal együtt adva a toxikus hatás összeadódik. Óvatosan adható epilepsia, továbbá glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány esetén. Epilepsiában az állapotot ronthatja.

Kölcsönhatás

Papaverinum

A Levodopa hatását csökkenti, alkohollal, továbbá központi idegrendszeri depressziót előidéző szerekkel együtt adva a papaverin okozta mellékhatások (álmosság, szédülés) előfordulásának kockázata növekedhet.

Theophyllinum

Együttadás esetén óvatosság ajánlott az alábbi esetekben.

A teofillin hatását csökkentő gyógyszerkölcsönhatások fokozzák a teofillin metabolizmusát, ezért a megfelelő klinikai hatásosság eléréséhez a teofillin dózisának emelésére van szükség: enziminduktorok: barbiturátok (pl. fenobarbitál), karbamazepin, fenitoin, rifampicin; szulfinpirazon, hypericin-tartalmú készítmények (pl. Hypericum sp. gyógyszerei); dohányzás, marihuána akár 50-100%-kal emelheti a teofillin-szükségletet.

A teofillin hatását fokozó gyógyszerkölcsönhatások emelik a teofillin szérumszintjét, vagy farmakológiai hatását, ezért a teofillin dózisának csökkentésére van szükség: CYP-enzimgátlók: (cimetidin, ranitidin), makrolid antibiotikumok (klaritromicin); egyes antidepresszánsok (pl. fluvoxamin), propranolol, flukonazol, linkomicin, egyes fluorokinolonok (ciprofloxacin), bizonyos antiarrhythmiás szerek (mexiletin, propafenon), beta-blokkolók, kalcium-antagonisták (pl. diltiazem, verapamil), allopurinol, bizonyos típusú influenza védőoltások, BCG oltás, ösztrogén-tartalmú fogamzásgátlók, α-interferon, diszulfiram, metotrexat, ß-szimpatomimetikum: izoprenalin, furoszemid: mind a teofillin farmakológiai hatása, mind a furoszemid diuretikus hatása fokozódik.

A teofillin csökkenti az alábbi gyógyszerek hatását: fenitoin, lítium, nem-depolarizáló izomrelaxánsok.

A teofillin fokozza az alábbi gyógyszerek hatását: szimpatomimetikumok (efedrin), digitálisz, orális antikoagulánsok, egyéb xantin-származékok.

Mellékhatás

GI-tünetek, gyengeség, szédülés, arrhythmia, anorexia, priapismus, bőr kipirulás, izzadás. Hányinger, hányás, hasi fájdalom, hasmenés, nyugtalanság, álmatlanság, fejfájás, végtag remegés, hypotensio,

palpitatio, tachycardia. Idiosynchrasiás reakciók, görcsroham, ventricularis arrhythmia. Korábbi vesebetegség vagy túladagolás esetén átmeneti oliguria, interstitialis nephritis léphet fel.

224/2020/01

✠

Suppositorium theophyllini 20 mg

(Supp. theophyllin. 20 mg)

Bronchospasmolyticum.

ATC besorolás: obstruktív légúti betegségekre ható egyéb szisztémás szerek – teofillin R03DA04.

Javallat

Bronchitis spastica esetén, mint adjuváns.

Rp.

Theophyllini

centigrammata duo (g 0,02)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta 2-3-szor 1 kúpot a végbélbe helyezni.* 3 hónapos életkor alatt alkalmazása nem ajánlott.

A teofillin adagolása minden esetben egyéni beállítást igényel, figyelembe véve az egyes betegek különböző teofillin-érzékenységét. A teofillin metabolizmusában ugyanis egyénenként nagyfokú eltérés mutatkozik. Gyermekkorban, ha a testtömeg alapján beállított dózisra a gyermek klinikailag nem megfelelően reagál, vagy intoleranciára utaló tünetek jelentkeznek, ha az szükséges és kivitelezhető, a teofillin szérumkoncentrációját ellenőrizni kell. A teofillin eliminációs csökkenése következtében fennálló intoxikáció fokozott veszélye miatt a terápiás vérszint ellenőrzése szükséges súlyos betegek (súlyos vese- vagy májelégtelenség) és/vagy intenzív terápiában részesülő gyermekek esetében is. Ha a szérumban a teofillin koncentráció a 20 μg/ml szintet meghaladja, toxikus mellékhatások léphetnek fel: hányás, izgalmi állapot, tudatzavar, légzési zavarok, hyperventilláció, amit légzésdepresszió követ, hypertermia, görcsroham, tachycardia, kamrafibrilláció, hypotensio, szívmegállás. 40 μg/ml teofillin szérum koncentráció komához vezethet. A jelentkező mellékhatások egyúttal a túladagolás tünetei is lehetnek.

A beteg gyermek hozzátartozójának, ápolójának figyelmét fel kell hívni arra, hogy mellékhatás jelentkezése esetén haladéktalanul forduljon orvoshoz és – ellenkező utasításig – a soron következő kúpot ne alkalmazza.

Hatóanyagok

Theophyllinum: *simaizomrelaxans. Ellazítja a bronchusok simaizmait, mérsékli a bronchusok görcsét. Csökkenti a hízósejtekből a bronchoconstrictor mediatorok felszabadulását és a légzésre stimuláló hatást fejt ki. Csökkenti a peripheriás vascularis rezisztenciát, pozitív inotrop hatású, fokozza a diuresist.*

Ellenjavallat

Xanthin származékokkal szembeni túlérzékenység. 3 hónapos életkor alatt alkalmazása nem ajánlott.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A szív kóros elváltozása esetén, hyperthyreosisban, epilepsiásoknak óvatosan kell adni.

Kölcsönhatás

Együttadás esetén óvatosság ajánlott az alábbi esetekben.

A teofillin hatását csökkentő gyógyszerkölcsönhatások fokozzák a teofillin metabolizmusát ezért a megfelelő klinikai hatásosság eléréséhez a teofillin dózisának emelésére van szükség; enziminduktorok: barbiturátok (pl. fenobarbitál), karbamazepin, fenitoin, rifampicin, szulfinpirazon.

A teofillin hatását fokozó gyógyszerkölcsönhatások emelik a teofillin szérumszintjét, vagy farmakológiai hatását, ezért a teofillin dózisának csökkentésére van szükség; CYP-enzimgátlók: (cimetidin, ranitidin), makrolid antibiotikumok (klaritromicin), egyes antidepresszánsok (pl. fluvoxamin), flukonazol, linkomicin, egyes fluorokinolonok (ciprofloxacin), egyes antiarrhythmiás szerek (mexiletin, propafenon), beta-blokkolók (propanolol), kalcium-antagonisták (pl. diltiazem, verapamil), allopurinol, bizonyos típusú influenza védőoltások, BCG oltás, α-interferon, diszulfiram, metotrexat, ß-szimpatomimetikum: izoprenalin, furosemid (mind a teofillin farmakológiai hatása, mind a furosemid diuretikus hatása fokozódik). Gyermekeknek a teofillin és az eritromicin együttadása nem javasolt.

A teofillin csökkenti az alábbi gyógyszerek hatását: fenitoin, lítium, nem-depolarizáló izomrelaxánsok.

A teofillin fokozza az alábbi gyógyszerek hatását: szimpatomimetikumok (efedrin), digitálisz, orális antikoagulánsok, egyes xantin-származékok.

Mellékhatás

Nyugtalanság, álmatlanság, fejfájás, végtagremegés, hypotensio, palpitatio, tachycardia, hányinger, hányás, hasi fájdalom, hasmenés. Toxikus tünetek: ventricularis arrhythmia, convulsio (gyermekek esetében a túladagolásnak első jele is lehet). A mellékhatások általában a terápiás szérum koncentráció túllépésekor (20 µg/ml) jelentkeznek.

225/2020/01

✠

Suppositorium theophyllini 30 mg

(Supp. theophyllin. 30 mg)

Bronchospasmolyticum.

ATC besorolás: obstruktív légúti betegségekre ható egyéb szisztémás szerek – teofillin R03DA04.

Javallat

Bronchitis spastica esetén, mint adjuváns.

Rp.

Theophyllini

centigrammata tria (g 0,03)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erőshatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta 2-3-szor 1 kúpot a végbélbe helyezni.* 6 hónapos kor alatt alkalmazása nem ajánlott.

A teofillin adagolása minden esetben egyéni beállítást igényel, figyelembe véve az egyes betegek különböző teofillin-érzékenységét. A teofillin metabolizmusában ugyanis egyénenként nagyfokú eltérés mutatkozik. Gyermekkorban, ha a testtömeg alapján beállított dózisra a gyermek klinikailag nem megfelelően reagál, vagy intoleranciára utaló tünetek jelentkeznek, ha az szükséges és kivitelezhető, a teofillin szérumkoncentrációját ellenőrizni kell. A teofillin elimináció csökkenése következtében fennálló intoxikáció fokozott veszélye miatt a terápiás vérszint ellenőrzése szükséges súlyos betegek (súlyos vese- vagy májelégtelenség) és/vagy intenzív terápiában részesülő gyermekek esetében is. Ha a szérumban a teofillin koncentráció a 20 μg/ml szintet meghaladja, toxikus mellékhatások léphetnek fel: hányás, izgalmi állapot, tudatzavar, légzési zavarok, hyperventilláció, amit légzésdepresszió követ, hypertermia, görcsroham, tachycardia, kamrafibrilláció, hypotensio, szívmegállás. 40 μg/ml teofillin szérum koncentráció komához vezethet. A jelentkező mellékhatások egyúttal a túladagolás tünetei is lehetnek.

A beteg gyermek hozzátartozójának, ápolójának figyelmét fel kell hívni arra, hogy mellékhatás jelentkezése esetén haladéktalanul forduljon orvoshoz és – ellenkező utasításig – a soron következő kúpot ne alkalmazza.

Hatóanyagok

Theophyllinum: *simaizomrelaxans. Ellazítja a bronchusok simaizmait, mérsékli a bronchusok görcsét. Csökkenti a hízósejtekből a bronchoconstrictor mediatorok felszabadulását és a légzésre stimuláló hatást fejt ki. Csökkenti a peripheriás vascularis rezisztenciát, pozitív inotrop hatású, fokozza a diuresist.*

Ellenjavallat

Xanthin származékokkal szembeni túlérzékenység. Alkalmazása 6 hónapos életkor alatt nem ajánlott.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A szív kóros elváltozása esetén, hyperthyreosisban, epilepsiásoknak óvatosan kell adni.

Kölcsönhatás

Együttadás esetén óvatosság ajánlott az alábbi esetekben.

A teofillin hatását csökkentő gyógyszerkölcsönhatások fokozzák a teofillin metabolizmusát ezért a megfelelő klinikai hatásosság eléréséhez a teofillin dózisának emelésére van szükség; enziminduktorok: barbiturátok (pl. fenobarbitál), karbamazepin, fenitoin, rifampicin, szulfinpirazon.

A teofillin hatását fokozó gyógyszerkölcsönhatások emelik a teofillin szérumszintjét, vagy farmakológiai hatását, ezért a teofillin dózisának csökkentésére van szükség; CYP-enzimgátlók: (cimetidin, ranitidin), makrolid antibiotikumok (klaritromicin), egyes antidepresszánsok (pl. fluvoxamin), flukonazol, linkomicin, egyes fluorokinolonok (ciprofloxacin), egyes antiarrhythmiás szerek (mexiletin, propafenon), beta-blokkolók (propanolol), kalcium-antagonisták (pl. diltiazem, verapamil), allopurinol, bizonyos típusú influenza védőoltások, BCG oltás, α-interferon, diszulfiram, metotrexat, ß-szimpatomimetikum: izoprenalin, furosemid (mind a teofillin farmakológiai hatása, mind a furosemid diuretikus hatása fokozódik). Gyermekeknek a teofillin és az eritromicin együttadása nem javasolt.

A teofillin csökkenti az alábbi gyógyszerek hatását: fenitoin, lítium, nem-depolarizáló izomrelaxánsok.

A teofillin fokozza az alábbi gyógyszerek hatását: szimpatomimetikumok (efedrin), digitálisz, orális antikoagulánsok, egyes xantin-származékok.

Mellékhatás

Nyugtalanság, álmatlanság, fejfájás, végtagremegés, hypotensio, palpitatio, tachycardia, hányinger, hányás, hasi fájdalom, hasmenés. Toxikus tünetek: ventricularis arrhythmia, convulsio (gyermekek esetében a túladagolásnak első jele is lehet). A mellékhatások általában a terápiás szérum koncentráció túllépésekor (20 µg/ml) jelentkeznek.

226/2020/01

✠

Suppositorium theophyllini 40 mg

(Supp. theophyllin. 40 mg)

Bronchospasmolyticum.

ATC besorolás: obstruktív légúti betegségekre ható egyéb szisztémás szerek – teofillin R03DA04.

Javallat

Bronchitis spastica esetén, mint adjuváns.

Rp.

Theophyllini

centigrammata quattuor (g 0,04)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: naponta 2-3-szor 1 kúpot a végbélbe helyezni.* Alkalmazása 1 éves kor alatt nem ajánlott.

A teofillin adagolása minden esetben egyéni beállítást igényel, figyelembe véve az egyes betegek különböző teofillin-érzékenységét. A teofillin metabolizmusában ugyanis egyénenként nagyfokú eltérés mutatkozik. Gyermekkorban, ha a testtömeg alapján beállított dózisra a gyermek klinikailag nem megfelelően reagál, vagy intoleranciára utaló tünetek jelentkeznek, ha az szükséges és kivitelezhető, a teofillin szérumkoncentrációját ellenőrizni kell. A teofillin elimináció csökkenése következtében fennálló intoxikáció fokozott veszélye miatt a terápiás vérszint ellenőrzése szükséges súlyos betegek (súlyos vese- vagy májelégtelenség) és/vagy intenzív terápiában részesülő gyermekek esetében is. Ha a szérumban a teofillin koncentráció a 20 μg/ml szintet meghaladja, toxikus mellékhatások léphetnek fel: hányás, izgalmi állapot, tudatzavar, légzési zavarok, hyperventilláció, amit légzésdepresszió követ, hypertermia, görcsroham, tachycardia, kamrafibrilláció, hypotensio, szívmegállás. 40 μg/ml teofillin szérum koncentráció komához vezethet. A jelentkező mellékhatások egyúttal a túladagolás tünetei is lehetnek.

A beteg gyermek hozzátartozójának, ápolójának figyelmét fel kell hívni arra, hogy mellékhatás jelentkezése esetén haladéktalanul forduljon orvoshoz és – ellenkező utasításig – a soron következő kúpot ne alkalmazza.

Hatóanyagok

Theophyllinum: *simaizomrelaxans. Ellazítja a bronchusok simaizmait, mérsékli a bronchusok görcsét. Csökkenti a hízósejtekből a bronchoconstrictor mediatorok felszabadulását és a légzésre stimuláló hatást fejt ki. Csökkenti a peripheriás vascularis rezisztenciát, pozitív inotrop hatású, fokozza a diuresist.*

Ellenjavallat

Xanthin származékokkal szembeni túlérzékenység. Alkalmazása 1 éves kor alatt nem ajánlott.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A szív kóros elváltozása esetén, hyperthyreosisban, epilepsiásoknak óvatosan kell adni.

Kölcsönhatás

Együttadás esetén óvatosság ajánlott az alábbi esetekben.

A teofillin hatását csökkentő gyógyszerkölcsönhatások fokozzák a teofillin metabolizmusát ezért a megfelelő klinikai hatásosság eléréséhez a teofillin dózisának emelésére van szükség; enziminduktorok: barbiturátok (pl. fenobarbitál), karbamazepin, fenitoin, rifampicin, szulfinpirazon.

A teofillin hatását fokozó gyógyszerkölcsönhatások emelik a teofillin szérumszintjét, vagy farmakológiai hatását, ezért a teofillin dózisának csökkentésére van szükség; CYP-enzimgátlók: (cimetidin, ranitidin), makrolid antibiotikumok (klaritromicin), egyes antidepresszánsok (pl. fluvoxamin), flukonazol, linkomicin, egyes fluorokinolonok (ciprofloxacin), egyes antiarrhythmiás szerek (mexiletin, propafenon), beta-blokkolók (propanolol), kalcium-antagonisták (pl. diltiazem, verapamil), allopurinol, bizonyos típusú influenza védőoltások, BCG oltás, α-interferon, diszulfiram, metotrexat, ß-szimpatomimetikum: izoprenalin, furosemid (mind a teofillin farmakológiai hatása, mind a furosemid diuretikus hatása fokozódik). Gyermekeknek a teofillin és az eritromicin együttadása nem javasolt.

A teofillin csökkenti az alábbi gyógyszerek hatását: fenitoin, lítium, nem-depolarizáló izomrelaxánsok.

A teofillin fokozza az alábbi gyógyszerek hatását: szimpatomimetikumok (efedrin), digitálisz, orális antikoagulánsok, egyes xantin-származékok.

Mellékhatás

Nyugtalanság, álmatlanság, fejfájás, végtagremegés, hypotensio, palpitatio, tachycardia, hányinger, hányás, hasi fájdalom, hasmenés. Toxikus tünetek: ventricularis arrhythmia, convulsio (gyermekek esetében a túladagolásnak első jele is lehet). A mellékhatások általában a terápiás szérum koncentráció túllépésekor (20 µg/ml) jelentkeznek.

227/2020/01

✠

Suppositorium theophyllini 250 mg

(Supp. theophyllin. 250 mg)

Vasodilatator. Bronchospasmolyticum.

ATC besorolás: obstruktív légúti betegségekre ható egyéb szisztémás szerek – teofillin R03DA04.

Javallat

Asthma bronchiale, bronchitis spastica esetén, mint adjuváns.

Rp.

Theophyllini

centigrammata viginti quinque (g 0,25)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Csak felnőttek számára. A teofillin adagolása minden esetben egyéni beállítást igényel, figyelembe véve az egyes személyek különböző teofillin-érzékenységét. A teofillin metabolizmusában ugyanis egyénenként nagyfokú eltérés mutatkozik. Amennyiben a testtömeg alapján beállított dózisra a beteg klinikailag nem megfelelően reagál, vagy intoleranciára utaló tünetek jelentkeznek, a teofillin szérumkoncentrációját ellenőrizni kell. A teofillin elimináció csökkenése következtében fennálló intoxikáció fokozott veszélye miatt terápiás vérszint ellenőrzése szükséges idősek, polymorbid, súlyos betegek (súlyos vese- vagy májelégtelenség) és/vagy intenzív terápiában részesülők esetében is. Ha a szérumban a teofillin-koncentráció a 20 μg/ml szintet meghaladja, toxikus mellékhatások léphetnek fel: hányás, izgalmi állapot, tudatzavar, légzési zavarok. hyperventilláció, amit légzésdepresszió követ, hypertermia, görcsroham, tachycardia, kamrafibrilláció, hypoptensio, szívmegállás. 40 μg/ml teofillin szérumkoncentráció komához vezethet. A mellékhatások egyúttal a túladagolás tünetei is lehetnek. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy mellékhatás jelentkezése esetén haladéktalanul forduljon orvoshoz és – ellenkező utasításig – a soron következő kúpot ne alkalmazza. *Szokásos adagolás: naponta 1 kúpot a végbélbe helyezni. Az adag szükség esetén néhány nap elteltével napi 2 kúpra emelhető.*

Hatóanyagok

Theophyllinum: *simaizomrelaxans. Ellazítja a bronchusok simaizmait, mérsékli a bronchusok görcsét. Csökkenti a hízósejtekből a bronchoconstrictor mediatorok felszabadulását és a légzésre stimuláló hatást fejt ki. Csökkenti a peripheriás vascularis rezisztenciát, pozitív inotrop hatású, fokozza a diuresist.*

Ellenjavallat

Xanthin származékokkal szembeni túlérzékenység. 15 év alatti életkor. Terhesség. Szoptatás.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Átjut a placentán, ezért terhesség alatti alkalmazása gondos mérlegelést igényel. Az anyatejjel kiválasztódik. Biztonságos alkalmazása terhességben még nem bizonyított. Óvatosan adható: peptikus fekélyben, pajzsmirigy túlműködés, nem kontrollált hypertensio esetén, epilepsiában. Óvatosan adható továbbá szívelégtelenségben, tachyarrhythmiákban, acut szívinfarctusban, obstructiv hypertrophiás cardiomyopathiában, coronaria betegségben, súlyos hypoxiában, cor pulmonaleban.

Kölcsönhatás

Theophyllinum

Együttadás esetén óvatosság ajánlott az alábbi esetekben.

A teofillin hatását csökkentő gyógyszerkölcsönhatások fokozzák a teofillin metabolizmusát, ezért a megfelelő klinikai hatásosság eléréséhez a teofillin dózisának emelésére van szükség: enziminduktorok: barbiturátok (pl. fenobarbitál), karbamazepin, fenitoin, rifampicin; szulfinpirazon, hypericin-tartalmú készítmények (pl. Hypericum sp. gyógyszerei); dohányzás, marihuána akár 50-100%-kal emelheti a teofillin-szükségletet.

A teofillin hatását fokozó gyógyszerkölcsönhatások emelik a teofillin szérumszintjét, vagy farmakológiai hatását, ezért a teofillin dózisának csökkentésére van szükség: CYP-enzimgátlók: (cimetidin, ranitidin), makrolid antibiotikumok (klaritromicin); egyes antidepresszánsok (pl. fluvoxamin), propranolol, flukonazol, egyes fluorokinolonok (ciprofloxacin), lincomycin, bizonyos antiarrhythmiás szerek (mexiletin, propafenon), beta-blokkolók, kalcium-antagonisták (pl. diltiazem, verapamil), allopurinol, bizonyos típusú influenza védőoltások, BCG oltás, ösztrogén-tartalmú fogamzásgátlók, α-interferon, diszulfiram, metotrexat, ß-szimpatomimetikum: izoprenalin, furoszemid: mind a teofillin farmakológiai hatása, mind a furoszemid diuretikus hatása fokozódik.

A teofillin csökkenti az alábbi gyógyszerek hatását: fenitoin, lítium, nem-depolarizáló izomrelaxánsok.

A teofillin fokozza az alábbi gyógyszerek hatását: szimpatomimetikumok (efedrin), digitálisz, orális antikoagulánsok, egyéb xantin-származékok.

Mellékhatás

Nyugtalanság, álmatlanság, fejfájás, végtagremegés, hypotensio, palpitatio, tachycardia, hányinger, hányás, hasi fájdalom, hasmenés, görcsroham, ventricularis arrhythmia.

228/2020/01

✠

Suppositorium theophyllini compositum

(Supp. theophyllin. comp.)

Vasodilatator. Antispasmoticum.

ATC besorolás: obstruktív légúti betegségekre ható egyéb szisztémás szerek – teofillin R03DA04.

Javallat

Asthma bronchiale esetén, bronchitis spastica esetén, mint adjuváns.

Rp.

Papaverini hydrochloridi

centigrammata decem (g 0,10)

Theophyllini

centigrammata triginta (g 0,30)

Vehiculi

quantum satis

M. f. suppositorium.

Dentur tales doses No decem (X).

D. ad scatulam.

S.: Végbélkúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Csak felnőttek számára. A teofillin adagolása minden esetben egyéni beállítást igényel, figyelembe véve az egyes személyek különböző teofillin-érzékenységét. A teofillin metabolizmusában ugyanis egyénenként nagyfokú eltérés mutatkozik. Amennyiben a testtömeg alapján beállított dózisra a beteg klinikailag nem megfelelően reagál, vagy intoleranciára utaló tünetek jelentkeznek, a teofillin szérumkoncentrációját ellenőrizni kell. A teofillin elimináció csökkenése következtében fennálló intoxikáció fokozott veszélye miatt terápiás vérszint ellenőrzése szükséges idősek, polymorbid, súlyos betegek (súlyos vese- vagy májelégtelenség) és/vagy intenzív terápiában részesülők esetében is. Ha a szérumban a teofillin koncentráció a 20 μg/ml szintet meghaladja, toxikus mellékhatások léphetnek fel: hányás, izgalmi állapot, tudatzavar, légzési zavarok, hyperventilláció, amit légzésdepresszió követ, hypertermia, görcsroham, tachycardia, kamrafibrilláció, hypoptensio, szívmegállás. 40 μg/ml teofillin szérumkoncentráció komához vezethet. A mellékhatások egyúttal a túladagolás tünetei is lehetnek. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy mellékhatás jelentkezése esetén haladéktalanul forduljon orvoshoz és – ellenkező utasításig – a soron következő kúpot ne alkalmazza. *Szokásos adagolás: este 1 kúpot a végbélbe helyezni.*

Hatóanyagok

Papaverini hydrochloridum: *a papaverin az ópium vízben oldódó sója görcsoldó hatású. A kalcium-csatornák gátlásával közvetlenül a simaizomsejtekre hatva reverzibilisen csökkenti az izomtónust. Spasmolyticus hatásában foszfodieszteráz-gátló hatása is szerepet játszik. Oldja a gyomor-bél traktus görcseit, a pylorus spasmust, az epekőkólikát, hatásos a vizeletelvezető rendszer görcsös állapotaiban. Tágítja az agyi ereket, növeli az agyi vérkeringést. Csökkenti az erek tónusát és így a vérnyomást, javítja a coronaria-átáramlást. A szívizom ingerlékenységét csökkenti, negatív chronotrop hatású.*

Theophyllinum: *simaizomrelaxans. Ellazítja a bronchusok simaizmait, mérsékli a bronchusok görcsét. Csökkenti a hízósejtekből a bronchoconstrictor mediatorok felszabadulását és a légzésre stimuláló hatást fejt ki. Csökkenti a peripheriás vascularis rezisztenciát, pozitív inotrop hatású, fokozza a diuresist.*

Ellenjavallat

Xanthin származékokkal szembeni túlérzékenység. 16 év alatti életkor. Terhesség. Szoptatás.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Átjut a placentán, ezért terhesség alatti alkalmazása gondos mérlegelést igényel. Az anyatejjel kiválasztódik. Biztonságos alkalmazása terhességben még nem bizonyított. Óvatosan adható: peptikus fekélyben, pajzsmirigy túlműködés, nem kontrollált hypertensio esetén, epilepsiában. Óvatosan adható továbbá szívelégtelenségben, tachyarrhythmiákban, acut szívinfarctusban, obstructiv hypertrophiás cardiomyopathiában, coronaria betegségben, súlyos hypoxiában, cor pulmonaleban.

Kölcsönhatás

Papaverinum

A Levodopa hatását csökkenti, alkohollal, továbbá központi idegrendszeri depressziót előidéző szerekkel együtt adva a papaverin okozta mellékhatások (álmosság, szédülés) előfordulásának kockázata növekedhet.

Theophyllinum

Együttadás esetén óvatosság ajánlott az alábbi esetekben.

A teofillin hatását csökkentő gyógyszerkölcsönhatások fokozzák a teofillin metabolizmusát, ezért a megfelelő klinikai hatásosság eléréséhez a teofillin dózisának emelésére van szükség: enziminduktorok: barbiturátok (pl. fenobarbitál), karbamazepin, fenitoin, rifampicin; szulfinpirazon, hypericin-tartalmú készítmények (pl. Hypericum sp. gyógyszerei); dohányzás, marihuána akár 50-100%-kal emelheti a teofillin-szükségletet.

A teofillin hatását fokozó gyógyszerkölcsönhatások emelik a teofillin szérumszintjét, vagy farmakológiai hatását, ezért a teofillin dózisának csökkentésére van szükség: CYP-enzimgátlók: (cimetidin, ranitidin), makrolid antibiotikumok (klaritromicin); egyes antidepresszánsok (pl. fluvoxamin), propranolol, flukonazol, egyes fluorokinolonok (ciprofloxacin), lincomycin, bizonyos antiarrhythmiás szerek (mexiletin, propafenon), beta-blokkolók, kalcium-antagonisták (pl. diltiazem, verapamil), allopurinol, bizonyos típusú influenza védőoltások, BCG oltás, ösztrogén-tartalmú fogamzásgátlók, α-interferon, diszulfiram, metotrexat, ß-szimpatomimetikum: izoprenalin, furoszemid: mind a teofillin farmakológiai hatása, mind a furoszemid diuretikus hatása fokozódik.

A teofillin csökkenti az alábbi gyógyszerek hatását: fenitoin, lítium, nem-depolarizáló izomrelaxánsok.

A teofillin fokozza az alábbi gyógyszerek hatását: szimpatomimetikumok (efedrin), digitálisz, orális antikoagulánsok, egyéb xantin-származékok.

Mellékhatás

GI-tünetek, gyengeség, szédülés, arrhythmia, anorexia, priapismus, bőrkipirulás, izzadás. Hányinger, hányás, hasi fájdalom, hasmenés, nyugtalanság, álmatlanság, végtagremegés, hypotensio, palpitatio, tachycardia, görcsroham, ventricularis arrhythmia jelentkezhet.

Gégészeti készítmények

037/2020/01

Gargarisma antisepticum
(Gargarism. antisept.)

Antisepticum

ATC besorolás: gégészeti gyógyszerkészítmények – antiszeptikumok – klórhexidin R02AA05.

Javallat

A torok és a szájnyálkahártya bakteriális gyulladásos folyamatai.

Rp.

Chlorhexidini digluconatis solutionis

gramma semis (g 0,50)

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

grammata quadraginta tria (g 43,0)

Diluendi menthae FoNo VIII.

gramma semis (g 0,50)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Száj- és toroköblögetésre, naponta 2-3 alkalommal, hígítás nélkül. Nem szabad lenyelni.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Hatóanyagok

Chlorhexidini digluconatis solutio: *szélesspektrumú antisepticum, Gram-pozitív, Gram-negatív és fakultatív aerob, anaerob baktériumokra, valamint egyes bőrfertőzést okozó gombákra hat. Alkalmazható gingivitis, periodontitis, a torok és szájnyálkahártya felületes bakteriális fertőzéseinek kezelésére.*

Ellenjavallat

Klórhexidin érzékenység.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől elzárandó. Szembe kerülve cornea károsodást okozhat.

Kölcsönhatás

Egyes fogkrémekkel inkompatibilis (fél óra teljen el a kezelés és a fogmosás között).

Mellékhatás

Fogak, nyálkahártya elszíneződése, ízérzés zavara, a bőrrel érintkezve irritáció lehetséges.

059/2020/01

Liquor peroxidi compositus
(Liqu. perox. comp.)

Antisepticum. Antiphlogisticum. Desodorans.

ATC besorolás: érzékszervek − fertőzésellenes szerek − hidrogén-peroxid S02AA06.

Javallat

Száj és torok fertőtlenítése.

Rp.

Hydrogenii peroxidi diluti 3% FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

Aluminii acetici tartarici soluti FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Száj és toroköblítésre 15 ml-t 1 pohár (kb. 2 dl) langyos vízzel hígítva, naponta 2-3-szor alkalmazható. Nem szabad lenyelni. Legfeljebb 5 napon át alkalmazható. Hűtőszekrényben tartandó!

Rendeléskor készítendő.

Hatóanyagok

Hydrogenii peroxidum, hydrogenii peroxidum dilutum 3% formájában**:** *a sejtben jelenlévő catalase hatására oxigént fejleszt, ami az elhalt szövettörmeléket roncsolja, a sebet szagtalanítja és tisztítja, a pörköket oldja, a habképződés a véralvadást gyorsítja. Az oxigén képződés azonban csak rövid ideig tart, ezért a baktériumoknak csak egy része pusztul el, így a fertőtlenítő hatás relatíve gyenge.*

Alumínium, aluminium aceticum tartaricum formájában**:** *adstringens.*

Figyelmeztetés

Hígítatlanul irritálja a bőrt és a nyálkahártyát. Huzamos alkalmazás esetén nyelvpapilla hypertrophia alakulhat ki.

148/2020/01

Salviae officinalis folium
(Salv. off. fol.)

Stomatologicum. Dermatologicum. Antihydricum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: gyanta vagy illóolaj-tartalmú növényi stomatologicumok HA01WC. Antihydroticum HD11AB.

Javallat

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás tüneti kezelésére. Erős verejtékezés kezelésére. Enyhe gyomor-bélrendszeri panaszok, emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére. Enyhe bőrgyulladások kezelésére.

Rp.

Salviae officinalis folii

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Orvosi zsálya levél.

Fontos tudnivalók

Szájnyálkahártya- vagy torokgyulladás kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – még melegen – gargalizálásra használjuk. Naponta legfeljebb háromszor alkalmazható. Ha a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Erős verejtékezés kezelésére: 2,0 g (kb. 20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe emésztési zavarok, gyomorégés és felfúvódás kezelésére: 1,0-2,0 g (kb. 10-20 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta legfeljebb 3 alkalommal. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Enyhe bőrgyulladások kezelésére: 2,5 g (kb. 25 ml) aprított orvosi zsálya levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után – 2-4 adagra osztva – az érintett bőrfelület lemosására alkalmazzuk. Ha a tünetek 2 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Hatóanyagok

Salviae officinalis folium: *antibakteriális (tujon az illóolajban, oleanolsav, urzolsav), antihydricum (illóolaj, rozmaringsav, urzolsav, oleanolsav), antitussivum (pektin, poliszacharidok), spasmolyticum (pinen, flavonoidok, illóolaj).*

Ellenjavallat

Orvosi zsálya levéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 18 éves kor alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók (anaphylaxia, contact dermatitis) nem ismert gyakorisággal.

158/2020/01

Solutio acriflavini
(Sol. acriflavin.)

Antisepticum.

ATC besorolás: gégészeti gyógyszerkészítmények – antiszeptikumok – akriflavin-klorid R02AA13.

Javallat

Gingiva, torok fertőtlenítésére stomatitis, angina Plaut-Vincenti fennállása esetén.

Rp.

Acriflavinii chloridi

centigrammata quadraginta (g 0,40)

Aquae purificatae

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Száj- és torokfertőtlenítésre.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Száj-, toroköblítésre 10 cseppet kb. ½ pohár (1 dl) langyos vízhez. A kezelés naponta többször ismételhető. Ecsetelésre a hígítatlan készítmény használható. A torokecsetelést egészségügyi szakember végezheti. Nem szabad lenyelni. A készítmény rövid ideig, legfeljebb néhány napig alkalmazható. *Solutio xanthacridini* rendelése esetén ezt a készítményt adjuk ki.

Hatóanyagok

Acriflavinium chloratum: *főleg Gram-pozitív baktériumok (gennykeltők) ellen hatásos antisepticum.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Gram-negatív baktériumok és spórák ellen nem hatásos.

162/2020/01

Solutio chlorhexidini 0,2%

(Sol. chlohexidin. 0,2%)

Antisepticum

ATC besorolás: gégészeti gyógyszerkészítmények − antiszeptikumok − klórhexidin R02AA05.

Javallat

A szájnyálkahártya bakteriális eredetű gyulladásos folyamatai.

Rp.

Chlorhexidini digluconatis solutionis

gramma unum (g 1,0)

Diluendi menthae FoNo VIII.

grammata quinque (g 5,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. solutio.

D.: ad vitrum fuscum

S.: Külsőleg. Szájüreg ecsetelésére.

Fontos tudnivalók

Külsőleges alkalmazásra. Szájüreg ecsetelésére. Szükség szerint a szájüreget a készítménnyel naponta 1-3-szor kell ecsetelni.

Hatóanyagok

Chlorhexidini digluconatis solutio: *széles spektrumú antisepticum, Gram-pozitív, Gram-negatív és fakultatív aerob, anaerob baktériumokra, valamint egyes gombákra hat. Alkalmazható gingivitis, periodontitis, a torok és szájnyálkahártya felületes bakteriális fertőzéseinek kezelésére*.

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. A készítmény újszülötteknél, csecsemőknél, 2 év alatti gyermekeknél nem alkalmazható, mivel belélegezve dyspnoét okozhat. Kettő és négy év közötti gyermekeknél kellő klinikai tapasztalat hiányában alkalmazása nem ajánlott.

Figyelmeztetés

Lenyelni nem szabad. Szembe kerülve cornea károsodást okozhat.

Kölcsönhatás

Egyes fogkrémekkel inkompatibilis (fél óra teljen el a kezelés és a fogmosás között).

Mellékhatás

Tartós alkalmazás során a fogak és a nyálkahártya elszíneződése, ízérzés zavara, a bőrrel érintkezve irritáció lehetséges.

233/2020/01

✠

Suspensio nystatini

(Susp. nystatin.)

Antimycoticum.

ATC besorolás: gombásodás elleni lokális készítmények −antibiotikumok − nisztatin D01AA01.

Javallat

A száj-garat gombás fertőzései (Candidiasis). Csecsemőkori soor.

Rp.

Nystatini

gramma unum et semis (g 1,5)

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

vel

Sirupi simplicis FoNo VIII.

grammata viginti (g 20,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata quindecim (g 15,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma semis (g 0,50)

Aquae purificatae

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Szájecsetelésre. [A pontos használati utasítást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Használat előtt felrázandó! Felbontástól számítva 14 napig használható. Hűtőszekrényben tartandó!**

Rendeléskor készítendő.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. 28 g szorbitot, vagy 25 g szacharózt tartalmaz. *Szokásos alkalmazás: a szájüreget minden étkezés illetve szopás után, de legalább naponta négyszer kell a készítménnyel átitatott gézlappal kitörölni.* A csecsemők újrafertőződésének megelőzésére fontos az eszközök (pl. cumi, cumisüveg) sterilezése és szükség esetén az anyai mell kezelése is.

Hatóanyagok

Nystatinum: *fungistaticus és fungicid hatású polien antimycoticum. Elsősorban a candida speciesek ellen hatásos. Ezenkívül a következő gombákra is hat: Blastomyces dermatitis, brasiliensis, coccidiodes immitis, cryptococcus neoformans, histoplasma capsulatum, epidermophyton speciesek. A gyomor-bél traktusból nem, a bőr felületéről csak minimális mértékben szívódik fel.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival vagy egyéb összetevőjével szembeni ismert túlérzékenység. Hámfosztott nyálkahártyán nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Alkalmazása a terhesség első trimeszterében nem javasolt.

Mellékhatás

Ritkán helyi irritáció, túlérzékenységi reakciók jelentkezhetnek.

Köhögés- és meghűlés gyógyszerei

003/2020/01

Aetheroleum pro inhalatione

(Aetherol. pro inhal.)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei – Eucalypti aetheroleum HR05WA5008 – Pini silvestris aetheroleum HR05WA5040.

Javallat

A tracheobronchialis rendszer váladékképződéssel járó gyulladásos folyamatai.

Rp.

Eucalypti aetherolei

Pini silvestris aetherolei

aa grammata tria (aa g 3,0)

M. f. solutio.

D.S.: 10 cseppet 1 liter forró vízbe, belélegzésre.

Fontos tudnivalók

A vízgőzzel telített levegő belélegzése oldja a nyálkahártyára tapadt váladékot, az illóolajelegy emellett enyhe izgató hatása révén elősegíti annak felköhögését. Az inhalálás módja: felnőtteknek és 12 év feletti gyermekeknek és serdülőknek 10 csepp, 4-12 éves kor közötti gyermekeknek 6 csepp illóolajelegyet 1 liter nyitott edényben levő forró vízbe vagy kamillateába cseppentünk. A beteg e fölé hajolva vagy fordított tölcséren át, nyitott szájjal a gőzt belélegzi. A belégzés 10-15 percig tart, ezt naponta 2-3-szor megismételjük. Gyermekeknek csak orvosi javaslatra, fokozott óvatossággal adható. Szükség esetén - felnőtt részére - 0,10 g mentollal is rendelhető.

Hatóanyagok

Eucalypti aetheroleum: *antiszeptikus és expectorans hatású.*

Pini silvestris aetheroleum: *enyhén izgatja a légutak nyálkahártyáját, nyákoldó hatású.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal szembeni túlérzékenység, tüdőasthma, szamárköhögés, fulladásos köhögés. 4 éves kor alatt nem használható. Terhesség, szoptatás időszakában adatok hiányában alkalmazása nem javasolt.

Figyelmeztetés

Csak az előírt hígításban használható, mivel nagyobb koncentrációban gátolhatja a csillószövetek mozgását. A hypoglycaemiás terápiával interferálhat. Ha 1 hét alkalmazás után a tünetek nem múlnak, orvosi konzultáció ajánlott.

Mellékhatás

Nyálkahártya irritáció, nagyobb koncentrációban a hámsejtek, a tüdőszövet károsodása, allergia, hörgőgörcs, vagy a már fennálló spasmus fokozódása.

006/2020/01

Anisi fructus
(Anis. fruct.)

Carminativum. Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Növényi expectorans és emolliens HR05WA.

Javallat

Enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére, valamint expectorans megfázással társult köhögés esetén.

Rp.

Anisi fructus

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Ánizstermés.

Fontos tudnivalók

1,0-3,5 g (kb. 2,5-9 ml) egész ánizstermést egészben, frissen aprítva vagy széttörve 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztható. Naponta legfeljebb három alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Anisi fructus: *carminativum, expectorans (secretolyticum), spasmolytikus és gyenge antibacteriális hatású (illóolaj, elsősorban anetol).*

Ellenjavallat

Ánizsterméssel, illetve az Apiaceae (Umbelliferae) családba tartozó növényekkel (ilyen a kömény, zeller, kapor, koriander, édeskömény) vagy anetollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Legfeljebb 2 hétig alkalmazható. A beteg figyelmét fel kell hívni arra, hogy amennyiben a tünetek 2 hét elteltével továbbra is fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulnia.

Mellékhatás

A bőr és a légutak allergiás reakciói, nem ismert gyakorisággal.

027/2020/01

Decoctum saponariae
(Decoct. sapon.)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei – Saponaria officinalis HR05WA5051.

Javallat

A tracheobronchialis rendszer váladékképződéssel járó gyulladásos folyamatai.

Rp.

Tincturae saponariae

grammata decem (g 10,0)

Spiritus anisati FoNo VIII.

grammata duo (g 2,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Extracti liquiritiae fluidi

grammata decem (g 10,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. solutio.

D.S.: 2 óránként 15 ml-t bevenni. Hűtőszekrényben tartandó! Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.

Rendeléskor készítendő.

Hatóanyagok

Tinctura saponariae: *surfactans, emulsificans, fokozza a nyálszekréciót, a torok ingerlésével köhögést okoz, így elősegíti a felhalmozódott váladék kiürítését.*

Extractum liquiritiae fluidum: *expectorans, gyulladáscsökkentő, gyomor- és nyombélfekély kezelésében adjuváns. Édes íze miatt ízjavító.*

Ellenjavallat

18 év alatti életkor. Terhesség, szoptatás időszaka.

Mellékhatás

Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat, nagyobb dózisban émelygést vagy enyhe hányingert okozhat.

029/2020/01

Echinaceae angustifoliae radix

(Echin. ang. rad.)

Immunstimuláns. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi immunstimulánsok HL03AW.

Javallat

Meghűlés kiegészítő kezelésére.

Rp.

Echinaceae angustifoliae radicis

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Keskenylevelű kasvirág gyökér.

Fontos tudnivalók

1,0 g (kb. 3 ml) aprított keskenylevelű kasvirág gyökeret 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztható. Naponta legfeljebb három alkalommal készítjük és alkalmazzuk. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Echinaceae angustifoliae radix: *immunstimuláns (poliszaccharidok, egyenes láncú, telítetlen kötéseket tartalmazó zsírsavamidok), enyhe antivirális hatású (poliszaccharidok), antioxidáns (kávésav-származékok) és antiphlogisticum (poliszaccharidok, egyenes láncú, telítetlen kötéseket tartalmazó zsírsavamidok).*

Ellenjavallat

Keskenylevelű kasvirággal, illetve az Asteraceae (Compositae) családba tartozó növényekkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 éves kor alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. A terápiát a nátha első jeleinek jelentkezésekor el kell kezdeni. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a tünetek 10 napnál hosszabb időn át fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, különösen, ha magas láz lép fel, orvoshoz kell fordulni. A készítmény alkalmazása progresszív szisztémás megbetegedésekben, mint pl. a tuberculosis, a fehérvérsejt-rendszer megbetegedései, collagenosisok, sclerosis multiplex, AIDS, HIV fertőzés és más immunbetegségben szenvedő betegek számára nem ajánlott. Atopiás és más allergiára hajlamos betegek esetében a keskenylevelű kasvirág gyökér alkalmazása előtt orvosi konzultáció ajánlott, mert esetükben fokozottan fennáll az allergiás reakciók, illetve az anafilaxiás reakciók kialakulásának veszélye.

Mellékhatás

A bőr allergiás eredetű reakciói, nem ismert gyakorisággal.

030/2020/01

Elixirium thymi compositum
(Elix. thymi comp.)

Expectorans.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei – köptetők – R05CA.

Javallat

A tracheobronchialis rendszer gyulladásos folyamatai. Produktív köhögés.

Rp.

Elixirii thymi compositi FoNo VIII.

grammata centum et quinquaginta (g 150,0)

D.S.: Adagolás az életkortól függően. Felbontás után 14 napig használható. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

10 ml készítmény kb. 4,6 g szacharózt tartalmaz.

Szokásos adagolás:

	szokásos egyszeri	szokásos napi
Felnőttnek	10 ml	30 ml
15-18 év	10 ml	30 ml
9-15 év	8 ml	24 ml
6-9 év	6 ml	18 ml

Hatóanyagok

Tinctura thymi: *expectorans.* (A Thymus vulgaris Növényi ATC kódja: HR05WA5059).

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel és az árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló túlérzékenység, 6 év alatti életkor. Alkalmazása tilos vékony- és vastagbélgyulladás (enterocolitis), asthma, vagy szívelégtelenség fennállása esetén.

Figyelmeztetés

A készítmény 1 adagja (10 ml) kb. 4,6 g szacharózt tartalmaz. Ritkán előforduló, örökletes fruktóz intoleranciában, glükóz-galaktóz malabszorpcióban, vagy szacharáz-izomaltáz hiányban a készítmény nem szedhető. A készítmény 1 adagja (10 ml) 1,2 g alkoholt tartalmaz. Magas rizikófaktorú betegek (pl. májbetegség vagy epilepszia) esetén a készítmény szedése nem javasolt. Orvosi konzultáció szükséges abban az esetben, ha az alkalmazás ideje alatt a tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg rosszabbodnak. Adatok hiányában a terhesség, szoptatás időszakában alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Előfordulhatnak túlérzékenységi reakciók, pl. nehézlégzés, bőrkiütés, csalánkiütés, faciális- száj- és torok ödéma (Quincke-ödéma), anafilaxiás sokk, gastrointestinalis tünetek (pl. görcsök, hányinger, hányás).

031/2020/01

Elixirium thymi compositum sine parabeno

(Elix. thymi comp. s. paraben.)

Expectorans.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei – köptetők – R05CA.

Javallat

A tracheobronchialis rendszer gyulladásos folyamatai. Produktív köhögés.

Rp.

Tincturae aromaticae

centigrammata quindecim (g 0,15)

Tincturae aurantii pro sirupo

grammata novem (g 9,0)

Tincturae thymi

grammata quadraginta quinque (g 45,0)

Sirupi simplicis FoNo VIII.

ad grammata centum et quinquaginta (ad g 150,0)

D.S.: Adagolás az életkortól függően. Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hét.

Fontos tudnivalók

10 ml készítmény kb. 4,6 g szacharózt tartalmaz.

Szokásos adagolás:

	szokásos egyszeri	szokásos napi
Felnőttnek	10 ml	30 ml
15-18 év	10 ml	30 ml
9-15 év	8 ml	24 ml
6-9 év	6 ml	18 ml

Hatóanyagok

Tinctura thymi: *expectorans.* (A Thymus vulgaris Növényi ATC kódja: HR05WA5059).

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel és az árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló túlérzékenység, 6 év alatti életkor. Alkalmazása tilos vékony- és vastagbélgyulladás (enterocolitis), asthma, vagy szívelégtelenség fennállása esetén.

Figyelmeztetés

A készítmény 1 adagja (10 ml) kb. 4,6 g szacharózt tartalmaz. Ritkán előforduló, örökletes fruktóz intoleranciában, glükóz-galaktóz malabszorpcióban, vagy szacharáz-izomaltáz hiányban a készítmény

nem szedhető. A készítmény 1 adagja (10 ml) 1,2 g alkoholt tartalmaz. Magas rizikófaktorú betegek (pl. májbetegség vagy epilepszia) esetén a készítmény szedése nem javasolt. Orvosi konzultáció szükséges abban az esetben, ha az alkalmazás ideje alatt a tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg rosszabbodnak. Adatok hiányában a terhesség, szoptatás időszakában alkalmazása nem javasolt.

Mellékhatás

Előfordulhatnak túlérzékenységi reakciók, pl. nehézlégzés, bőrkiütés, csalánkiütés, faciális- száj- és torok ödéma (Quincke-ödéma), anafilaxiás sokk, gastrointestinalis tünetek (pl. görcsök, hányinger, hányás).

036/2020/01

Foeniculi dulcis fructus

(Foen. dulc. fruct.)

Carminativum, Enyhe antispasmodicum. Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Növényi expectorans és emolliens HR05WA.

Javallat

Enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneti kezelésére, valamint expectorans megfázással járó köhögés esetén.

Rp.

Foeniculi dulcis fructus

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Édesköménytermés.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Felnőttek részére egyszeri adag: 1,5-2,5 g (kb. 5-9 ml) édesköménytermést 250 ml forró vízzel leöntünk, 15 percig főzünk, majd megfelelő hőmérsékletre hűtve gyógyteaként fogyasztható, naponta legfeljebb háromszor. Ha a panaszok 2 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

12-18 év közötti gyermekek és serdülők részére kizárólag enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) kezelésére javallott. A teát a felnőtteké szerint készítjük el. Ha a tünetek 2 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

4-12 éves gyermekek részére kizárólag enyhe spasztikus gastrointestinalis panaszok (ideértve a felfúvódást, flatulenciát) tüneteinek kezelésére javallott. A napi adag 3-5 g (kb. 10-17 ml) édesköménytermésből az előzőek szerint elkészített gyógytea, három adagra elosztva. Ha a tünetek 1 hétnél hosszabb ideig fennmaradnak vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Foeniculi dulcis fructus: *spasmolyticum, secretolyticum, enyhe antibakteriális hatású (illóolaj).*

Ellenjavallat

Édesköménytermés, valamint az Apiaceae (Umbelliferae, ernyős virágúak) családba tartozó más növényekkel (pl. ánizs, kömény, zeller, koriander és kapor), vagy anetollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Ha a tünetek a kezelés alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Adatok hiányában terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. 4 éves kor alatti gyermekeknek történő alkalmazására csak a gyermekorvos javaslata alapján, az általa meghatározott elkészítési és adagolási utasítás szerint kerülhet sor.

Mellékhatás

A bőr és légutak allergiás reakciói, nem ismert valószínűséggel.

041/2020/01

✠

Gutta ethylmorphini

(Gutt. ethylmorph.)

Antitussivum. Analgeticum.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – ópium-származékok R05FA02.

Javallat

Kínzó száraz köhögés csillapítása.

Rp.

Ethylmorphini hydrochloridi

centigrammata viginti (g 0,20)

Aquae purificatae

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. 1 g készítmény (= 20 normál csepp) 0,02 g etilmorfin-hidrokloridot tartalmaz. Az etilmorfin-hidroklorid legnagyobb egyszeri adagja 0,05 g, legnagyobb napi adagja 0,15 g. *Szokásos adagolása: naponta 3-szor 15 cseppet kevés vízbe cseppentve bevenni.*

Hatóanyagok

Ethylmorphini hydrochloridum: *centrális támadáspontú köhögés és fájdalomcsillapító.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni túlérzékenység. Ismert CYP 4502D6 gyorsan metabolizáló betegek esetében alkalmazása ellenjavallt. 18 év alatti életkor, terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

A gyógyszer alkalmazásának és a psychomotoros teljesítményt befolyásoló hatásának időtartama alatt járművet vezetni vagy balesetveszéllyel járó munkát végezni tilos.

Mellékhatás

Szédülés, álmosság, émelygés, hányinger, székrekedés, urticaria, exanthema jelentkezhet.

042/2020/01

Gutta expectorans
(Gutt. expect.)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei – Saponaria officinalis HR05WA5051.

Javallat

A légutak fokozott váladékozással járó gyulladásos folyamatai.

Rp.

Tincturae saponariae

Tincturae thymi

aa grammata decem (aa g 10,0)

Spiritus anisati FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

M. f. solutio.

D.S.: Naponta 3-szor 15 cseppet kevés vízben étkezés után bevenni. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Hatóanyagok

Tinctura saponariae: *surfactans, emulsificans, fokozza a nyálszekréciót, a torok ingerlésével köhögést okoz, így elősegíti a felhalmozódott váladék kiürítését.*

Tinctura thymi: *expectorans, antitussivum, carminativum, antisepticum, stomachicum.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel és az ajakos-virágúak (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló túlérzékenység, gyermekkor, terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

A készítmény egy adagja (15 csepp) kb. 0,18 g alkoholt tartalmaz. Orvosi konzultáció szükséges, ha az alkalmazás ideje alatt a tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg rosszabbodnak.

Mellékhatás

Előfordulhatnak túlérzékenységi reakciók, pl. nehézlégzés, bőrkiütés, csalánkiütés, faciális ödéma, száj- és torok ödéma (Quincke-ödéma), anafilaxiás sokk, gastrointestinalis tünetek (pl. görcsök, hányinger, hányás).

051/2020/01

Infusum ipecacuanhae
(Inf. ipecac.)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei - Ipecacuanha R05CA04.

Javallat

A légcső és a hörgők fokozott váladékképződéssel járó megbetegedései.

Rp.

Ipecacuanhae tincturae normatae

grammata tria (g 3,0)

Spiritus anisati FoNo VIII.

grammata duo (g 2,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. solutio.
D.S.: Naponta 3-4-szer 15 ml-t étkezés után bevenni. Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Szükség esetén a készítmény a következő ízesített változatban is rendelhető: Ipecacuanhae tinctura normata 3,0 g, Sirupus aurantii vel Sirupus rubi idaei 60,0 g, Solutio conservans 1,0 g, Aqua purificata ad 200,0 g (136,0 g). Az ízesített változat egy adagja (15 ml) mintegy 2,7 g szacharózt tartalmaz.

Hatóanyagok

Ipecacuanhae tinctura normata: *expectorans.*

Ellenjavallat

12 év alatti életkor. 12 év alatti gyermekeknél a kisebb hatóanyag koncentrációjú Infusum ipecacuanhae mite készítmény alkalmazható. A készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenység, súlyos vese vagy májkárosodás fennállása esetén, súlyos légzési elégtelenség, szív megbetegedés. Terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Az ízesített változat 1 adagja (15 ml) kb. 2,7 g szacharózt tartalmaz. A javasolt adagolás szerinti használat esetén egy napi adag maximum 10,8 g szacharózt tartalmaz. Táplálkozási zavarok esetén az ipekakuána akkumulálódik; cardiotoxikus és myopathiás elváltozásokat okozhat. A fennálló cardiovascularis elváltozások súlyosbodásának veszélyét az abszorbeálódott ipekakuána fokozza. Orvosi konzultáció szükséges, ha az alkalmazás ideje alatt a légúti panaszok, tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg rosszabbodnak, illetve ha nehézlégzés, láz, vagy purulens váladéktermelődés jelentkezik.

Mellékhatás

Ritkán cardiomyopathia, álmosság, lethargia, hasmenés, myopathia, oesophagus laceratio alakulhat ki. Magas dózisban történő alkalmazása esetén hányinger, hányás.

052/2020/01

Infusum ipecacuanhae mite

(Inf. ipecac. mite)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei - Ipecacuanha R05CA04.

Javallat

A légcső és a hörgők fokozott váladékképződéssel járó megbetegedései.

Rp.

Ipecacuanhae tincturae normatae

gramma unum (g 1,0)

Spiritus anisati FoNo VIII.

centigrammata novem (g 0,09)

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

vel

Sirupi simplicis FoNo VIII.

grammata viginti (g 20,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. solutio.

D.S.: 6 éven felüli gyermeknek naponta 3-4-szer 5-10 ml-t étkezés után beadni. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

5 ml készítmény 0,7 g szorbitot vagy szacharózt tartalmaz. Szükség esetén a készítmény a következő ízesített változatban is rendelhető: Ipecacuanhae tictura normata 1,0 g, Sirupus aurantii 40,0 g, Solutio conservans 1,0 g, Aqua purificata ad 100,0 g. Az ízesített változat egy adagja (5 ml) 1,2 g szacharózt tartalmaz.

Hatóanyagok

Ipecacuanhae tinctura normata: *expectorans.*

Ellenjavallat

Fokozott aspiráció veszélye. 6 év alatti életkor. A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység, súlyos vese vagy májkárosodás fennállása esetén, súlyos légzési elégtelenség, szív megbetegedés.

Figyelmeztetés

Táplálkozási zavarok esetén az ipekakuána akkumulálódik; cardiotoxikus és myopathiás elváltozásokat okozhat. A fennálló cardiovascularis elváltozások súlyosbodásának veszélyét az abszorbeálódott ipekakuána fokozza. Orvosi konzultáció szükséges, ha az alkalmazás ideje alatt a légúti panaszok,

tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg rosszabbodnak, illetve ha nehézlégzés, láz, vagy purulens váladéktermelődés jelentkezik.

Mellékhatás

Ritkán cardiomyopathia, álmosság, lethargia, hasmenés, myopathia, oesophagus laceratio alakulhat ki. Magas dózisban történő alkalmazása esetén hányinger, hányás.

061/2020/01

Matricariae flos
(Matr. fl.)

Antiphlogisticum. Antirheumaticum. Carminativum. Spasmolyticum. Enyhe sedativum. Seb- és fekély kezelésére való szer. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi carminativum HA03AW. Bisabolol-származékot és/vagy flavonoidot tartalmazó antiphlogisticum és antirheumaticum HA03WB. Egyéb seb- és fekély kezelésére szolgáló szerek HD03WX.

Javallat

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelése. Megfázás tüneteinek kezelése. A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelése. Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelése, ha orvosi vizsgálat a súlyosabb betegséget kizárta. A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb kelések kezelése.

Rp.

Matricariae floris

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Kamillavirágzat.

Fontos tudnivalók

Enyhe gastrointestinalis panaszok, mint puffadás és kisebb görcsök tüneti kezelésére: 12 évesnél idősebb gyermekek, serdülők és felnőttek részére 1,5-4,0 g (kb. 13-34 ml) virágzatot 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 3-4 alkalommal fogyasztható. 6-12 éves gyermekek részére a teát 1,5-3,0 g-ból (kb. 13-25 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 2-6 éves gyermekek részére a teát 1,0-1,5 g-ból (kb. 8-13 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. 6 hónapos-2 éves gyermekek részére a teát 0,5-1,0 g-ból (kb. 4-8 ml) készítjük, naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. *Megfázás tüneteinek kezelésére*: 15 évesnél idősebbek részére: 3,0-10,0 g virágzatból (kb. 25-80 ml) kb. 100 ml forró vízzel forrázatot készítünk, mely inhalálásra használható. *A szájüreg és a torok kisebb fekélyeinek, gyulladásainak kezelésére*: 6 évnél idősebbek részére: 1,0-5,0 g (kb. 8-40 ml) virágzatot 100 ml forrásban lévő vízzel készítjük el, szűrés és lehűlés után a száj és torok öblítésére, gargalizálásra használható naponta többször. *Anális, valamint genitális nyálkahártyák enyhe gyulladásainak kiegészítő kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 4,5-5,0 g (kb. 36-40 ml) virágzatból 1 liter forrásban lévő vízzel készítünk forrázatot irrigáció céljára. Naponta többször is alkalmazható. *A bőr enyhe gyulladásainak (pl. napégés), felszíni sebeinek és kisebb keléseknek kezelésére*: 12 évesnél idősebbek részére 2,4-4,0 g-ból (kb. 20-34 ml) készítünk forrázatot 150 ml forrásban lévő vízzel. Szűrés és lehűlés után lemosásra és kötések impregnálására használható. Naponta többször is alkalmazható. A tea, forrázat alkalmazása terhességben és szoptatás időszakában is biztonságos. Ha a készítmény alkalmazása közben a betegség tünetei nem javulnak, vagy súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Matricariae flos: *spasmolyticum (flavonoidok), antiphlogisticum (camasulen, α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok), carminativum, enyhe sedativum.*

Ellenjavallat

Kamillavirágzattal, valamint az Asteraceae (Compositae) növénycsaládba tartozó egyéb növényekkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A javallatokban feltüntetett korcsoportoknál fiatalabb gyermekek esetében alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Vesetranszplantációt követően a teát nagyobb dózisokban, hosszabb ideig (két hónapig) használó betegek esetében a CYP450 izoenzim-rendszeren fellépő interakciókat figyeltek meg.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciókról - ideértve a súlyos allergiás reakciókat (dyspnoe, Quincke-szindróma, vascularis collapsus, anaphylaxiás shock) - számoltak be nyálkahártyán alkalmazott kamillatartalmú szerek használatakor.

064/2022/02

Mixtura expectorans
(Mixt. expect.)

Expectorans. Antitussivum.

ATC besorolás: expectoransok – kombinációk R05CA10.

Javallat

A légutak fokozott váladékképződéssel járó megbetegedései.

Rp.

Ammonii chloridi

gramma unum et semis (g 1,5)

Aquae purificatae

grammata viginti quinque (g 25,0)

Thymoli

centigrammata decem (g 0,10)

Levomentholi

centigrammata triginta (g 0,3)

Ethanoli 96%

grammata tria (g 3,0)

Elixirii thymi compositi FoNo VIII.

grammata quinquaginta (g 50,0)

Sirupi simplicis FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

Eucalypti aetherolei

centigrammata quinque (g 0,05)

M.f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: Felnőtteknek naponta 3-szor 15 ml-t bevenni. Hűtőszekrényben tartandó! Használat előtt felrázandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Hatóanyagok

Ammonii chloridum: *mucolyticum.*

Tinctura thymi (Elixir. thymi comp. hatóanyaga)**:** *expectorans, antitussivum, antisepticum.*

Eucalypti aetheroleum: *expectorans, antisepticum.*

Thymolum: *expectorans, antisepticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló túlérzékenység, asthma bronchiale. Adatok hiányában terhesség,

szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor. Ritkán előforduló, örökletes fruktóz intoleranciában, glükóz-galaktóz malabszorpcióban, vagy szacharáz-izomaltáz hiányban a készítmény nem alkalmazható.

Figyelmeztetés

A készítmény 1 adagja (15 ml) mintegy 8,17 g szacharózt tartalmaz. A készítmény 1 adagja (15 ml) mintegy 0,76 g etanolt (alkohol) tartalmaz. Magas rizikófaktorú betegek (pl. májbetegség vagy epilepszia) esetén a készítmény szedése nem javasolt. A készítmény alkalmazása alatt gépjármű vezetése és veszélyes gépek használata kerülendő. Orvosi konzultáció szükséges abban az esetben, ha az alkalmazás ideje alatt a tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg súlyosbodnak.

Mellékhatás

A készítmény összetevőivel szemben kialakuló allergia. Gastrointestinalis panaszok, hányinger, hányás előfordulhat.

065/2020/01

Mixtura pectoralis
(Mixt. pector.)

Expectorans.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei − köptetők − kombinációk R05CA10.

Javallat

A légcső és a hörgők fokozott váladékképződéssel járó megbetegedései.

Rp.

Ipecacuanhae tincturae normatae

grammata tria (g 3,0)

Elixirii thymi compositi FoNo VIII.

grammata centum et quinquaginta (g 150,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma semis (g 0,5)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. solutio.

D. ad vitrum fuscum.

S.: 18 év feletti életkorban naponta 3-4-szer 15 ml-t étkezés után bevenni. A készítmény felbontás után 14 napig használható. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

12-18 év közötti életkorban naponta 3-szor 10 ml-t étkezés után bevenni. 15 ml készítményben mintegy 0,25 g ipecacuanhae tinctura, 3,80 g tinctura thymi és 4,45 g szacharóz van.

Hatóanyagok

Ipecacuanhae tinctura normata: e*xpectorans.*

Tinctura thymi: *expectorans.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint az árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szembeni ismert túlérzékenység, örökletes fruktóz intolerancia, glükóz-galaktóz malabszorpció, vagy szacharáz-izomaltáz hiány. Az Elixirium thymi compositum tartalom miatt alkalmazása tilos vékony- és vastagbélgyulladás (enterocolitis), asthma, vagy szívelégtelenség fennállása esetén. Szoptatás, terhesség időszaka. 12 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

A készítmény 1 adagja (15 ml) kb. 4,45 g szacharózt tartalmaz. A javasolt adagolás szerinti használat esetén egy napi adag maximum 17,8 g szacharózt tartalmaz. Ritkán előforduló, örökletes fruktóz intoleranciában, glükóz-galaktóz malabszorpcióban, vagy szacharáz-izomaltáz hiányban a készítmény nem alkalmazható. A készítmény egy adagja (15 ml) mintegy 1,4 g ethanolumot (alkohol) tartalmaz. Magas rizikó faktorú betegek (pl. májbetegség vagy epilepszia) esetén a készítmény alkalmazása nem javasolt. Táplálkozási zavarok esetén az ipekakuána akkumulálódik; cardiotoxikus és myopathiás

elváltozásokat okozhat. A fennálló cardiovascularis elváltozások súlyosbodásának veszélyét az abszorbeálódott ipekakuána fokozza. Orvosi konzultáció szükséges, ha az alkalmazás ideje alatt a légúti panaszok, tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg rosszabbodnak; ha nehézlégzés, láz, vagy purulens váladéktermelődés jelentkezik.

Mellékhatás

Ipecacuanhae tinctura normata

Ritkán cardiomyopathia, álmosság, lethargia, hasmenés, myopathia, oesophagus laceratio alakulhat ki. Magas dózisban történő alkalmazása esetén hányinger, hányás.

Tinctura thymi

Kakukkfű iránti túlérzékenység esetén előfordulhatnak allergiás bőrreakciók, pl. kiütések, csalánkiütés, nagyon ritkán arc-, száj- és torok ödéma (Quincke-ödéma), nehézlégzés, gyomor problémák (görcsök, hányinger, hányás).

066/2020/01

Mixtura solvens
(Mixt. solv.)

Expectorans.

ATC besorolás: növényi köptetők − Glycyrrhiza glabra HR05WA5014.

Javallat

A légutak hurutos megbetegedései.

Rp.

Ammonii chloridi

grammata quinque (g 5,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

grammata duo (g 2,0)

Sirupi liquiritiae FoNo VIII.

grammata viginti (g 20,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. solutio.
D.S.: Naponta 4-szer 10 ml-t bevenni. Felbontás után 1 hónapig használható.

Fontos tudnivalók

10 ml készítmény 0,25 g ammonii chloridumot és 0,5 g szacharózt tartalmaz.

Hatóanyagok

Ammonii chloridum: *mucolyticum.*

Ellenjavallat

Súlyos máj- és veseelégtelenség. Terhesség, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Óvatosan adható primer respirációs acidosisban magas össz széndioxid esetén. A kezelés során az ammónia toxicitás jeleinek megjelenését figyelni kell. Inkompatibilitás áll fenn egyes műanyagokkal szemben. 18 év alatti életkorban a liquiritiae rhisoma et radix-ra vonatkozó klinikai adatok hiányában alkalmazása nem javasolt.

Kölcsönhatás

Lúgokkal, nátrium-hidrogén-karbonáttal, kodeinnel nem adható együtt.

Mellékhatás

Tartósabb alkalmazás során hypokalaemia, metabolikus acidosis (fejfájás, mentalis zavarok, lokális és generalizált izomrángás, görcs, bradycardia, cardialis arrhythmiák) alakulhat ki.

094/2020/01

Oleum pro inhalatione

(Ol. pro inhal.)

Laryngologicum. Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei – Eucalypti aetheroleum HR05WA5008.

Javallat

A légutak fokozott váladékozással járó gyulladásos folyamatai.

Rp.

Camphorae racemicae

gramma semis (g 0,50)

Levomentholi

gramma unum et centigrammata sexaginta (g 1,6)

Eucalypti aetherolei

grammata quattuor (g 4,0)

Acidi oleici

centigrammata decem (g 0,10)

Helianthi annui olei raffinati

ad grammata viginti (ad g 20,0)

M. f. solutio.

D.S.: Felnőtteknek inhalációhoz 10 cseppet 1 liter forró vízre vagy kamillateára cseppenteni.

Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

A vízgőzzel telített levegő belélegzése oldja a nyálkahártyára tapadt váladékot, az illóolajelegy emellett enyhe izgató hatása révén elősegíti annak felköhögését. *Az inhalálás módja*: felnőtteknek 10 csepp, 8 év fölötti gyermekeknek 6 csepp illóolajelegyet 1 liter nyitott edényben levő forró vízbe vagy kamillateába cseppentünk. A beteg e fölé hajolva vagy fordított tölcséren át, nyitott szájjal a gőzt belélegzi. A belégzés 10-15 percig tart, ezt naponta 2-3-szor megismételjük. Gyermekeknek csak orvosi javaslatra, fokozott óvatossággal adható.

Hatóanyagok

Camphora racemica: *antiphlogisticum, helyi érzéstelenítő.*

Levomentholum: *hűsítő érzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Eucalypti aetheroleum: *expectorans, enyhe antisepticum.*

Ellenjavallat

8 év alatti kor, mivel kisgyermekeknél és újszülötteknél belélegezve hörgőgörcsöt, légzésbénulást okozhat. Levomentollal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Gátolhatja a csillószőrök mozgását, csak az előírásnak megfelelően használható. Szembe kerülve irritációt okozhat.

Mellékhatás

Túlérzékenységi allergiás reakció. Bőrirritáció.

112/2020/01

Plantaginis lanceolatae folium

(Plantag. lanc. fol.)

Antitussivum. Stomatologicum. Demulcens. Antiphlogisticum. Spasmolyticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: egyéb növényi, köhögés és meghűlés gyógyszerek HR05YA.

Javallat

Orális és pharyngeális irritáció és társult száraz köhögés tüneti kezelésére.

Rp.

Plantaginis lanceolatae folii

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Lándzsás útifű levél.

Fontos tudnivalók

Szájon át történő alkalmazásra: felnőttek, valamint 12 évesnél idősebb gyermekek és serdülők részére 2,0 g (kb. 14 ml) aprított lándzsás útifű levelet 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta 2-3 alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

5-11 éves gyermekek részére az előzőek szerint elkészített teának csupán 2/3-ad részét adjuk, naponta legfeljebb 2 alkalommal. A teát mindig frissen készítjük.

3-4 éves gyermekek részére az előzőek szerint elkészített teának csupán 1/3-ad részét adjuk, naponta legfeljebb 2 alkalommal. A teát mindig frissen készítjük.

Hatóanyagok

Plantaginis lanceolatae folium: *demulcens (nyák), antiphlogisticum (iridoid glycosidok, phenyl-etanoidok), spasmolyticum (iridoid glycosidok), antimikrobás hatás (iridoid glycosidok).*

Ellenjavallat

Lándzsás útifű levéllel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

3 évesnél fiatalabb gyermekek, valamint terhes és szoptató nők számára nem ajánlott. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy ha a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy súlyosbodnak (pl. dyspnoe, láz, purulens sputum lép fel), orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók nem ismert gyakorisággal.

129/2025/02

Pulvis expectorans
(Pulv. expect.)

Expectorans.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – kombinációk R05CA10.

Javallat

A bronchialis váladék eltávolításának megkönnyítésére.

Rp.

Terpini monohydrici

centigrammata decem (g 0,10)

Natrii hydrogenocarbonatis

centigrammata viginti (g 0,20)

Sacchari

vel

Sorbitoli

centigrammata viginti (g 0,20)

Anisi aetherolei

centigrammata duo quattuor (g 0,024)

M. f. pulvis.
Dentur tales doses No decem (X).
S.: Naponta 3-szor 1 port étkezés után bevenni.

Felhasználhatósági időtartam 2 hét.

Fontos tudnivalók

Poronként 0,2 g szacharózt vagy 0,2 g szorbitot tartalmaz.

Hatóanyagok

Terpinum monohydricum: *bronchusszekréciót fokozó expectorans.*

Natrii hydrogenocarbonas: *vizes oldata melegen elfogyasztva, vagy inhalálva nyákoldó, így köptető hatású.*

Ellenjavallat

Alkalosis, vesekárosodás.

Figyelmeztetés

A vizeletet lúgosítja, így a vegyületek ionizációja révén befolyásolhatja a gyógyszerek vizelettel való pH-függő eliminációját.

Mellékhatás

Hányinger, hányás, abdominalis fájdalom. Reaktív hypersecretio, tartós alkalmazása során metabolikus alkalosis, hypokalaemia és főleg ha tejjel együtt adagolják vesekárosodás (az ún. tej-alkáli syndroma) alakulhat ki.

142/2020/01

Rosae pseudo-fructus
(Ros. pseudo-fruct.)

C-vitamin forrás. *Phytotherapeuticum*.

ATC besorolás: C-vitamint tartalmazó növényi gyógyszerek HA11WA. Diaphoretikus növényi gyógyszerek és a meghűlés, megfázás egyéb növényi gyógyszerei HR05YA.

Javallat

Nátha, megfázás kiegészítő kezelése.

Rp.

Rosae pseudo-fructus

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Csipkerózsa áltermés.

Fontos tudnivalók

2,0-2,5 g (kb. 6-8 ml) összetört csipkerózsa áltermést mintegy 150 ml (1 csészényi) langyos vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 2-3 órán át állni hagyjuk. Leszűrés után - tetszőlegesen ízesítve - fogyasztjuk. naponta 3-4 alkalommal egy-egy csészényit. 3 ml csipkerózsa áltermés mintegy 1 g-nak felel meg. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Rosae pseudo-fructus: *aszkorbinsav-tartalma miatt fokozza a szervezet ellenállóképességét, enyhe gyulladásgátló (flavonoid).*

Ellenjavallat

Csipkerózsa álterméssel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Ha a tünetek 1 hétnél hosszabb időn át fennállnak, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert gyakorisággal.

150/2020/01

Sambuci flos
(Samb. fl.)

Antitussivum. Diureticum. Laxatívum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: diaphoreticus növények, valamint a köhögés és megfázás egyéb gyógyszerei HR05YA.

Javallat

Megfázás korai tüneteinek enyhítésére.

Rp.

Sambuci floris

grammata centum (g 100,0)

D.S.: Fekete bodza virág.

Fontos tudnivalók

2,0-5,0 g (kb. 20-50 ml) aprított fekete bodza virágot 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után elfogyasztjuk. Naponta 3-szor alkalmazandó. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Sambuci flos: *diaphoretikus, antiphlogistikus (flavonoidok, pl. kvercetin), antibakteriális (klorogénsav) és diuretikus hatású.*

Ellenjavallat

Fekete bodza virággal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában terhes és szoptató nőknek, valamint 12 év alatti gyermekeknek nem ajánlott. A beteg figyelmét fel kell hívni, hogy amennyiben a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak (pl. dyspnoe, indokolatlan láz, purulens sputum lép fel), orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert gyakorisággal.

178/2020/01

Species althaeae
(Spec. alth.)

Expectorans. Mucilaginosum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – Althaeae radix R05CA05.

Javallat

A légutak hurutos megbetegedései.

Rp.

Malvae sylvestris floris

grammata quinque (g 5,0)

Liquiritiae radicis

grammata decem (g 10,0)

Plantaginis lanceolatae folii

grammata decem (g 10,0)

Althaeae radicis

grammata viginti quinque (g 25,0)

Althaeae folii

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Köhögéscsillapító és köptető teakeverék.

Fontos tudnivalók

Felnőtteknek 15 ml-nyi teakeveréket 1 csésze (200 ml) hideg vízzel leöntünk, gyakran kevergetve ½ óráig állni hagyjuk, majd forrásig melegítjük. A teát szűrjük, tetszés szerint édesítjük, kortyonként fogyasztjuk. Naponta 1-2 csésze fogyasztása ajánlott. Szükség esetén Malvae folium-mal is rendelhető Species althaeae cum malvae folio néven, ebben az esetben 1,2 g (kb. 15 ml) teakeveréket az előzőekben előírt módon készítünk el.

Hatóanyagok

Althaeae folium et Althaeae radix: *nyálkatartalmával csökkenti a légúti nyálkahártya irritációját; légcsőhurut, torokfájás, rekedtség esetén bevonószer.*

Malvae sylvestris flos/Malvae folium: *nyálkaanyagokat tartalmaz, a torok bevonásával és a nyáltermelés fokozásával csökkenti a köhögési ingert.*

Liquiritiae radix: *expectorans, gyulladáscsökkentő, görcsoldó, köhögéssel és váladékképződéssel járó meghűléses megbetegedések esetén segíti a légúti váladék eltávolítását, enyhíti a köhögés tüneteit. Édes íze miatt ízjavító.*

Plantaginis lanceolatae folium: *expectorans, emolliens, nyálkatartalmával csökkenti a légúti nyálkahártya irritációját.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Hypertoniában, vese, máj és cardiovascularis megbetegedésben, valamint hypokalaemiában szenvedő betegek esetében alkalmazása nem ajánlott, mivel ezek a betegek a mellékhatásaira érzékenyebbé válnak. 18 év alatt a Liquiritiae radix-ra vonatkozó klinikai adatok hiányában alkalmazása nem javasolt. A készítmény orvosi felügyelet nélkül legfeljebb 7 napig alkalmazható. Alkalmazása terhesség és szoptatás időszakában nem ajánlott. A készítményt gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Kölcsönhatás

A Liquiritiae radix a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek hatását csökkentheti. Együttadása nem javasolt vizelethajtókkal, szívglycosidokkal, kortikoszteroidokkal, hashajtókkal és más olyan gyógyszerekkel, amelyek súlyosbíthatják a só-vízháztartás zavarát.

Mellékhatás

Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat.

179/2020/01

Species althaeae sine liquiritia
(Spec. alth. sine liq.)

Expectorans. Mucilaginosum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – Althaeae radix R05CA05.

Javallat

A légutak hurutos megbetegedései.

Rp.

Malvae sylvestris floris

grammata quinque (g 5,0)

Plantaginis lanceolatae folii

grammata viginti (g 20,0)

Althaeae radicis

grammata viginti quinque (g 25,0)

Althaeae folii

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Köhögéscsillapító és köptető teakeverék.

Fontos tudnivalók

15 ml teakeveréket 1 csésze (200 ml) hideg vízzel leöntünk, gyakran kevergetve ½ óráig állni hagyjuk, majd forrásig melegítjük. A teát szűrjük, tetszés szerint édesítjük, kortyonként fogyasztjuk. Felnőtteknek naponta 1-2 csésze, 6 évesnél idősebb gyermekeknek napi 1 csésze fogyasztása ajánlott. Szükség esetén Malvae folium-mal is rendelhető Species althaeae sine liquiritia cum malvae folio néven, ebben az esetben 1 g (kb. 15 ml) teakeveréket az előzőekben előírt módon készítünk el.

Hatóanyagok

Althaeae folium et Althaeae radix: *nyálkatartalmával csökkenti a légúti nyálkahártya irritációját; légcsőhurut, torokfájás, rekedtség esetén bevonószer.*

Malvae sylvestris flos/Malvae folium: *nyálkaanyagokat tartalmaz, a torok bevonásával és a nyáltermelés fokozásával csökkenti a köhögési ingert.*

Plantaginis lanceolatae folium: *expectorans, emolliens, nyálkatartalmával csökkenti a légúti nyálkahártya irritációját.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. 6 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

A készítmény folyamatosan legfeljebb 7 napig alkalmazható. Alkalmazása terhesség és szoptatás időszakában nem ajánlott. A készítményt gyermekek elől gondosan el kell zárni.

187/2020/01

Species contra tussim
(Spec. contra tussim.)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – kombinációk R05CA10.

Javallat

Köptető, köhögéscsillapító, a légutak hurutos megbetegedései.

Rp.

Tiliae floris

grammata quinquaginta (g 50,0)

Anisi fructus

Thymi herbae

aa grammata viginti (aa g 20,0)

Primulae radicis

grammata quinque (g 5,0)

Malvae folii

grammata quinque (g 5,0)

M. f. species.

D.S.: Köptető teakeverék.

Fontos tudnivalók

Felnőttek, valamint 12 év feletti gyermekek és serdülők számára 1,65 g (kb. 15 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, 10 percig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 2-4-szer 1 csészényi frissen készített tea fogyasztása ajánlott. A készítmény folyamatosan legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Tiliae flos: *diaphoreticum a meghűléses, lázas megbetegedéseknél; nyálkaoldó légúti hurutoknál; enyhe stressz csökkentő.*

Anisi fructus: *secretolyticum, expectorans, spasmolyticum.*

Thymi herba: *expectorans, antitussivum, antisepticum.*

Primulae radix: *felsőlégúti fertőzésekben köhögést enyhítő, secretolyticum, expectorans*.

Malvae folium: *nyálkaanyag-tartalma révén a torok bevonásával és a nyáltermelés fokozásával csökkenti a köhögési ingert.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint az árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló ismert túlérzékenység, asthma bronchiale.

Figyelmeztetés

Alkalmazása 12 év alatti életkorban nem javallt. Ulcus és gastritis fennállásakor fokozott óvatossággal alkalmazható. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása nem ajánlott.

Mellékhatás

Ritkán gyomorpanaszok, szédülés, kontakt allergia.

196/2020/01

Species thymi composita
(Spec. thymi comp.)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – kombinációk R05CA10.

Javallat

Köptető teakeverék.

Rp.

Thymi herbae

grammata quattuordecim (g 14,0)

Althaeae folii

Althaeae radicis

Liquiritiae radicis

aa grammata decem (aa g 10,0)

Verbasci floris

grammata sex (g 6,0)

M. f. species
D.S.: Köptető teakeverék.

Fontos tudnivalók

Felnőtteknek számára 1,65 g (kb. 15 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, időnként kevergetve 30 percig hűlni hagyjuk, szűrjük. Tetszés szerint ízesítve naponta 3 csészényi tea fogyasztása ajánlott. A készítmény orvosi felügyelet nélkül legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Thymi herba: *expectorans, antitussivum, antisepticum.*

Althaeae folium et radix: *nyálkatartalmával csökkenti a légúti nyálkahártya irritációját; légcsőhurut, torokfájás, rekedtség esetén bevonószer.*

Liquiritiae radix: *expectorans, gyulladáscsökkentő, köhögéssel és váladékképződéssel járó meghűléses megbetegedések esetén segíti a légúti váladék eltávolítását, enyhíti a köhögés tüneteit. Édes íze miatt ízjavító.*

Verbasci flos: *nyákoldó, izzasztó, enyhe expectorans.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint az árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló ismert túlérzékenység, asthma bronchiale.

Figyelmeztetés

Hypertoniában, vese, máj és cardiovascularis megbetegedésben, valamint hypokalaemiában szenvedő betegek esetében alkalmazása nem ajánlott, mivel ezek a betegek a mellékhatásokra érzékenyebbé válnak. 18 év alatti életkorban a Liquiritiae radix-ra vonatkozó klinikai adatok hiányában alkalmazása nem javasolt. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása nem ajánlott.

Kölcsönhatás

A Liquiritiae radix a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek hatását csökkentheti. Együttadása nem javasolt vizelethajtókkal, szívglycosidokkal, kortikoszteroidokkal, hashajtókkal és más olyan gyógyszerekkel, amelyek súlyosbíthatják a só-vízháztartás zavarát.

Mellékhatás

Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat. Gastrointestinalis tünetek (pl. görcsök, hányinger, hányás) előfordulhatnak.

197/2020/01

Species thymi composita cum marrubio
(Spec. thymi comp. c. marrubio)

Expectorans. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – kombinációk R05CA10.

Javallat

Köptető teakeverék.

Rp.

Thymi vulgaris herbae

grammata quattuordecim (g 14,0)

Althaeae folii

Liquiritiae radicis

Marrubii herbae

aa grammata decem (aa g 10,0)

Verbasci floris

grammata sex (g 6,0)

M. f. species.
D.S.: Köptető teakeverék.

Fontos tudnivalók

Felnőttek számára 1,2 g (kb. 15 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) forrásban lévő vízzel leöntünk, időnként kevergetve 15 percen át hűlni hagyjuk, szűrjük. Tetszés szerint ízesítve naponta 3 csészényi tea fogyasztása ajánlott. A készítmény orvosi felügyelet nélkül legfeljebb 7 napig alkalmazható. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Thymi vulgaris herba: *expectorans, antitussivum, antisepticum.*

Althaeae folium: *nyálkatartalmával csökkenti a légúti nyálkahártya irritációját; légcsőhurut, torokfájás, rekedtség esetén bevonószer.*

Liquiritiae radix: *expectorans, gyulladáscsökkentő, köhögéssel és váladékképződéssel járó meghűléses megbetegedések esetén segíti a légúti váladék eltávolítását, enyhíti a köhögés tüneteit. Édes íze miatt ízjavító.*

Marrubii herba: *expectorans.*

Verbasci flos: *nyákoldó, izzasztó, enyhe expectorans.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint az árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló ismert túlérzékenység, asthma bronchiale.

Figyelmeztetés

Hypertoniában, vese, máj és cardiovascularis megbetegedésben, epevezeték elzáródásban, bélelzáródásban, valamint hypokalaemiában szenvedő betegek esetében alkalmazása nem ajánlott. Epebántalmakban szenvedő betegek csak orvosi utasításra alkalmazhatják. 18 év alatti életkorban a

Liquiritiae radix-ra vonatkozó klinikai adatok hiányában alkalmazása nem javasolt. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása nem ajánlott.

Kölcsönhatás

A Liquiritiae radix a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek hatását csökkentheti. Együttadása nem javasolt vizelethajtókkal, szívglycosidokkal, kortikoszteroidokkal, hashajtókkal és más olyan gyógyszerekkel, amelyek súlyosbíthatják a só-vízháztartás zavarát.

Mellékhatás

Nátrium- és vízretenciót, valamint hypokalaemiát okozhat. Gastrointestinalis tünetek (pl. görcsök, hányinger, hányás) előfordulhatnak.

230/2025/02

Suspensio expectorans
(Susp. expect.)

Expectorans.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – kombinációk R05CA10.

Javallat

Bronchitis sicca.

Rp.

Terpini monohydrici

gramma unum et semis (g 1,5)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata triginta (g 30,0)

Elixirii thymi compositi FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

Aquae purificatae

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. suspensio.

D.S.: Szokásos adagja felnőtteknek és 15 év feletti serdülőknek naponta 3-4-szer 15 ml. Bevétele étkezés után javasolt. Hűtőszekrényben tartandó! Használat előtt felrázandó! A készítmény felbontás után 14 napig használható.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

A készítmény 1 adagja (15 ml) kb. 3,2 g szacharózt tartalmaz. Szokásos adagolás gyermekeknek: 9-15 éves gyermekeknek: naponta 3-szor 12 ml. 6-9 éves gyermekeknek: naponta 3-szor 9 ml.

Hatóanyagok

Terpinum monohydricum: *bronchusszekréciót fokozó expectorans.*

Tinctura aurantii pro sirupo: *keserű anyagai cholinerg izgatással fokozzák a nyálszekréciót, étvágyjavító.*

Tinctura thymi: *expectorans, antitussivum, carminativum, antisepticum, stomachicum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenység, az árvacsalánfélék (Lamiaceae) családjába tartozó növényekkel szemben fennálló túlérzékenység. Asthma bronchiale.

Figyelmeztetés

A készítmény 1 adagja (15 ml) kb. 3,2 g szacharózt tartalmaz. A készítmény alkalmazása 6 év alatti életkorban, terhesség és szoptatás időszakában nem javasolt. Ritkán előforduló, örökletes fruktóz intoleranciában, glükóz-galaktóz malabszorpcióban, vagy szacharáz-izomaltáz hiányban a készítmény nem alkalmazható. A készítmény egy adagja (15 ml) 0,9 g etanolt (alkohol) tartalmaz. Súlyos májbetegség vagy epilepszia esetén a készítmény szedése nem javasolt. Orvosi konzultáció szükséges

abban az esetben, ha az alkalmazás ideje alatt a tünetek továbbra is fennmaradnak, esetleg rosszabbodnak.

Mellékhatás

Előfordulhatnak túlérzékenységi reakciók, pl. nehézlégzés, bőrkiütés, csalánkiütés, faciális ödéma, száj- és torok ödéma (Quincke-ödéma), anafilaxiás sokk, gastrointestinalis tünetek (pl. abdominális fájdalom, görcsök, hányinger, hányás).

236/2025/02

Suspensio terpini
(Susp. terpin.)

Expectorans.

ATC besorolás: köhögés és meghűlés gyógyszerei – expectoransok R05C.

Javallat

A légutak hurutos megbetegedései.

Rp.

Terpini monohydrici

gramma unum et semis (g 1,5)

Saccharini natrici

centigrammata tria (g 0,03)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata triginta (g 30,0)

Diluendi menthae FoNo VIII.

grammata quinque (g 5,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. suspensio.
D.: ad vitrum fuscum.
S.: Használat előtt felrázandó! Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

5 ml készítményben mintegy 75 mg terpin-monohidrát van. Szükség esetén a készítmény a következő ízesített változatban is rendelhető: Terpinum monohydricum 1,5 g, Mucilago hydroxyaethylcellulosi 30,0 g, Sirupus aurantii 40,0 g, Solutio conservans 1,0 g, Aqua purificata ad 100,0 g. Az ízesített változat 24 g szacharózt tartalmaz. Az ízesített változat 5 ml-ében mintegy 83 mg terpin-monohidrát van. Szokásos adagolás: felnőtteknek és 15 év feletti serdülőknek: egyszeri adag 5 ml, napi adag 15 ml. 9-15 éves gyermekeknek: egyszeri adag 4 ml, napi adag 12 ml. 6-9 éves gyermekeknek: egyszeri adag 3 ml, napi adag 9 ml.

Hatóanyagok

Terpinum monohydricum: *bronchusszekréciót fokozó expectorans.*

Ellenjavallat

6 év alatti életkor. Terhesség, szoptatás, a készítmény összetevőivel szembeni túlérzékenység.

Mellékhatás

Hányinger, hányás, abdominális fájdalom jelentkezhet.

240/2020/01

Thymi herba
(Thym. herb.)

Expectorans. Stomatologicum. Carminativum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi expectoransok és emolliensek HR05WA.

Javallat

Megfázással társult produktív köhögés esetén.

Rp.

Thymi herbae

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Kerti és spanyol kakukkfű levél és virág.

Fontos tudnivalók

1,0-2,0 g (kb. 15–30 ml) aprított kakukkfű levelet és virágot 150 ml forrásban lévő vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztjuk. Naponta 3-4 alkalommal. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Thymi herba: *expectorans, antitussivum, antisepticum, carminativum, enyhe spasmolytikus hatású szer.*

Ellenjavallat

Kakukkfűvel, általában az árvacsalánfélék (Lamiaceae) növénycsalád tagjaival szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 12 év alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a tünetek 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, különösen, ha dyspnoe, indokolatlan láz vagy purulens sputum jelentkezik, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, gyomortünetek, nem ismert gyakorisággal.

241/2020/01

Tiliae flos
(Tiliae fl.)

Diaphoreticum. Enyhe sedativum. Diureticum. Adstringens. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: diaphoreticumok és egyéb, megfázás és köhögés elleni növényi szerek HR05YA. Egyéb altatók és nyugtatók HN05CM.

Javallat

Meghűlés, vagy nátha tüneteinek csökkentésére. Enyhe stressz tüneteinek csillapítására.

Rp.

Tiliae floris

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Hársfavirágzat.

Fontos tudnivalók

Felnőttek, valamint 12 évesnél idősebb gyermekek és serdülők részére 1,5 g (kb. 10-11 ml) aprított hársfavirágzatot 150 ml forrásban lévő vízzel leforrázunk, időnként megkeverve fogyasztható hőmérsékletre lehűlni hagyjuk, majd leszűrjük és elfogyasztjuk. Naponta 2-4 alkalommal. 4-12 éves gyermekek részére a teát az előzőek szerint 1,0 g (kb. 7-8 ml) aprított hársfavirágzatból készítjük. Naponta 2-4 alkalommal fogyasztható. Ebben a korosztályban stressz tüneteinek enyhítésére nem javallott. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Tiliae flos: *diaphoreticum (kvercetin, kempherol, cumarinok), enyhe sedativum (flavonoidok), hurutellenes hatású, diureticum (terpenoidok), adstringens (cseranyagok).*

Ellenjavallat

Hársfavirágzattal szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Adatok hiányában 4 év alatti gyermekeknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Ha a megfázás tünetei 1 hét alatt nem enyhülnek, vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, különösen, ha dyspnoe, indokolatlan láz vagy purulens sputum jelentkezik, illetve ha a stressz okozta panaszok a kezelés során nem enyhülnek, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, nem ismert gyakorisággal.

259/2020/01

Unguentum cum aetheroleo pro parvulo

(Ung. c. aetherol. pro parvul.)

Bronchosecretolyticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a köhögés és meghűlés gyógyszerei – Eucalypti aetheroleum HR05WA5008 – Pini silvestris aetheroleum HR05WA5040.

Javallat

A légutak hurutos megbetegedései.

Rp.

Eucalypti aetherolei

Pini silvestris aetherolei

aa grammata decem (aa g 10,0)

Unguenti emollientis FoNo VIII.

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Kenőcs. Naponta 2-3-szor a mellkast bedörzsölni. Hűtőszekrényben tartandó! Gyermekgyógyszer.

Hatóanyagok

Eucalypti aetheroleum: *antiszeptikus és expectorans hatású.*

Pini silvestris aetheroleum: *enyhén izgatja a légutak nyálkahártyáját, nyákoldó hatású.*

Ellenjavallat

Az összetevőkkel szembeni allergia, tüdőasthma, szamárköhögés, fulladásos köhögés. Gyermekeknek 30 hónapos kor alatt, továbbá olyan gyermekeknek, akik kórtörténetében görcsös állapot előfordult.

Figyelmeztetés

Alkalmazása 4 év alatti gyermekeknek nem ajánlott. Alkalmazása után alapos kézmosás szükséges, mert a szemhéjat érintve az eukaliptuszolaj irritációt okozhat. Alkalmazása sérült, vagy irritált bőrfelületen nem ajánlott.

Mellékhatás

Allergia, hörgőgörcs fokozódása, bőrirritáció.

Nazális készítmények

068/2020/01

Nasogutta natrii chloridi

(Nasogutt. natr. chlor.)

Rhinologicum.

ATC besorolás: nazális gyógyszerkészítmények R01.

Javallat

Az orrnyálkahártya hurutos megbetegedése esetén az orrváladék kiürítésének megkönnyítése. Rhinitis sicca esetén az orrnyálkahártya nedvesítése.

Rp.

Natrii chloridi

centigrammata duodecim (g 0,12)

Aquae purificatae

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta többször 1-2 cseppet becseppenteni. Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

A készítmény enyhén hiperozmotikus nátrium-klorid-oldat.

Hatóanyagok

Natrii chloridum: *elektrolit.*

Figyelmeztetés

2 éves életkor alatt a Nasogutta natrii chloridi pro infante készítmény alkalmazása javasolt.

Mellékhatás

Száraz, irritált nyálkahártya esetén csípő érzés előfordulhat.

069/2020/01

Nasogutta natrii chloridi 3%

(Nasogutt. natr. chlor. 3%)

Rhinologicum.

ATC besorolás: nazális gyógyszerkészítmények R01.

Javallat

Krónikus sinusitis kiegészítő kezelése.

Rp.

Natrii chloridi

centigrammata triginta (g 0,30)

Aquae purificatae

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta háromszor 10-10 cseppet mindkét orrnyílásba becseppenteni. Felbontástól számítva 2 hétig használható fel.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Ügyelni kell arra, hogy a becseppentett oldat ne kerüljön a légutakba. Az oldatot röviddel a becseppentést követően, a fej előre hajtásával engedjük az orrból kifolyni. Az orrnyílásokból kicsorgó oldatot azonnal le kell mosni a hipertóniás sóoldat okozta kellemetlen hatások elkerülése végett. A készítmény hiperozmotikus nátrium-klorid-oldat.

Hatóanyagok

Natrii chloridum: *elektrolit. Hiperozmotikus oldatban alkalmazva ozmotikus hatása révén elősegíti az orrmelléküregekben képződő gyulladásos váladék kiürülését.*

Figyelmeztetés

14 év alatt a készítmény alkalmazása nem ajánlott.

Mellékhatás

Az orr nyálkahártya irritációja, égő, csípő érzés jelentkezése előfordulhat.

070/2020/01

Nasogutta natrii chloridi pro infante

(Nasogutt. natr. chlor. pro infant.)

Rhinologicum.

ATC besorolás: nazális gyógyszerkészítmények R01.

Javallat

Az orrnyálkahártya hurutos megbetegedése esetén az orrváladék eltávolításának megkönnyítése.

Rp.

Natrii chloridi

centigrammata novem (g 0,09)

Aquae purificatae

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Orrcsepp. Naponta többször 1-2 cseppet becseppenteni. Felbontástól számítva 1 hétig használható fel. Gyermekgyógyszer.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

A készítmény izotóniás nátrium-klorid oldat.

Hatóanyagok

Natrii chloridum: *elektrolit.*

071/2020/01

✠

Nasogutta triamcinoloni 0,1%

(Nasogutt. triamcinolon. 0,1%)

Rhinologicum.

ATC besorolás: nazális gyógyszerkészítmények – kombinációk R01AX30.

Javallat

Szezonális allergiás, vagy a perennialis allergiás rhinitis.

Rp.

Triamcinoloni acetonidi

milligrammata decem (g 0,010)

Solventis viscosae cum cetrimido FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D:. ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Orrcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie]. **Hűtőszekrényben tartandó! Használat előtt felrázandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. Az orvosnak vényen a pontos adagolást minden esetben fel kell tüntetnie. *Szokásos adagolás*: naponta 1-2-szer 2 cseppet mindkét orrnyílásba becseppenteni. A tünetek enyhülése esetén elegendő 1 csepp becseppentése. Naponta 8-nál több csepp nem alkalmazható. Folyamatosan legfeljebb 2 hétig alkalmazható.

Hatóanyagok

Triamcinoloni acetonidum: *gyulladáscsökkentő, antiallergiás hatással rendelkező fluorozott glucocorticoid.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Szembe nem kerülhet.

Figyelmeztetés

Terhesség és szoptatás időszakában, illetve gyermekkorban csak az előny/kockázat gondos mérlegelésével adható. Intranasalisan alkalmazott szteroid tartalmú készítménnyel végzett klinikai vizsgálatokban ritkán előfordultak az orr és a garat *Candida albicans* által okozott lokális fertőzései. Amennyiben ilyen fertőzés alakul ki, megfelelő lokális kezelésre, és a kezelés átmeneti felfüggesztésére lehet szükség. Mivel a kortikoszteroidok gátolják a sebgyógyulást, olyan betegeknél, akiknél a közelmúltban orrsövény-fekélyesedés lépett fel, nasalis műtéten vagy traumán estek át, a készítmény alkalmazása a sebek teljes begyógyulásáig nem javasolt. Az ajánlottnál nagyobb intranasalis kortikoszteroid adaggal történő kezelés következtében klinikailag jelentős mellékvese-szupresszió léphet fel. Glaucoma és/vagy cataracta kialakulását jelentették olyan betegeknél, akik nasalis kortikoszteroidokat kaptak. Azokat a betegeket, akiknek a látása megváltozott, vagy akiknek az anamnézisében intraocularis nyomásemelkedés, glaucoma és/vagy cataracta szerepel, szoros megfigyelés alatt kell tartani.

Gyermekek és serdülők

A készítmény 6 éves kor alatti gyermekeknél történő alkalmazásával kapcsolatban korlátozott tapasztalatok állnak rendelkezésre, ezért az orrcsepp alkalmazása ebben a korcsoportban nem javasolt. A növekedés sebességének visszamaradásáról számoltak be olyan gyermekeknél, akik nasalis kortikoszteroidokat kaptak engedélyezett adagban. A triamcinolon-acetonid terhesség és szoptatás alatt kizárólag akkor alkalmazható, ha az anyánál várható terápiás hatás előnye meghaladja a magzatot/csecsemőt érintő lehetséges kockázatot.

Kölcsönhatás

Egyidejű kezelés CYP3A4-inhibitorokkal, várhatóan fokozza a szisztémás mellékhatások kockázatát.

Mellékhatás

Az intranasalis kortikoszteroidok szisztémás hatásai elsősorban nagy adagok tartós, vagy ismételt alkalmazásakor jelentkezhetnek. A szisztémás hatások előfordulásának a valószínűsége kisebb, mint orális kortikoszteroidok adásakor, továbbá eltérőek lehetnek az egyes betegek és a különböző kortikoszteroid-készítmények esetében. A lehetséges szisztémás hatások a Cushing-szindróma, cushingoid küllem, mellékvese-szupresszió, a gyermekek és serdülők növekedésbeli visszamaradása, és ritkán számos pszichológiai vagy viselkedésbeli hatás, beleértve a pszichomotoros hiperaktivitást, alvászavart, szorongást, depressziót vagy agressziót (különösen gyermekeknél). A készítmény alkalmazásakor az alábbiakban felsorolt mellékhatások fordulhatnak elő: influenzás tünetek, pharyngitis, rhinitis, túlérzékenység (beleértve a bőrkiütést, urticariát, viszketést és arcödémát), insomnia, fejfájás, szédülés, az ízérzés és szagérzékelés megváltozása, chorioretinopatia, cataracta, glaucoma, fokozott szembelnyomás, homályos látás, bronchitis, epistaxis, köhögés, orrirritáció, száraz nyálkahártya, orrdugulás, tüsszentés, dyspnoea, dyspepsia, fogbetegségek, émelygés fáradtság.

072/2020/01

✠

Nasogutta triamcinoloni cum xylometazolino

(Nasogutt. triamcinolon. c. xylometazolin.)

Rhinologicum.

ATC besorolás: nazális gyógyszerkészítmények – kombinációk R01AX30.

Javallat

Szezonális allergiás vagy perennialis rhinitis.

Rp.

Triamcinoloni acetonidi

milligrammata decem (g 0,010)

Xylometazolini hydrochloridi

milligrammata decem (g 0,010)

Solventis viscosae cum cetrimido FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Orrcsepp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]
Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos alkalmazás: 12 évesnél idősebb gyermekek és felnőttek részére naponta 2-szer 1 cseppet mindkét orrnyílásba becseppenteni.* A tünetek enyhülése esetén elegendő 1 csepp becseppentése. Folyamatosan legfeljebb 5 napig alkalmazható.

Hatóanyagok

Triamcinoloni acetonidum: *gyulladáscsökkentő, antiallergiás hatással rendelkező fluorozott glucocorticoid.*

Xylometazolini hydrochloridum: *szimpatomimetikum. Érszűkítő hatása révén csökkenti az orrnyálkahártya vérbőségét.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Rinitis sicca. Szembe nem kerülhet.

Figyelmeztetés

Intranasalisan alkalmazott szteroid tartalmú készítménnyel végzett klinikai vizsgálatokban ritkán előfordultak az orr és a garat *Candida albicans* által okozott lokális fertőzései. Amennyiben ilyen fertőzés alakul ki, megfelelő lokális kezelésre, és a kezelés átmeneti felfüggesztésére lehet szükség. Mivel a kortikoszteroidok gátolják a sebgyógyulást, olyan betegeknél, akiknél a közelmúltban orrsövény-fekélyesedés lépett fel, illetve nasalis műtéten vagy traumán estek át, a készítmény alkalmazása a sebek teljes begyógyulásáig nem javasolt. Az ajánlottnál nagyobb intranasalis kortikoszteroid adaggal történő kezelés következtében klinikailag jelentős mellékvese-szuppresszió léphet fel. Glaucoma és/vagy cataracta kialakulását jelentették olyan betegeknél, akik nasalis kortikoszteroidot kaptak. Azokat a betegeket, akiknek a látása megváltozott, vagy akiknek az anamnézisében intraocularis nyomásemelkedés, glaucoma és/vagy cataracta szerepel, szoros

megfigyelés alatt kell tartani. Xylometazolin tartalma miatt 5 napnál hosszabb ideig tartó alkalmazása nem javasolt. Hosszú távú és túlzott használata reaktív hyperaemiát vagy rebound orrdugulást okozhat, továbbá a nasalis mucosa atrophiájához vezethet. A kezelés néhány napos kihagyás után újra alkalmazható. A készítmény krónikus állapotban történő alkalmazása csak orvosi felügyelet mellett történhet. A készítmény kizárólag az előny/kockázat gondos mérlegelése után alkalmazható azoknál a betegeknél, akik:

– monoaminooxidáz-gátló (MAO-gátló), triciklusos antidepresszáns vagy egyéb vérnyomást emelő gyógyszeres kezelést kapnak;
– akiket alfa- vagy béta-blokkolóval kezelnek;
– fokozott intraocularis nyomás, különösen zárt zugú glaucoma esetén;
– akik súlyos cardiovascularis betegségben (pl. coronaria-szívbetegség, hypertonia) szenvednek;
– akiknél phaeochromocytomát diagnosztizáltak;
– akiknél prostata hyperplasia áll fenn;
– akiknek porphyriájuk van;
– akik metabolikus betegségben (hyperthyreosis vagy diabetes mellitus) szenvednek.

Gyermekek és serdülők

A készítmény alkalmazása 12 év alatti gyermekeknél nem javasolt. A növekedés sebességének visszamaradásáról számoltak be olyan gyermekeknél, akik nasalis kortikoszteroidokat kaptak engedélyezett adagban.

A készítmény alkalmazása terhesség alatt és a szoptatás időszakában kerülendő.

Kölcsönhatás

Egyidejű kezelés CYP3A4-inhibitorokkal várhatóan fokozza a szisztémás mellékhatások kockázatát. A xilometazolin potenciális hypertoniás hatása miatt vérnyomáscsökkentő gyógyszerekkel (pl. metildopa) történő együttadása kerülendő. Alfa- és béta-blokkolókkal történő együttadás során komplex interakció léphet fel, mely okozhat hypotensiót vagy hypertensiót, tachycardiát vagy bradycardiát is. A xilometazolin monoaminooxidáz-gátlókkal (pl. tranilcipromin-típusú), triciklusos antidepresszánsokkal vagy egyéb, potenciálisan hypertensiót okozó gyógyszerekkel (pl. doxaprám, ergotamin, oxitocin) történő együttadása kerülendő, mivel e gyógyszerek cardiovascularis hatása felerősödhet és a vérnyomás emelkedését okozhatja.

Mellékhatás

Az intranasalis kortikoszteroidok szisztémás hatásai elsősorban nagy adagok tartós, vagy ismételt alkalmazásakor jelentkezhetnek. A szisztémás hatások előfordulásának a valószínűsége kisebb, mint orális kortikoszteroidok adásakor, továbbá eltérőek lehetnek az egyes betegek és a különböző kortikoszteroid-készítmények esetében. A lehetséges szisztémás hatások a Cushing-szindróma, cushingoid küllem, mellékvese-szupresszió, a gyermekek és serdülők növekedésbeli visszamaradása, és ritkán számos pszichológiai vagy viselkedésbeli hatás, beleértve a pszichomotoros hiperaktivitást, alvászavart, szorongást, depressziót vagy agressziót (különösen gyermekeknél). A készítmény alkalmazásakor az alábbiakban felsorolt mellékhatások fordulhatnak elő: influenzás tünetek, pharyngitis, rhinitis, túlérzékenység (beleértve a bőrkiütést, urticariát, viszketést és arcödémát), insomnia, fejfájás, szédülés, az ízérzés és szagérzékelés megváltozása, chorioretinopatia, cataracta, glaucoma, fokozott szembelnyomás, homályos látás, bronchitis, epistaxis, köhögés, orrirritáció, száraz nyálkahártya, orrdugulás, tüsszentés, dyspnoea, dyspepsia, fogbetegségek, émelygés fáradtság.

Xilometazolin okozta mellékhatások

Szisztémás allergiás reakciók (angioödéma, kiütés, viszketés). Idegesség, insomnia, aluszékonyság/álmosság (főleg gyermekek esetében). Hallucináció (főleg gyermekek esetében), fejfájás, szédülés, convulsiók (főleg gyermekek esetében). Palpitatio, tachycardia, arrhythmia, hypertensio, szúró vagy égő érzés az orrban és a torokban; tüsszögés, az orrnyálkahártya szárazsága, fokozott nyálkahártya-duzzanat a kezelés abbahagyása után, epistaxis, apnoe gyermekeknél, hányinger.

A hosszú távú, gyakori vagy nagy adagban alkalmazott xilometazolin fokozza az orrban lévő égő érzést vagy az orrnyálkahártya szárazság és a reaktív orrdugulás (rhinitis medicamentosa) kialakulásának valószínűségét. Ezek a hatások általában 5 napnál hosszabb ideig tartó kezelés esetén lépnek fel és a folyamatos alkalmazás maradandó károsodást, az orrnyálkahártya károsodását és hegesedését okozhatja (rhinitis sicca). Az előírásnak megfelelően alkalmazva a készítmény nem befolyásolja a gépjárművezetéshez és a gépek kezeléséhez szükséges képességeket.

273/2022/02

✠

Unguentum nasale

(Ung. nasal.)

Rhinologicum. Antisepticum.

ATC besorolás: egyéb nazális készítmények – kombinációk R01AX30.

Javallat

Rhinitis acuta.

Rp.

Acidi borici

centigrammata viginti (g 0,20)

Eucalypti aetherolei

centigrammata septem et semis (g 0,075)

Menthae piperitae aetherolei

centigrammata sex (g 0,06)

Unguenti simplicis FoNo VIII.

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. unguentum.

D.S.: Külsőleg. Orrkenőcs.

Fontos tudnivalók

Szokásos alkalmazása: 18 év feletti életkorban reggel felkelés előtt, este lefekvés után a készítményből 0,3 g-ot (kb. borsónyit), 12-18 év közötti életkorban 0,2 g-ot (kb. 2/3 borsónyit) kell mindkét orrnyílásba helyezni és hanyatt fekve felszippantani. Utána 5-10 percig maradjon még fekvő helyzetben a beteg. A készítménynek legfeljebb 5-6 napos folyamatos használata javasolt. Szükség esetén Unguentum nasale cum unguento hydrophilico (Ung. nasal. c. ung. hydrophilic.) néven, hidrofil kenőccsel is rendelhető.

Hatóanyagok

Acidum boricum: *enyhe antisepticum.*

Eucalypti aetheroleum: *antisepticum.*

Menthae piperitae aetheroleum: *antiszeptikus hatású, gyulladáscsökkentő.*

Ellenjavallat

Ismert túlérzékenység a készítmény hatóanyagaival és segédanyagaival vagy a mentacsaládba tartozó növényekkel szemben. 12 év alatti életkor. Terhesség és szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

A szisztémás toxicitás veszélye miatt kerülendő az előírt adagok túllépése.

Mellékhatás

Fejfájást, ritkán szívtáji égető érzést okozhat. Irritációt és túlérzékenységi reakciót (erythemás bőrreakciók) válthat ki. Túlérzékenység esetén apnoe, bronchospasmus és laryngospasmus jelentkezhet.

RHEUMÁS PANASZOK KEZELÉSÉRE SZOLGÁLÓ KÉSZÍTMÉNYEK

103/2020/01

Pasta antirheumatica
(Past. antirheum.)

Antirheumaticum. Derivans.

ATC besorolás: gyulladásgátlók és reuma ellenes készítmények M01.

Javallat

Rheumatikus fájdalmak enyhítése, pakolásként alkalmazva.

Rp.

Solutionis iodi alcoholicae FoNo VIII.

centigrammata octoginta (g 0,80)

Kalii iodidi

centigrammata quinque (g 0,05)

Eucalypti aetherolei

Menthae piperitae aetherolei

aa centigrammata viginti (aa g 0,20)

Methylis salicylatis

centigrammata quadraginta (g 0,40)

Acidi salicylici

centigrammata viginti quinque (g 0,25)

Alcoholi diluti 70%

grammata duo et semis (g 2,5)

Kaolini ponderosi

Talci

aa grammata septuaginta duo et centigrammata viginti (aa g 72,2)

Glyceroli 85%

grammata ducenta (g 200,0)

M. f. pasta.
D.S.: Külsőleg. Paszta ízületi pakolásra.
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Szokásos alkalmazás: a pasztát ujjnyi vastagon kenje fel körben a fájdalmas ízületre és tekerje körbe néhány réteg gézzel. Ezután borítsa be papírvattával, végül rugalmas pólyával (fásli) rögzítse. 12/24 óráig maradhat a pakolás az ízületen. A pakolás eltávolítása után a paszta langyos vízzel könnyen lemosható. Gyulladt ízület esetén a pakolás előtt javasolható az ízület néhány percig tartó, jégzselével történő hűtése.

Hatóanyagok

Iodum (Solutio iodi alcoholica hatóanyaga)**:** *antisepticum. Antimycoticum. Resorbens. Derivans.*

Eucalypti aetheroleum: *antisepticum, derivans.*

Menthae piperitae aetheroleum: *spasmolyticum, antisepticum, antiphlogisticum, helyileg alkalmazva izgatja a hidegérzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Methylis salicylas: *analgeticum, antiphlogisticum.*

Acidum salicylicum: *keratolytikus és fungicid hatású antiphlogisticum*.

Ellenjavallat

Hámfelmaródás. Nyílt, nedvedző seben, irritált bőrfelületen nem alkalmazható. A készítmény hatóanyagaival, valamint mentollal vagy a mentacsaládba tartozó növényekkel szembeni ismert túlérzékenység. Pajzsmirigy megbetegedés. Terhesség, szoptatás időszaka, 15 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyáktól távol kell tartani. Hosszú ideig, nagy mennyiségben, kiterjedt testfelületen nem alkalmazható. mivel a szalicilsav és a metil-szalicilát a bőrön keresztül gyorsan abszorbeálódhat, és így szisztémás szalicilát mérgezést okozhat. Ha a beteg tünetei a gyógyszer használata során nem javulnak, vagy rosszabbodnak, orvosi ellenőrzés szükséges.

Kölcsönhatás

Lítiummal együtt adva a hypothyreotikus hatás fokozódhat. A készítményben található szalicil-származékok bőrről felszívódva fokozhatják az oralis antikoagulánsok hatását. Phototherapia előtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Jódallergia, bőrkiütés. Irritálhat és túlérzékenységi reakciót (erythemás bőrreakciók, fejfájás, bradycardia, izomtremor, ataxia) válthat ki.

199/2020/01

Spiritus antirheumaticus
(Spir. antirheum.)

Antirheumaticum. Derivans.

ATC besorolás: gyulladásgátlók és reuma ellenes készítmények M01.

Javallat

Rheumás fájdalmak esetén a fájdalom enyhítése.

Rp.

Thymoli

centigrammata viginti (g 0,20)

Spiritus camphorati FoNo VIII.

grammata triginta (g 30,0)

Acidi acetici diluti 20%

grammata viginti quinque (g 25,0)

Alcoholi diluti 70%

grammata quadraginta quinque (g 45,0)

M. D. ad vitrum fuscum.

D.S.: Külsőleg. Bedörzsölésre.

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

A készítményt a fájdalmas területen a bőrbe kell bedörzsölni. A bedörzsölt területre meleget tartó vatta- vagy flanelkötés alkalmazható. Ez a kezelés naponta 2-3-szor is megismételhető.

Hatóanyagok

Thymolum: *antisepticum, baktérium- és gombaellenes hatású, enyhe antiphlogisticum.*

Camphora racemica (Spiritus camphoratus hatóanyaga)**:** *bőrizgató, bőrvörösítő hatású, antiphlogisticum. Hűsítő, local anaestheticum, analgeticum, viszketéscsillapító, enyhe antisepticum.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. Irritált bőrfelületen és nyílt sebeken nem alkalmazható. Terhesség, szoptatás időszaka, 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyáktól tartsuk távol, mivel szembe kerülve csípő, égető érzést, kötő- és szaruhártya irritációt, a nyálkahártyákon pedig nyálkahártya irritációt okozhat. Amennyiben a készítmény szembe vagy nyálkahártyára kerül, azonnal bő vízzel ki kell mosni. Ha a beteg tünetei a gyógyszer használata során nem javulnak, vagy rosszabbodnak, orvosi ellenőrzés szükséges. Gépjárművezetéshez és gépek kezeléséhez szükséges képességeket befolyásoló hatását nem vizsgálták.

Mellékhatás

Csípő és égő érzés. Bőrirritáció. Allergiás reakciók.

200/2020/01

Spiritus capsici
(Spir. capsici)

Antirheumaticum. Rubefaciens.

ATC besorolás: gyulladásgátlók és reuma ellenes készítmények M01.

Javallat

Rheumás izom és ízületi fájdalom csökkentése.

Rp.

Acidi salicylici

grammata tria (g 3,0)

Capsici tincturae normatae

grammata decem (g 10,0)

Alcoholi diluti 70%

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. solutio.

D.S.: Külsőleg. Bedörzsölésre.

Hatóanyagok

Acidum salicylicum: *helyileg alkalmazva antiphlogisticus, keratolytikus és fungicid hatású.*

Capsici tinctura normata: *rubefaciens; vérbőséget okoz a bőrön, nyálkahártyákon.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. Irritált bőrfelületen és nyílt sebeken nem alkalmazható. Terhesség, szoptatás időszaka, 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Szemtől és nyálkahártyáktól tartsuk távol, mivel szembe kerülve csípő, égető érzést, kötő- és szaruhártya irritációt, a nyálkahártyákon pedig nyálkahártya irritációt okozhat. Amennyiben a készítmény szembe vagy nyálkahártyára kerül, azonnal bő vízzel ki kell mosni. Ha a beteg tünetei a gyógyszer használata során nem javulnak, vagy rosszabbodnak, orvosi ellenőrzés szükséges. Gépjárművezetéshez és gépek kezeléséhez szükséges képességeket befolyásoló hatását nem vizsgálták.

Kölcsönhatás

Phototherapia előtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Bőrirrtációt, dermatitist okozhat. A bőrön keresztül a szalicilsav gyorsan abszorbeálódik, ezért nagy felületen alkalmazva szisztémás szalicilát mérgezést okozhat.

201/2020/01

Spiritus menthae cum sale
(Spir. menth. c. sale)

Anatripticum.

ATC besorolás: izületi és izomfájdalmak lokális készítményei M02AX10.

Javallat

Rheumás izomfájdalom.

Rp.

Natrii chloridi

grammata duo et semis (g 2,5)

Ethylis acetatis

centigrammata sexaginta (g 0,60)

Glyceroli 85%

grammata duo (g 2,0)

Ethanoli 96%

grammata sexaginta quinque (g 65,0)

Menthae piperitae aetherolei

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. solutio.

D.: ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Bedörzsölőszer.

Hatóanyagok

Menthae piperitae aetheroleum: *simaizom görcsoldó, antiszeptikus, gyulladáscsökkentő, helyileg alkalmazva izgatja a hidegérzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet fájdalomcsökkentő hatás követ.*

Ellenjavallat

Borsosmentaolajjal, mentollal, vagy a mentacsaládba tartozó növényekkel szembeni ismert túlérzékenység. Irritált bőrfelületen és nyílt sebeken nem alkalmazható. Terhesség, szoptatás időszaka, 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

A készítmény tartós alkalmazása nem javasolt. Szemtől és nyálkahártyáktól tartsuk távol, mivel szembe kerülve csípő, égető érzést, kötő- és szaruhártya irritációt, a nyálkahártyákon pedig nyálkahártya irritációt okozhat. Amennyiben a készítmény szembe vagy nyálkahártyára kerül, azonnal bő vízzel ki kell mosni. Ha a beteg tünetei a gyógyszer használata során nem javulnak, vagy rosszabbodnak, orvosi ellenőrzés szükséges. Gépjárművezetéshez és gépek kezeléséhez szükséges képességeket befolyásoló hatását nem vizsgálták.

Mellékhatás

Hypersensitivitási reakciók, erythema, contact dermatitis, szemirritáció előfordulhat. Ezek a reakciók általában enyhék és rövid ideig tartanak.

251/2022/02

Unguentum antirheumaticum
(Ung. antirheum.)

Antirheumaticum. Rubefaciens. Derivans.

ATC besorolás: gyulladásgátlók és reuma ellenes készítmények M01.

Javallat

Rheumás fájdalom enyhítésére külsőleges alkalmazásra.

Rp.

Camphorae racemicae

Levomentholi

aa gramma semis (aa g 0,50)

Methylis salicylatis

grammata quinque (g 5,0)

Unguenti emulsificantis anionici FoNo VIII.

ad grammata quinquaginta (ad g 50,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Bedörzsölésre. Hűtőszekrényben tartandó!

Fontos tudnivalók

A bedörzsölendő testrészre este és reggel 10-15 percig meleg vizes borogatást teszünk. A bőrt szárazra töröljük, és a vékony rétegben felkent kenőcsöt a bőrbe – célszerűen kanál hátával - enyhén bedörzsöljük. Ezután a testrészt melegen tartjuk. (Száraz vatta, flanelkötés alkalmazható.)

Hatóanyagok

Camphora racemica: *bőrizgató, rubefaciens, antiphlogisticum. Hűsítő, local anaesteticum, analgeticum, viszketéscsillapító, enyhe antisepticus hatással rendelkezik.*

Levomentholum: *bőrön helyileg alkalmazva értágító hatású és izgatja a hidegre érzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Methylis salicylas: *analgeticum, antiphlogisticum.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. Irritált bőrfelületen és nyílt sebeken nem alkalmazható. Terhesség, szoptatás időszaka, 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Kizárólag az érintett területen, szükséges mértékben alkalmazható. 10 napnál tovább, illetve nagy felületen nem alkalmazható. A metil-szalicilát ép bőrön keresztül is felszívódhat és nagy bőrfelületen alkalmazva szisztémás szalicilát hatást okozhat. A készítmény 3,50% m/m nátrium-lauril-szulfátot tartalmaz. A nátrium-lauril-szulfát helyi bőrreakciókat (így csípő, égő, viszkető érzést, bőrvörösséget) és contact dermatitist okozhat, vagy felerősítheti az ugyanazon helyre felvitt egyéb készítmények által okozott bőrreakciókat. Fel kell hívni a beteg figyelmét, hogy amennyiben bőrirritáció, vagy kiütés jelentkezik, melyet a hatóanyagok és a nátrium-lauril-szulfát is okozhat, az alkalmazást abba kell hagyni. A készítményt szemtől és nyálkahártyáktól tartsuk távol, mivel szembe kerülve csípő, égető érzést, kötő- és szaruhártya irritációt, a nyálkahártyákon pedig nyálkahártya irritációt okozhat. Amennyiben a

készítmény szembe, vagy nyálkahártyára kerül, azonnal bő vízzel ki kell mosni. Ha a beteg tünetei a gyógyszer használata során nem enyhülnek, vagy rosszabbodnak, orvosi ellenőrzés szükséges.

Kölcsönhatás

Véralvadásgátlókkal együtt alkalmazva fennállhat a vérzés fokozott kockázata. Fokozott óvatosság ajánlott helyileg, illetve szájon át alkalmazott nem-szteroid gyulladásgátlók, továbbá szulfonilkarbamid típusú orális antidiabetikumok, szulfonamidok, metotrexát, digoxin, valproát, barbiturátok, lítium egyidejű alkalmazása esetén a hatóanyagok plazmakoncentrációinak esetleges emelkedése miatt. Fényterápia előtt nem alkalmazható.

Mellékhatás

Helyi reakciók az alkalmazás helyén (hólyagok, égő érzés, bőrpír, irritáció, fájdalom, paraesthesia, viszketés és kiütés). Ritkán egyéb túlérzékenységi reakciók, pl. angioödéma is előfordulhatnak.

258/2020/01

Unguentum contra rheumam
(Ung. contra rheum.)

Antirheumaticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: gyulladásgátlók és reuma ellenes készítmények M01.

Javallat

Enyhe izom és ízületi fájdalom enyhítésére.

Rp.

Ricini olei virginalis

Alcoholis cetylici et stearylici

Unguenti emulsificantis nonionici FoNo VIII.

aa grammata viginti quinque (aa g 25,0)

Cholesteroli

grammata duo (g 2,0)

Camphorae racemicae

Levomentholi

aa grammata quinque (aa g 5,0)

Rosmarini aetherolei

grammata tredecim (g 13,0)

M. f. unguentum.
D.S.: Külsőleg. Reumakenőcs. Hűtőszekrényben tartandó!

Hatóanyagok

Camphora racemica: *bőrizgató, rubefaciens, antiphlogisticum. Hűsítő, local anaesteticum, analgeticum, viszketéscsillapító, enyhe antisepticus hatással rendelkezik.*

Levomentholum: *bőrön helyileg alkalmazva értágító hatású és izgatja a hidegre érzékeny receptorokat, ezért hosszan tartó hidegérzést okoz, melyet analgetikus hatás követ.*

Rosmarini aetheroleum: *izomfájdalmak, reumás panaszok, ideggyulladás kezelésére.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagaival szembeni ismert túlérzékenység. Irritált bőrfelületen és nyílt sebeken nem alkalmazható. Terhesség, szoptatás időszaka, 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Kisgyermekeknél az orr- és szájnyílás környékére ne kerüljön. Ha a beteg tünetei a gyógyszer használata során nem enyhülnek, vagy rosszabbodnak, orvosi ellenőrzés szükséges. Szemtől és nyálkahártyáktól távol kell tartani, mivel szembe kerülve csípő, égető érzést, kötő- és szaruhártya irritációt, a nyálkahártyákon pedig nyálkahártya irritációt okozhat. Amennyiben a készítmény szembe vagy nyálkahártyára kerül, azonnal bő vízzel ki kell mosni.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciót (contact dermatitis) válthat ki. Kisgyermekeknél belélegezve szív és légzésbénulást okozhat.

AZ UROGENITÁLIS RENDSZER GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI

Nőgyógyászati antiinfektiv és antiszeptikus készítmények

Vaginális infekciók

A hüvely mikroorganizmusok okozta gyulladása gyakori nőgyógyászati kórkép. Lehet bakteriális, gombás eredetű, vagy trichomonas okozta fertőzés.

Bacterialis vaginosis

A leggyakoribb hüvelyi fertőzés; a genitális fluor első számú oka. Elsősorban a reproduktív korban lévő nőket érinti. Gyakrabban észlelhető rossz szociális körülmények között élőkben, dohányzó, alkoholista és szerfogyasztó egyénekben, promiszkuitás esetén, valamint hüvelyi irrigálást végzőknél.

Az egészséges hüvelyi pH 3,8–4,5 közötti, bacterialis vaginosis esetén a pH az 5,0–6,0 értéket is elérheti. 4,2 alatti pH gyakorlatilag kizárja a bacterialis vaginosist.

Vulvovaginalis candidiasis

A második leggyakoribb hüvelyi fertőzés. A kórképet általában nem sorolják a típusos szexuális úton terjedő betegségek közé, ennek ellenére ilymódon is terjedhet. A vulvovaginalis candidiasist az esetek túlnyomó részében sarjadzó gombák okozzák, amelyeknek fő rezervoárja az emésztőtraktus, elsősorban a vastagbél és a végbél.

A nők 75 %-ánál legalább egy gombás epizód előfordulhat életük során, ami a későbbiekben többször megismétlődhet. Így a gombás vaginosis a nők 5-10 %-nál krónikus, recidiváló formában jelentkezik.

Trichomonas vaginalis

Az infekció még napjainkban is gyakori, szexuális úton terjedő betegség. A kórokozó anaerob protozoon, parazita egysejtű. Mivel elsősorban nemi érintkezés útján terjed, a transzmissziós ráta igen magas, fertőzött nők partnereinek több mint 40 %-ában kimutatható a kórokozó. A nemileg aktív női populációban a hordozók aránya 3–30 %-ig váltakozhat, tünetek, panaszok azonban ezen esetek csupán felében jelentkeznek.

A vaginosisok terápiája

Bacterialis vaginosis

A legjobb terápiás eredmény metronidazollal és a szélesebb antibakteriális spektrumú clindamycin alkalmazásával érhető el. A per os adott metronidazol akár lökésterápiaként, akár 7 napos kúra formájában alkalmazható. A FoNo VIII-ban szereplő metronidazol kúp az orális kezelés kiegészítésére, vagy enyhe tüneteket okozó vaginosis kezelésére szolgál.

Vulvitis

A *gombás fertőzés okozta vulvitis*t leggyakrabban candida fertőzés okozza, így candidaellenes hatóanyagot tartalmazó kenőccsel lokálisan jól kezelhető. Rendszerint azonban a hüvelyi infekcióban *vaginitis* is jelen van, amit természetesen szintén kezelni kell. Ez történhet szintén lokálisan végbélkúp, kenőcs használatával, de szükség lehet szisztémás antimikotikus kezelésre is. A lokális hüvelyi kezelés klinikai, illetve mikológiai hatékonysága 80–85 % körüli érték. A lokálisan alkalmazható antimikotikumokat napjainkban mindinkább felváltják a szisztémásan adható triazolszármazékok, amelyek előnye a rövid kezelési idő, illetve a 90 %-os hatásosság.

A férfi partner kezelését csak panaszok (balanitis, dermatitis), illetve recurrens infekció esetén tartják szükségesnek elsősorban helyileg alkalmazott készítményekkel.

Recurrens candidiasis

Az akut fertőzés megszüntetése mellett (kombinált lokális, illetve szisztémás kezelés) a recidíva megelőzése a cél, amely elsősorban orális készítményekkel érhető el. Ezek a készítmények a béltraktusban is csökkentik a kolonizációt, és ezáltal a reinfekció valószínűségét.

A FoNo VIII-ban szereplő készítmények nystatint, tejsavat tartalmaznak lokális alkalmazásra, enyhébb tünetekkel járó candidiasis kezelésére, vagy a per os adott antimikotikus kezelés kiegészítésére.

Trichomonas vaginalis

Kezelését, mivel a kórokozó nem csak a hüvelyben van jelen, lehetőleg szisztémásan kell végezni. A trichomoniasis terápiájában a vezető szerep az 5-nitroimidazol-származékoké (metronidazol vagy tinidazol). A metronidazol lokális alkalmazása ovulum vagy globulus gyógyszerformában a szisztémás kezelés kiegészítésére szolgál.

A hüvely normális (savas) pH-jának helyreállítása tejsavat (Acidum lacticum) tartalmazó készítményekkel kísérelhető meg.

Végül itt jegyezzük meg, hogy a hüvelyi irrigálással kapcsolatban az utóbbi években egyre több szakmai kifogás merült fel. Az öblítő folyadék ugyanis károsíthatja a rezidens hüvelyflórát, utat nyitva ezáltal a patogén csírák megtelepedésének, valamint a normál hüvelyi flóra kimosásával maga is hozzájárul a kóros állapot fenntartásához. Ma már tudjuk, hogy az **egészséges hüvelyflóra fenntartása alapvető jelentőségű** a női egészség szempontjából. Ennek fennmaradását szükség esetén probiotikumok lokális alkalmazásával.

UROGENITÁLIS RENDSZER GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEI

Diureticumok

190/2020/01

Species diuretica
(Spec. diur.)

Diureticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi diureticumok HG04BW.

Javallat

Enyhe alsó húgyúti infekciók kiegészítő kezelése.

Rp.

Betulae folii

Juniperi pseudo-fructus

Levistici radicis

Ononidis radicis

aa grammata viginti quinque (aa g 25,0)

M. f. species.

D.S.: A vizelet mennyiségét növelő teakeverék.

Fontos tudnivalók

1 g (kb. 5 ml) teakeveréket fél liter forrásban lévő vízzel leöntünk, ½ óráig lefedve állni hagyjuk, majd szűrjük. Napközben, egyenletes időközökben 3-5 csészényi tea fogyasztása ajánlott. A készítmény alkalmazása alatt sok folyadék fogyasztása ajánlott. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Betulae folium: *diureticum.*

Juniperi pseudo-fructus: *diureticum spasmolyticum, húgyúti fertőtlenítő.*

Levistici radix: *diureticum.*

Ononidis radix: *diureticum.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, nyírfapollennel, az Apiaceae (Umbelliferae) családba tartozó más növényekkel, valamint anetollal szembeni ismert túlérzékenység. Súlyos szív- és vesebetegség, mint interstitialis nephritis, pyelitis, pyelonephritis.

Figyelmeztetés

Egy hétnél hosszabb alkalmazása csak orvosi tanácsra javasolt. Tartós alkalmazása esetén-vese-irritáció, fájdalom a vesében és vesetájékon, erős diuresis, albuminuria, haematuria, gyors szívverés léphet fel. Ha alkalmazása közben láz, dysuria, spasmus, vagy véres vizelet jelentkezik azonnali orvosi ellenőrzés szükséges. Terhesség és szoptatás időszakában alkalmazása – adatok hiányában – nem javasolt. 18 év alatti életkorban alkalmazása – adatok hiányában – nem javasolt.

Mellékhatás

Allergiás bőrreakciók (pruritus, exanthema, csalánkiütés), allergiás rhinitis, gastrointestinalis tünetek (nausea, vomitus, diarrhoea).

Nőgyógyászati antiinfektív és antiszeptikus készítmények

002/2020/01

Acidum lacticum dilutum
(Acid. lact. dil.)

Adstringens. Antisepticum.

ATC besorolás: fertőzésellenes szerek és antiszeptikumok – szerves savak – tejsav G01AD01.

Javallat

Fluor, colpitis.

Rp.

Acidi lactici

grammata quinquaginta (g 50,0)

Aquae purificatae

grammata centum (g 100,0)

M. f. solutio.
D.S.: Külsőleg. 15 ml-t 1 l langyos vízhez, hüvelyöblítésre.

Fontos tudnivalók

Figyelmeztetni kell a beteget, hogy a hüvelyöblítést fekvő helyzetben, felhúzott lábakkal, megemelt medencével célszerű végezni. Az irrigátort összes tartozékával együtt használat előtt ki kell főzni.

Hatóanyagok

Acidum lacticum: *antisepticum. Bőr ill. a hüvely lokális fertőzésének kezelésére.*

Figyelmeztetés

Nagy koncentrációban korrozív hatású.

038/2020/01

✠

Globulus metronidazoli compositus

(Glob. metronidazol. comp.)

Antimycoticum, trichomonas ellenes szer.

ATC besorolás: amoebicidek és hasonló protozoon-ellenes szerek – nitroimidazol-származékok – metronidazol, kombinációk P01AB51.

Javallat

Colpitis.

Rp.

Acidi lactici

centigrammata decem (g 0,10)

Nystatini

centigrammata viginti (g 0,20)

Metronidazoli

gramma semis (g 0,50)

Macrogoli 400

gramma semis (g 0,50)

Vehiculi

quantum satis

M. f. globulus.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Külsőleg. Hüvelygolyó/hüvelyhenger. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: felnőtteknek 10 napon át naponta 1 hüvelygolyót vagy hengert mélyen a hüvelybe helyezni lefekvés előtt.* A szexuális partner egyidejű orális metronidazol kezelését el kell végezni.

Hatóanyagok

Nystatinum: *elsősorban candida albicans okozta fertőzésekben alkalmazható. Ezenkívül hatásos Blastomyces dermatitis, brasiliensis, coccidioides immitis, cryptococcus neoformans, Histoplasma capsulatum és Epidermophyton speciesek ellen.*

Metronidazolum: *anaerob baktériumokra és protozoákra ható antibiotikum. Anaerob baktériumok és húgyivarszervi trichomonas okozta fertőzések kezelésére.*

Ellenjavallat

Túlérzékenység. Túlérzékenység nisztatinnal, metronidazollal, vagy más nitroimidazol származékokkal szemben, szájüregi soor, a terhesség első trimesztere, szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Trichomoniasis kezelése alatt a nemi élet kerülendő. Alkalmazása idején alkohol fogyasztása szigorúan tilos, mivel alkohollal együtt alkalmazva mérgezést okozhat. Csak kellő körültekintéssel, a várható előnyök és kockázatok mérlegelésével alkalmazható a terhesség második és harmadik trimeszterében. Szoptatás időszakában történő alkalmazás esetén a szoptatást a kezelés idejére és az azt követő 24 órában fel kell függeszteni.

Kölcsönhatás

A felszívódott metronidazol alkohollal diszulfiram-szerű reakciót válthat ki.

Mellékhatás

Viszketés, égő érzés, vagina és vulva irritáció, vaginalis váladékozás jelentkezhet.

099/2020/01

✠

Ovulum metronidazoli

(Ovul. metronidazol.)

Antibioticum. Protozoon-ellenes szer.

ATC besorolás: amoebicidek és hasonló protozoon elleni szerek – nitroimidazol-származékok – metronidazol, kombinációk P01AB51.

Javallat

Anaerob baktériumok és trichomonas okozta hüvelyfertőzés.

Rp.

Metronidazoli

gramma semis (g 0,50)

Acidi lactici

centigrammata quinque (g 0,05)

Vehiculi

quantum satis

M. f. ovulum.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Külsőleg. Hüvelykúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: felnőtteknek 10 napon át naponta 1 hüvelykúpot mélyen a hüvelybe helyezni lefekvés előtt.* A szexuális partner egyidejű orális metronidazol kezelését el kell végezni. Gyermekek és serdülők kezelésére nem javasolt.

Hatóanyagok

Metronidazolum: *anaerob baktériomokra és protozoákra ható antibiotikum. Anaerob baktériumok és húgyivarszervi trichomonas okozta fertőzés kezelésére.*

Ellenjavallat

Metronidazollal vagy más nitroimidazol származékokkal szembeni ismert túlérzékenység, a terhesség első trimeszterében, a szoptatás időszakában, szájüregi soor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Trichomoniasis kezelése alatt a nemi élet kerülendő. Alkalmazása idején alkohol fogyasztása szigorúan tilos, mivel alkohollal együtt alkalmazva mérgezést okozhat. Csak kellő körültekintéssel, a várható előnyök és kockázatok mérlegelésével alkalmazható a terhesség második és harmadik trimeszterében. Szoptatás időszakában történő alkalmazás esetén a szoptatást a kezelés idejére és az azt követ 24 órában fel kell függeszteni.

Kölcsönhatás

Alkohollal diszulfiram-szerű reakciót válthat ki.

Mellékhatás

Viszketés, égő érzés, vagina és vulva irritáció, vaginalis váladékozás jelentkezhet.

100/2020/01

✠

Ovulum nystatini

(Ovul. nystatin.)

Antimycoticum.

ATC besorolás: gombásodás elleni lokális készítmények – antibiotikumok – nisztatin D01AA01.

Javallat

Hüvely mycosis.

Rp.

Nystatini

centigrammata decem (g 0,10)

Acidi lactici

centigrammata quinque (g 0,05)

Vehiculi

quantum satis

M. f. ovulum.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: Külsőleg. Hüvelykúp. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Hűtőszekrényben tartandó!**

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás*: *10 napon át naponta 1 hüvelykúpot mélyen a hüvelybe helyezni lefekvés előtt.*

Hatóanyagok

Nystatinum: *elsősorban candida albicans okozta fertőzésekben alkalmazható. Ezenkívül hatásos Blastomyces dermatitis, brasiliensis, coccidioides immitis, Cryptococcus neoformans, Hystoplasma capsulatum és Epidermophyton speciesek ellen.*

Ellenjavallat

Nystatinnal szemben ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

Ritkán helyi irritáció, túlérzékenység.

157/2020/01

Solutio acidi trichloracetici
(Sol. acid. trichloracetic.)

Dermatologicum.

ATC besorolás: egyéb bőrgyógyászati készítmények − szemölcs és tyúkszem ellenes készítmények D11AF.

Javallat

Condyloma acuminatum.

Rp.

Acidi trichloracetici

grammata duodecim (g 12,0)

Aquae purificatae

ad grammata quindecim (ad g 15,0)

M. f. solutio.

D.: ad vitrum fuscum.

S.: Külsőleg. Ecsetelésre. Az orvos kezéhez.

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Szokásos alkalmazása: hetente egy alkalommal. A javasolt heti egyszeri alkalmazás betartása mellett a szemölcs általában 5 hét alatt eltávolítható. Pálcikára erősített vattával igen kis mennyiségű készítményt kell a szemölcsre felvinni. Mivel az oldat erős sav, ügyelni kell arra, hogy a készítmény csak a szemölcsre kerüljön, és ott kell hagyni, amíg ott meg nem szárad. Egy hét alatt a triklórecetsav feloldja a szemölcs felső rétegét. A sav csak a szemölcs legfelső rétegét tudja feloldani, ezért a kezelést mindaddig ismételni kell, amíg a szemölcs teljesen el nem tűnik. Amennyiben a készítmény ép bőrre kerül, onnan azonnal el kell távolítani.

Hatóanyagok

Acidum trichloraceticum: *maró hatású anyag, a fehérjéket oldja.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szemben ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

A készítményt kizárólag orvos alkalmazhatja, beteg kezébe nem kerülhet. Amennyiben a készítmény véletlenül szembe fröccsen, a szemet azonnal bő vízzel ki kell mosni.

Mellékhatás

Maró hatású készítmény, oldja a fehérjéket, ügyelni kell arra, hogy ép területre ne kerüljön.

Urodesinficiensek

198/2020/01

Species urologica
(Spec. urolog.)

Urodesinficiens. Diureticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi húgyúti antiszeptikumok és antiinfektívumok HJ01WB.

Javallat

Nők enyhe, visszatérő alsó húgyúti infekciója. A vizelet mennyiségének növelése.

Rp.

Solidaginis virgaureae herbae

grammata viginti quinque (g 25,0)

Ononidis radix

grammata triginta (g 30,0)

Uvae ursi folii

grammata quadraginta quinque (g 45,0)

M. f. species.

D.S.: Húgyúti fertőtlenítő, vízhajtó teakeverék.

Fontos tudnivalók

1,5-2,0 g (kb. 7,5-10 ml) teakeveréket 1 csésze (200 ml) hideg vízzel leöntünk, időnként kevergetve 6 óráig állni hagyjuk, majd szűrjük és azonnal elfogyasztjuk. Naponta 3 csészényi tea fogyasztása ajánlott. A készítmény legfeljebb 7 napig alkalmazható. Alkalmazása alatt sok folyadék fogyasztása ajánlott. Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Hatóanyagok

Solidaginis virgaureae herba: *antisepticum, antiinfectivum.*

Ononidis radix: *diureticum.*

Uvae ursi folium: *bacteriostaticum, adstringens.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, valamint az Asteraceae növénycsaláddal szembeni ismert túlérzékenység. Vesebetegségek. Terhesség. Súlyos szívbetegség.

Figyelmeztetés

18 év alatti életkorban és férfiaknál alkalmazása nem ajánlott, csak orvosi javaslatra alkalmazható. Szoptatás időszakában adatok hiányában alkalmazása nem ajánlott. Ha a tünetek a készítmény alkalmazása során is fennmaradnak, vagy rosszabbodnak (különösen, ha láz, dysuria, görcsök, véres vizelet jelentkezik) orvoshoz kell fordulni. A vizeletet zöldesbarnára színezheti.

Kölcsönhatás

Szintetikus diureticumokkal együtt nem alkalmazható. A vizeletnek más gyógyszerekkel történő savanyítása hatáscsökkenést eredményezhet.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók, émelygés, hányás, gyomorfájás.

288/2020/01

Uvae ursi folium
(Uvae ursi fol.)

Antisepticum. Antiinfectivum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: növényi húgyúti antisepticumok és antiinfectivumok HJ01WB.

Javallat

Nőknél a húgyúti rendszert érintő enyhe recurrens infectio pl. cystitis, urethritis vagy dysuria kiegészítő kezelésére, ha a súlyos kóroki tényezőket az orvos kizárta.

Rp.

Uvae ursi folii

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Orvosi medvesző levél.

Fontos tudnivalók

1,5-4,0 g (kb. 7-20 ml) aprított orvosi medvesző levelet 150 ml forró vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben 15 percig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztjuk. Naponta 2-4-szer, a napi maximális adag 8,0 g (40 ml) orvosi medvesző levélből főzött tea. Elkészíthető áztatással (macerátumként) is: 1,5-4,0 g (kb. 7-20 ml) aprított orvosi medvesző levelet jól záró üvegben 150 ml vízben szobahőmérsékleten gyakori rázogatással vagy kevergetéssel 1 órán át áztatunk, majd a drogtömeget kisajtoljuk. Ezután azonnal elfogyasztjuk. Naponta 2-4-szer, a napi maximális adag 8,0 g orvosi medvesző levélből készített macerátum. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Uvea ursi folium: *diureticum (hidrokinonszármazékok, flavonoidok), atimikrobiális hatás (hidrokinonszármazékok, polifenolok).*

Ellenjavallat

Orvosi medvesző levéllel szembeni ismert túlérzékenység. Vesepanaszok.

Figyelmeztetés

Férfiak számára nem javallott, mert a hasonló tünetek kezelése orvosi szakértelmet kíván. Adatok hiányában 18 éves kor alatti gyermekeknek és serdülőknek, valamint terhes és szoptató nőknek nem ajánlott. Legfeljebb 1 hétig használható, azonban – ha a tünetek 4 napnál tovább fennállnak vagy a kezelés ideje alatt súlyosbodnak, esetleg láz, dysuria, spasmus vagy véres vizelet jelentkezik – orvoshoz kell fordulni. A vizeletet zöldesbarnára színezheti.

Mellékhatás

Allergiás reakciók, émelygés. hányás, gyomorfájás, nem ismert gyakorisággal.

Urológiai készítmények

159/2020/01

Solutio ad nephrolithum

(Sol. ad nephrolith.)

Nephrolyticum.

ATC besorolás: urológiai készítmények − húgyúti kőoldók G04BC.

Javallat

Urát vesekövek oldására.

Rp.

Acidi citrici monohydrici

grammata quadraginta (g 40,0)

Natrii citratis

Kalii citratis

aa grammata sexaginta (aa g 60,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

grammata septem et semis (g 7,5)

Sirupi sorbitoli FoNo VIII.

vel

Sirupi simplicis FoNo VIII.

grammata ducenta (g 200,0)

Aquae purificatae

ad grammata quingenti (ad g 500,0)

M. f. solutio.

S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. *Szokásos adagolás: naponta 3x15 ml-t étkezés után bevenni.* 15 ml készítmény 4,2 g szorbitot vagy 3,78 g szacharózt tartalmaz. Alkalmazása rendszeres orvosi ellenőrzés mellett történhet.

Hatóanyagok

Acidum citricum monohydricum: s*ói a kálium és nátrium-citrát sók kálium és nátrium-hidrogénkarbonáttá metabolizálódnak, így fejtik ki szisztémás lúgosító hatásukat.*

Natrii citras: *lúgosító hatású.*

Kalii citras: *lúgosító hatású.*

Ellenjavallat

Hyperkalaemia, veseelégtelenség, oliguria, azotaemia, anuria, dehydratio, ulcus pepticum.

Figyelmeztetés

Digitalis és kálium-spóroló diureticum adása esetén a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése szükséges.

Kölcsönhatás

ACE-gátlók, kálium-spóroló diureticumok, cyclosporin egyidejű adása esetén hyperkalaemia alakulhat ki.

Mellékhatás

Hasmenés, hányás, hányinger.

166/2020/01

Solutio glyceroli
(Sol. glycerol.)

Diureticum.

ATC besorolás: ozmotikus diuresist okozó oldatok B05BC.

Javallat

Oedema cerebri (agyödéma miatt kialakult koponyaűri nyomásfokozódás csökkentése).

Rp.

Glyceroli 85%

grammata quingenti (g 500,0)

Aquae purificatae

grammata quingenti (g 500,0)

M. f. solutio.
D.S.: Belsőleg. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]
Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. *Szokásos adagolás*: *az ödéma súlyosságától függően naponta 0.5-1,0 g glycerin (1,17-2,3 ml oldat)/ttkg 3-4 óránként.* A kezelés legfeljebb 1 hétig folytatható. Felnőtteknek adagolható naponta 4-szer 150 ml adagban is. A kezelés csak orvosi ellenőrzés mellett végezhető, az ozmolalitás ellenőrzése mellett. Az ionogram - a folyadékegyenleg és hemodinamikai paraméterek -, valamint a plazma ozmolalitás ismételt ellenőrzése a glicerin terápia alatt feltétlenül szükséges.

Hatóanyagok

Glycerolum 85 per centum: *higroszkóp tulajdonságú. Megköti a szövetek víztartalmát. A glicerin növeli a vérplazma ozmolalitását, aminek következményeként fokozódik az extracelluláris térből a vízáramlás a plazmába. A folyadékelvonás az intracranialis nyomásfokozódás, valamint a cerebrospinalis folyadék térfogat- és nyomás csökkenését eredményezi agyoedémában.*

Ellenjavallat

Glicerinnel szembeni ismert túlérzékenység. Hyperozmoláris állapotok (plazma ozmolaritás >320 mosmol/l). Dekompenzált szívbetegség. Csökkent veseműködés (renális eredetű oliguria, anuria). Általános dehidráció. Hyperglykaemias kóma. Haemolytikus anaemia.

Figyelmeztetés

Csak az előny/kockázat gondos mérlegelésével alkalmazható szívbetegség esetén (az extracellularis folyadék hirtelen kiterjedése congestiv szívelégtelenséget okozhat), diabetes mellitus esetén (a betegeknél hiperozmolalitás és/vagy dehidrált állapot már fennállhat), zavartság esetén (az állapot súlyosbodhat), hypovolaemia esetén (az állapot súlyosbodhat), hypervolaemia esetén (az extracellularis folyadék növekedése a keringés túlterheléséhez vezethet, ami szívbetegeken congestív tüneteket okozhat). Terhesség és szoptatás ideje alatti alkalmazhatóságáról nincs kellő tapasztalat. 15 év alatti életkor. Idős korban fokozott figyelem szükséges, mivel ebben az életkorban a dehidráció lehetősége, valamint a csökkent veseműködés előfordulása valószínűbb.

Kölcsönhatás

Az inkompatibilitás veszélye miatt az oldat egyéb gyógyszerrel nem elegyíthető.

Mellékhatás

Fejfájás, szédülés, hányinger, ritkán: zavartság, hányás, hasmenés, dehidráció, hyperozmoláris nem ketolitikus coma, hyperglikémia.

287/2020/01

Urticae radix
(Urticae rad.)

A benignus prostata hypertrophia gyógyszere. Diureticum. Phytotherapeuticum.

ATC besorolás: a benignus prostata hypertrophia növényi gyógyszerei HG04CW. Növényi diureticumok HG04W.

Javallat

A benignus prostata hypertrophia által okozott alsó húgyúti tünetek enyhítése, ha a súlyos kóroki tényezőket az orvos kizárta.

Rp.

Urticae radicis

grammata quinquaginta (g 50,0)

D.S.: Csalángyökér.

Fontos tudnivalók

1,5 g (kb. 12 ml) aprított csalángyökeret 150 ml forró vízzel leöntünk, gyakori kevergetés közben ¼ óráig állni hagyjuk. Leszűrés után fogyasztjuk. Naponta 3-4-szer. 8 ml aprított csalángyökér mintegy 1 g-nak felel meg. Gyermekek elől gondosan el kell zárni!

Hatóanyagok

Urticae radix: *enyhíti a benignus prostata hypertrophia tüneteit (lektinek, lignánok, poliszaccharidok, fitoszterolok), diureticum.*

Ellenjavallat

Csalángyökérrel szembeni ismert túlérzékenység. Vesepanaszok.

Figyelmeztetés

Hosszú távú alkalmazása is lehetséges, de ha a tünetek a kezelés alatt nem javulnak, vagy súlyosbodnak, például láz, görcsök, véres vizelet, fájdalmas vizelés vagy vizelet-visszatartás jelentkezik, orvoshoz kell fordulni.

Mellékhatás

Gastrointestinalis panaszok, mint nausea, pyrosis, teltségérzés, flatulencia, diarrhoea jelentkezhet, nem ismert gyakorisággal.

ANTIDOTUM

163/2020/01

✠

Solutio dimethylis sulfoxidi

(Sol. dimethyl. sulfoxid.)

Antidotum.

ATC besorolás: antidotumok V03AB.

Javallat

Kemoterápiás infúzió alkalmazásakor előforduló extravasatio.

Rp.

Dimethylis sulfoxidi

grammata quinquaginta (g 50,0)

Aquae purificatae

grammata quinquaginta (g 50,0)

M. f. solutio.

D. S.: Külsőleg. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. A készítményt az extravasatio helyén kb. 10 cm^2 nagyságú területen, lehetőleg az extravasatio kialakulását követő 10 percen belül, lokálisan kell alkalmazni. Az érintett bőrfelületet szabadon kell hagyni. A kezelés 8 óránként ismételhető több napon keresztül.

Hatóanyagok

Dimethylis sulfoxidum: *fokozza a bőr penetrációs tulajdonságát. Gyulladásgátló, fájdalomcsillapító hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával szembeni ismert túlérzékenység. Szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Ügyelni kell arra. hogy a gyógyszer csak az extravazációval érintett területre kerüljön. Ha a kezelt területet lefedik, hólyagképződés jöhet létre. Terhesség alatt kizárólag a kezelő orvos egyedi mérlegelése alapján alkalmazható. Amennyiben szembe kerül a készítmény, bő vízzel ki kell mosni.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén bőrvörösödés, hólyagképződés. Kiterjedt bőrfelületen alkalmazva gastrointestinalis panaszok, étvágytalanság jelentkezhet.

164/2020/01

✠

Solutio dimethylis sulfoxidi concentrata

(Sol. dimethyl. sulfoxid. conc.)

Antidotum.

ATC besorolás: antidotumok V03AB.

Javallat

Kemoterápiás infúzió alkalmazásakor előforduló extravasatio.

Rp.

Dimethylis sulfoxidi

grammata nonaginta novem (g 99,0)

Aquae purificatae

gramma unum (g 1,0)

M. f. solutio.

D. S.: Külsőleg. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. A készítményt az extravasatio helyén kb. 10 cm^2 nagyságú területen, lehetőleg az extravasatio kialakulását követő 10 percen belül, lokálisan kell alkalmazni. Az érintett bőrfelületet szabadon kell hagyni. A kezelés 8 óránként ismételhető több napon keresztül.

Hatóanyagok

Dimethylis sulfoxidum: *fokozza a bőr penetrációs tulajdonságát. Gyulladásgátló, fájdalomcsillapító hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény hatóanyagával szembeni ismert túlérzékenység. Szoptatás időszaka.

Figyelmeztetés

Ügyelni kell arra. hogy a gyógyszer csak az extravazációval érintett területre kerüljön. Ha a kezelt területet lefedik, hólyagképződés jöhet létre. Terhesség alatt kizárólag a kezelő orvos egyedi mérlegelése alapján alkalmazható. Amennyiben szembe kerül a készítmény, bő vízzel ki kell mosni.

Mellékhatás

Az alkalmazás helyén bőrvörösödés, hólyagképződés. Kiterjedt bőrfelületen alkalmazva gastrointestinalis panaszok, étvágytalanság jelentkezhet.

ELEKTROLIT OLDATOK

144/2020/01

Sal ad rehydrationem
(Sal ad rehydr.)

Oralis rehydráló terápia.

ATC besorolás: elektrolit oldatok B05XA.

Javallat

Rehydratio, elektrolitvesztés.

Rp.

Natrii chloridi

grammata tria et semis (g 3,5)

Kalii chloridi

gramma unum et semis (g 1,5)

Natrii citratis

grammata tria (g 3,0)

Glucosi anhydrici

grammata viginti (g 20,0)

M. f. pulvis.

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Száraz helyen tartandó! Elkészítés után 24 óráig használható fel.**

Rendeléskor készítendő.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. 20 g glükózt tartalmaz. Az orvosnak a beteggel minden esetben be kell tartatnia az általa megadott adagolási utasítást! Orvosi utasítás hiányában tájékoztatóul a *szokásos adagolás: 1 liter vízben oldva.* Nagyobb gyermekek és felnőttek enyhe és mérsékelten súlyos dehydratatiója (5-9% testtömeg veszteség 24 óra alatt) 50-80 ml/ttkg rehidráló folyadék bevitelével korrigálható. A számított mennyiségből a felnőttek 750 ml-t fogyasszanak óránként, ily módon a rehidrálás 3-5 óra alatt megtörténik. Fenntartó adagoláskor 40-50 ml/ttkg/24 h elegendő. Az idős betegek folyadékigénye ennél valamivel nagyobb, ezért a rehidráló folyadék mellé egyéb folyadék fogyasztása is ajánlott. A hányinger csökkentése és a bevétel könnyítése céljából a rehidráló folyadékot 10-15 °C-on célszerű elfogyasztani. Figyelmeztessük a beteget vagy hozzátartozóját, hogy a porkeveréket ivóvízben kell feloldani! Az orvos kérésére, illetve a beteg vagy hozzátartozójának kívánságára a porkeverék oldását a gyógyszerész is elvégezheti. A gyógyszerész, ill. a beteg vagy hozzátartozója által készített oldat 1 napig használható fel. (Mikrobiológiai szempontok miatt.)

Hatóanyagok

Natrii chloridum: *elektrolit.*

Kalii chloridum: *elektrolit.*

Natrii citras: *elektrolit.*

Ellenjavallat

Hyperchloraemia. Hyperkalaemia. Alkalosis. Diabetes mellitus.

Figyelmeztetés

Óvatosan adható vese-, mellékvese-, szívelégtelenség, acut dehydratio, kiterjedt szöveti destructio esetén. Ilyen esetben a klinikai status, szérum-elektrolitszint és EKG monitorozás szükséges. Digitalis és kálium-spóroló diureticum adása esetén a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése szükséges.

Kölcsönhatás

Szérum kálium szintjét növelő szerek: kálium spóroló diureticumok, ACE-gátlók, cyclosporin, kálium tartalmú gyógyszerek egyidejű adása esetén emelkedik a plasma kálium-szintje, hyperkalaemia alakulhat ki.

Mellékhatás

Hyperkalaemia, alkalosis, hasmenés, hányás, hányinger, gyomornyálkahártya irritáció előfordulhat.

145/2020/01

Sal ad rehydrationem cum natrio hydrogencarbonico

(Sal ad rehydr. c. natr. hydrogencarb.)

Oralis rehydráló terápia.

ATC besorolás: elektrolit oldatok B05XA.

Javallat

Rehydratio, elektrolitvesztés.

Rp.

Natrii chloridi

grammata tria et semis (g 3,5)

Kalii chloridi

gramma unum et semis (g 1,5)

Natrii hydrogenocarbonatis

grammata duo et semis (g 2,5)

Glucosi anhydrici

grammata viginti (g 20,0)

M. f. pulvis.

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Száraz helyen tartandó! Elkészítés után 24 óráig használható fel.**

Rendeléskor készítendő.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. 20 g glükózt tartalmaz. Az orvosnak a beteggel minden esetben be kell tartatnia az általa megadott adagolási utasítást. Orvosi utasítás hiányában tájékoztatóul a *szokásos adagolás: 1 liter vízben oldva.* Nagyobb gyermekek és felnőttek enyhe és mérsékelten súlyos dehydratatiója (5-9% testtömegveszteség 24 óra alatt) 50-80 ml/ttkg rehidráló folyadék bevitelével korrigálható. A számított mennyiségből a felnőttek 750 ml-t fogyasszanak óránként, ily módon a rehidrálás 3-5 óra alatt megtörténik. Fenntartó adagoláskor 40-50 ml/ttkg/24 óra elegendő. Az idősek folyadékigénye ennél valamivel nagyobb, ezért a rehidráló folyadék mellé egyéb folyadék fogyasztása is ajánlott. A hányinger csökkentése és a bevétel könnyítése céljából a rehidráló folyadékot 10-15 °C-on célszerű elfogyasztani. Figyelmeztessük a beteget vagy hozzátartozóját, hogy a porkeveréket ivóvízben kell feloldani! Az orvos kérésére, illetve a beteg vagy hozzátartozójának kívánságára a porkeverék oldását a gyógyszerész is elvégezheti. A gyógyszerész, ill. a beteg vagy hozzátartozója által készített oldat 1 napig használható fel. (Mikrobiológiai szempontok miatt.)

Hatóanyagok

Natrii chloridum: *elektrolit.*

Kalii chloridum: *elektrolit.*

Natrii hydrogenocarbonas: *alkalizáló. Elektrolit.*

Ellenjavallat

Hyperchloraemia, hyperkalaemia, súlyos szív-, veseelégtelenség, alkalosis, Diabetes mellitus.

Figyelmeztetés

Óvatosan adható kevésbé súlyos vese-, mellékvese, szívbetegségben.

Kölcsönhatás

Más káliumtartalmú készítményekkel, ACE-gátlókkal, kálium spóroló diureticumokkal együttadva hyperkalaemiát idézhet elő, annak következményeivel.

Mellékhatás

Gyomor-bélrendszeri tünetek, alkalosis, hyperkalaemia előfordulhat.

146/2020/01

Sal ad rehydrationem cum natrio hydrogencarbonico pro parvulo

(Sal ad rehydr. c. natr. hydrogencarb. pro parvul.)

Oralis rehydráló terápia.

ATC besorolás: elektrolit oldatok B05XA.

Javallat

Rehydratio, elektrolitvesztés gyermekeknél.

Rp.

Natrii chloridi

centigrammata nonaginta (g 0,9)

Kalii chloridi

gramma unum et centigrammata nonaginta (g 1,9)

Natrii hydrogenocarbonatis

grammata duo et semis (g 2,5)

Glucosi anhydrici

grammata viginti quinque (g 25,0)

M. f. pulvis.

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Száraz helyen tartandó! Elkészítés után 24 óráig használható fel. Gyermekgyógyszer.**

Rendeléskor készítendő.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. 25 g glükózt tartalmaz. Az orvosnak a beteggel minden esetben be kell tartatnia az általa megadott adagolási utasítást. Orvosi utasítás hiányában tájékoztatóul a *szokásos adagolás: 1 liter vízben oldva.* Enyhe és közepesen súlyos esetben, legfeljebb 5% testtömegcsökkenés esetén 4 óra alatt 50 ml/ttkg folyadék bevitele szükséges. Súlyosabb esetekben, amikor a testtömegcsökkenés 5-9%, 6 óra alatt 100 ml/ttkg folyadékbevitel szükséges, de itt az iv. folyadékpótlás is szükségessé válhat. Súlyos, 10% feletti testtömegcsökkenéssel járó dehydratióban infúzió formájában történő folyadékpótlás szükséges. A fenntartó kezeléshez szükséges adagok meghatározásánál a természetes folyadékigényt is figyelembe kell venni, amely testtömegkilogrammonként, naponta

csecsemőkorban	150-160 ml
1-3 éves korban	120-130 ml
4-6 éves korban	90-110 ml
7-9 éves korban	70-90 ml

A rehidráló oldat és egyéb folyadék (anyatej, ivóvíz, csekély cukortartalmú gyümölcslevek) fogyasztásának aránya kezdetben 2:1, majd 1:1 legyen. A folyadék fogyasztási hőmérséklete 10-15 °C körül a legkedvezőbb, így könnyebb a bevétele és a hányinger is csökken. A rehidrálás-befejezése után a kiskorú beteg táplálásának megkezdését 24 órán túl nem szabad késleltetni! Figyelmeztessük a beteget vagy hozzátartozóját, hogy a porkeveréket ivóvízben kell feloldani! Az orvos kérésére, illetve a beteg vagy hozzátartozójának kívánságára a porkeverék oldását a gyógyszerész is elvégezheti. Elkészítés után 24 óráig használható fel.

Hatóanyagok

Natrii chloridum: *elektrolit.*

Kalii chloridum: *elektrolit.*

Natrii hydrogenocarbonas: *elektrolit.*

Ellenjavallat

Hyperchloraemia, hyperkalaemia, alkalosis, vesekárosodás. Diabetes mellitus.

Figyelmeztetés

Óvatosan adható vese-, mellékvese-, szívelégtelenség, acut dehydratio, kiterjedt szöveti destructio esetén. Ilyen esetben a klinikai status, szérumelektrolitszint és EKG monitorozás szükséges. A vizeletet lúgosítja, így a vegyületek ionizációja révén befolyásolhatja a gyógyszerek vizelettel való pH-függő eliminációját.

Kölcsönhatás

Szérum kálium szintet növelő szerek: kálium spóroló diureticumok, ACE-gátlók, cyclosporin, kálium tartalmú gyógyszerek egyidejű adása esetén emelkedik a plasma kálium-szintje, hyperkalaemia alakulhat ki.

Mellékhatás

Hyperkalaemia. Gyomornyálkahártya-irritáció, tartós alkalmazás során metabolikus alkalosis alakulhat ki.

147/2020/01

Sal ad rehydrationem pro parvulo
(Sal ad rehydr. pro parvul.)

Oralis rehydráló terápia.

ATC besorolás: elektrolit oldatok B05XA.

Javallat

Rehydratio, elektrolitvesztés gyermekeknél.

Rp.

Natrii chloridi

centigrammata nonaginta (g 0,9)

Kalii chloridi

gramma unum et centigrammata nonaginta (g 1,9)

Natrii citratis

grammata tria (g 3,0)

Glucosi anhydrici

grammata viginti quinque (g 25,0)

M. f. pulvis.

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.] **Száraz helyen tartandó! Elkészítés után 24 óráig használható fel. Gyermekgyógyszer.**

Rendeléskor készítendő.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. 25 g glükózt tartalmaz. Az orvosnak a beteggel minden esetben be kell tartatnia az általa megadott adagolási utasítást. Orvosi utasítás hiányában tájékoztatóul a *szokásos adagolás: 1 liter vízben oldva.* Enyhe és közepesen súlyos esetben, legfeljebb 5% testtömegcsökkenés esetén 4 óra alatt 50 ml/ttkg folyadék bevitele szükséges. Súlyosabb esetekben, amikor a testtömegcsökkenés 5-9%, 6 óra alatt 100 ml/ttkg folyadékbevitel szükséges, de itt az iv. folyadékpótlás is szükségessé válhat. Súlyos, 10% feletti testtömegcsökkenéssel járó dehydratióban infúzió formájában történő folyadékpótlás szükséges. A fenntartó kezeléshez szükséges adagok meghatározásánál a természetes folyadékigényt is figyelembe kell venni, amely testtömegkilogrammonként, naponta

csecsemőkorban	150-160 ml
1-3 éves korban	120-130 ml
4-6 éves korban	90-110 ml
7-9 éves korban	70-90 ml

A rehidráló oldat és egyéb folyadék (anyatej, ivóvíz, csekély cukortartalmú gyümölcslevek) fogyasztásának aránya kezdetben 2:1, majd 1:1 legyen. A folyadék fogyasztási hőmérséklete 10-15 °C körül a legkedvezőbb, így könnyebb a bevétele és a hányinger is csökken. A rehidrálás-befejezése után a kiskorú beteg táplálásának megkezdését 24 órán túl nem szabad késleltetni! Figyelmeztessük a beteget vagy hozzátartozóját, hogy a porkeveréket ivóvízben kell feloldani. Az orvos kérésére, illetve a beteg vagy hozzátartozójának kívánságára a porkeverék oldását a gyógyszerész is elvégezheti. A

gyógyszerész, ill. a beteg vagy hozzátartozója által készített oldat 1 napig használható fel. (Mikrobiológiai szempontok miatt.)

Hatóanyagok

Natrii chloridum: *elektrolit.*

Kalii chloridum: *elektrolit.*

Natrii citras: *elektrolit.*

Ellenjavallat

Hyperchloraemia, hyperkalaemia, oliguria, anuria. Diabetes mellitus.

Figyelmeztetés

Óvatosan adható vese-, mellékvese-, szívelégtelenség, acut dehydratio, kiterjedt szöveti destructio esetén. Ilyen esetben a klinikai status, szérumelektrolitszint és EKG monitorozás szükséges. Digitalis és kálium-spóroló diureticum adása esetén a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése szükséges.

Kölcsönhatás

Szérum kálium szintet növelő szerek: kálium spóroló diureticumok, ACE-gátlók, cyclosporin, kálium tartalmú gyógyszerek egyidejű adása esetén emelkedik a plasma kálium-szintje, hyperkalaemia alakulhat ki.

Mellékhatás

Hyperkalaemia, alkalosis, hasmenés, hányás, hányinger, gyomornyálkahártya-irritáció előfordulhatnak.

153/2020/01

Sirupus kalii chloridi
(Sir. kal. chlorid.)

Kálium-ionok pótlására.

ATC besorolás: elektrolit oldatok B05XA.

Javallat

Kálium-hiány. Kálium pótlás pathológiás, vagy gyógyszer okozta hypokalaemiában.

Rp.

Kalii chloridi

grammata quinque (g 5,0)

Sirupi aurantii FoNo VIII.

grammata viginti (g 20,0)

Solutionis conservantis FoNo VIII.

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata centum (ad g 100,0)

M. f. sirupus.

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. 15 ml oldat kb. 750 mg kálium-kloridot és 1,8 g szacharózt tartalmaz. Az adagolást a beteg állapotától és a szérum káliumszintjétől függően egyénileg kell meghatározni és a szignatúrán feltüntetni. *Szokásos adagolása: felnőtteknek hypokalaemia megelőzésére naponta 2-szer 15 ml-t bevenni.* 18 év alatti életkorban kizárólag az orvos javaslatára, az általa előírt adagolással alkalmazható.

Hatóanyagok

Kalii chloridum: *elektrolit.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység. Hyperkalaemiát okozó állapotok (mellékvesekéreg-elégtelenség, veseelégtelenség, acidosis, diabeteses ketoacidosis, akut dehydratio, szöveti trauma [nagy testfelületre kiterjedő égés] után), továbbá hyperkalaemiát okozó gyógyszerek pl. kálium spóroló diuretikumok, ACE-gátlók alkalmazása. Lassult gyomor-bélműködés.

Figyelmeztetés

A készítmény alkalmazásakor – különösen szív- és vesebetegség esetén – a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése, és időnkénti EKG kontroll javasolt. Fokozott óvatosság szükséges az anamnézisben szereplő vagy fennálló gastrointestinalis fekély esetén, mert egyes esetekben az emésztőcsatornában vérzés, fekély, bélátfúródás és szűkület előfordulhat a kálium-klorid készítmények alkalmazása után. Időskorban vagy elégtelen veseműködés esetén szükségessé válhat az adag csökkentése; ilyen esetekben kiemelten fontos a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése.

Fokozott elővigyázatosság szükséges digitálisz készítmények egyidejű szedése esetén a káliumpótlás hirtelen elhagyásakor, mivel az így kialakult hypokalaemia a digitálisz toxicitását növeli. Digitálisz glikozidokkal együtt adva a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése szükséges. Egyes betegeknél a diuretikum-indukálta magnéziumhiány akadályozza az intracelluláris káliumhiány helyreállítását, így a hypokalaemiával egyidőben a hypomagnesaemiát is korrigálni kell. Nem-szteroid gyulladáscsökkentőkkel, antikolinerg hatású gyógyszerekkel kombinálva fokozódhatnak a gastrointestinalis mellékhatások. Béta-blokkolókkal, heparinnal, ciklosporinnal együtt adva a szérum káliumszint rendszeres ellenőrzése szükséges. Nefrotoxikus anyagokkal (ciszplatin, aminoglikozidok) együtt adva a káliumszint emelkedik.

Kölcsönhatás

ACE-gátlók (pl. kaptopril, enalapril) az aldoszteronképzés gátlása által kálium-retenciót okozhatnak. Az ACE-gátlókat szedő betegeknél a káliumpótlást csak szoros ellenőrzés mellett lehet alkalmazni. Más kálium-tartalmú gyógyszerek és káliumban gazdag élelmiszerek és gyógynövények (pl. gyermekláncfű levél és gyökér, banán, paradicsom, narancslé) egyidejű alkalmazása növeli a hyperkalaemia kockázatát. Angiotenzin-II-receptor blokkolók, a direkt renin-inhibitor aliszkiren, továbbá protonpumpa-gátlók egyidejű alkalmazása emelkedett szérum káliumszintet okozhat.

Mellékhatás

Hyperkalaemia**,** gyomornyálkahártya-irritáció előfordulhat. A kezelés során jelentkező súlyos hányás, hasi fájdalom, puffadás vagy gastrointestinalis vérzés fekély, elzáródás, illetve perforáció gyanúját jelezheti. Ebben az esetben a gyógyszer alkalmazását azonnal abba kell hagyni és a beteget ki kell vizsgálni.

ROBORÁLÓ SZEREK

113/2020/01

Pulvis acidi ascorbici 200 mg
(Pulv. acid. ascorb. 200 mg)

Vitamin.

ATC besorolás: aszkorbinsav önmagában A11GA.

Javallat

C-vitamin hiányos állapot, valamint ennek megelőzése, reconvalescencia.

Rp.

Acidi ascorbici

centigrammata viginti (g 0,20)

Dentur tales doses No quinquaginta (L) ad capsulas cerates, ad scatulam.

S.: C-vitamin pótlására naponta 1-2 port vízben vagy langyos teában feloldva bevenni.

Fontos tudnivalók

10,0 g expediálható osztatlan por formájában, cerátzacskóban, dobozban, 200 mg kimérésére alkalmas adagolókanállal.

Hatóanyagok

Acidum ascorbicum: *antioxidáns, semlegesíti a káros szabadgyököket. Folyamatos bevitele szükséges, mivel a szervezet szintetizálni nem tudja. Fontos szerepet tölt be a szervezetben az oxidáció fékezésére.*

Ellenjavallat

A hatóanyaggal szembeni ismert túlérzékenység. Vesekőbetegség előfordulása (magasabb dózisok esetében).

Figyelmeztetés

Tartós, nagy dózisú alkalmazás hirtelen abbahagyásakor következményes hiánytünetek jelentkezhetnek.

Kölcsönhatás

Befolyásolhatja más hatóanyagok felszívódását és egyes laboratóriumi vizsgálatok eredményét.

Mellékhatás

Magasabb dózisok tartós alkalmazásakor hasmenés, gyomorirritáció, vesekő képződésének kockázata. Az utóbbi mellékhatás jelentkezésének veszélye különösen azon betegeknél gyakori, akiknél veseköves megbetegedés már szerepelt.

155/2020/01

Sirupus zinci
(Sir. zinci)

Roboráló szerek.

ATC besorolás: egyéb ásványi szerek − cink A12CB.

Javallat

Cink-ion pótlására.

Rp.

Zinci sulfatis heptahydrici

centigrammata septuaginta quinque (g 0,75)

Aquae purificatae

grammata viginti (g 20,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata centum (g 100,0)

Sirupi aurantii FoNo VIII.

ad grammata ducenta (ad g 200,0)

M. f. sirupus.

D.S.: Naponta 10 ml-t felnőttek részére. Felbontástól számítva 1 hónapig használható fel. Hűtőszekrényben tartandó!

Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Gyermekeknek az orvos utasítása szerint adható. *Szokásos adagolás:* 1-8 éves életkorban naponta 3-5 ml, 9-13 éves életkorban naponta 8 ml. 1 ml szirup 0,96 mg cinket és 0,26 g szacharózt tartalmaz.

Hatóanyagok

Zinci sulfas heptahydricus: *nyomelem-pótlásra alkalmas só.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Más cinket tartalmazó készítménnyel egyidejűleg a túladagolás veszélye miatt nem alkalmazható. Tartósítószerként parabént tartalmaz.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakció.

EGYÉB KÉSZÍTMÉNYEK

044/2020/01

Hydrogelum ad electrodam
(Hydrogel. ad elect.)

Varia.

ATC besorolás: –.

Javallat

EEG és EKG vizsgálatoknál az elektródák felhelyezéséhez.

Rp.

Natrii chloridi

grammata novem (g 9,0)

Aquae purificatae

grammata centum et quadraginta unum (g 141,0)

Glyceroli 85%

grammata centum et quinquaginta (g 150,0)

Hydrogeli methylcellulosi FoNo VIII.

ad grammata mille (ad g 1000,0)

M. f. gelum.
D.S.: Külsőleg. Elektródagél. Hűtőszekrényben tartandó!
Felhasználhatósági időtartam 3 hónap.

Fontos tudnivalók

Elektródagél. EEG és EKG vizsgálatok során a készüléket kezelő személyzet alkalmazza az elektródákon.

Ellenjavallat

Az összetevőkkel – elsősorban parabénnel – szembeni ismert túlérzékenység.

Mellékhatás

Az összetevőkre érzékeny személyeknél allergiás tünetek jelentkezhetnek.

160/2020/01

Solutio ad salivam
(Sol. ad saliva.)

Műnyál.

ATC besorolás: fogászati készítmények – egyéb készítmények A01AD11.

Javallat

Nyálfolyadék pótlása szájkiszáradás esetén.

Rp.

Kalii chloridi

gramma unum et centigrammata viginti (g 1,2)

Natrii chloridi

centigrammata octoginta quattuor (g 0,84)

Magnesii chloridi hexahydrici

centigrammata quinque (g 0,05)

Calcii chloridi hexahydrici

centigrammata quindecim (g 0,15)

Dikalii phosphatis

centrigrammata triginta quattuor (g 0,34)

Sorbitoli

grammata triginta (g 30,0)

Aquae purificatae

grammata quadringenta et triginta (g 430,0)

Mucilaginis hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

grammata trecenta et triginta duo (g 332,0)

Tincturae chamomillae

grammata decem (g 10,0)

Aquae purificatae

ad grammata mille (ad g 1000,0)

M. f. solutio.
D.S.: Műnyál. Külsőleg. Használat előtt felrázandó!
Felhasználhatósági időtartam 1 hónap.

Fontos tudnivalók

Szükség esetén naponta többször nedvesítse be a szájüreget az oldattal megnedvesített vattapamattal, vagy a szájüreg kb. 5 ml (1 kávéskanálnyi) oldattal való kiöblítésével.

Hatóanyagok

Kalii chloridum: *elektrolit.*

Natrii chloridum: *elektrolit.*

Magnesii chloridum hexahydricum: *elektrolit pótlásra.*

Calcii chloridum hexahydricum: *elektrolit pótlásra.*

Dikalii phosphas: *elektrolit.*

Tinctura chamomillae: *enyhe antiphlogisticum (kamazulén, α-bisabolol), antibakteriális (cumarinok) hatású.*

Ellenjavallat

A készítmény összetevőivel, parabénekkel, valamint a fészkesvirágzatúak családjába tartozó növényekkel szembeni ismert túlérzékenység.

Figyelmeztetés

Amennyiben a műnyál alkalmazása során a készítmény csekély hatásúnak bizonyul, forduljon orvosához vagy gyógyszerészéhez.

Mellékhatás

Allergiás reakciók.

170/2020/01

Solutio Lugoli
(Sol. Lugoli)

Jód oldat.

ATC besorolás: jódterápia H03CA.

Javallat

Pajzsmirigyműtét előkészítése.

Rp.

Iodi

gramma semis (g 0,50)

Kalii iodidi

gramma unum (g 1,0)

Aquae purificatae

ad grammata decem (ad g 10,0)

M. f. solutio.

D.: ad vitrum fuscum.

S.: Pajzsmirigyműtét előkészítése. [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetni]. **Alkalmazása az orvos utasítása szerint.**

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. A beteget figyelmeztetni kell, hogy a készítmény a ruhán foltot hagy.

Hatóanyagok

Iodum: *a pajzsmirigyhormonok fontos eleme.*

Kalii iodidum: *a pajzsmirigy működését a dózistól ill. az alkalmazás időtartamától függően mérsékli, normalizálja ill. fokozza. Csökkenti a pajzsmirigy vascularisatióját, így mérsékli a műtéti vérzés kockázatát, csökkenti továbbá a műtét közben a szisztémás keringésbe jutó pajzsmirigyhormon mennyiségét, általában a műtéti szövődmények súlyosságát és gyakoriságát.*

Ellenjavallat

Jódérzékenység.

Figyelmeztetés

Terheseknél és szoptató anyáknál csak óvatosan adható, mivel a jód átjut a placentán és kiválasztódik az anyatejbe.

Kölcsönhatás

Lítiummal additív hypothyreotikus hatást mutat, orális antikoagulánsokkal adva csökkenti a véralvadási faktorok metabolizmusát, emiatt csökken az antikoaguláns hatásuk.

Mellékhatás

Túlérzékenységi reakciók. Zsibbadásérzés, arrhythmia, GI zavarok, hyperthyreosis, pajzsmirigy adenoma előfordulhat.

8. Alapkészítmények

(ABC sorrend)

291/2020/01

Adeps solidus compositus FoNo VIII.

(Adeps solid. comp.)

Szilárd zsír keverék

Adeps solidus 50	**975,00 g**
Polysorbatum 20	**25,00 g**

292/2020/01

Aluminium aceticum tartaricum solutum FoNo VIII.

(Alum. acet. tart. sol.)

Alumínium-acetát-tartarát−oldat

Aluminii sulfas solutum 25%	**300,0 g**
Aqua purificata	**605,0 g**
Calcii carbonas	**36,0 g**
Acidum aceticum dilutum 20%	**135,0 g**
Acidum tartaricum	**qu.s.**

293/2020/01

Aqua calcis FoNo VIII.

(Aqua calc.)

Meszes víz

Calcium oxydatum	**100,0 g**
Aqua purificata	**qu.s.**

294/2020/01

Diluendum menthae FoNo VIII.

(Dil. menth.)

Menta alapoldat

Menthae piperitae aetheroleum	**2,00**	**g**
Polysorbatum 20	**20,00**	**g**
Ethanolum 96 per centum	**190,00**	**g**
Aqua purificata	**788,00**	**g**

295/2020/01

Elixirium thymi compositum FoNo VIII.

(Elix. thymi comp.)

Kakukkfű-elixír

Tinctura aromatica	**1,0 g**
Tinctura aurantii pro sirupo	**60,0 g**
Tinctura thymi	**300,0 g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,0 g**
Sirupus simplex FoNo VIII.	**629,0 g**

296/2020/01

Hydrogelum carbomerae FoNo VIII.

(Hydrogel. carbomer.)

Karbomer gél

Carbomera	**3,00 g**
Natrii hydroxidum	**1,20 g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**2,00 g**
Aqua purificata	**ad 100,00 g**

297/2020/01

Hydrogelum carbomerae pro oculoguttis FoNo VIII.

(Hydrogel. carbomer. pro oculog.)

Karbomer gél szemcseppekhez

Carbomera	**3,0**	**g**
Natrii hydroxidum	**1,2**	**g**
Cetrimidum	**0,01**	**g**
Aqua ad iniectabilia	**ad 100,0**	**g**

298/2020/01

Hydrogelum methylcellulosi FoNo VIII.

(Hydrogel. methylcell.)

Metil-cellulóz-hidrogél

Methylcellulosum	**50,0 g**
Glycerolum 85 per centum	**100,0 g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,0 g**
Aqua purificata	**840,0 g**

299/2020/01

Hydrogenii peroxidum dilutum 3% FoNo VIII.

(Hydrog. perox. dil. 3%)

3%-os hígított hidrogén-peroxid-oldat

Hydrogenii peroxidum 30%	**50,00 g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**5,00 g**
Aqua purificata	**ad 500,00 g**

300/2020/01

Massa macrogoli FoNo VIII.

(Massa macrogol.)

Makrogól-elegy

Sorbitani lauras	**50,00**	**g**
Macrogola 1500	**950,00**	**g**

301/2020/01

Mucilago hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII.

(Muc. hydroxyaethylcell.)

Hidroxi-etil-cellulóz-nyák

Hydroxyethylcellulosum	**30,0 g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,0 g**
Aqua purificata	**960,0 g**

302/2020/01

Mucilago methylcellulosi FoNo VIII.

(Muc. methylcell.)

Metil-cellulóz-nyák

Methylcellulosum	**25,0 g**
Glycerolum 85 per centum	**100,0 g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,0 g**
Aqua purificata	**ad 1000,0 g**

303/2020/01

Oculentum basis FoNo VIII.

(Oculent. basis.)

Szemészeti alapkenőcs

Glyceroli monostearas 40-55	**3,0 g**
Vaselinum album ophthalmicum	**48,5 g**
Paraffinum liquidum	**48,5 g**

304/2020/01

Oculentum hydrosum FoNo VIII.

(Oculent. hydros.)

Víztartalmú szemkenőcs

Oculentum simplex FoNo VIII.	**900,0 g**
Aqua ad iniectabilia	**100,0 g**

305/2020/01

Oculentum simplex FoNo VIII.

(Oculent. simpl.)

Egyszerű szemkenőcs

Alcoholes adipis lanae	**50,0 g**
Paraffinum liquidum	**250,0 g**
Vaselinum album ophthalmicum	**700,0 g**

306/2020/01

Pasta zinci oxidi FoNo VIII.

(Past. zinc. oxid.)

Cink-oxid-paszta

Zinci oxidum	**200,0 g**
Tritici amylum	**200,0 g**
Vaselinum album	**600,0 g**

307/2020/01

Pasta zinci oxidi salicylata FoNo VIII.

(Past. zinc. oxid. salicyl.)

Szalicilsavas cink-oxid-paszta

Acidum salicylicum	**20,0**	**g**
Paraffinum liquidum	**50,0**	**g**
Zinci oxidum	**250,0**	**g**
Tritici amylum	**250,0**	**g**
Vaselinum album	**430,00**	**g**

308/2020/01

Phenolum liquefactum FoNo VIII.

(Phenol. liquefact.)

Elfolyósított fenol

Phenolum	**1000,00**	**g**
Aqua purificata	**100,00**	**g**

309/2020/01

Pulvis Caroli FoNo VIII.

(Pulv. Caroli)

Károlysó

Kalii sulfas	**20,00**	**g**
Natrii chloridum	**180,00**	**g**
Natrii hydrogenocarbonas	**360,00**	**g**
Natrii sulfas anhydricus	**440,00**	**g**

310/2020/01

Pulvis sennae compositus FoNo VIII.

(Pulv. sennae comp.)

Összetett szennapor

Foeniculi amari fructus aetheroleum	**10,00**	**g**
Saccharum	**490,00**	**g**
Sulfur pulveratum lotum	**100,00**	**g**
Liquiritiae radix	**200,00**	**g**
Sennae foliolum	**200,00**	**g**

311/2020/01

Sirupus aurantii FoNo VIII.

(Sir. aurant.)

Narancs-szirup

Tinctura aurantii pro sirupo	**200,00**	**g**
Aqua purificata	**200,00**	**g**
Saccharum	**600,00**	**g**

312/2020/01

Sirupus laxans FoNo VIII.

(Sir. lax.)

Hashajtó szirup

Sennae foliolum	**50,00**	**g**
Foeniculi dulcis fructus	**5,00**	**g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,00**	**g**
Natrii sulfas decahydricus	**50,00**	**g**
Saccharum	**500,00**	**g**
Aqua purificata	**385,00**	**g**

313/2020/01

Sirupus liquiritiae FoNo VIII.

(Sir. liquir.)

Édesgyökér-szirup

Extractum liquiritiae fluidum	**200,00**	**g**
Sirupus simplex FoNo VIII.	**790,00**	**g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,00**	**g**

314/2020/01

Sirupus rubi idaei FoNo VIII.

(Sir. rub. id.)

Málna-szirup

Vinum rubi idaei FoNo VIII.	**375,00**	**g**
Saccharum	**625,00**	**g**
Aqua purificata	**ad 1000,00**	**g**

315/2020/01

Sirupus simplex FoNo VIII.

(Sir. simpl.)

Egyszerű szirup

Acidum sorbicum	**0,50**	**g**
Saccharum	**630,00**	**g**
Aqua purificata	**369,50**	**g**

316/2020/01

Sirupus sorbitoli FoNo VIII.

(Sir. sorbit.)

Szorbit-szirup

Sorbitolum	**700,00**	**g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**5,00**	**g**
Aqua purificata	**295,00**	**g**

317/2020/01

Solutio acidi borici 2% FoNo VIII.

(Sol. acid. bor. 2%)

2%-os bórsav-oldat

Acidum boricum	**20,0**	**g**
Solutio benzalkonii chloridi 10% FoNo VIII.	**0,50**	**g**
Aqua purificata	**979,5**	**g**

318/2020/01

Solutio benzalkonii chloridi 10% FoNo VIII.

(Sol. benzalkon. chlor. 10%)

10%-os benzalkónium-klorid-oldat

Benzalkonii chloridum	**10,0 g**
Aqua ad iniectabilia	**qu.s.**

319/2022/02

Solutio cetrimidi 0,1% FoNo VIII.

(Sol. cetrimid. 0,1%)

0,1%-os cetrimid-oldat

Cetrimidum	**0,10 g**
Aqua ad iniectabilia	**ad 100,00 g**

320/2020/01

Solutio conservans FoNo VIII.

(Sol. conserv.)

Tartósító oldat

Methylis parahydroxybenzoas	**100,00**	**g**
Ethanolum 96 per centum	**900,00**	**g**

321/2020/01

Solutio iodi alcoholica FoNo VIII.

(Sol. iodi alcohol.)

Alkoholos jód-oldat

Kalii iodidum	**40,00**	**g**
Iodum	**50,00**	**g**
Aqua purificata	**100,00**	**g**
Ethanolum 96 per centum	**810,00**	**g**

322/2020/01

Solutio oleosa Int-rac-α-Tocopherylis acetatis 30 mg/ml FoNo VIII.

(Sol. oleos. Int-rac-α-Tocopheryl. acet. 30 mg/ml)

30 mg/ml E-vitamin tartalmú olajos alapoldat

Int-rac-α-Tocopherylis acetas	**0,60**	**g**
Helianthi annui oleum raffinatum	**ad 18,4**	**g (ad 20,0 ml)**

323/2020/01

Solutio oleosa Vitamini A synthetici densati oleosi 30000 IU/ml FoNo VIII.

(Sol. oleos. Vit. A synthet. dens. oleosi 30000 IU/ml)

30000 IU/ml A-vitamin tartalmú olajos alapoldat

Vitaminum A syntheticum densatum oleosum	**1,20**	**g (600000 IU)**
Helianthi annui oleum raffinatum	**ad 18,40**	**g (ad 20,0 ml)**

324/2020/01

Solutio ophthalmica cum benzalkonio FoNo VIII.

(Sol. ophth. c. benzalkon.)

Benzalkónium-kloridos szemészeti alapoldat

Acidum boricum	**11,56**	**g**
Borax	**1,14**	**g**
Natrii chloridum	**2,20**	**g**
Solutio benzalkonii chloridi 10% FoNo VIII.	**0,5**	**g**
Aqua ad iniectabilia	**ad 1000,0**	**g**

325/2020/01

Solvens pro oculoguttis cum benzalkonio FoNo VIII.

(Solv. pro oculog. c. benzalkon.)

Benzalkónium-kloridos szemcsepphez való oldószer

Natrii chloridum	**7,0**	**g**
Solutio benzalkonii chloridi 10% FoNo VIII.	**0,50**	**g**
Aqua ad iniectabilia	**ad 1000,0**	**g**

326/2020/01

Solvens viscosa cum cetrimido FoNo VIII.

(Solv. viscos. c. cetrimid.)

Viszkózus oldószer cetrimiddel

Hydroxyethylcellulosum	**8,0 g**
Natrii chloridum	**7,0 g**
Cetrimidum	**0,1 g**
vel	
Solutio cetrimidi 0,1% FoNo VIII.	**100,0 g**
Aqua purificata	**ad 1000,0 g**

327/2020/01

Solvens viscosa pro oculoguttis cum cetrimido FoNo VIII.

(Solv. viscos. pro oculogutt. c. cetrimid.)

Viszkózus oldószer cetrimiddel szemészeti készítményekhez

Hydroxyethylcellulosum	**8,0 g**
Natrii chloridum	**7,0 g**
Cetrimidum	**0,1 g**
vel	
Solutio cetrimidi 0,1% FoNo VIII.	**100,0 g**
Aqua ad iniectabilia	**ad 1000,0 g**

328/2020/01

Spiritus anisatus FoNo VIII.

(Spir. anis.)

Ánizsos szesz

Anisi aetheroleum	**30,00**	**g**
Polysorbatum 60	**100,00**	**g**
Ethanolum 96 per centum	**470,00**	**g**
Aqua purificata	**400,00**	**g**

329/2020/01

Spiritus camphoratus FoNo VIII.

(Spir. camph.)

Kámforos szesz

Camphora racemica	**100,00**	**g**
Ethanolum 96 per centum	**610,00**	**g**
Aqua purificata	**290,00**	**g**

330/2020/01

Suspensio siccans FoNo VIII.

(Susp. sicc.)

Szárító szuszpenzió

Polysorbatum 20	**2,00**	**g**
Aluminium aceticum tartaricum solutum FoNo VIII.	**30,00**	**g**
Glycerolum 85 per centum	**150,00**	**g**
Aqua purificata	**218,00**	**g**
Mucilago methylcellulosi FoNo VIII.	**300,00**	**g**
Zinci oxidum	**150,00**	**g**
Talcum	**150,00**	**g**

331/2020/01

Tinctura amara FoNo VIII.

(Tinct. amar.)

Keserű tinktúra

Absinthii herba	**60,00 g**
Centaurii herba	**60,00 g**
Menyanthidis trifoliatae folium	**60,00 g**
Aurantii pericarpium	**20,00 g**
Alcoholum dilutum 40%	**qu.s.**

332/2020/01

Unguentum aluminii acetici tartarici FoNo VIII.

(Ung. alum. acet. tart.)

Alumínium-acetát-tartarátos kenőcs

Unguentum simplex FoNo VIII.	**600,00**	**g**
Aluminium aceticum tartaricum solutum FoNo VIII.	**100,00**	**g**
Aqua purificata	**300,00**	**g**

333/2020/01

Unguentum argenti nitratis FoNo VIII.

(Ung. argent. nitr.)

Ezüst-nitrátos kenőcs

Argenti nitras	**10,00**	**g**
Aqua purificata	**90,00**	**g**
Unguentum zinci oxidi FoNo VIII.	**800,00**	**g**
Balsamum peruvianum	**100,00**	**g**

334/2021/02

Unguentum emolliens FoNo VIII.

(Ung. emoll.)

Puhító kenőcs

Cera alba	**100,0**	**g**
Adeps lanae	**150,0**	**g**
Oleylum oleinicum	**50,00**	**g**
Ricini oleum virginale	**400,0**	**g**
Aqua purificata	**300,00**	**g**

335/2020/01

Unguentum emulsificans anionicum FoNo VIII.

(Ung. emulsif. anion.)

Anionos emulgeáló kenőcs

Natrii laurilsulfas	**40,00**	**g**
Aqua purificata	**15,00**	**g**
Alcohol cetylicus et stearylicus	**360,00**	**g**
Paraffinum liquidum	**200,00**	**g**
Vaselinum album	**400,00**	**g**

336/2020/01

Unguentum emulsificans nonionicum FoNo VIII.

(Ung. emulsif. nonion.)

Nemionos emulgeáló kenőcs

Polysorbatum 60	**100,00 g**
Paraffinum liquidum	**100,00 g**
Alcohol cetylicus et stearylicus	**300,00 g**
Vaselinum album	**500,00 g**

337/2020/01

Unguentum glyceroli FoNo VIII.

(Ung. glycerol.)

Glicerin-kenőcs

Alcohol cetylicus et stearylicus	**135,00**	**g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,00**	**g**
Natrii laurilsulfas	**15,00**	**g**
Glycerolum 85 per centum	**400,00**	**g**
Aqua purificata	**440,00**	**g**

338/2020/01

Unguentum hydrophilicum anionicum FoNo VIII.

(Ung. hydrophil. anion.)

Anionos hidrofil kenőcs

Unguentum emulsificans anionicum FoNo VIII.	**400,00**	**g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,00**	**g**
Aqua purificata	**590,00**	**g**

339/2020/01

Unguentum hydrophilicum nonionicum FoNo VIII.

(Ung. hydrophil. nonion.)

Nemionos hidrofil kenőcs

Unguentum emulsificans nonionicum FoNo VIII.	**400,00**	**g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**20,00**	**g**
Aqua purificata	**580,00**	**g**

340/2020/01

Unguentum hydrosum FoNo VIII.

(Ung. hydros.)

Víztartalmú kenőcs

Unguentum simplex FoNo VIII.	**600,00**	**g**
Aqua purificata	**400,00**	**g**

341/2020/01

Unguentum macrogoli FoNo VIII.

(Ung. macrogol.)

Makrogol-kenőcs

Macrogola 400	**500,00**	**g**
Macrogola 1500	**500,00**	**g**

342/2020/01

Unguentum oleosum FoNo VIII.

(Ung. oleos.)

Olajos kenőcs

Alcoholes adipis lanae	**50,00**	**g**
Cera alba	**100,00**	**g**
Alcohol cetylicus et stearylicus	**150,00**	**g**
Ricini oleum virginale	**700,00**	**g**

343/2020/01

Unguentum simplex FoNo VIII.

(Ung. simpl.)

Egyszerű kenőcs

Alcoholes adipis lanae	**60,00**	**g**
Alcohol cetylicus et stearylicus	**30,00**	**g**
Vaselinum album ophthalmicum	**120,00**	**g**
Vaselinum album	**790,00**	**g**

344/2020/01

Unguentum stearini FoNo VIII.

(Ung. stearin.)

Sztearin-kenőcs

Alcohol cetylicus et stearylicus	**45,00**	**g**
Acidum stearicum	**100,00**	**g**
Natrii laurilsulfas	**5,00**	**g**
Solutio conservans FoNo VIII.	**10,00**	**g**
Sorbitolum	**35,00**	**g**
Glycerolum 85 per centum	**100,00**	**g**
Aqua purificata	**705,00**	**g**

345/2020/01

Unguentum zinci oxidi FoNo VIII.

(Ung. zinc. oxid.)

Cink-oxid-kenőcs

Zinci oxidum	**50,00**	**g**
Cera alba	**50,00**	**g**
Unguentum simplex FoNo VIII.	**900,00**	**g**

346/2020/01

Vaselinum acidi borici FoNo VIII.

(Vasel. acid. bor.)

Bórsavas vazelin

Acidum boricum	**50,00**	**g**
Vaselinum album	**950,00**	**g**

347/2020/01

Vaselinum cholesterinatum FoNo VIII.

(Vasel. cholest.)

Koleszterines vazelin

Alcohol cetylicus	**30,00**	**g**
Cera alba	**30,00**	**g**
Adeps lanae	**50,00**	**g**
Vaselinum album	**870,00**	**g**
Cholesterolum	**20,00**	**g**

348/2020/01

Vinum rubi idaei FoNo VIII.

(Vin. rub. id.)

Málna-bor

Rubi idaei fructus	**1000,00**	**g**
Saccharum	**50,00**	**g**

350/2025/01

Detergens sulfuratum FoNo VIII.

(Deterg. sulf.)

Kénes sampon

Natrii laurilsulfas	**240,0**	**g**
Glycerolum 85 per centum	**638,0**	**g**
Alcohol cetylicus et stearylicus	**20,0**	**g**
Xanthani gummi	**2,0**	**g**
Sulfur praecipitatum	**100,0**	**g**

9. Függelék

9.1. A FoNo VIII-ba felvett új készítmények jegyzéke

Butyrum vegetale

Capsula vancomycini

Cremor ad balneum

Cremor ad manum

Cremor ad myalgiam

Cremor anaestheticus

Cremor chlorhexidini 0,5%

Cremor hydratans cum aluminio

Cremor hydratans cum vitamino A

Cremor hydratans cum vitamino A et E

Cremor hydratans et nutritivus

Cremor indometacini 10 mg/g

Cremor indometacini 20 mg/g

Cremor lini

Echinaceae angustifoliae radix

Elixirium thymi compositum sine parabeno

Hydrogelum ad electrodam

Hydrogelum metronidazoli ad aphtham

Mixtura expectorans

Nasogutta natrii chloridi 3%

Nasogutta triamcinoloni 0,1%

Nasogutta triamcinoloni cum xylometazolino

Oculentum prednisoloni 0,125%

Oculentum prednisoloni 1,0%

Oculogutta fluoresceini 0,3%

Oculogutta viscosa cum hydroxyethylcelluloso

Otogutta prednisoloni natrii phospatis 0,14%

Pulvis acidi ascorbici 200 mg

Pulvis ad grippam

Pulvis ad pyrosim

Pulvis lactosi monohydrici 75 g

Pulvis magnesii 100 mg

Rosae pseudo-fructus

Rubi idaei folium

Solutio acidi trichloracetici

Solutio antiseptica
Solutio chlorhexidini 0,2%
Solutio dimethylis sulfoxidi
Solutio dimethylis sulfoxidi concentrata
Solutio glyceroli
Solutio pro colonoscopia
Species althaeae sine liquiritia
Species carminativa cum coriandro
Species carminativa pro parvulo
Species cholagoga cum curcuma
Species cholagoga cum matricaria
Species sedativa cum Leonuro
Species sedativa cum Passiflora
Species thymi composita cum marrubio
Species urologica
Suppositorium antiphlogisticum nodale
Suppositorium paracetamoli 180 mg
Suppositorium paracetamoli 375 mg
Suppositorium prednisoloni 15 mg
Suppositorium prednisoloni 30 mg
Suspensio neutracida
Suspensio prednisoloni ad aphtham
Suspensio zinci aquosa sine boro
Unguentum ad fissuram
Unguentum ad lavationem
Unguentum ad oxyurim cum chlorhexidino
Unguentum arachidis
Unguentum dermatoprotectivum pro infante
Unguentum urei 34%
Urticae radix

9.2. A FoNo VIII-ban hivatalos fitoterápiás készítmények jegyzéke

Aetheroleum pro inhalatione
Anisi fructus
Calendulae flos
Centaurii herba
Decoctum saponariae
Echinaceae angustifoliae radix
Foeniculi dulcis fructus
Gutta carminativa
Gutta cholagoga
Gutta expectorans
Gutta stomachica
Infusum ipecacuanhae
Infusum ipecacuanhae mite
Matricariae flos
Melissae folium
Menthae piperitae folium
Oleum pro inhalatione
Plantaginis lanceolatae folium
Ricini oleum virginale
Rosae pseudo-fructus
Rubi idaei folium
Salviae officinalis folium
Sambuci flos
Sennae foliolum
Sennae fructus
Solutio gingivalis
Species althaeae
Species althaeae sine liquiritia
Species carminativa
Species carminativa cum coriandro
Species carminativa pro parvulo
Species cholagoga
Species cholagoga cum curcuma
Species cholagoga cum matricaria
Species choleretica

Species contra tussim

Species crataegi composita

Species depurans

Species diuretica

Species gastrica

Species laxans

Species sedativa

Species sedativa cum Leonuro

Species sedativa cum Passiflora

Species thymi composita

Species thymi composita cum marrubio

Species urologica

Thymi herba

Tiliae flos

Tinctura adstringens

Tinctura amara

Tinctura triplex

Unguentum contra rheumam

Unguentum cum aetheroleo pro parvulo

Urticae radix

Uvae ursi folium

Valerianae tinctura

9.3. A FoNo VIII-ban hivatalos alapkészítmények jegyzéke

Adeps solidus compositus FoNo VIII. (*megváltozott összetétel*)

Aluminium aceticum tartaricum solutum FoNo VIII.

Aqua calcis FoNo VIII.

Detergens sulfuratum FoNo VIII.

Diluendum menthae FoNo VIII.

Elixirium thymi compositum FoNo VIII.

Hydrogelum carbomerae FoNo VIII.

Hydrogelum carbomerae pro oculoguttis FoNo VIII.

Hydrogelum methylcellulosi FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Hydrogenii peroxidum dilutum 3% FoNo VIII.

Massa macrogoli FoNo VIII.

Mucilago hydroxyaethylcellulosi FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Mucilago methylcellulosi FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Oculentum basis FoNo VIII.

Oculentum hydrosum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Oculentum simplex FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Pasta zinci oxidi FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Pasta zinci oxidi salicylata FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Phenolum liquefactum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Pulvis Caroli FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Pulvis sennae compositus FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Sirupus aurantii FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Sirupus laxans FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Sirupus liquiritiae FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Sirupus rubi idaei FoNo VIII.

Sirupus simplex FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Sirupus sorbitoli FoNo VIII.

Solutio acidi borici 2% FoNo VIII.

Solutio benzalkonii chloridi 10% FoNo VIII.

Solutio cetrimidi 0,1% FoNo VIII.

Solutio conservans FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Solutio iodi alcoholica FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Solutio oleosa Int-rac-α-Tocopherylis acetatis 30 mg/ml FoNo VIII.

Solutio oleosa Vitamini A synthetici densati oleosi 30000 IU/ml FoNo VIII.

Solutio ophthalmica cum benzalkonio FoNo VIII.

Solvens pro oculoguttis cum benzalkonio FoNo VIII.

Solvens viscosa cum cetrimido FoNo VIII.

Solvens viscosa pro oculoguttis cum cetrimido FoNo VIII.

Spiritus anisatus FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Spiritus camphoratus FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Suspensio siccans FoNo VIII. (*megváltozott összetétel*)

Tinctura amara FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum aluminii acetici tartarici FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum argenti nitratis FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum emolliens FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum emulsificans anionicum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum emulsificans nonionicum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum glyceroli FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum hydrophilicum anionicum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum hydrophilicum nonionicum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum hydrosum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum macrogoli FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum oleosum FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum simplex FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum stearini FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Unguentum zinci oxidi FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Vaselinum acidi borici FoNo VIII. (*2/2013-MAG számú közleményből átvett*)

Vaselinum cholesterinatum FoNo VIII.

Vinum rubi idaei FoNo VIII.

9.4. A FoNo VII-ben szereplő, de megváltozott dózissal felvett készítmények jegyzéke

Centaurii herba

Foeniculi dulcis fructus

Melissae folium

Pasta boraxata

Salviae officinalis folium

Sambuci flos

Sennae fructus

Sirupus laxans

Solutio acidi borici 2%

Unguentum boraxatum

Vaselinum acidi borici

9.5. A FoNo VII-ben szereplő, de megváltozott összetétellel felvett készítmények jegyzéke

Elixirium thymi compositum

Gutta ethylmorphini

Klysma chlorali pro infante 50 mg/ml

Mixtura pectoralis

Oculogutta chloramphenicoli

Oculogutta neonatorum

Oculogutta polymixini

Oculogutta rifampicini

Oculogutta viscosa

Oculogutta zinci

Pasta antirheumatica

Pulvis antacidus

Pulvis antimigrainicus

Pulvis magnesii citrici 500 mg (*új név: Pulvis magnesii 50 mg*)

Pulvis magnesii et calcii

Pulvis phenolphthaleini compositus

Sirupus zinci

Sparsorium antimycoticum

Species althaeae

Species carminativa

Species cholagoga

Species choleretica

Species crataegi composita

Species diuretica

Species gastrica

Species laxans

Species sedativa

Suspensio expectorans

Suspensio siccans

Suspensio terpini

9.6. A FoNo VII-ből át nem vett készítmények jegyzéke

Gargarisma chlorogenii
Globulus glycerini boraxati
Glycerinum boraxatum
Gutta expectorans composita
Gutta valeianae cum mentholo
Klysma phophata
Linimentum ammoniatum
Mixtura antirheumatica
Nasogutta ephedrini 1%
Nasogutta ephedrini 2%
Nasogutta ephedrini pro infante
Oculentum dionini
Oculentum erythromycini
Oculentum neomycini cum prednisolono
Oculogutta antidota
Oculogutta carbomerae
Oculogutta erythromycini
Oculogutta gentamycini
Oculogutta indosoli
Oculogutta pilocarpini oleosa 1%
Oculogutta pilocarpini oleosa 2%
Oleum borozinci
Pulvis bismuthi tannici
Pulvis chinacisali cum vitamino C
Pulvis cholagogus
Pulvis codacisali
Pulvis coffacyli cum codeino
Pulvis Doveri cum bismutho
Pulvis neutracidus
Pulvis obstipans
Pulvis paracetamoli cum codeino
Pulvis purgativus cum belladonna
Pulvis spasmalgeticus
Pulvis theophyllini compositus
Pulvis zinci et aluminati

Sal ad rehydrationem cum kalio carbonico pro parvulo
Solutio antirheumatica
Solutio castellani
Solutio castellani sine fuchsion
Solutio castellani sine resorcino
Solutio contra rhagades mamillae
Solutio kalii iodati
Solutio noraminophenazoni pro parvulo
Solutio pepsini
Solutio sulfurata pro balneo
Solutio theophyllini
Solutio tricolorata
Sparsorium antisudoricum
Sparsorium hexachloropheni
Sparsorium hexachloropheni pro infante
Species carminativa pro infante
Species uvae ursi
Species valerianae composita
Spiritus erythromycini
Spiritus iodosalicylatus
Suppositorium antiemeticum
Suppositorium antipyreticum pro infante
Suppositorium antipyreticum pro parvulo
Suppositorium contra nodum
Suspensio anaesthetica
Suspensio bismogeli
Unguentum ad vulnera
Unguentum antiphlogisticum pro infante
Unguentum boraxatum cum aqua calcis
Unguentum cholesterinatum boratum pro infante
Unguentum contra oxyurim
Unguentum contra rhagades mamillae
Unguentum hexachloropheni
Unguentum neonatorum
Unguentum triplex